

Αὐτ. Ἀρ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜ. ΒΕΡΟΙΑΣ

ΕΚ ΔΑΡΕΑΣ

ΙΑΤΡΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΣΟΥΤΕΛΗ

Ἐν Βερόιᾳ τῇ 19

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΒΕΡΟΙΑΣ

+200

Αριθ. εισ

2685/1962

ΔΩΡΕΑ

Αντ. Χατζη-
Μαρίνου

GRVER-00413

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

142
[Signature]

ἙΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ

τῶν

ἀπὸ Χρυσῆ Σωτῆρος Ἐνανθροπήσαντος

ἡ πρώτη

κατὰ χρονικὴν πρόοδον ἐν ἐπιτομῇ ἐκτεθεῖσα

παρὰ

τῆς Σοφοπανιερωτάτης Ἀρχιεπισκόπου

Εὐγενίου Παλαιολόγου

τύποις ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τῆς αὐταδελφότητος τῶν Ζωσιμάδων
Α. καὶ Ν. καὶ Ζ. καὶ Μ. ἐπὶ τῇ διανεμηθῆναι δωρεὰν τοῖς
εὐσεβέσι καὶ φιλοχρίστοις Χριστιανοῖς.

Αρ. Ε. Β. 2685

ἐν τῇ Τυπογραφίᾳ Βράϊτκοπφ καὶ Ἑρτελ.

1805.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ

*Το βιβλίο
αυτό
ήταν
δωμένο
από
τον
Κ. Μαν.*

ΤΑΕΤΗΡΙΣ

τῆρος ἐν ἀνθρωπήσαντος.

ΡΩΤΗ

ν ἐν Ἐπιτομῇ Ἐκτεθεῖσα.

§. I.

ρωμα τῷ χρόνῳ, τῷ ἀπ αἰῶνος
κατὰ τὰς ἀκατανοήτους θείας
τὸν ἐπὶ γῆς δι' ἄφατον ἔλεος
πίνην φύσιν ὁ υἱὸς τῷ Θεῷ,
θρώπῳ τότε (1) οἰκονομήθη
έννησις τῷ προδρόμῳ, ὅστις
τὸν ὀπίσω αὐτῷ ἐρχόμενον (2)
καὶ

θ' ἡμᾶς μὲν τὰς ἀνατολικὰς, περὶ
τῶν ἐνιαυτῶν ἦτοι 5508. Κατὰ
ν, περὶ τὸ τέλος τῆς Δ'. χιλιάδος
ρατρεύοντες δὲ ἡμεῖς τὴν κατὰ τὸ
μεν συμφώνως τὴν τῷ Βαπτισμῷ σύλ-
πρὸ τῆς κατὰ σάρκα τῷ Κυρίῳ ἡμῶν
νομεν τὴν ἀρχὴν τῆς τῶν Ἐκκλη-
ήσεως.

80.

A

καὶ νὰ προκατασκευάσῃ ἔμπροσθεν ἐκείνης τὴν ὁδὸν τὴν σωτήριον (3).

§. 2.

Ζαχαρίας Ἱερεὺς τῆς Νόμης, ἐκ τῆς Ἐφημερίας ἀβιά· (ὀγδώης καταλεγομένης τῶν κδ'. ἅς πρῶτος ὁ Βασιλεὺς καὶ Προφῆτης Δαβὶδ εἰς ὑπηρεσίαν τῆς Νομικῆς λατρείας διέταξεν) 4) εὐρέθη ἱερατέων κατὰ τὴν τάξιν αὐτῆς, καὶ προσφέρων ἐντὸς τῶν ἀδύτων τῆ Ναῶ τὸ ἐξ ἔθους θυμίαμα. Βλέπει δὲ, ἐκ τῆ δεξιᾶ μέρους τῆ θυσιαστηρίδος τῆ θυμιάματος, τὸν Ἀγγελὸν Γαβριήλ, καὶ παρ' αὐτῆς ἀκεί τὸ ὅσον ἐπιθυμητὸν αὐτῷ, τόσον παράδοξον μῆνυμα· ὅτι εἰσηκέσθη ἡ δέησις αὐτῆς, καὶ ἡ Γυνὴ αὐτῆς Ἑλισάβετ μέλλει νὰ γεννήσῃ υἱόν, ὅσις πρέπει νὰ ὀνομαζῇ Ἰωάννης. Εἰς τὸ τοῖστον ἄκρομα ἔδειξέ τινα ἀπιστίαν ὁ Ζαχαρίας, συλλογιζόμενος καὶ τὸ ἴδιον γῆρας, καὶ τῆς ὁμοζύγου ὁμοίως καὶ τὴν ἡλικίαν, καὶ τὴν στείρωσιν. Ὁ Θεὸς καὶ διὰ τὴν ἀπιστίαν ταύτην κατεδικάσθη νὰ μένῃ κωφός, ἕως ἢ λάβῃ τὸ πέρας τῶν ἀκρωθέντων ἢ ἐκβασίς, ἥτις καὶ ταχέως ἐπληρώθη. Ἐπειδὴ μετ' ἢ πολλὰς ἡμέρας ἡδῶνθη ἡ γηραιὰ Ἑλισάβετ, ὅτι ἀληθῶς συνέλαβε καὶ ἐκυφόρει. (5) Διὸ καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, οἷον ὑπαιχυνομένη τὸ νὰ Φανῇ παρ' ἡλικίαν κυφορῶσα, αὐτὴ ὅπῃ κατεπικραίνετο ἕως τότε στείρευσσα. (6)

§. 3.

3) Ἡσαΐ. Κεφ. Μ'. 5. Μαλαχ. Γ'. 1. Ματθ. Γ'. 5. Μάρκ. Α'. 2. 3. Λευκ. Α'. 17. Καὶ Γ'. 4. 5. 6. κξ. Ἰωάν. Α'. 25.

4) Α'. παραληπόμ. Κεφ. ΚΔ'. 4. 5. κξ.

5) Συνελήφθη ὁ Ἰωάννης τῇ νύ. τῇ Σεπτεμβρίᾳ, καθ' ἣν ἡμέραν καὶ ἡ Σύλληψις αὕτη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας εορτάζεται.

6) Λευκ. Α'. 5—25.

§. 3

Ζητεῖται πότερον μέγας ἦν ἀρχιερεὺς ὁ Ζαχαρίας, ὡς τινες τῶν Πατέρων (7) ὑπέλαβον; ἢ τῶν ἀπλῶς Ἱερέων εἷς, πρῶτος μόνον τῇ τάξει, ὡς ἄλλοι (8) ἐνόμισαν; Ἡ Ἐυαγγελικὴ λέξις: Ἱερεὺς τις καὶ ἡ Ἐφημερία Ἀβιά, εἰς ἣν διωρισμένως ἀναφέρεται καὶ τὸ κοινὸν ἔθνος, καθ' ὃ ἔλαχε τῆ θυμιασῆσαι (9). Καὶ ὅτι τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων ἰδρυτο εἰς τὰ ἅγια (10) ὅπως δὲ καθ' ἐκάστην οἱ διατεταγμένοι Ἱερεῖς εἰσῆρχοντο τὰς λατρείας τῆ Νόμου ἐπιτελῶντες καὶ ἔχι εἰς τὰ ἅγια τῶν ἀγίων, ὅπως ἀπαξ τῆ ἐνιαυτῆ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς (11) Καὶ ἐπὶ πᾶσιν, ἐπειδὴ ἐν τοῖς σωζομένοις Καταλόγοις τῶν Νομικῶν ἀρχιερέων, οὐδεὶς ἀναγινώσκεται Ζαχαρίας καλέμενος (12) πείθῃσι τὸ δεύτερον.

§. 4.

Ὅμοίως ἀμφιβάλλεται ἂν ὁ τῆ Προδρομοῦ Πατὴρ ἦν ὁ Ζαχαρίας ἐκεῖνος (13) ὁ Φονευθῆς μετὰ ξὺ τῆ Ναῦ καὶ τῆ Θυσιαστηρίῃς ἀρέσκει καὶ τῆτο εἰς

A 2

τῆς

7) Χρυσόστομ. Ἀνγστ. Ἀμβρόσι. Θεοφύλακτ.

8) Μάλισα οἱ Νεώτεροι τῶν Διερμηνευτῶν τῆς Γραφῆς.

9) Ὅρα ταῦτα παρὰ τῷ Ἐυαγγελ. Λευκ. Κεφ. Α'.

10) Ἐξὸδ. Λ. 7. Καὶ Παῦλ. πρὸς Ἑβρ. Θ'. 6.

11) Αὐτ. αὐτ. ἐδαφ. 7.

12) Ὅρα Νικηφ. Κάλλισ. Ἐκκλησι. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφαλ. Δ'. καταλέγοντα ἀπὸ Ἀαρὼν τῆ Α'. ἕως Φινεὲς τῆ ἐπὶ τῆς Ἀλάσεως ὑστάτη ἀρχιερεῖς πά. ὧν ἐδεῖς Ζαχαρίας ἀνόμασαι. Ὅρα δὲ καὶ τὴν Νικηφόρου τῆ Πατριάρχου Χρονογραφίαν, ἐνθα καταλέγει καὶ αὐτὸς, ὅσοι ἀρχιερεῖς ἐγένοντο ἐν τῷ Ἰσραὴλ.

13) Ματθ. ΚΓ. 55.

τὴς Παλαιᾶς Πατέρας. (14) ὑποπτον ὅμως ἐκρίθη παρὰ τοῖς ὕπερον ὑπομνηματισταῖς, ὡς παράδοσις ἔσα, θεμελιωμένη μόνον εἰς Βιβλίον Ἀπόκρυφον. (15).

§. 5.

Κινεῖ τινα ἀπορίαν καὶ τῆς Ἑλισάβετ τὸ γένος. αὐτὴ ὡς θυγάτηρ Ἀαρὼν (16), ἔπρεπε νὰ εἶναι πάντως ἐκ τῆς φυλῆς τῆς Λευὶ· ὅμως καὶ ὡς συγγενὴς τῆς Θεοτόκου (17), ἔπρεπε πάλιν νὰ εἶναι ἐκ τῆς φυλῆς τῆς Ἰσδα. Ποῖοι τῶν Νεωτέρων (18) ἀναγκαῖον ἔκριναν νὰ γνωμοδοτήσεν, ὅτι ἡ μήτηρ τῆς Ἑλισάβετ ἦν ἐκ τῆς Ἰσδα φυλῆς, διὰ νὰ φυλάξεν ἔτω τὴν αὐτῆς πρὸς τὴν Θεοτόκον συγγένειαν. Κάλλιον ἴσως, ἂν ἔλεγον μετὰ τῶν παλαιότερων, ὅτι συγγενίδες ἦσαν αὗται ἐκ μέρους τῶν μητέρων αὐτῶν. Ἰδὲ ἡ Γενεαλογία (19). Ἀπὸ Ματθαῖον τῆς Ἰερέως, καὶ Μαρίας τῆς ἐκείνης γυναικὸς, γεννῶνται Μαρία, καὶ Σωμαί; (20) καὶ Ἄννα. Τέτων, τῆς μὲν πρώτης θυγάτηρ γίνε-

14) Ὠριγέν. καὶ Χρυσός. εἰς τὸ κατὰ Ματθ. Καὶ Βασίλ. Ὁμιλ. εἰς τὴν χριστῆ Γένν. Καὶ Θεοφίλ. καὶ Εὐθύμ. καὶ ἄλλ.

15) Τὸ πρωτευαγγέλιον τῆς Ἰακώβ. Καὶ τὸ Ψευδευαγγέλιον τὸ περὶ τῆς Γεννήσεως. Τῆς Παρθένου.

16) Λεκ. α. 5.

17) Αὐτ. Ἐδαφ. 36.

18) Ὅρα Αὐγες. Καλμέτ ἐν τῷ εἰς τὸν Λεκκὴν ὑπομνήματι. Κεφ. Α. 5.

19) Ἐκ τῆς χρονικῆς Συντάγματος Ἰππολύτου τῆς Θηβαίας.

20) Νικηφ. Κάλλισ. Ἐκκλησ. Ἰσορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. Γ'. Τὴν ὀνομάζει Σοβῆ. Καὶ ἐξ αὐτῆς Μελέτ. ὁ Ἀθην. ἐν τῇ ἐπιτ. Ἀνecd. Ἐκκλ. Ἰς. Βιβλ. Α'. Κεφ. Β'. Ἀλλ' ὁ Κάλλιστος ἀντέγραψε τὴν Γενεαλογίαν ἀπὸ τῆς Ἰππολύτου· ὁ δὲ Ἰππόλυτος ἔχει Σωμαί, ἐν τῷ Ἀποσπάσματι τῆς Βαβυλωνικῆς Κώδικος, τῷ ὑπὸ

γίνεται Σαλώμη ἡ Μαῖα. Τῆς δὲ δευτέρας ἡ Ἐλισάβετ, τῆς δὲ τρίτης ἡ Θεοτόκος Μαρία. "Ωσε ἡ Ἐλισάβετ καὶ ἡ Θεοτόκος, ἦσαν δύο Ἀδελφῶν Συγατέρες τιστέσι πρωτεξάδελφαι. Ὁ δὲ Βαπτιστὴς Ἰωάννης καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν, ἐκ τῆς ἀκολούθου, ἦσαν δισεξάδελφοι. Τῆς δὲ Θεομήτορος τὸ ἐκ Δαβιδ γένος κατάγεται ἐκ μέρους τῆς Πατρικῆς. Ἐπειδὴ ἐκ τῆς σειρᾶς τῆς Νάθαν υἱὸς Δαβιδ, κατάγεται ὁ Ἡλεὶ, ἡ, ὡς ἄλλος ὠνομάζετο ὁ Ἰωακείμ, ὁ τῆς μακαρίας Ἀννης ἀνὴρ, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ἡ ἀειπάρθενος (21).

§. 6.

Περιφέρονται διάφορα Διηγλήματα (22) περὶ τῆς Παρθένου. Ἰσορῶσιν ὅτι καὶ αὕτη ἐξ ἐπαγγελίας

Α 3

συνε-

ὑπὸ Ἑρρίκου Κανισίε ἐκδοθέντι ἐν τῷ Γ'. Τόμ. τῶν ἀρχ. ἀναγνωσμ. καὶ τυπωθέντι μετὰ τῶν συγγραμμάτων τῆ παλαιῆς Ἱππολύτης τῆς ἱερομάρτυρος, δι' ἐπιμελείας Ἰωάν. Ἀλβέρτ. Φαβρινίε ἐν Ἀμβέργῳ. ἔτ. 1716.

21) Ὅρα τὸν Θεῖον Δαμασκηνὸν περὶ Ὁρθοδ. πίς. Βιβλ. Δ'. Κεφ. πζ'.

22) Τοιαῦτα ἀναφέρει Εὐόδιος τῶν Ἱερῶν Ἀποστόλων διάδοχος, ἐν τῇ ἐπισολῇ, ἣν Φῶς ἐπέγραψεν ἥς τεμμάχιον ἀναγινώσκεται παρὰ Νικηφόρου Καλλιῶν Ἐκκλ. Ἰσορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. Γ'. Πλὴν, ἀμφιβιάλλεται ἡ Ἐπισολὴ ἐκείνη ὅτι εἰδὲς περὶ αὐτῆς λόγος παρ' Εὐσεβίῳ, καὶ παρὰ Ἱερωνύμῳ, καὶ παρ' ἄλλοις τῶν παλαιότερων, ὧν ἡ πρόθεσις ἦν τὰ Ἀρχαῖα ἀναμνημονεῦσαι Συγγράμματα. Παραπλήσια τοῖς εἰρημένοις Ἰσορῶνται καὶ ἐν τῷ Πρωτευαγγελίῳ τῆς Ἰακώβου καὶ ἐν τῷ περὶ τῆς Χριστῆς Γεννήσεως λόγῳ, τῷ ἀναγραφομένῳ τῷ Νύσσης καὶ ἐν τῇ ἀποδιδομένῃ τῷ Εὐσταθίῳ Ἐξαήμερῳ. Τὰ δὲ περὶ τῆς ἡλικίας, καὶ τῆς εἰδὸς, καὶ τῆς ἡθῆς τῆς Παρθένου καθιστορεῖ καὶ ὁ Θεῖος Ἐπιφάνιος παρὰ τῷ αὐτῷ Καλλιῳ Ἀυτ. Κεφ. ΚΓ'. Ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων ἔχει τινὰ καὶ ὁ Δαμασκηνὸς ἐν τῷ περὶ Ὁρθοδ. Πίς.

συνελήφθη, καὶ ἐγεννήθη ὑπὸ τῶν δικαίων καὶ Ἀννης, τῶν καὶ σειρευόντων, καὶ ἤδη παρ-
των. Ὅτι τριετίζουσα ἐν τῷ Ναῷ προσηνέχθη
τῷ Θεῷ ἀφιερώθη ὅτι ἑνδεκα γενομένη ἐτῶν
φανίθη, ζήσαντος τῆς μὲν Πατρὸς αὐτῆς Ἰω-
ἔτη π'. Τῆς δὲ μητρὸς Ἀννης, παρ' ἐν, Ἰω-
Ὅτι ἑνδεκα ὁλοκλήρης χρόνος διέτριψεν ἐν
εἰς τὰ ἁγία, ὑπηρετούμενη καὶ διατρεφόμενη
ρὸς Ἀγγέλους. Ὅτι ἀκολούθως φθάσασα τὸ
τῆς ἡλικίας, ἐκ κοινῆς τῶν ἱερέων βουλῆς,
τελεία, καὶ ἤδη ἐπίγαμος, διωρίθη νὰ δοθῇ
ὅθεν διὰ τῆς Θαύματος τῆς παραδόξως ἐξαν-
ράβδου ἀπεκληρώθη αὐτῇ Μνήστωρ, γηραλέος
ὁ Ἰωσήφ, διὰ νὰ προσέχη εἰς τὴν φύλαξιν
καὶ ἐπιστάσιν, καὶ ἐπιμέλειαν. Ὅτι εἰς τὴν
τῆς Ἰωσήφ, μετὰ τῶν δύο αὐτῆς θυγατέρων
νος συνεβιώτευσεν μῆνας τέσσαρας, ὅταν ἐνη-
ὑπὸ τῆς Ἀρχαγγέλου τὴν ἀπόρρητον κύησιν.
φίξουσι πρὸς τέτοις καὶ τὴν ἰδέαν αὐτῆς καὶ
διὰ λόγους ὡς ἐν εἰκόνι χαρακτηρίζοντες
(λέγουσι) τῇ ἡλικίᾳ μέση, σιτόχρους, ξανθόχ-
ρόματος, εὐόφθαλμος, μεγαλόφρων, μεσό-
κροχίρ, μακροδάκτυλος, ἱμάτια αὐτόχροα ἀ-
Ταῦτα, καὶ τὰ παρόμοια, ἐξ ἀποκρύφων τ-
βλίων, καὶ ἐκ παλαιῶν μὲν, ἀκανονίστων δὲ
ραδόσεων μαρτυρούμενα, δὲν ἔλειψαν καὶ τῶν

Πίς. Βιβλ. Δ'. Κεφ. ΠΖ' Καὶ πολλοὶ δὲ ἄλλοι τ-
αἶδον Γεώργ. ὁ Κεδρηνὸς ἐν τῇ Συνόψει τῶν Ἱστορ.
ὁ Ἀθην. Μελέτ. ἐν τῷ ἀνωτ. ῥηθέντι Συγγράμ.
Α'. Κεφ Β'.

τινὲς νὰ τὰ ἀναφέρωσι· Καί τινα δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀπηξίωσε νὰ τὰ ἀσματογραφῇ, καὶ νὰ τὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὰ Ἱερὰ αὐτῆς μελωδήματα, ὡς εὐλαβείας ὑπόθεσιν. Ἡμεῖς δὲ διακρίνοντας καλῶς, ἀπὸ τῶν ἀμφιβαλλομένων, ἐκείνα τῶν ὁποίων καθὼς ἡ μαρτυρία εἶναι ἀπαράγραπτος, ἔτω καὶ ἡ πίσις εἶναι ἀδίστακτος, ἅς ἀκολουθήσωμεν τὴν Ἱστορίαν.

§. 7.

Μετὰ παρέλευσιν Μηνῶν ἕξ ἀπὸ τῆς τῆ Προδρόμου συλλήψεως, ὁ αὐτὸς Ἀγγελος Γαβριήλ ἀποστέλλεται εἰς Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας πρὸς Μαριὰμ τὴν Παρθένον, μεμνησμενὴν ἤδη πρὸ Μηνῶν τεσσάρων, καθὼς τινὲς λέγουσι (23) μετὰ τῆ Γέροντος Ἰωσήφ, ὅσις ἦν ἐκ φυλῆς Ἰσδα, ἐξ οἴκου καὶ Πατριᾶς δαβὶδ (24), καὶ διὰ τῆτο ἐπιτήδειος, κατὰ τὴν διαταγὴν τῆ Νόμου (25) νὰ μνησευθῇ τὴν ὁμόφυλον. Ἐξήσεν ὁ Ἰωσήφ κατὰ τινος (26) διὰ βίου παρθένος. Ἄλλοι (27) δι᾽ αὐτοῦ λέγοντες, ὅτι ἐκ Σαλώμης θυγατρὸς Ἀγγαίς, τέσσαρας μὲν

A 4

ἡς:

25) Ἰππόλυτος ὁ ἐν τῷ χρονικῷ συντάγματι· περὶ οὗ Ἰππολύτης ἡπατήρ Νικηφόρος ὁ Κάλσιος. Ἑκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. Γ'. νομίσας ὅτι ἔτος ἦν ὁ Παλαιὸς Ἰππόλυτος· καὶ εἰς τὴν αὐτὴν συναρπάσας, καὶ τινος τῶν ὕστερον. σὺν οἷς καὶ τὸν Ἀθηνῶν Μελέτιον, ἐν τῇ ῥηθείᾳ αὐτῆς Ἑκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Α'. Κεφ. Β'. Ἀλλ' ὁ νέος ἔτος Ἰππόλυτος ἔξει μετὰ τὸν παλαιὸν ἐκείνον, ἔτη ὑπὲρ τὰ ἑπτακόσια.

24) Ματθ. Α' 20.

25) Ἀριθμ. Λε'. 6.

26) Ἰερώνυμος, κατὰ, Ἑλβιδίς Κεφ. Θ'. Καὶ εἰς τὸν Ματθ. ΙΒ'. κρατεῖ δὲ τὴν σήμερον ἡ γνώμη αὕτη παρὰ τοῖς Δυτικοῖς.

27) Ὁριγένης εἰς τὸ κατὰ Ματθ. ὀνομάζει ταύτην· γνῶμην κοινήν, ληφθεῖσαν ἐκ τῆς Ἀποκρύφου Εὐαγγελίᾳ τῆ κατὰ Πέτρον.

ὑὸς: Ἰάκωβον, Σίμωνα, Ἰσίδαν, καὶ Ἰωσήν· δύο δὲ
 θυγατέρας: Μαρίαντε καὶ Σαλώμην· ἢ κατ' ἄλλας (28)
 Ἐδὴρ καὶ Μάρθαν τεκνοποιήσας, καὶ τέως χηρέυσας,
 ὡς ἐπέκεινα τῶν π'. ἐτῶν παρῆλιξ ἐγένετο (29), τότε
 προωρίσθη κατὰ θείαν οἰκονομίαν, νὰ εἶναι ὑπὸ τὸ τῆ
 Μνήσορος χῆμα ὁ ἐπισάτης καὶ κηδεμῶν, καὶ συμβου-
 λὸς, καὶ σύντροφος, καὶ σύνοικος, καὶ συνοδοιπόρος
 τῆς αἰειπαρθένης καὶ Θεομήτορος.

§. 8.

Εἰς Ναζαρέτ συνώκει λοιπὸν μετὰ τῆ οἰκονομικῆς
 Μνήσορος αὐτῆς ἡ Παρθένος, ὅταν παρασῶς αὐτῇ εἰς
 τὴν οἰκίαν ὁ Ἀρχάγγελος μετὰ τὸν ἀσπασμὸν ἐνηγγε-
 λίδῃ τῇ κεχαριτωμένῃ, τὴν δι' αὐτῆς ἀνερμήνευτον
 τῆ Θεᾶ συγκατάβασιν (30). Ἡ παρθένος μετὰ τινα
 ταραχὴν τῆς ψυχῆς, καὶ μετὰ τινα διαλογισμὸν
 καὶ

τρον. Ἀπονέμεται δὲ ἡ αὐτὴ γνώμη καὶ Ἀμφιλοχίῳ, ὁμιλ.
 Δ'. καὶ τῷ Νύσσης ὁμιλ. Β'. εἰς τὴν Ἀνάσασιν· καὶ τῷ Χρυσος.
 ὁμιλ. Ε'. εἰς τὸν Ματθ. πλὴν, ὑποδισάζοντι. Καὶ Ἀμβροσίῳ
 περὶ ἀγωγῆς παρθ. καὶ εἰς τὸ ἐν τῷ ε'. τῶν Ἀριθμ. Κεφα-
 λαίῳ, Ἀριθμ. 43. κξ. ὅρα καὶ τὸν Ἐπιφάνιον αἰρέσει ΚΗ'.
 καὶ ΟΗ'. Καὶ Ἰππόλυτον τὸν Θηβαῖον ἐν τῷ Χρονικῷ Συν-
 τάγματι.

- 28) Ὅμην Ἐπιφάν. Αἰρέσ. ΟΗ'. Μαρίαν καὶ Σαλώμην,
 Φησί. Ἰππόλυτος δὲ ὁ Θηβαῖος, ἐνθ. ἀνωτ. Ἐδὴρ. καὶ
 Μάρθαν. ἀλλ' ὁ Κάλλιστος Ἐκκλησ. Ἰσορ. Βιβλ. Β'. Κεφ.
 Γ'. ἀντιγράφων τὸν Ἰππόλυτον, ἀντὶ τῆ Μάρθα, γράφει,
 Θάμαρ. καὶ ὁ ἀναγραμματισμὸς πρόχειρος. Τελευταῖον ὁ
 Ἀθηνῶν Μελέτιος ἐν τῇ Ἐκκλ. Ἰσορ. Βιβλ. Α'. Κεφ. Β'. τὴν
 Ἐσθέρ, τὴν Μάρθαν, καὶ τὴν Σαλώμην. πόθεν;

- 29) Ἐπιφάνιος ἐνθ. ἐνωτ;

- 30) Τῇ κέ. τῆ Μαρτίᾳ νύκτωρ, ἐπιφωσκίσης τῆς Β'. τῆς ἐβδο-
 δομάδος, ὡς ἐκ παραδόσεως ὑπὸ ἀξιολύτων μαρτύρων διαδόδο-
 μένης Ἐπιφανίᾳ, Χρυσόσμῃ, Ἀνασασίᾳ, Κεδρηνῇ, Γρηγορῇ,
 Νικη-

καὶ φόβον (31), πληροφωρηθεῖσα τέως πιστεύει τὴν ἐν αὐτῇ καὶ δι' αὐτῆς ἀπόρρητον οἰκονομίαν. Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐπέρχεται ἐπ' αὐτὴν εἰπῶσαν τὸ γένοιτο. Ἡ τῷ ὑψίστῃ δυνάμει ἐπισκιάζει τὴν ἄχραντον αὐτῆς καὶ πανάμωμον νηδύν καὶ (ὥτ' ὑπερκατανοήτῃ καὶ Φρικτῇ Μυστηρίῃ!) ὁ προαιώνιος υἱὸς καὶ λόγος τῷ Θεῷ καὶ Θεῷ, συλλαμβάνεται ἐν ἀκαρεῖ τῷ χρόνῳ, καὶ γίνεται τέλειος ἄνθρωπος (32).

§. 9.

Ἔχουσα ἤδη, ὑπὲρ νῦν τε καὶ λόγον, ἐν γαστρὶ τὸν ἀχώρητον ἢ μακαρία Παρθένος, ἔδραμεν ἐκ Ναζαρετ μετὰ σπερδῆς εἰς τὰ ὄρευνά τῆς Ἰσδαίας, εἰς μίαν τῶν ἐκεῖ πόλεων (33), ἐνθα εἶχε τὴν οἰκησιν ὁ Ζαχαρίας, διὰ τὰ εἶρη τὴν συγγενῇ Ἑλισάβετ, καὶ τὰ διηγηθῇ αὐτῇ τὰ μεγαλεῖα, ὅσα δι' αὐτῆς ποιῆσαι ἠνυδόκησεν ὁ δυνατός. Ἐκεῖδὲ, ἐπάνω εἰς τὸν ἀσπασμὸν τῆς Θεόπαιδος, αἰσθάνεται ἢ Ἑλισάβετ, ὅτι τὸ ἐν αὐτῇ ἐξάμνηνον ἤδη ἔμβρυον σκιρτᾷ ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς ἐν ἀγαλλιάσει.

A 5

καὶ

Νικηφόρος, καὶ ἄλλων, σημειοῖ ὁ Ἀθηνῶν Μελέτιος ἐνθ. ἀνωτ. διὰ τὰ συμπέση (ὡς ἔπος λέγει) εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἐβδομάδος ἡμέραν τῷ αὐτῷ Μηνός, ἢ σύλληψις τῷ Κυρίῳ, καὶ ἡ ἀνάστασις αὐτῷ ἐγένεν ἐπιφωσκέσης τῆς μιᾶς σαββάτων· τατέσι τῆς Α'. Μαρτίνου ΚΗ'. Ἰσως τὸ λάθος εἶναι τῷ ἀντιγράφαντος.

51) Ὅρα ὠριγένην Ὁμιλ. σ. Χρυσός. Ὁμιλ. εἰς τὴν Γένν. Ἰωαν. Ἱερών. πρὸς Εὐδόχιον. Ἀμβρόσιος. Βιβλ. Β'. Ἀριθμ. Θ'. εἰς Λευκ. καὶ ἄλλας ἐνταῦθα.

52) Λευκ. Α'. 26-35.

55) Ζητῶσι, τίς ἦν ἡ πόλις; καὶ οἱ μὲν εἶπον ὅτι αὐτὰ τὰ Ἱεροσόλυμα· ἄλλοι, ὅτι ἡ Μαχαίρες. Ἄλλοι, ὅτι ἡ Ἐμμαῆς· ὁ Κεδρηνός ἐντῇ συνοψ. τῶν Ἱερο. ὅτι ἡ Βηθλεέμ. Οἱ περισσώτεροι τῶν ὕστερον, ὅτι ἡ Χεβρών.

καὶ διὰ τῆ τοιούτου σκιρτήματος, καὶ πρὶν ἔτι ἰδῆ τὸ Φῶς τῆς ζωῆς, προφητεύει τὴν τῆ νοητῆ Ἠλίου ἀνατολήν. Ὡς ἐγγαστρίμυθος ἱερὰ καὶ Θεοκίνητος γνωρίζει λοιπὸν ἡ γηραλέα Ἑλισάβετ τὴν Μητέρα τῆ Κυρίσ αὐτῆς, καὶ ἐυλογεῖ μεγαλοφώνως καὶ τὴν κοιλίαν τῆς Θεομήτορος, καὶ τὸν καρπὸν τὸν ὁποῖον βασιάζει. Ἡ δὲ παρθένος κινήθεισα τότε καὶ αὐτὴ εἰς μίαν ὑπερφυῖ ἀγαθλίᾳσιν πνεύματος, ψάλλει τὴν Θεοπρεπῆ ᾠδὴν, τὴν ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ πρώτην, τὸν ἑαυτῆς Θεὸν καὶ σωτῆρα δοξολογῶσα καὶ μεγαλύνουσα. Εἵτα διατρίψασα ἐκεῖ ὡσεὶ μῆνας τρεῖς, ἕως τῆ καιρῶ δηλαδὴ κατ' ὃν ἡ Ἑλισάβετ ἔμελλε νὰ γεννήσῃ, ἐπέσρεψεν ἐκεῖθεν εἰς τὸν ἴδιον οἶκον τὸν ἐν Ναζαρέτ, περιμένουσα τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀσπόρου αὐτῆς κνήσεως (34).

§. 10.

Ἐν τέτοις, ἡ κνήσις τῆς Ἑλισάβετ ἐνέπλησεν ἅπαντας τὰς συγγενεῖς καὶ περιόικας, ἐυφροσύνης καὶ Θαύματος. Ἀλλὰ Θαυμασὰ ἐφάνησαν ἐφεξῆς κατὰ τὴν ὀγδῶν ἡμέραν τῆς περιτομῆς καὶ τῆ παιδὸς τὰ ὀνομαστήρια. Οἱ παρόντες ἐπατρωνύμουν τὸ παιδίον Ζαχαρίαν. Ἡ Γεννήτρια, κατὰ Θεῖαν πάντως ἐπίπνοιαν, τὸ ἤθελεν Ἰωάννην. Ὁ πατὴρ ἀποφασίζει γράφων: Ἰωάννης ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆ. Καὶ ἄμα, παραδόξως αὐτῷ τῆς γλώσσης λυθείσης τῆ ἐννεαμῆντος δεσμῶ, ἄδει τὴν ᾠδὴν τῆς Καινῆς Διαθήκης τὴν Δευτέραν, ἐυλογῶν τὸν Θεὸν τῆ Ἰσραὴλ, τὸν πληρώσαντα τὰς πρὸς τὰς πατέρας αὐτῆ γενομένας Ἐπαγγελίας τὸν ἐπισκεψάμενον τὰς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ Θανά-

Θανάτῳ καθιμένους, καὶ ἐξαποσείλαντα αὐτοῖς τὸ
Φῶς τὸ σωτήριον (35).

§. II.

Ἐφεξῆς ἡ τῆς παρθένου κυφορία μετὰ τὸ τρί-
μηνον κατὰ βραχὺ φανερωμένη, ἐκίνησεν εἰς λογισ-
μὸς ἀμφιβόλους τὸν Μνήστορα Ἰωσήφ. "Οσις. ἡ κατα-
πλαγεῖς τὴν ξένην καὶ ὑπερφυῖ κήσιν, δι' ἣν ἐνόμιζεν
ἐαυτὸν τοιαύτης ἐνθέου Νύμφης μνησευτήν καὶ σύνοι-
κον ἀνάξιον, ὥς τινες ὑπέλαβον (36) ἡ ταραχθεὶς διὰ
τὴν ὑπόνοιαν μιᾶς παρανόμου κλεψιγαμίας, ὡς ἄλλοι
ὀρθότερον ἴσως (37) κρίνῃσι γνῶμην ἔλαβε, χωρὶς νὰ
δημοσιεύσῃ τὸ πρᾶγμα, νὰ ἀπολύσῃ τὴν ἔγκυον. Ἄλλ.
ἐπιφανεῖς ὁ Ἀγγελος διέλυσε τὴν σφαλερὰν ὑποψίαν
καὶ τὸν φόβον, πληροφορήσας τε καὶ πείσας τὸν Γέρον-
τα νὰ παραλάβῃ, καὶ νὰ φυλάττῃ τὴν ἰδίαν γυναῖκα,
ἥτις ἐξ ἀγίας πνεύματος ὑπερφυῶς συλλαβῆσα μετ' εἰ
πολὺ ἔμελλε νὰ γεννήσῃ τὸν Ἐμμανυήλ (38), Θεὸν
ὁμῶς τὸν αὐτὸν καὶ ἄνθρωπον.

55) Λευ. Α'. 57-79.

56) Ὁριγέν. Ὁμιλ. Α'. τῶν εἰς Διάφορα Ἐυαγγέλια. Βασί-
λειος Τόμ. Α'. Ὁμιλ. ΙΕ'.

57) Χρυσόστομ. εἰς τὸ κατὰ Ματθ. Α'. 19. Καὶ Ἰερών. εἰς τὸν
Ματθ. Καὶ Αὐγυστίν. Ἐπισ. ΝΔ'. Ἄλλ. ῥ' ἔγγ. Καὶ ἐν ὁμιλ.
Ις'. Περὶ τῶν Ρημάτων. τῶν Κυριακῶν. ἡ κατ. ἄλλ. Ἐκδόσ.
Ὁμιλ. πβ'.

58) Ματθ. Α'. 19-25.

ΧΡΙΣΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

Ἔτος Α'.

§. 12.

Ἔφθασεν ὁ καιρὸς (1) τῆς ὑπὲρ πάντα νῦν, καὶ πάντα λόγον Γεννήσεως, ὅταν ἡ ὀφειλομένη πρὸς τὰς τῆ Κόσμου Βασιλεῖς καὶ Δυναστας ὑπακοή ἡνάγκαζε, καθὼς ἅπαντα τῶν ὑπὸ τὸ Ρώμαικόν Κράτος ὑπηκόων τὰ πλήθη, καὶ αὐτὸν τὸν Ἰωσήφ, νὰ ἀναβῇ ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας, εἰς Βηθλεὲμ πόλιν τῆς Ἰουδαίας, ὅθεν κατήγετο, διὰ νὰ ἀπογραφῇ καὶ αὐτὸς μετὰ Μαριάμ τῆς αὐτῆς μνηστῆς, κατὰ τὸ τῆ Μοναρχοῦντες τότε Αὐγέες Πρόσταγμα (2). Ἐπειδὴ δὲ, διὰ τὴν

- 1) Ἐν ἔτει 42. τῆς Αὐγέας Μοναρχίας καὶ 55. τῆς Ἡρώδης Βασιλείας, Δεκεμβρίᾳ 25. (Χρυσός, τόμ. Ε'. ὁμιλ. ΛΓ'. Καὶ Αὐγαστίν. περὶ Τριάδ. Βιβλ. Δ'. Κεφ. Ε'.) ἦτοι τῇ ζ'. τῆ παρ' Ἑβραίοις Μηνὸς Θεβαθ. τῇ ι'. ὥρα τῆς νυκτός· ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος πρώτῃ, (ὡς ἐσημείωσεν Ἰππόλυτος ὁ Θηβαῖος ἐν τῷ Χρυσῷ συντάγματι.) ἢ ἄλλως περὶ τὰ μέσα τῆς νυκτός, ἐπιφωσκύσης Τετράδος, καθ' ἣν δηλ. ἡμέραν ἐκτίσθη καὶ ὁ αἰδητὸς ἥλιος (ὡς γράφει ὁ Ἀθηνῶν Μελέτιος ἐν τῇ Ἐκκλ. Ἱστορίᾳ Βιβλ. Α'. Κεφαλ. Γ'.) ἢ, ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος Ε'. καθὼς Θέλει ὁ Καλμέτης, ἐν τῇ ἀρμονίᾳ τῶν Ἑυαγγελίων. Περὶ μὲν ἔν ταύτης τῆς τῶν ἡμερῶν καὶ ὥρῶν ἀκριβολογίας, κρινέτω ἕκαστος ὡς βάλεται· ἡ δὲ τῆς Μαναρίας Ἐπιφανείας γνώμη (ἥτις ἀποδίδεται καὶ τοῖς Σύροις, καὶ τοῖς Ἀρμενίοις) λέγοντος Αἰρέσ. ΝΑ'. Ἀριθμ. 24. καὶ 27. ὅτι Ἰαννουαρίᾳ 5'. ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη, δὲν φαίνεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν δεκτὴ· ὡς εἰδ' ἡ ἐκείνων γνώμη, οἵτινες παρὰ Κλήμεντι τῷ Ἀλεξανδρεῖ (εἰρωματ. Α'.) εἰς διαφόρους χρονολογικὰς ὑπολήψεις περὶ τάδε διηνέχθησαν.

- 2) Δύο ἀπογραφὰί τῶν ὑπηκόων δόγματι τῷ Καίσαρος ἔγιναν· Ἡ μὲν πρώτη, περὶ ἧς ὁ λόγος ἐνταῦθα· (Λεκ. Β'. 2.) ἡ δὲ Δευτέρα,

τὴν συνδρομὴν τῇ πολλῇ πλήθει, ἔδειξεν ἔμενε περισ-
σοὺς τόπος ἐν τῷ Δημοσίῳ καταλύματι, ἡ περίσσεια
τῆς σενοχωρίας ἔφερεν, ὅτι ἐπιστάσης τῆς ὥρας τῇ το-
κστῇ

τέρα, μετὰ δέκα σχεδὸν ἐνιαυτοὺς ὕστερον, περὶ ἧς ὁ αὐτὸς
Λεκὰς ἐν ταῖς πράξεσι (Κεφαλ. Ε'. 37.) τῆς Δευτέρας ποιῶ-
ται μνείαν καὶ ὁ Ἰωσήπος (Ἰεδαίη. ἀρχαίολ. Βιβλ. ΙΗ'. Κεφ.
Α'). σιγᾷ δὲ τὴν πρώτην ἔτος, ὡς μηδὲν ἀνήκασαν τῷ Ἡρώδῃ,
μὴδ' ἀναφερομένην ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι Νικολάου τῷ Δα-
μασκηνῷ. Ἐν μὲν γὰρ τῇ πρώτῃ ψιλλήτι τῶν ὑπηκόων ἐξα-
ρίθμησις ἐγένετο, ἄνευ ἐπιβαλλομένης Δασμοφορᾶς, Βασιλεύον-
τος τῷ Ἡρώδῃ. Ἐν δὲ τῇ Δευτέρᾳ Δασμοφορᾷς ἐνεκὲν ἀπεγρά-
φοντο οἱ Ἰεδαῖοι, ὑποδελωθέντος τοῖς Ῥωμαίοις τῷ γένει ἐπι-
κρατέστερον. Ὅθεν καὶ ἡσάσις ἐκινήθη ἐν ταύτῃ ὑπὸ Ἰεδα τῇ
Γαλιλαίᾳ, περὶ ἧς ἐν ταῖς πράξεσιν. Ὁ τοίνυν Λεκὰς ἐν τῷ
Ἐυαγγελίῳ ἀναφέρει τὴν πρώτην, τὴν ἐπὶ τῆς Χριστῆ Γεννήσεως.

Ἀλλ' ἐρεῖς. ἐπὶ τῆς πρώτης ταύτης, καὶ ἦν ἡγεμονεύων τῆς
Συρίας ὁ Κυρήνιος, ὡς λέγει ὁ Ἐυαγγελιστὴς ἄλλὰ Σέν-
τιος Σατερνῖνος, ἢ Κυῖντίλιος Οὐάρος. ὁ ἐκεῖνον
διαδεξάμενος. (Τερτυλλιανὸς κατὰ Μαρκίανος. Βιβλ. Δ'. Κεφ.
ΙΘ'.) ὁ δὲ Κυρήνιος ἡγεμόνευσεν ἔπειτα μετὰ τὴν Ἀρχελαῶ
ἐξορίαν, ἐν καιρῷ τῆς Δευτέρας ἀπογραφῆς. Ἀποκρίνονται
εἰς τῆτο: (Ὅρα Βεαυσώβλην καὶ Λαμφάντην, ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ
τῆς Καινῆς Διαθήκης Γαλλισί, ἐν τῷ Γενικῷ Προλόγῳ Σελ.
ΙΘ'.) Ὅτι Ἰωσὴς ὁ Κυρήνιος ἐπέμφθη διὰ τὴν ἐπιστάσιν εἰς
τὴν πρώτην ἀπογραφὴν, ὡς παρὰ τῷ Αὐγέστῳ Ἐπίτροπος ἢ
τὸ αὐτὴ ἢ ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο κτ., νοητέον
ἔτι: ὅτι, προτέρα ἐγένετο ἢ κατὰ τὸν χρόνον,
καθ' ὃν ἡγεμόνευσε τῆς Συρίας Κυρήνιος.

Ἀλλ' ἐτι ἀπορεῖται, πῶς ἔδεμια τῆς ἀπογραφῆς ταύτης
μαρτυρία παρὰ τοῖς ἔξωθεν ἱστορικοῖς διασώζεται; ἀποκρίνονται,
διότι ἠφανίσθησαν τὰ ὑπομνήματα τῆς τῷ Αὐγέστῳ Δευκατηρίδος,
καθ' ἣν ἢ ἀπογραφὴ αὕτη ἐγένετο. Ἀλλ' ἦν, ὡς εἶπεν τὸ
πρῶτον πασίδηλον. Ἐπεὶ δὲ ὁ Θεὸς Ἰεσὺς ἐν τῇ Β'. τῶν
ἀπολογιῶν καὶ ὁ Τερτυλλιανὸς κατὰ Μαρκίανος Βιβλ. Δ'. Κεφ.
ζ'. παραπέμπει τὰς ἐξ ἐθνῶν, καὶ ἐκ τῶν αἰρέσεων, εἰς τὰς
Δημοσίας Πίνακας, οἵτινες τότε ἐτι διασώζοντο, διὰ τὴν πληρο-
φορηθῶσι.

μετὰ νὰ παραμερίσῃ ἡ παρθένος εἰς ἓν σπήλαιον, τὸ ὁποῖον, πλησίον ἐκεῖ εἰς τὴν Βηθλεὲμ ἐυρισκόμενον ἐχρησίμευεν εἰς σαῦλον τῶν ἀλόγων ζώων· καὶ νὰ ἀνα-
 θῇ τὸ βρέφος τὸ γεννηθὲν ἐπάνω εἰς μίαν φάτνην (3).
 Ἐξ οὗ καὶ ἡ παραδόσις, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνεκλήθη γεν-
 νηθεὶς μεταξὺ δύο ζώων, Βοὸς τε καὶ ὄνος· τὴν ὁποίαν
 παράδοσιν φαίνεται ὅτι δικαιολογεῖται καὶ τὰ προφη-
 τικὰ λόγια (4). Ἀγκαλὰ τὰ ζῶα ταῦτα τροπικῶς
 παρ' ἄλλοις νοῶνται, ἀντὶ τῶν ἐξ Ἰσδα ἐνίων, καὶ τῶν
 ἐξ Ἑθνῶν πισευσάντων εἰς τὸν ἐνανθρωπήσαντα Κύριον·
 ἢ ἄλλως προσφύεσθον· περὶ οὗ μέτιθι τὸς ἐξηγητάς·

§. 13.

Ἄλλ' ἐν ᾧ τόσον πενιχρῶς ὑπεδέχετο τὸν γεν-
 νηθέντα σωτήρα ἡ γῆ, μεγαλοπρεπῶς ἄνωθεν ἐπα-
 νηγύριζεν ὁ Οὐρανὸς τὴν Κοσμοσωτήριον αὐτῇ ἐπιδη-
 μίαν· Ποιμένες τινὲς εἰς τὰ πέριξ τῆς Βηθλεὲμ, τῶν
 ἰδίων προβάτων ἄγρυπνοι φύλακες, περιλαμφθέντες
 ἐξαίφνης ὑπὸ ἐξαίσις φωτὸς, εἶδον ἔμπροσθεν αὐτῶν
 ἓνα Ἄγγελον, εὐαγγελιζόμενον αὐτοῖς τὴν τῇ Κυρίᾳ
 χαρμάσυνον Γέννησιν· καὶ μετὰ τὸν ἓνα τῶτον εἶδον καὶ
 ἤκισαν στρατεיאὴν ὁλόκληρον ἑβραίων Δυνάμεων, ὃ πᾶς μὲ
 Ἀγγελικὰς ὑμνωδίας ἀπέδιδον τὴν δόξαν εἰς τὸν Θεόν,
 τὴν

5) Λακᾶς Β. 1 - 7. "Ορα Ἰεσῦν. ἐν τῷ Διαλόγ. καὶ Εὐσέβ.
 Ἐυαγγελ. ἀποδείξ. Βιβλ. Ζ'. Κεφ. Δ'. Καὶ Ἱερώνυμ. Ἐπισ.
 κ'. πρὸς Μάρκελ. Καὶ Ἐπιφάν. αἵρεσ. ΝΑ'. Καὶ τὸν Νύτ.
 Λόγ. εἰς τὴν Χριστὸν Γένν. Καὶ Θεοδώριτ. Βιβλ. Η'. Θερχπ.
 Ἐλλην. Παθην. καὶ ἄλλ.

4) Ἀββακῆμ Γ'. 12. Καὶ Ἡσαΐ. Α'. 5. "Ορα καὶ Ἱερών. Ἐπισ.
 κζ'. πρὸς Εὐδόχ. Καὶ Ναζιανζ. καὶ Νύσσ. Ὁμιλ. εἰς τὴν
 Χριστὸν Γέννησιν. Καὶ Κύριλ. Ἱερόσολύμ. Κατηχ. Β' καὶ ἄλλ.

τὴν εἰρήνην εἰς τὴν γῆν, καὶ εἰς τὰς ἀνθρώπους τὸν ἐκ-
 θείας εὐδοκίας καὶ χάριτος ἔλεον· ἐξ ὧν πληροφορη-
 θέντες οἱ ἀπλοῖκοι ποιμένες, καὶ δραμόντες ἐνθὺς,
 καὶ εὐρόντες καθὼς ἤκυσαν τὸ νεοτεχθὲν βρέφος
 κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ, ἐπιστρέψαντες ἔπειτα μὲ μεγά-
 λην χαρὰν ὕμνευ· καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν, καὶ ἐκήρυτ-
 τον εἰς ἅπαντας τὰ ξένα καὶ θαυμασὰ, ὅσα καὶ ἀκῶ-
 σαι καὶ ἰδεῖν ἠξιώθησαν (5).

§. 14.

Πολλὰ τερατώδη, καὶ παράδοξα συμβάντα, οἱ συγ-
 γραφεῖς ἐσημείωσαν (6) ὥς προμηνύματα τῆς γενησο-
 μένης

5) Λεκ. Β'. 8 - 20.

6) Α'. Διάφορα (λέγουσιν) ἀγάλματα, τῶν ἐν τῷ Καπιτολίῳ
 τῆς Ῥώμης Θεῶν καὶ Ἡρώων, διὰ κεραυνῶν κατασκήψαντος
 ἀνελύθησαν. Καὶ οἱ ἐπὶ τῶν Κύρβεων κεχαραγμένοι Ῥω-
 μαῖκοι Νόμοι ἀπηλείφθησαν. (ἐκ τῶν τῆ Δίων. Ἱστορ.) Β'.
 Φήμη τις κατὰ. Ῥώμην διέτρεχε δημοσίᾳ προαγγέλλουσα
 τὴν Γέννησιν ἐνὸς Βασιλέως Μεγάλου· ὅθεν ἡ σύγκλητος ὑπὲρ
 τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιώσα, ἔυλογον ἔκρινε καὶ Θεσπίση, μὴδὲν
 τῶν κατ' ἐκείνον τὸν ἐνιαυτὸν τεχνησομένων βρεφῶν καὶ τηρη-
 θῆναι εἰς ἀνατροφήν. (Σκετὸν. εἰς βίον Αὐγέστα. Κεφ. 94.) Γ'.
 ὅτι ἐν ᾧ εἰς τὴν Ῥώμην ὁ Αὐγέστος εἰσεπόμπευεν, αὐθρίας ἔσσης,
 λαμπράτις ἱρίαι τὸν ἡλιακὸν περιέεσθε δίσκον· καὶ ἀκτινοβολῶν
 ἔπειτα τὸν ἐφεξῆς χρόνον ὁ Φωστὴρ, τρεῖς ἐξέλαμπε περιασρά-
 πτοντας κύλικας, ὧν ὁ εἰς Φλογουεῖς ἀνέειδε σάχνας. (Παῦ-
 λος Ὁρόσιος καὶ ἄλλοι.) Δ'. ὅτι κατὰ τὸν τρίτον ἐνιαυτὸν
 τῆς ἐν Ῥώμῃ Τριανδριῆς Ἡγεμονίας, ἐκείθεν τῆ Ποταμῆ Τιβέ-
 ρεως, δι' ὁλοκλήρῃς ἡμέρας, ἔλαιον ἀπὸ τῆς γῆς ἀνεπήγαγεν.
 (αὐτὶ) Καίτοι τῷτο πρὸ ἑκοσὶ καὶ τριῶν ἐτῶν πρὶν τῆς χριστῆ
 Γεννήσεως συμβὰν καθ' ἱστορεῖ ὁ Εὐσέβιος. Ε'. ὅτι ὁ Αὐγέστος
 εὐταρχήσας ἀπέκλεισε τὸν Ἰανθεὶ ναόν, καὶ ἀπηγόρευσε τὸ καὶ
 ἀποκαλῶσθαι αὐτὸν Κύριον. (Παῦλ. Ὁρόσιος.) ς'. ὅτι ὁ αὐτὸς
 Αὐγέστος μαντευόμενος περὶ τῆ μέλλοντος αὐτὸν διαδόχου,
 ἤκυσε παρὰ τῆς ἐν Δελφοῖς Πυθίαις, τὰ τεθρυλημένα ἐπεῖνα.

Παῖς

μένης, ἢ καὶ ὡς μαρτύρια τῆς γενομένης ὑπερκατα-
πτε οικονομίας. Ἄλλ' ἢ τῇ Κυρίᾳ ἡμῶν καὶ Θεῷ
σαρκὶ ἐπιδημία, δὲν ἔχει χρείαν τῶν τοιούτων ἀνθρ-
πίνων μαρτυριῶν, ἀδόξων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἀ-
φιβόλων, ἔχουσα ἐξ αὐτῶν τῶν Ἱερῶν γραφῶν, καὶ ἐ-
μυρίων ἄλλων βεβαιωτάτων καὶ ἀναντιρρήτων Θ-
σημειῶν, τὸ ἀσφαλὲς τῆς πίστεως καὶ ἀναμφίβολον

§. 15.

Τῇ ὁγδῶῃ ἀπὸ τῆς Γεννήσεως ἡμέρα (7) ἑκατο-
δέχθῃ τὴν ὑπὸ τῇ Νόμῃ διατεταγμένην περιτομὴν

Πατρὸς Ἑβραῖος κέλεταί με καὶ τλ. τὰ ὁποῖα (Νικηφ-
ρος ὁ Κάλαιος, Κεδρηνός, Σείδας, καὶ ἄλλοι.) πολλοὶ ἀναφ-
ρασιν· ὅθεν εἰς Ῥώμην ἐπανελθὼν, ἔστησε (λέγουσιν) ἐπὶ τῇ Κ-
πιτολίᾳ βωμὸν μετὰ τῆς Ἐπιγραφῆς·

„Ara Prinogeniti Dei.

„Βωμὸς τῷ Πρωτογένῳ Θεῷ.

Τὰ τοιαῦτα οἱ Κριτικώτεροι ἐδόλως ἐγκρίνουσιν αὐτὰ, διὰ
ἄλλας λόγους, καὶ ὅτι οἱ ἀρχαιότεροι τῶν Πατέρων, καὶ μάλισ-
τὰ Ἰσίδωρος ὁ Φιλόσοφος καὶ μάρτυς, καὶ ὁ Τερτυλλιανός, καὶ
ἄλλοι, οἱ τὰς ἀπολογίας ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν συγγράψαντες,
ἐδόλως αὐτὰ ἀπομνημονεύουσιν· (ὅρα Σαμεῆλον Βασναγιον, Τό-
μ. Α'. τῶν χρονικῶν Σελ. 173.) Ἐπὶ δὲ τέτοις, καὶ τὸ ὑ-
πὲρ Πέτρῳ τῷ Δαμιανῷ, (ὃς ἠμυρνεῖ κατὰ τὸ μέσον τῇ ΙΑ'. αἰῶνος
ἀναφερόμενον· ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα τῆς τῇ Κυρίᾳ Γεννήσεως
κατεδαφίσθη τὸ ἐν Ῥώμῃ τέμενος τῆς Ἐιρήνης κατασκευασ-
θῆναι· (περὶ ᾧ ὁῦν προειρημένον ἦν, ὅτι τῷτο ἔμελλε νὰ συνέρ-
ῃ ὅταν παρθένος γεννηθῇ.) Τὸ τοιοῦτον παρὰ πάντων ἐλέγχεται
ὡς ἐπίπλεον· ἐπεὶ δὲ τὸ τέμενος ἐκεῖνο οἰκοδομήθη πολλῶν ὑ-
πομονῶν· δηλαδὴ ὑπὸ Τίτου, ἀφιερωθὲν τῷ Πατρὶ αὐτῷ Οὐέσπα-
ριανῷ· Ἡφανίσθη δὲ μετὰ ταῦτα ὑπὸ Πυρραϊᾶς ἐπὶ τῆς Βασιλεί-
ας τῇ Κομμῳδῷ· Περὶ δὲ ὅρα Ἰώσηπον, καὶ Σκετόνιον, καὶ Π-
νιον, καὶ Ἡρωδιανόν, κτ.

7) Ἰαννουαρίᾳ πρώτη· ἥτοι τῇ παρ' Ἑβραίοις Θεβὰθ ιδ'. τῆς
ἐβδομάδος ἡμέρᾳ πέμπτῃ· κατὰ τὰς ἐν ταύτῃ τῆς ἐβδομά-
τῃ ἡμέρᾳ ὑποτιθεμένους τὴν Γέννησιν.

τῷ Νόμῳ ποιητῆς, λαβὼν κατὰ τὴν τῷ Ἀγγέλῳ παραγγελίαν (8) τὸ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πάντων ὀνομα. Ἰησοῦς τίς αὐτὸν περιέτεμεν; ὁ Ἰωσήφ ὁ νομιζόμενος αὐτῷ Πατὴρ (9), ἢ ἄλλος τις; καὶ πῶς; ἐν αὐτῷ τῷ σπηλαίῳ (10), ἢ ἄλλῃ; οὔτε οἱ Εὐαγγελισταὶ τὸ ἐγράψαν, ἔτε χρεία τις ἠνάγκαζε περὶ τῶν νὰ γράψαν· ἐπειδὴ τοῦ ὀφελόσφι πρὸς σωτηρίαν εἶναι, τὰ τοιαῦτα νὰ τὰ ἡξυρωμεν. Ὁμοίως τί ἄρα ἐγένεν ἡ ἀκροβυστία, τῆς Θεανδρικῆς σαρκὸς τὸ μόριον, μετὰ τὴν περιτομὴν; ἐπρόβαλον καὶ ταύτην τὴν ἀπορίαν· καὶ τινὲς ἐνόμισαν ὅτι καὶ τὴν ἔλυσαν, Ἄνδρες ἢ πολλὰ φιλοπράγμονες, ἢ πολλὰ φιλοχρήματοι (11).

§. 16.

8) Ματθ. Α'. 21. Λουκ. Α'. 31. καὶ Β' 21.

9) Ἐφραίμ ὁ Σύρος παρὰ Μελετίῳ τῷ Ἀθηναῖν, Ἑκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Α'. Κεφ. Γ'.

10) Ἐπιφάνιος παρὰ τῷ αὐτῷ αὐτῷ.

11) Οἱ Σύροι, οἱ Ἀρμένιοι, καὶ τινες ἄλλοι τῶν ἀνατολικωτέρων συν οἷς καὶ Ἀναστάσιος ὁ Συναΐτης ἐδόξαζον ὅτι τὸ τεμνάχιον τῷ δερματῆς τὸ ἐφύλαξεν ἡ Παρθένος μετὰ τὴν περιτομὴν, ὡς Ἱερὸν νειμήλιον ὃν διεφθορεῖ ἀπάσης ἀλλότριον. ἕως ὅτε ἐξανασῆς ὁ Κύριος πρὸς ἐαυτὸν πάλιν αὐτὸ προσελάβετο. Ἀλλ' εἰς Καβίλλον Πόλιν τῆς κατωτέρω Βαργενδίας ἐσώζετο (ὡς οἱ ἐκεῖ ἐπίστευον.) ἐν Ἑκκλησίᾳ τινί, ἢ περὶ ἧς ὁ λόγος τῷ Κυρίῳ ἀκροβυστία, ἕως κατ' ἀρχὰς τῷ παρόντος αἰῶνος· ὅταν, ὁ τῆς πόλεως ἐκείνης Ἐπίσκοπος Gasto de Noailles, ἐν ἔτει 1707. Ἀπρίλ. 19. ἔπαυσε τὴν πρὸ 400. χρόνων κυριεύσαν ἐπεὶ δεισιδαιμονίαν. Ἐπειδὴ ἀνοίξας αὐτὸς εὐλαβῶς τὴν Κισίδα, εἶδεν ἄλλο ἐν αὐτῇ εὔρεν, εἰμὴ ὀλίγην ἄμμον λεπτὴν, καὶ μιν κρόντι χαλκίον. Πλὴν, (τίς πισεύσει;) οἱ Παπᾶοι λέγουσιν, ὅτι ἡ τῷ Κυρίῳ ἀκροβυστία διασώζεται ἔτι ἐν Ῥώμῃ μέχρι τῆς σήμερον, ἐν τῷ Ναῷ τῷ ἁγίῳ Ἰωάννῃ τῷ Πατερνῷ. (ὅρα τὸν Καλμέτην ἐν τῷ ὑπομνήματι τῷ εἰς τὸν Λατῖν, Κεφ. Β'. 21.

B

§. 16.

Ἄφ' ὃ ἐπληρώθησαν αἱ τεσσαράκοντα ἡμέραι (12) τῆ καθαρισμοῦ τῆς καθαρωτάτης Μητρὸς, ἀνήνεγκεν ἡ Πάναγνος εἰς Ἱερουσαλὴμ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, ἐν τῷ Ἱερῷ παραστήσασα κατὰ τὸν Νόμον Μωσέως (13), προσφέρσασα καὶ τὴν νεομισμένην Θυσίαν (14) ζευγὸς τρυγόνων, ἥ δύο νεοσσὸς περιτετρῶν (15). Κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τε καὶ ὥραν, ὁ δειγνθεὶς πάντως ὑπὸ τῆ πνεύματος, εὐρέθη παρὼν ἐκεῖ καὶ ὁ εὐλαβὴς καὶ δίκαιος ὑπέργηρος Συμεὼν· ὅσις περιμένων πρὸ ποθῆς τὸ σωτήριον τῆ Θεῶ, καὶ πεπληροφορημένος ἐκ Θείας ἀνωθεν ἀποκαλύψεως, ὅτι δὲν θέλει ἰδεῖ Θάνατον πρὶν ἢ τὸν χρυσὸν Κυρίῳ, ἰδὼν τότε, καὶ δεξιόμενος ἐν ταῖς γηραιαῖς αὐτῆ ἀγκάλαις, ἀπέδωκε δόξαν τῷ Θεῷ, τὴν τρίτην ἄσας τῶν τῆς Νέας Διαθήκης ὥδων. Καὶ ὡμολόγησεν ὅτι μετὰ χαρᾶς λοιπὸν κλείει τὰ ὄμματα εἰς Θάνατον, ἄφ' ὃ εἶδε τὸ Φῶς τῆς ἀποκαλύψεως τῶν ἐθνῶν, καὶ τὴν δόξαν τῆ Ἰσραήλ· ἀκολέθως εὐλόγησε καὶ τὸς μακαρίους γονεῖς τῆ παιδός· καὶ προειπὼν ὅτι αὐτὸς ὁ παῖς ἔσται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν, καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον, προεδήλωσε καὶ εἰς τὴν Μητέρα αὐτῆ, τὴν ὅσῃν δριμύτητα λύπης κατακάρδια ἔμελλε νὰ αἰδανθῇ ἐπ' αὐτῷ ὕστερον (16).

§. 17.

12) Τῇ Β'. τῆ Φεβρουαρίου.

13) Ἐξόδα ΙΓ'. 1 - 5. Καὶ ΛΔ'. 19 - 26. Καὶ ἀριθμ. Γ'. 47. καὶ ΙΖ'. 16.

14) Λευϊτικ. ΙΒ. 7.

15) Λευκ. Β'. 22 - 24.

16) Λευκ. αὐτ. 25 - 35.

§. 17.

Λέγουσιν, ὅτι ὁ Συμεὼν εἰς ἦν τῶν Ο'. Ἑρμηνευ-
τῶν τῆς παλαιᾶς Διαθήκης ἐπὶ Πτολεμαῖς τῇ Φιλα-
δέλφῃ καὶ ὅτι ἐρμηνεύων τὸ τῇ Προφῆτῃ Ἡσαΐᾳ χρη-
σμολόγημα: Ἰδὲ ἡ παρθεῖνος ἐν Γαζρὶ ἕξα κξ.,
καὶ διαπισήσας εἰς τὸ παράδοξον τῆς προρρήσεως, ἡξιώθη
τῇ χρηματισμῷ, ὅτι μέλει νὰ ζήσῃ ἕως 8 λάβῃ τὸν
παρθενικὸν προφητευθέντα τόκον εἰς τὰς ἀγκάλας
αὐτῆς (17). Ἄν τῷτο ἦτον ἀληθὲς, ὁ Συμεὼν ἔπρεπε
νὰ εἶναι ἐπέκεινα τῶν 270. Ἐτῶν, ὅταν ἐτελεύτησεν.
Ἄλλοι γερεαλογῶσι τὸν Συμεὼν, ὃν μὲν τῇ πατριάρχῃ
τῶν Ἑβραίων Χιλλῆλ, πατέρα δὲ τῇ περιφῆμῃ ἔπειτα
Γαμαλιήλ, τῇ ἀναφερομένῃ ἐν ταῖς πράξεσι (18).
Καὶ οἱ μὲν αὐτὸν καθισῶσι τῇ συνεδρίᾳ πρόεδρον· οἱ
δὲ, Ἱερεῖα μόνον χειροτονῶσιν. Οἱ δὲ ἀσφαλέστεροι,
μηδὲν τῶν εἰρημένων ἐκ τῆς Εὐαγγελικῆς Ἱστορίας περὶ
αὐτῆς συνάγοντες, ὡς ἄνδρα ἀπλῶς πνευματοκίνητον
τὸν Θεοδόχον γεραίρουν.

§. 18.

Ἐκεῖ τότε καὶ ἡ ὑπέργηρος καὶ αὐτὴ Ἄννα, ἡ θυγά-
τηρ τῇ Φανσηλ, ἐκ Φυλῆς Ἀσῆρ, ἥτις μετὰ τὴν χη-
ρείαν αὐτῆς νηστεύουσα καὶ προσευχομένη νύκτα καὶ ἡμέ-
ραν προσήδρευεν εἰς τὸ Ἱερὸν, ἐκινήθη καὶ αὐτὴ ὁμοίως
ὑπὸ τῇ πνεύματος καὶ ἀνοίξασα ἐνθέως τὸ σῶμα,
B 2 ἀνύμνει

17) Γεώργ. ὁ Κεδρηνὸς ἐν τῇ συνόψει τῶν Ἱστορ. Καὶ ἐξ αὐτῆς
Μελέτ. ὁ Ἀθηνῶν. καὶ ἄλλοι. Τὰ δ' αὐτὰ λέγει καὶ Νικη-
φόρος ὁ Κάλκισος Βιβλ. Α'. Κεφ. 1Β'. Πλὴν ὅσον ἔτος δὲν τὸν
παραταίνει ἓνα τῶν Ο'.

18) Κεφάλ. ΚΒ. 5.

ἀνύμνει μεγαλοφώνως καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν, κηρύττῃσα καὶ πληροφορῶσα τὰς πάντας, ὅσοι ἐν Ἱερουσαλὴμ περιέμενον τὴν ἐκ τῆ προσδοκωμένης Μεσσίας ἀπολύτρωσιν (19). Καὶ εἶναι λοιπὸν σημειώσεως ἄξιον, ὅτι τὸν καιρὸν τῆς ἐπιποθέτης ταύτης ἀπολυτρώσεως, πλησίον ἐγγίζοντα μὲν, τὸν ἠλπίζον σχεδὸν οἱ πάντες ἐλθόντα δὲ τότε καὶ φθάσαντα τὸν ἐκήρυξαν καὶ τὸν ἐβεβαίωσαν μὲ διαφόρους παραδόξους ἐκβάσεις πολλοί. Ἐνας Ἱερεὺς, παρ' ἡλικίαν τεκνογονῶν, καὶ ἐξαίφνης πρῶτον ἄφρωνος, εἶτα τὴν φωνὴν ἀναλαμβάνων, καὶ ἐπισφραγίζων καὶ φωνῇ καὶ πράγματι τῆς ὀπτασίας τὸ Θαῦμα, ὁ Ζαχαρίας. Ἐνα ἔμβρυον, εἰς τὴν κοιλίαν ἔτι τῆς μητρὸς αὐτῆς ἀνασκιρτῶν, καὶ προσκυνῶν τὸν μετ' αὐτὸν γεννηθῆναι μέλλοντα Δεσπότην αὐτῆς καὶ Κύριον, ὁ Ἰωάννης. Μία σφαῖρα, παρ' ἐλπίδα κυοφορῶσα, καὶ ἐπάνω εἰς τὴν ἀτομίαν τῆς παρηλικιώσεως τίκῃσα, ἡ Ἐλισάβετ. Μία Παρθένος, ἀπειράνδρος Μήτηρ ἀναδεικνυομένη, ἡ Μαριάμ. Ἐνας γέρον πνευματοφόρητος, ζῶν ἕως ἡμετέρας τὴν δόξαν τῆς λαῖς Ἰσραὴλ, καὶ θνήσκων ἀφ' ἧς τὴν εἶδε, κατὰ τὸ δοθὲν αὐτῷ χρησμοδόγημα, ὁ Συμεὼν. Καὶ μία γηραιὰ Προφῆτις, ἐκ θείας ἐπιπνοίας, μαρτυρῶσα τὸν γεννηθέντα σωτῆρα, ἡ Ἄννα (20). Αὐτοὶ πάντες ἐπισποιοῖσαν ὅτι ἐγεννήθη ἐκεῖνος, ὃν οἱ Ἄγγελοι ἀνήγγειλαν εἰς τὰς ποιμένας, καὶ οἱ ποιμένες εἰς πάντας τὰς κατοίκους τῆς Βηθλεὲμ Ἀλλὰ τὴν τῆς σωτῆρος ἐπιφάνειαν προέδειξε καὶ ἓνας παράδοξος καὶ ἀλλόκοτος αἰσῆς,

19) Λουκ. Β'. 36 - 38.

20) Ἀμβρόσιος ἐν ὑπομνήμ. εἰς τὸν Λουκᾶν.

αἰσῆρ, ὁ Φανείς ἐν τῇ ἀνατολῇ εἰς τὰς Μάγους· καὶ οἱ Μάγοι θάσαντες ἐμήνυσαν εἰς τὸν βασιλεύοντα τότε τῆς Ἰσδαίας Ἡρώδην. Καὶ ὁ Ἡρώδης ἐκοινολόγησεν εἰς ἅπαντας τὰς Ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς τῷ Λαῷ, ἀνερωτῶν πῶς ὁ χρυσοὺς γεννᾶται; καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς εἰς τὸν Βασιλέα πάλιν, καὶ εἰς ὅλον τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν, ἐρευνήσαντες καὶ ἐυρόντες παρὰ τῷ Προφῆτῃ (21) ὅτι ὁ χρυσοὺς ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰσδαίας.

§. 19.

Οἱ ἐξηθέντες Μάγοι, κατὰ τινα παράδοσιν (22) ἥτις θεμελιωμένη φαίνεται εἰς τὸ ψαλμικὸν λόγιον (23), ὀνομάζοντα Βασιλεῖς. Διακρίνοντα δὲ, ἑμόνον ὡς Ἀρχοντες καὶ Δυνάσται ἐπὶ τῶν ἰδίων ἐπαρχιῶν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄνδρες σοφοί, καὶ εἰς τὴν ἀερεσκοπίαν μάλιστα ἐκδοτοί (24). Κρατεῖ περὶ αὐτῶν γνώμη κοινὴ, ὅτι ἦσαν τὸν ἀριθμὸν τρεῖς, διὰ τὰ τρία ἴσως εἶδη τῶν δώρων, τὰ ὅποια προσήνεγκαν, χρυσοῦν, καὶ Λίβανον, καὶ Σμύρναν (25). Τινὲς δὲ τῶν ὕστερον ἐτόλμησαν εἰπεῖν καὶ τὰ ἐκείνων ὀνόματα (26). Ἰσορήθη, ὅτι

B 3

καὶ

21) Μιχαίας Ε'. 12.

22) Τερτελλ. κατὰ Ἰσδαίων. καὶ Βιβλ. Γ'. κατὰ Μαρκίων. Χρυσός· εἰς τὴν Γένν. τῷ Προδρ. Θεοφύλ. εἰς Ματθ. Κεφ. Β'.

23) Ψαλμ. ΟΑ. 10.

24) Νικηφόρ. Καλλισ. Ἑκκλ. Ἰσορ. Βιβλ. Α'. Κεφ. ΙΓ'.

25) Ματθ. Β'. 11.

26) Κάσπαρ, Μελχιώρ, Βαλτάσαρ· ἢ κατ' ἄλλας: Μαγαλάτ, Γαλγαλάτ, Σαρακίμ. ἢ καὶ ἄλλως: Ἀτωρ, Στάτωρ, Παράτωρ. Ὅρα Δρέσιον ἐν τοῖς παρασημειογράφοις, οἵτινες Ἱεροὶ Κριτικοὶ ἐπιγράφονται· εἰς τὸ κατὰ Ματθ.

καὶ κατηχήθησαν ἔτσι μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῆς Ἀποστόλης
Θωμᾶ, καὶ ἐβαπτίσθησαν, καὶ τὸν ὑπὲρ χριστοῦ τέως
ὑπέρβησαν μαρτυρικὸν θάνατον, ἐν πόλει τινὶ τῆς Ἀρα-
βίας· ἢ, ὡς οἱ Ἀρμένιοι διατείνοντα, ἐν Μαγέβ πόλει
τῆς Ἀρμενίας· Δείκνυνται δὲ ἄχρι τῆς σήμερον καὶ τὰ
ἐκείνων λείψανα ἐν Κολωνίᾳ τῆς Γερμανίας τιμώμε-
να (27). Ὅμην ἔν τόπος, ἦτοι ἡ χώρα κατ' ἣν οἱ
Μάγοι τὸν παράδοξον καὶ ἀσυνήθην νέον κατεῖδον Ἀσέ-
ρα· καὶ ὅθεν ἐκινήθησαν εἰς προσκύνησιν τῆ Θεοση-
μάντις Βασιλέως, πλατυτέρῳ ὀνόματι λέγεται ἡ Ἀνα-
τολή· (28) Πλὴν, ἄλλοι μὲν τὰς φέρουσιν ἐκ τῶν Νο-
τιωτάτων ὁρίων τῆς Αἰθιοπίας· (29) ἄλλοι ἀπὸ τῆς Σα-
βά τῆς ἀραβίας (30), ἄλλοι ἐκ τῆς γῆς Εὐϊλάτ. (31);
ἄλλοι ἐκ τῆς Δαμασκῆ (32), ἄλλοι ἐκ τῆς Ἀρμενίας (33).
Οἱ περισσότεροι ὅμως τὰς λέγουσιν ἐκ Περσίδος (34).
Ἄλλ' ἀπίθανον δὲν εἶναι ἐάντις εἴποι, ὅτι ἴσως οἱ Μά-
γοι ἐξῆλθον ἀπὸ τῆς ἐρήμου Ἀραβίας, ἢ καὶ ἐκ τῆς
Μεσο-

Ματθ. Κεφ. Β'. Καὶ Καζαβόνον εἰς τὰ τῆ Βαρονία. Καὶ
Αὐγες. Καλμετ. ἐν τῇ Διαλέξει, τῇ περὶ τῆς τῶν Ἀγίων Μά-
γων προσκυνήσεως.

27) Ὅρα Καλμετ ἐν τῇ ῥηθείᾳ Διαλέξει.

28) Ματθ. Β'. 2 - 9.

29) Αὐγες. Λόγ. Θ'. ἄλλ. ῥ' κη.

30) Χρυσός. εἰς τὴν Γέννησ. τῆ Προδρόμου.

31) Ἑρωτήμ. Δ'. τῶν ἐν τοῖς Αὐγασίνης Συγγραμμάσιν.

32) Τερτυλ. ἐν τοῖς κατὰ Ἰσδ.

33) Οἱ Ἀρμένιοι αὐτοὶ παρὰ Χαρδίνω· ἐν τῇ κατὰ περσίαν·
περιγῆσει, Τόμ. Γ'.

34) Χρυσός. ὁμιλ. Ζ. τῶν εἰς Ματθ. Κύριλ. Ἀλεξανδρ. Βιβλ.
Δ'. εἰς τὸν Ἡσαίαν. Κλήμης Ἀλεξ. Βιβλ. α. τῶν ερωμ. Βασίλ.
ὁ Μάγ. εἰς τὴν τῆ χριστοῦ Γέννησ. Θεοφύλακτ' εἰς τὸ κατὰ
Ματθ., σὺν οἷς καὶ πολλοὶ τῶν ὕστερον.

Μεσοποταμίας, ἥ καὶ ἐκ γῆς Χαλδαίων· ἐπειδὴ αἰχῶ-
ραι αὐτὰ παραδεδήμεναι εὐρίσκονται ἐν ταῖς Γραφαῖς
διὰ τῆς ὀνόματος τῆς Ἀνατολῆς (35).

§. 20.

Ἡ ἀξιολογωτέρα ὁμως ἔρευνα γίνεται περὶ τῆς
χρόνης τῆς τῶν Μάγων ἀφίξεως. Πότε δηλαδή αὐτοὶ
ἐλθόντες εἶδον καὶ προσεκύνησαν ἐκείνον τὸν Βασιλέα,
τῆς ὁποῖας τὴν Γέννησιν, ἐκ παλαιωτάτων χρησμῶν (36)
περιμένοντες προκατηγγελμένην, ἔγνωσαν διὰ τῆς
Ἀνατολῆς τῆς παραδόξης νεοφανῆς Ἀσέρος. Ἄν οἱ
Μάγοι ἔφθασαν εἰς Βηθλεὲμ πρὸ τῶν μ'. ἡμερῶν
τῆς καθαρισμοῦ τῆς ὑπεράγνης Μητρὸς, πῶς προσήχθη
τὸ παιδίον μετὰ τὴν ἐκείνων παρσσίαν εἰς τὸν ἐν Ἱερο-
σολύμοις Ναὸν, ὅπως ὁ Ἡρώδης, καὶ μετ' αὐτῆς πᾶσα
ἡ Ἱεροσόλυμα ἐταράττοντο, καὶ ἐπιμελῶς ἀνεζήτη-
σαν διὰ τὰ εὑρεῖν καὶ τὰ ἀναιρεῖσιν τὸ βρέφος τὸ νεο-
τεχθέν; (37). Καὶ πάλιν, ἂν οἱ Μάγοι ἔφθασαν
μετὰ τὰς ἡμέρας τῆς καθαρισμοῦ, καὶ τῆς ἐν τῷ Ναῷ
παρασάσεως, πῶς εὔρον τὸ παιδίον ἐν Βηθλεὲμ; ὅταν
ἠξέυρομεν, ὅτι ἀφ' οἱ γονεῖς ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ
κατὰ τὸν νόμον Κυρίῳ, ἐπέσρεψαν εἰς τὴν Ναζαρέτ
τῆς

B 4

τῆς

35) Ὅρα τὸν Καλμέτην ἐν τῇ Διαλέξει περὶ τῆς τῶν Μάγων
προσκυνήσ. ἐπιστηρίζοντα τὴν γνώμην, καὶ διὰ τῆς μαρτυρίας
τῶν Παλαιῶν· (Τερτυλ. κατὰ Ἰουδαίων· Καὶ Βιβλ. Γ'. κατὰ
Μαρκίων. Καὶ Ἰερ. ἐν τῷ Διαλόγῳ. Τῷ πρὸς Τρύφ. Καὶ
Ἐπιφάν. ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῆς Καθολικ. Πίσ.) καὶ δὲ, καὶ διὰ
τῆς τῶν Νεωτέρων.

36) Ἀριθμ. ΚΔ. 17.

37) Μαρθ. Β. 3. κξ.

τῆς Γαλιλαίας; (38). Τινὲς θέλουσιν (39), ὅτι ὁ Ἄσῃρ ἐφάνη πρὸ τῆς χριστῆς Γεννήσεως εἰς τὰς Μάγους, καὶ ὅτι εὗρον ἔτσι Φθάσαντες τὸν χριστὸν ἀρτιγέννητον ἐν σπαργάνοις. Ἄλλ' ἡ ἀπορία ἐτι μένει· πῶς λοιπὸν ἀκινδύνως τὸ βρέφος ἐν τῷ Ναῶ προσενηέκτα; Διὰ τὸτο ἄλλοι κρίνουν, ὅτι ὁ μὲν Ἄσῃρ ἐφάνη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καὶ ἦν ὁ χριστὸς ἐγεννήθη, καὶ ἔχι πρότερον· οἱ δὲ Μάγοι ἔφθασαν δύο χρόνους σχεδὸν μετέπειτα· καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, εὗρον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς Μητρὸς αὐτοῦ (40). ὑπολαμβάνουσι δὲ οἱ ἔτι κρίνοντες, ὅτι ἐκ Ναζαρετ τότε, εἶχε πάλιν εἰς Βηθλεὲμ μεταβῆ ἡ Ἱερὰ Φαμίλια (41). Τὸ τῆς Ἡρώδους πρόσαγμα, τὸ διορίζον τὴν σφαγὴν τῶν βρεφῶν, ἀπὸ διεικτικῆς καὶ κατωτέρω (42), φαίνεται ὅτι δίδει εἰς τὴν δευτέραν ταύ-

58) Λκκ. Β. 59.

59) Χρυσός. οὐιλ. Ζ'. εἰς τὸ κατὰ Ματθ. καὶ ἐξ αὐτῶ ὁ Θεοφύλακτος. Συμφῶντες δὲ τέτοις καὶ Ἰακύνθον, καὶ Ἀθανάσιον, καὶ τὸν Δαμασκηνὸν Ἰωάννην, καὶ ἄλλους, ὁ Ἀθηναῖος Μελέτης ἀναφέρει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ αὐτῶ Ἱστορ. Βιβλ. Α'. Κεφ. Γ', ἐπιστημειῶν καὶ τὴν ἡμέραν, δεκάτην τρίτην ἀπὸ χριστῆς Γεννήσεως, ε'. Ἰαννουαρίᾳ, καὶ ἦν ἐγένετο ἡ τῶν Μάγων προσκύνησις. Τῆς ὁμοίας δὲ (ὅσον κατὰ τὴν τῆς ὁδοιπορίας, πρόληψιν.) Φέρεται γνώμης ἐν τοῖς Νεωτέροις καὶ Γρότιος (ἐν τοῖς τῶν Νεωτέρων Ἱεροῖς Κριτικοῖς.) Καὶ ὁ Καλμέτης ἐν τῇ εἰρημένῃ αὐτῶ Διαλέξει, καὶ ἄλλοι.

40) Ματθ. Β'. 11.

41) Ἐπιφάν. Αἰρέσις. ΝΑ, καὶ ΝΒ'. Ἱερώνυμος ἐν τοῖς κατ' Εὐσέβιον τὸν Παιφ. χρονικοῖς. Ἰππόλυτος ὁ Θηβαῖος ἐν τῷ χρονικῷ Συντάγματι. Νικηφόρος ὁ Κάλκισος Βιβλ. Α'. Κεφ. ΙΓ'. Καὶ ἐν τῶν Νεωτέρων ὁ Βέδας, καὶ Ἰωσήφ ὁ Σκαλίγερος. ἐν ταῖς εἰς τὸ Εὐσεβίου χρονικὸν παρατηρήσει· καὶ ἄλλοι.

42) Ματθ. Β. 16.

ταύτην γνώμην περισσοτέραν τὴν πιθανότητα. Ὅπως ὅμως καὶ ἂν ἠκολούθησε τὸ πρᾶγμα, ὁ Ἀσὴρ ἐφάνη, οἱ Μάγοι ἦλθον, ὁ Ἡρώδης ἐταράχθη, οἱ παῖδες τῆς Βηθλεὲμ, τὰ πρῶτα ὑπὲρ χριστοῦ μαρτυρικὰ σφάγια ὀλοκαυτώθησαν, καὶ αἱ προφητεῖαι διὰ τῆς τῶν πραγμάτων ἐκβάσεως ἐπισώθησαν ὅτι πεπλήρονται.

§. 21.

Θαυμασὸν, ὅτι τὴν βρεφοκτονίαν ὁ Ἰώσηπος τὴν ἀπεσίγησε. Τινὲς (43) εἰκάσσωσιν, ὅτι ἡ σφαγὴ ἐτελέσθη κρυφίως ἀπὸ οἴκου εἰς οἶκον ἐμπηδόντων ἐξαίφνης τῶν στρατιωτῶν· ἢ, ὡς σασιασμός τις τῷ στρατιωτικῷ δὲν ἀπεδόθη τῷ Ἡρώδῃ, ὡς ἔργον αὐτῷ γενόμενον ἐξ ἐπιτάγματος. Ἄλλοι (44) λέγουσιν, ὅτι ἐνδέχεται τὸ δράμα ἐλάνθανε τὸν Ἱστορικὸν Ἰώσηπον· ἢ, ὅτι ὁ ἔστος δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ ἀναγράψῃ, ὡς μὴ εὐρὼν αὐτὸ ἰσορῶμενον ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι Νικολάου τῷ Δαμασκηνῷ. Δῆλον δὲ, ὅτι ὁ Νικόλαος ἔστος, τὸν τρόπον κολακευτικώτατος τῶν Βασιλέων γενόμενος (45), καὶ τῶν τῷ Ἡρώδῃ Πράξεων ἐν τῇ συγγραφῇ ἀπεσίγησεν, ἢ παρεχρωμάτισε τὰς ἀτιμοτάτας καὶ αἰσχροτάτας· ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Ἰώσηπος (46) τὸν ὑπο-

B 5

πτέυσθη.

45) Ὁ Λάμις ἐν τῇ Εὐαγγελ. ἄρμον. Σελ. 54.

44) Βεαυσώβρ. καὶ Λαμφάντ. ἐν τῇ Γενικῇ προλόγῳ, τῷ πρὸ τῆς ὑπ' αὐτῶν Ἐκδοθ. Ἑρμην. τῆς Καυῆς Διαθήκης Γαλλισί. Σελ. 16.

45) Ὁ Δαμασκηνὸς ἔστος Νικόλαος, καὶ τῆς Αὐγέως Φιλίας καταξιωθείς, πλακοῦντας τινὰς Φιλίῳς διέπεμπεν αὐτῷ, ὅς Νικολάος ἐξ αὐτῷ τῷ Μαγειροσόφῃ ὁ Κάϊσαρ ἀνόμαζε. Φώτ. Μυριόβιβλ. Κώδικ. ρπθ'.

46) Ἰεδαϊκ. Ἀρχαιολ. Βιβλ. ις'. Κεφ. ια'.

πτέυθῃ. Ἀλλὰ καὶ χωρὶς τῆς Εὐαγγελικῆς Ἱστορίας, ἐξ ἧς τὸ πρᾶγμα καθίσταται ἀναμφίβολον, ἔχομεν καὶ τὴν μαρτυρίαν ἐνὸς ἐξωτερικῆς, ὅσις ἄφησε γεγραμμένον (47) ὅτι ἀκέσας ὁ Αὐγστὸς, πῶς ὁ Ἡρώδης μεταξὺ τῶν ποίλων ἄλλων ἐφόνευσε καὶ τὸν ἴδιον ἑαυτῷ υἱόν, εἶπεν ἐκείνῳ τὸ ἀσεῖον: "Οτι, κρεῖττον Ἡρώδης κυρίῃ εἶναι, ἢ υἱαί,

§. 22.

Εἰς καιρὸν ὅπῃ ἡ τῇ Ἡρώδης μάχαιρα κατεθέριζε τὰς παῖδας τὰς ἐν Βηθλεὲμ, τὸ παιδίον ὁ Ἰησοῦς, ἐκ παραγγελίας τῇ Ἀγγέλῃ, ἔφευγεν εἰς Αἴγυπτον μετὰ τῆς Μητρὸς αὐτῆς, ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν τῇ Μνήσορος Ἰωσήφ· (48) καὶ ἐκεῖ ἔμενεν, ἕως ὅτε ὁ διώκτης τὸ ζῆν κατέσφραξεν, ὑδέρωθεν ὡς πιεθεῖς, καὶ σαπὲς ὅλος, καὶ σκώληκας ἐκβράσας ἀπὸ τῆς σώματος (49). Ἀλλ' ὁ καιρὸς κατ' ὃν ἐν Αἰγύπτῳ ἡ Ἱερὰ Φαμίλια διέτριψε, παρ' ἄλλοις ἄλλως διορίζεται· (50) καὶ εἰδὲν εἰδὲ περὶ τῆς ἐχομεν

47) Μακρόβιος Βιβλ. Β'. Κεφ. Δ'. τῶν Κρονικῶν. "Εξῆ δὲ ὁ Μακρόβιος ἐπὶ Θεοδοσίῳ. "Οσις ἄν συνέμιξε τὰς δύο Ἱστορίας, τὴν τῇ Ἡρώδῃ δηλ. Βρεφοκτονίαν, καὶ τὴν υἱοκτονίαν, τὰς μὴ ἄμα καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ συμβάσας, ὡς κρίνει ὁ Γρότιος (ἐν ταῖς αὐτῇ σημειώτ· εἰς τὸν Ματθ. Κεφ. Β'. Ἐδαφ. 16.) δὲν ἄφησεν ὅμως νὰ ἀμφιβάλωμεν, ὅτι ὁ Ἡρώδης κατέσφραξεν ἀπὸ διετῆς καὶ κατωτέρω πάντας τὰς ἐν Βηθλεὲμ Ἀρρένας.

48) Ματθ. Β'. 13 - 15.

49) Κατὰ μὲν τὸν Εὐσέβιον ἐν τῷ χρονικῷ ἐν "Ετει Ε'. ἀπὸ τῆς χριστῆς Γεννήσεως· κατ' ἄλλας δὲ, καὶ ἔτι πρότερον, τὰς μὲν μάλλον, τὰς δὲ ἥττον.

50) Ἀλλοὶ μὲν λέγουσι μῆνας δύο, ἄλλοι δὲ τέσσαρας, ἄλλοι δὲ πέντε. Καὶ πάλιν, ἄλλοι χρόνον ἕνα, οἱ δὲ δύο, οἱ δὲ πέντε, οἱ δὲ ἕξ, οἱ δὲ ἑννέα, οἱ δὲ δέκα. (Ὅρα τὸν Καλμέτην ἐν ὑπομνήμα-

ἔχομεν ὠρισμένον καὶ βέβαιον, ἐπειδὴ ἔδεν ἄλλο ἢ Εὐαγγελικὴ διήγησις εἰς ἡμᾶς ἐδήλωσεν, εἰ μὴ μόνον τὴν εἰς Αἴγυπτον ὑπαναχώρησιν, καὶ τὴν ἐκεῖθεν μετὰ ταῦτα τῶν ὑπαναχωρησάντων ἐπάνοδον.

§. 23.

Κατὰ τὴν ἐν Αἰγύπτῳ τῇ Σωτῆρος Διατριβῇ, ὅση καὶ ἂν ὑποτεθῇ, διάφορά τινα ἡ παλαιὰ παράδοσις διέδωκε γενόμενα παραδόξα (51). Τὰ εἰδῶλα κατέπιπτον συντριβόμενα. Τὰ ἐν αὐτοῖς τιμώμενα δαιμόνια ἐφυγαδένοντο. Οἱ χρησμοὶ καὶ τὰ Μαντεῖα εἰσίων. Τινὲς (52) λέγουσιν, ὅτι μιᾶς Περσέας δένδρον ὑψίκο-

μνήματι εἰς τὸ κατὰ Ματθ. Κεφ. Β'. 19.) Τὴν γνώμην τὴν διορίζουσαν πενταετῇ σχεδὸν τὸν τῆς ὑπερορίας ταύτης χρόνον, ὁ Ἀθηναῖος Μελέτιος τὴν ὀνομάζει δόξαν ἀρχαίαν. (ἐνθ. ἀνωτ. Βιβλ. Α'. Κεφ. Γ.) δὲν ἀναφέρει ὅμως τίνες τῶν ἀρχαίων αὐτὴν ἐδόξασαν. Ὁ παμφίλος Εὐσέβιος φαίνεται ὅτι, διορίσας τὴν Ἡρώδῃ τελευτὴν ἐν ἔτει Ε'. ἀπὸ χριστοῦ (ἐν τοῖς αὐτῇ χρονικοῖς), ὑπετίθετο τὴν διατριβὴν τῇ Κυρίᾳ ἐν Αἰγύπτῳ σχεδὸν πενταετῇ, ἢ τετραετῇ, ἢ τελάχιστον τριετῇ. Ὁ δὲ θεῖος Ἐπιφάνιος (Αἰρέσ. ΝΑ') ἀποφασίζει ἔτη δύο. „Τῷ γὰρ „λγ'. ἔτει (λέγει) γεννᾶται ὁ Κύριος· λέ. ἦλθον οἱ Μάγοι. λζ'. „ἔτει τελευτᾷ ὁ Ἡρώδης.“ Καὶ συμφωνεῖ ὄντως, εἰ μὴδὲν ἄλλο, κατὰ γοῦν τὸ τῆς τελευτῆς τῇ Ἡρώδῃ ἔτος τῷ Εὐσεβίῳ ὁ Ἐπιφάνιος. Ὁ δὲ Οθηβαῖος Ἰππόλυτος ἐν τῷ Συντάγματι ἔτω χρονολογεῖ. „Ἀπὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τῇ χριστοῦ, μέχρι „τῆς τῶν Μάγων παρεσσίας, ἔτη δύο. Καὶ ἐκ τῆς εἰς Αἴγυπτον „ἀναχωρήσεως μέχρι τῆς τελευτῆς Ἡρώδῃ ἢ Ἀντιπάτρῃ, ἔτη „γ'. ἡμέρ. ε. Παρώκησαν δὲ ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν Ἡλιόπολει τῇ „κατὰ Μέμφιν, ὁ, τε Ἰωσήφ, καὶ ἡ Μαρία σὺν τῷ Ἰησοῦ ἔτη „τρία, ἡμέρ. κ. κτ.“

- 51) Ὅρα Ἀθανάσιος. περὶ ἐνανθρωπήσεως. Εὐσέβ. περὶ Εὐαγγελι.
Ἀποδείξ. Βιβλ. ε'. Κεφ. κ'. Κύριλ. Ἱεροσολυμ. Κατηχ. ι.
52) Παρὰ τῷ Σωζομένῳ Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Ε'. Κεφ. κα.

ὑψίκομον, πεφυτευμένον πρὸ τῆς Πυλῶνος· τῆς ἐν τῇ
 Θηβαΐδι Θερμσπόλεως, ἐκλίνε τὰς ἀκροτάτας κλόνους
 ἕως τῆς γῆς, καὶ προσεκύνησε τὸ νήπιον εἰσερχόμενον
 ὅθεν ἔπειτα, ἡ Φλοιὸς μέρος, ἡ κάρφος ἀκραίμονος, ἡ
 Φύλλον ἐξ αὐτῆς τῆς δένδρου, ἐγένετο τοῖς ἀδενῶσι δια-
 φόρων νοσημάτων ἀλεξιτήριον. Πρᾶγμα τὸ ὁποῖον
 ἕως τῆς Ε'. αἰῶνος ἐμαρτύρουν οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ οἱ
 Παλαιῶνοι. "Αἱ οὖν προφάσεις (53) ὅτι ἐν τῷ Τάνεως
 πεδίῳ διερχομένης τῆς σωτήρος, ἐκλείδῃ αὐτομάτῃ ἡ
 πύλη ἐνὸς μεγάλου εἰδωλικῆς Ναῖ, ἥτις ἐπὶ πολὺ ὕπε-
 ρον δι' ἀνθρωπίνης δυνάμεως δὲν ἐδύνατο νὰ ἀνοιχθῇ.
 Τοιαῦτα Ἰσχυροῦσι, καὶ ἄλλα παρόμοια· τὰ ὁποῖα ὁμως
 οἱ περιττοὶ τὴν σήμερον Κριτικοὶ, δὲν τὰ ἐγκρίνουν (54).
 Αἰτίαις προβάλλοντες, Α'. ὅτι ἀπίθανον εἶναι νὰ ἐκίνη-
 τὴν περιέργειαν τῶν λαῶν διὰ τῶν τερασίων, ἐκείνος
 ὅπῃ ἔσπευδε διὰ τῆς φυγῆς νὰ κρυφθῇ· Β'. ὅτι καὶ
 διὰ πάντων τῶν ἐξῆς χρόνων, ἕως τῆς τριακοστῆς τῆς
 ἡλικίας αὐτῆς, ὁ Κύριος ἡμῶν ἐλάνθανε. Γ'. ὅτι καὶ
 πρέπον ἦν ἐν τῷ Ἰσραὴλ νὰ ἀρχήσῃ νὰ ἐπιτελῇ ὁ
 Θεάνθρωπος τὰ παράδοξα, καθὼς ἐκεῖ ἀρχησε νὰ
 κηρύττῃ καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης τὰ δόγματα. Δ'.
 "Ὅτι καὶ Θαῦμα πρώτιστον τὸ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας
 πιστεύεται. Κρίνω ὁμως ἐγὼ, ὅτι, ἂν τὸ τῆς περσέας
 τῆς δένδρου, καὶ τὸ τῆς πύλης τῆς Εἰδωλαίς, καὶ τὰ τοι-
 αῦτα, δὲν φαίνονται παραδοχῆς ἄξια· ἀλλ' ἐδὲν κωλύει
 νὰ

53) Ἀντών. ὁ Μάρτυρ ἐν τῇ τῶν Ἱεροσολ. περίδῳ, παρὰ Ἑρρίκῳ
 Οὐαλκσίου ἐν τοῖς σημειώμ. τοῖς εἰς τὴν Ἑκκλ. Ἱσorp. τῆς Σωζομ.
 ἐνθ. ἀνωτ.

54) "Ὁρα Χριστιαν. Ἐβεράρδον Βεῖσμάν, Ἑκκλ. Ἱσorp. Τμήμ. Α'.
 §. 5. Ἀριθμ. 5.

να πιεῦσωμεν τὴν περὶ τῆς καθαιρέσεως τινῶν ἑορῶν, καὶ τινῶν Μαντείων κατασιγήσεως, ἀρχαίαν, καὶ σχεδὸν κοινὴν τῆς Ἐκκλησίας παράδοσιν. Ἦσαν αὐτὰ μαῦλον Θεοσημεῖαι τινές, ἐξ ὧν, ἔτε τῆς ἐν Κανᾷ Θαυματουργίας παρεβλάπτετο τὸ κατὰ χρόνον πρωτεῖον· οὐδὲ τ' ἄλλα ἐκεῖνα ἀνετρέποντο, τὰ ὅποια οἱ ἀκριβολόγοι ἔτσι προβάλλουσι. Καὶ ἐγὼ μὲν, ἔτω περὶ τῶν κρίνω· ἄλλοι δὲ κρίνέτωσαν περὶ αὐτῶν ὅπως βέλονται.

§. 24.

Ὁ Ἡρώδης ἀποθνήσκων διεμέρισε τὸ Κράτος μεταξὺ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καταστήσας ἐν ταῖς αὐτοῦ Διαθήκαις, τὸν μὲν Ἀντίπαν Ἡρώδη, τετράρχην τῆς Γαλιλαίας, καὶ τῆς περαίας. Τὸν δὲ Φίλιππον, τῆς Γαυλωνίτιδος, καὶ Τραχωνίτιδος, καὶ Βαταναίας, καὶ Πανεάδος. Ἀρχέλαον δὲ τὸν μείζονα τῶν ἀδελφῶν, Βασιλέα τῆς Ἰσδαίας· τὸν ὅποιον ὅμως ὁ Αὐγύστης (ἐπικυρῶν κατὰ τὰ ἄλλα τῇ ἀποθανόντος τὰς Διαθήκας) μετωνόμασεν ἐκ βασιλέως Ἐθνάρχην (55). Ὄθεν Ἰωσήφ ὁ Μνήτωρ, μαθὼν ὑπὸ Ἀγγέλου τὸν τῷ διώκτι θάνατον, παραλαβὼν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἐπέσρεψεν ἐξ Αἰγύπτου εἰς γῆν Ἰσραὴλ· αἰτῶν ὅτι ἀρχέλαος βασιλεύει, τὸν ὅποιον ὅχι ὀλιγώτερον τῷ Ἡρώδῃ ὑπωπτεύετο, καὶ πάλιν δι' ἀγγελικῆς ὁπτασίας ὁδηγηθεὶς, ἐξελέξατο εἰς κατοίκησιν ἀντὶ τῆς Ἰσδαίας τὴν Γαλιλαίαν, καὶ ἔμεινεν εἰς Ναζαρέτ (56). Ἐνθα ὁ Ἰησοῦς διέτριψεν ἕως καιρῶ τῆς αὐτοῦ ἀναδείξεως.

ἜΤΟΣ

55) Ἰωσήφος περὶ Ἀλώσεως Βιβλ. Β'. κεφ. Θ'.

56) Ματθ. Β'. 19, 25.

"ΕΤΟΣ ΙΒ.

§. 25.

Ἐν ἡμέραις ταῖς ἐπισήμοις τῶν ἑορτῶν, δὲν ἔλειπεν ἡ παρθένος μετὰ τῇ μονογενεῖς αὐτῆς, καὶ μετὰ τῇ Μνήσορος νὰ ἐπιτελῇσι πάντα τὰ νόμιμα. Ὁθεν δωδεκαέτης ἤδη τὴν ἡλικίαν ὧν Ἰησοῦς ὁ παῖς, ἀναβὰς μετὰ τῶν Γονέων ἀπὸ Ναζαρέτ εἰς Ἱεροσόλυμα, κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς, ἐν τῷ ὑποσρέφειν αὐτὸς, αὐτὸς ὑπέμεινε, χωρὶς νὰ τὸ αἰδανθῶσιν· ἐπιμελῶς δ' ὡς „ἐνόησαν ἀναζητήσαντες, εὔρον αὐτὸν τέως ἐν τῷ Ἱερῷ „καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν Διδασκάλων, καὶ ἀκρόντα „αὐτῶν, καὶ ἐπερωτῶντα αὐτὸς (57).

§. 26.

Ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει κατὰτινας (58), κατὰ τὴν αὐτὴν δηλαδὴ ταύτην ἡμέραν τῆς ἑορτῆς, καθ' ἣν ὁ Ἰησοῦς παιδίον ἐτι ὧν δωδεκάετες, ἐγένετο παράδειγμα εἰς τὴς γέροντας διδασκάλους τῇ Νόμῃ, διδάσκων αὐτὸς ἐμπράκτως, ὅτι πρέπει νὰ ἐρευνῶσι τὰς Γραφάς, καὶ νὰ περιαιρῶσι τὸ τῇ Γράμματος κάλυμμα, εὐρέθισαν τὰ ὑπότινων Σαμαρειτῶν διεσπαρμένα διὰ νυκτὸς, κατὰ παντὸς τῇ Ἱερῇ, νεκρικὰ Ἀνθρώπινα ὀσέα· (59) οἷον ἐπροδηλωμένης ἐντεῦθεν, τῆς τῶν νομικῶν τελετῶν ἐγγιζέσης ἀπονεκρώσεως· πλὴν, ἄλλοι

57) Λακ. Β'. 41-50.

58) Ὁρα Ἰωάνν. Λαῖτον ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῆς Καθόλης Ἱστορ. Περιόδ. Λατινισί Κεφ. Α'. Τμήμ. Β'.

59) Ὁρα Ἰωσήφ. Ἰδ. Ἀρχαιολ. Βιβλ. ΙΗ'. Κεφ. Ι'.

λοι (60): ἀορίσως λέγουσιν, ὅτι τῷτο συνέβη χρόνος ὀλίγος μετὰ τὴν χριστὸν Γέννησιν.

“ΕΤΟΣ ΙΓ’. ΙΔ. καὶ ἐξ. ΚΘ.

§. 27.

Τὸ ἐφεξῆς, ἄχρι τῆς ΚΘ’. ἐνιαυτῶ, εἰδὲν ἄλλο περὶ τῆς σωτῆρος ἐκ τῶν Ἱερῶν Εὐαγγελίων μαρτυρομεν, εἰμὴ ὅτι ἐν Ναζαρέτ μετὰ τῶν Γονέων διῆγε, „καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς· καὶ ὅτι προέκοπτε σοφία, καὶ ἡλικία, καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις (61). Εἶναι ὅμως ποῖα πιθανόν, ὅτι καὶ μετὰ τὸν θάνατον τῆς νομιζόμενης αὐτῆς πατρὸς Ἰωσήφ (62), διὰ παντὸς τῆς καιρῶς τῆς, μετήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὴν τέχνην τὴν ξυλουργικὴν, ὅθεν καὶ τέκτων ἐπωνομάσθη (63). Παρὰ ταῦτα, ὅσα ἄλλα περὶ τῆς χριστὸς ἀναφέρονται, ἄχρι τῆς εἰρημένης αὐτῆς ἡλικιώσεως· εἴτε ἐν τῷ ὀνομαζομένῳ Βιβλίῳ τῆς τῆς χριστὸς Νηπιότητος καὶ τοῖς τοῖς τοῖς τοῖς Ἀποκρύφοις ἄλλοις Βιβλιαρίοις (64).
 ”Εἴτε

60) Βεαυσώβρ. καὶ Λαμφάντ. ἐν τῷ Γενικῷ προλόγῳ τῆς αὐτῶν Γαλλικῆς ἐρμηνεύσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης. Σελ. 52.

61) Λεκ. Β’. 51. 52.

62) Δὲν ἐπέζησεν ἐπὶ πολὺ Ἰωσήφ ὁ νομιζόμενος τῆς Ἰησοῦ πατὴρ μετὰ ταῦτα, κατὰ τὸν Ἱερὸν Ἐπιφάνιον· (Αἰρ. ΟΗ’. Ἀριθμ. ι.) Καὶ Ἀμβρ. εἰς τὸν Λεκῶν. Κεφ. Γ’. καὶ ἄλλας.

63) Μάρκ. ε’. 3. “Ορα καὶ Ἰακῶβ. τὸν Φιλόσοφ. καὶ μάρτυρα ἐν τῷ Διαλόγῳ τῷ πρὸς Τρύφωνα.

64) Ἐξέδωκαν τῶν ἀποκρύφων νέτων Βιβλίων τὸ ἄθροισμα Φαβρίκιος, καὶ Γράβιος, καὶ Κοτελέριος, καὶ τινες ἄλλοι τῶν Νεωτέρων.

"Εἴτε καὶ ἐν τοῖς ῥαψωδήμασι τῆς νεωτέρας Ἰσπανίδος Φοιβάδος, Μαρίας δ' ἀγρέδα (65), τὰ τοιαῦτα τοσδτον ἀπέχει τῆ εἶναι πῖσα, ὅσον ἰδὲ ἄξια εἶναι τὰ περισσότερα ἀναγνώσεως.

§. 28.

"Εν τύτοις καὶ ὁ παραδόξως συλληφθεῖστε καὶ τεχθεῖς Ἰωάννης, παραδόξως βέβαια καὶ τὴν μάχαιραν τῆ βρεφοκτόνος Ἡρώδης διαφυγών, ἀντρέφετο καὶ διήγεν εἰς τὰς ἐρήμους, ἕως τῆς τελείας ἀνδρικῆς αὐτῆς ἡλικιώσεως ἀγνοούμενος. "Όταν ὁ Αἰμοβόρος ἐκείνος ἀπανθρώπως ἔχυνε τῶν ἀκάκων νηπίων τὸ αἷμα, ἡ γηραιὰ Ἐλισάβετ ἐπιμελῶς τὸν Ἰωάννην ἐκρυπτε νηπιάζοντα (66), ἂν ὅχι εἰς τὴν Μαχαιρῶντα τὸ Φρέριον, ἐν ᾧ μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῆς Νεωτέρας Ἡρώδης τὴν κεφαλὴν ὁ πρόδρομος ἀπετμήθη (67), καθὼς ἐντισμαρτυρολογίαις ἐμφέρεται γεγραμμένον (68). "Αν ὅχι ἐντὸς ἐνὸς Σπηλαίς, ἐν ᾧ ὑπὸ Ἀγγέλου καὶ ἡ Γεννήσασα καὶ τὸ γεννηθὲν βρέφος διετρέφοντο, καθὼς ἀναφέρεται ἰσορρέμενον ἐκ παραδόσεως ἄλλης (69). Ἀλλ' εἰς

65) Αὕτη συνέγραψε βίβλον, ὀνομάσασα αὐτὴν πόλιν Μυσικὴν· ἐν ἣ πολλὰ παραδόξα τερατολογεῖ περὶ τῆς Χριστῆ, καὶ τῆς Μαρίας αὐτῆς Μητρὸς. ὡς δὴθεν ἀνωθεν ἀποκαλυφθέντα αὐτῇ. "Ηρῶατο δὲ τὸ γυναικάριον τῶτο τὰ τοιαῦτα συγγράφειν, "Ετει 1637.

66) "Όρα ὠριγένην ὁμίλ. ΙΑ'. εἰς τὸν Λακ. Τερώνυμ. κατὰ Λακ. Φερικωνίων Κεφ. Γ'. Χρυσόσ. ὁμίλ. λα. εἰς Ματθ. Πέτρον Ἀλεξάνδρ. Κεφ. Γ'.

67) Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Βιβλ. ΙΗ. Κεφ. ζ'.

68) Ἐν τῷ Μαρτυρολ. τῷ Φλωρεντινῷ Σελ. 855. Παρὰ Καλμὲτ, ἐν ὑπομν. εἰς τὸν Λακ. Κεφ. Α. 50.

69) Ὀνομάζεσιν εἰς ἡμᾶς καὶ τὸ Σπήλαιον Σαμσαῖς, ἢ Σαπσᾶς.

εἰς τὴν ἔρημον πάντως· ἐνθα, (καθὼς ὁ Εὐαγγελισ-
τὴς (70) δὲν συγχωρεῖ νὰ ἀμφιβάλλωμεν·) τὸ παιδίον
„ἤυξανε καὶ ἐκραταιεῖτο πνεύματι, καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις
„ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτῆ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.“
Ἐκεῖνο δὲ, ὃ προῤέττεισιν τινὲς (71), ὅτι ὁ Ἰησοῦς συχνὰ
ἐκεῖ ἐξήρχετο, καὶ ἐπεσκέπτετο Ἐρημίτην ὄντα, τὸν
μέλλοντα αὐτῆ εἶναι πρόδρομον, ὡς κενὸν καὶ κακό-
πλασον Διήγημα τὸ ἐκκρίττομεν· εἰδότες ἀσφαλῶς,
ὅτι τὸν Ἰησοῦν ὕπερον προσελθόντα τῆ βαπτισθῆναι
ὁ Ἰωάννης εὐδόλως ἐγνώριζεν (72).

§. 29.

Ἡ ἐρημικὴ μόνωσις τῆ Προδρόμου, ἦτον ἐνωμένη με-
τέκνην τὴν σκληραγωγίαν. οἷα ἤρμοζεν εἰς τὸ πολί-
τευμα τῆ τῆς μετανοίας κήρυκος. Τὸ ἐνδύμα αὐτῆ
ἦτον τραχὺ, ἐχὶ ἴσως ἀπλοῦν δέρμα Καμήλης τετρι-
χωμένον, ὡς τὸν ζωγραφῶσιν, ἀλλ' ὕφασμα ἐκ τῶν
σκληροτέρων τῆς Καμήλης τριχῶν ἐξυφασμένον καὶ
ζώνη δερματίνῃ περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτῆ (73). Ἡ τροφή
αὐτῆ ἦσαν αἱ Ἀκρίδες, καὶ τὸ μέλι τὸ ἄγριον. Οὐχὶ
Ἀκρίδες τὰ ζώδια τὰ ὑμενόπτερα, τὰ ὅποια ἡ
καπνισὰ, ἡ ἡλιόκαυτα, ἡ ἐλίπασα καὶ τεταριχευμένα,
διάφοροι λαοὶ καὶ πάλας ἐτρέφοντο, καὶ κατ' ἡμᾶς
εἰς

σ α ς. Ἦν δὲ αὐτὸ (Φασί) χίλια βήματα πέραν τῆ Ἰορδάνης
ἀπέχον, (Ἰωάν. Μόχος ἐν τῷ Πνευματικῷ Λειμωνάρῳ Κεφ. Α΄.)
ὅπε καὶ τέμενοι κατὰ τὸν ε΄. Αἰῶνα Ἰδρυτε.

70) Λεκ. Α. 80.

71) Παρὰ Ἰωάν, τῷ Μόχῳ ἐνθ. ἀνωτ.

72) Ἰωάν. Α' 31 - 33.

73) Μαρτ. Γ' 4.

εἰς τὴν Ἀφρικὴν τρέφονται (74). Οὐδὲ
Γραμματικὴν τῶν σοιχείων μετὰ Θεσι-
ώσαν ἂν ἔζων ἢ τὰ θαλάσσια εἰς τὴν
μίτης παρὰ τὴν θάλασσαν. Οὐδὲ
λιτι, κατὰ τὴν τῶν Ἑβρωνέων παρὰ
Εὐαγγελίᾳ ἀνάγνωσιν (76). Οὐδὲ
οἶον εἶπεν Ἀχράδες, ὡς ἄλλοστις
ρον (77). Ἀλλ' Ἀκρίδες, οἱ Ἀκ-
δένδρων Ἀκρόδρυα ἢ ὁπῶραι
πιθανώτερον οἱ Παλαιοὶ κρίνῃσι (78).
Θεμιτὸν νὰ ἀποτολμήσωμεν καὶ ἡμ-
Γράμματος παραποιήσιν, Ἀγρίδα
χορτα, ἢ ἀγριολάχανα, ἢ ἀγριοκα-
μέλι ἀγριον, ἔχι εἶδος τι οἶον
οὐδὲ μέλι πικρότατον. καὶ π-
λέμιον (80). Ἀλλ' ὀλιγώτερον μ-
ὑπόπικρον. γλυκὺ δὲ ὅμως, καὶ εἰς
οἶον εἰς τὴν Παλαιζίνην (81) καὶ
μέλισσαι περιϋπτάμεναι τὰς Δρυμῶν
καὶ εἰς τὰ κοῖλα τῶν δένδρων καὶ τὰ
Φη ποτῶν, συμβλέυσαι ἀποθέ-
τῃ.

74) Ὁρα Καλμέτην ἐν τοῖς εἰς τὸν Ματθ.

Καὶ ἐν τῷ Βιβλιακῷ Λεξικῷ, ἐν Λέξε-

75) Ὁρα Βόχαρτον ἐν τῷ περὶ Ζώων, Μέρει

76) Ὁρα Ἐπιφάν. Αἰρέσ. Λ. Ἀριθμ. 15.

77) Ὁ Βέζας.

78) Ἰσίδωρος ὁ Πηλῆσ. Βιβλ. Α'. Ἐπιστ.

ρλβ'. Τιμοθ. Ἀναγνώστη καὶ Θεοφύλ.

τοῖς ὑπομνήμασι.

79) Ὡς ὁ Σαλμάσιος παρὰ Καλμέτ, ἐν.

80) Ὡς Ἰσίδωρ. ὁ Πηλῆσ. Βιβλ. Α'. Ἐπιστ.

81) Ὁρα ἐν Α'. Βασιλ. Κεφ. ΙΔ'. 26.

ἜΤΟΣ Λ'.

§. 30.

Οὕτως ἐν τῇ ἐρήμῳ πολιτευόμενος ὁ Πρόδρομος, ἕως τῆς Τριακοστῆς ἔτης, κατ' αὐτὸ τῆς ἡλικίας αὐτῆς τὸ Λ'. (82) ἢ τὸ ΛΑ'. (83) ἢ τὸ ΛΒ'. (84), ὡς ἄλλοι ἄλλως: πάντως ἐν ἔτει πεντεκαδεκάτῳ τῆς Ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος (85), κινήθεις ὑπὸ τῆς Πνεύματος ἐξῆλθε κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας, καὶ παρρησιαζόμενος, ὡς τῆς τῆς Μεισὶς ἐπιδημίας πρόδρομος καὶ προάγγελος (86). Τὸς τριακονταετῆς τὴν ἡλικίαν καὶ ὁ παλαιὸς Νόμος (87) ἐπέτρεπε τὴν εἰς τὸν Ἱερατικὸν

C 2

βαθ-

82) Ἰππόλυτ. ὁ Θηβ. ἐν τῷ Χρον. Συντάγμ. ὅσις ὁμῶς παραλογίζεται, παρατείνων τὴν ὅλην τῆς Βαπτιστῆς ζωὴν, ἄχρις ἐτῶν λς'. ὅταν τὴν τῆς σχεδὸν ὁμήλικος τῷ Ἰωάννῃ χρίσῃ, τὴν διορίζει ἕως τῶν τριῶν, καὶ τριάκοντα. Παραλογίζεται δ' ἐν, εἰ μὴ ἢ Γραφικὸν τὸ ἀμάρτημα.

83) Ὁ Ἀθην. Μελέτ. ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἰσορ. Βιβλ. Α'. Κεφ. Δ'. λέγει, ὅτι Ἰαάν, ἦν ἐτῶν λΑ'. ὅτε τῆς ἐρήμης ἐξῆλθε. Πλήν, ἂν ὁ Ἰησοῦς ἦν τότε ὡσεὶ ἐτῶν λ'. ἀρχόμενος (Λεκ. Γ'. 23.) φαίνεται ὅτι ὁ Ἰωάννης ἦν, τὸ πολὺ, λ. λήγων.

84) Ὁ Καλμέτης ἐν τῇ ἀρμονίᾳ. Ἀλλ' ἐν τῷ εἰς τὸν Μαρτ. αὐτῆς ὑπομν. (Κεφ. Γ'. 23.) προάγει ἔτι, τὴν ἡλικίαν τῆς Ἰωάννης, ὑποτιθέμενος. Κατὰ ψῆφον τῶν ἐν χρονολόγοις δοκιμωτάτων, ex optimorum (ὡς Φησί) chronologorum sententia, ὅτι ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐβαπτίσθῃ, ἦν ὡσεὶ λγ'. Ἐτῶν ἀρχόμενος· ὁθεν ἐπεταί ὅτι ὁ Ἰωάννης τότε, τὸ λγ'. ἔτος σχεδὸν ἐπλήρη.

85) Λεκ. Γ'. 1.

86) Ματθ. Γ'. 1-12. Μάρκ. Α'. 1-8. Λεκ. Γ'. 1-18.

87) Ἀριθμῶν Δ'. ἀπὸ ἐτῶν κέ. καὶ ἐπάνω εἰσῆγοντο οἱ Λευῖται εἰς τὰ περὶ τὴν σκηπὴν ὑπεργήματα. Ἀλλ' ἐκ τῆς α. τῶν Παραλειπομ. φαίνεται, ὅτι ἀπὸ τριακονταετίας ἤρχοντο τῆς τελείας Ἱερατικῆς λειτουργίας.

βαθμὸν ἀνάβασιν· καὶ δὴ, καὶ οἱ τῆς Ἐκκλησίας
ἔπειτα Θεσμοὶ (88) ὁμοίως.

§. 31.

Τῷ κηρύγματος ἴσως ὁ Ἰωάννης ἤρξατο ἐν Χερβρῶν
ὅπερ ἦν αὐτῷ τὸ Πάτριον ἑδαφος· ὅθεν ἔπειτα περιέ-
τρεχεν εἰς διάφορα χωρία, ἐξ ὧν κατὰ διαστήματα ἐν-
θεν ἀκείθεν ὑπῆρχε πεπολιτευμένη ἡ ἔρημος· ἀν-
τεῦθεν τέως κατήντησε καὶ εἰς τὴν περίχωρον τῇ Ἰορ-
δάνῃ, κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεςιν ἁμαρ-
τιῶν, εὐαγγελιζόμενος τοῖς πᾶσι τὸ σωτήριον τῷ Θεῷ,
διδάσκων ἕνα ἕκαστον, κατὰ τὴν αὐτῷ ἐπαγγελίαν καὶ
τάξιν, τὰς ὁδὸς τῇ κατὰ Θεὸν πολιτεύματος, καὶ προ-
μηνύων ἤδη παρόντα τὸν ἑλευθερωτὴν καὶ Κριτὴν.
Τότε καὶ ὁ Ἰησοῦς, τὴν αὐτὴν σχεδὸν τῇ Ἰωάννης ἡλι-
κίαν πληρῶν (89) καθὼς μηνῶν ἕξ ἐκείνης νεώτερος (90)
ὥσπερ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος (91)· ἐλθὼν ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην (92)· ἐζήτησε, καὶ ἔλαβε
παρὰ τῷ ὁδῷ ὁ Δεσπότης τὸ βάπτισμα. Καὶ τὰ
ἐκεῖ

88) Οὐχὶ οἱ ἐν Νικαίᾳ τῶν τῇ Πατέρων Κανόνες (ὡς ἀναγινώ-
σκομεν ἐν τῷ χρονικ. τῇ Ἰπολύτ. συντάγμ.) Ἀλλὰ τῶν ἐν
Νεοκαισαρείᾳ Κανόνων ὁ ια'. Καὶ ὁ ιδ'. τῆς ἐν Τρελλῶν παρα-
κελεύοντα πρεσβύτερον πρὸ τῶν λ'. ἐτῶν μὴ χειροτονεῖσθαι.
Κατὰ τὰδε καὶ ὁ Ἰεσινιανὸς ἐθέσπισε Νεαρᾷ ρ'λζ'. ὑπὲρ τὰ λ'.
ἔτη εἶναι τὸν μέλλοντα προβιβάζεσθαι εἰς ἐπίσκοπον.

89) Ἐν τῷ ια'. Κανόνι, ἡ ἐν Νεοκαισαρείᾳ σύνοδος. Ὅρα δὲ
καὶ Ἰεσῖνον ἐν τῷ Διαλόγῳ τῷ πρὸς τρύφ. Καὶ Ἐπιφαν. Αἰρέσ.
ΝΑ'. Ἀριθμ. 16. Καὶ Γρηγόρ. Ναζι. Ὁμιλ. μ'. καὶ Θεοφύλ.
καὶ Εὐθύμ. ἐν ὑπομνήμασι.

90) Λεκ. Α'. 26.

91) Λεκ. Γ'. 23.

92) Ματθ. Γ'. 13. κζ. καὶ Μάρκ. Α'. 9. κζ.

ἐκεῖ τότε συμβάντα ὡς ὑπερφυῖ καὶ παράδοξα! Ἀνεώχθησαν οἱ ἔρανοί. Τὸ πνεῦμα κατήλθεν ἐπὶ τὸν βαπτιζόμενον ἐν εἰδὲ περισεῶς· καὶ φωνὴ ἠκέσθη ἐκ τῶν ἔρανῶν μαρτυρῶσα, ὅτι αὐτὸς ἦν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ ἀγαπητὸς, ὁ ἐκεῖ τότε ὡς ἄνθρωπος βαπτιζόμενος (93)

§. 32.

Τὰ μετὰ τοῦτο, ὅσα ἀπὸ τοῦ ἐν Ἰορδάνῃ Βαπτισμοῦ διατρίβων ἐπὶ γῆς, καὶ τὴν οἰκονομίαν ἐκπληρῶν ὁ Σωτὴρ, ἕως τοῦ ἄλλου Βαπτίσματος τοῦ πάθους, ἢ εἶπε παλαιῶν, διδάσκων, νομοθετῶν· ἢ ἐπραξε θαυματουργῶν, ἀγαθοποιῶν, τὰ τῆς παλαιᾶς Διαθήκης ὄργια τελῶν, τὰ τῆς Νέας συνισῶν· ἢ ὑπέμεινε βλασφημύμενος, συκοφαντούμενος, ἐπιβλενόμενος, διωκόμενος μέχρι θανάτου, θάνατος δὲ σαυροῦ· αὐτὰ ἐπὶ λεπτοῖς τὰ ἐκδιηγεῖται ἡ Ἱερὰ τῶν Εὐαγγελίων τετραβίβλος, ἐξ ἧς καὶ οἱ παλαιοὶ, καὶ οἱ ὕστερον ἁρμονιογράφοι τὴν κατ' ἐξακολούθησιν ἀναγραφὴν ποίεσαν, εἰς τὰ τρία ἐφεξῆς, ἢ τὰ τέσσαρα πιάσματα, τὴν ὅλην ἰστορίαν τῶν ὑπὸ χριστοῦ εἰρημένων τε καὶ πεπραγμένων διαμερίζουσιν. Εἶπα: ἢ τέσσαρα· ἐπειδὴ οἱ πλείονες κατ' ἡμᾶς σφριζόμενοι εἰς τὴν ἐκθεσιν τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου (94), κατατάττει τὸ σωτήριον πάθος, ἔτι εἰς τὸ πᾶμα τὸ τρίτον, ἄλλ' εἰς τὸ ἐφεξῆς ἀπὸ τοῦ Βαπτίσματος, ἀριθμύμενον τέταρτον, ὅτε ὑπολαμβάνουσιν ὅτι ἐτετέλεσθη τὸ πᾶμα (ὡς λέγεται) τὸ Θανάσιμον, ἢ νεκρώσιμον.

C 3

Τὸ,

93) Ματθ. Γ'. 15 - 17. Μάρκ. Α'. 9 - 11. Λουκ. Γ'. 21 - 22.

94) Κεφ. Β'. 13 - 23. Καὶ Ε'. 1. Καὶ ς'. 4. Καὶ ΙΒ. 1 - 12.

Τὸ, κυριώτερον εἰπεῖν, ζωοποιόν, καὶ ζωηφόρον, πάχα τὸ μέγα, ἐν ᾧ ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη χριστός. Καὶ ἔτω διορίζουσιν εἰς τὸν τριακοσὸν τρίτον χρόνον τὴν ἐπὶ γῆς ζωὴν καὶ ἀναστροφὴν τῇ Κυρίᾳ ἡμῶν· ἣν τινὲς καὶ ἔτι περαιτέρω προάγουσιν εἰς τὸν τριακοσὸν τέταρτον· Ἄλλ' εἰδὲς ὅμως ἐγκρίνει τὴν τῇ πατρὸς Εἰρηναίᾳ γνώμην, τῇ νομίσαντος (95), ὅτι ἐπέκεινα τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν, τὸ τεσσαρακοσὸν ἕκτον δηλαδὴ τῆς ἡλικίας ἄγων, ἢ καὶ πεντηκοντέτης σχεδόν, τὸν διὰ σαυροῦ Θάνατον ὑπέστη ὁ Κύριος.

Ἔ Τ Ο Σ Δ Α΄,

§. 33.

Ἰδὲ κατ' ἐπιτομὴν ἡ τῇ Κυρίᾳ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰστορία, ἐκ τῶν τεσσάρων Ἐυαγγελιστῶν συναρμολογημένη ὡς οἶοντε ἐνκρινέσασα.

Ἐνθὺς μετὰ τὸ βάπτισμα, ἀνάγεται ὁ Ἰησοῦς ὑπὸ τῇ πνεύματος εἰς τὴν ἔρημον. Τεσσαράκοντα ἡμερονύκτια, ὡς ὁ Μωσῆς ἐπὶ τῇ Σινᾷ, νησέει. Μετὰ τὴν νηστείαν, ὡς ἀληθῶς ἄνθρωπος πεινᾷ. Εἶτα πειράζεται ὑπὸ τῇ Διαβόλῃ τρίς, καὶ τρίς νικᾷ, ἀποπέμπον κατηχυμένον ἀφ' ἑαυτοῦ τὸν πειράζοντα. Μετὰ τὴν νίκην, ὑπὸ Ἀγγέλων διακονεῖται (1). Ἐπειτα διατρίβει εἰς τὴν Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας, ἡμέρας δεκαπέντε κατὰ τὸν Ἱερὸν Ἐπιφάνιον (2).

§. 34.

95) Βιβλ. Γ'. Κεφ. κβ'.

1) Ματθ. Δ'. 1-11.

2) Αἰρέσ. ΝΑ'. Ἀριθμ. 16.

§. 34.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰωάννης ἐν Βηθαβαρᾷ, ἥ, ὡς ἄλλοι, ἐν Βηθανίᾳ (3) ὅπερ μεταβάς ἦν βαπτίζων, ἐν ᾧ ἠθελὲς δὲ ὑπότιμιον ἱερέων καὶ Λευιτῶν, ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἐπίτηδες εἰς τῆτο ἀπεσταλμένων, ἂν εἶναι αὐτὸς ὁ Ἡλίας, ἥ ὁ Προφήτης; εἶπεν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ τῷ Χριστῷ πρόδρομος· καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς μέσος αὐτῶν ἔστηκε, χωρὶς αὐτοὶ νὰ τὸν ἡξεύρουν (4).

§. 35.

Τῇ ἐπαύριον βλέπει πρὸς αὐτὸν ἐρχόμενον τὸν Ἰησοῦν ὁ Ἰωάννης, καὶ δίδει πάνδημον τὴν περὶ αὐτοῦ μαρτυρίαν: Ἴδε ὁ ἄμνός τῷ Θεῷ. Περὶ δὲ ἤδη καὶ πρότερον ἦν περὶ αὐτοῦ μαρτυρήσας, ὅτι ὁ ὅς ἐστιν ὁ υἱὸς τῷ Θεῷ (5).

§. 36.

Τῇ ἐπαύριον πάλιν δακτυλοδεικτεῖ τὸν αὐτὸν πρὸς δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης, οἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ, καὶ ἐλθόντες ἔμειναν παρ' αὐτῷ τὴν ἡμέραν ἐκείνην (6). Εἰς ἐκ τῶν ἦν ὁ Ἀνδρέας, ὁ δὲ ἄλλος ἀγνοεῖται (7). Κατὰ τὴν αὐτὴν δ' ἐκείνην ἡμέραν ὁ Ἀνδρέας ὡδήγησε πρὸς τὸν ποθόμενον Μεσ-

C 5

σίαν,

3) Οἱ πατέρες, καὶ οἱ Ἐξηγηταὶ εἰς τὸ τῷ τόπῳ ὄνομα διαφέρουσιν, ἐπειδὴ τῶν Ἀντιγράφων, ἅλλα μὲν εἶχον ἐκεῖνο, ἅλλα δὲ τῆτο· (ὄρα τὸν Ἐπιφ. Αἰρέσ. ΝΑ'. Ἀριθμ. 13).

4) Ἰωάν. Α'. 19-28.

5) Ἰωάν. Α'. 29-38.

6) Ἰωάν. Α'. 35-45.

7) Ἐπιφάν. Αἰρέσ. ΝΑ'. Ἀριθμ. 14. λέγει, ἥ τὸν Ἰωάννην τῶτον εἶναι, ἥ τὸν Ἰάκωβον· ἕνα δηλαδὴ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

σίαν, καὶ τὸν Ἀδελφὸν τὸν Ἰδίον Σίμωνα, ὃν ὁ Ἰησοῦς προσελθόντα μετωνόμασε Κηφᾶν (8), ὅπερ ἐρμηνεύεται Πέτρος.

§. 37.

Τῇ ἐπαύριον ἐξερχόμενος ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπαντᾷ τὸν Φίλιππον, καὶ τὸν προσκαλεῖ. Ὁ δὲ Φίλιππος ἀκολουθῶν ἔλκει μεθ' ἑαυτοῦ συνακόλουθον τὸν Ναθαναὴλ, καὶ τοι κατ' ἀρχαῖς, διὰ τὴν μὴ καλὴν ὑπόληψιν τῆς Ναζαρέτ, ἐξ ἧς ὁ Ἰησοῦς ἐλέγετο εἶναι, εἰς τὴν πρόσκλησιν ὑποδιδάσασατα. Τῷ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς ἐρχόμενον, ἐπαινᾷ ὡς ἄδολον Ἰσραηλίτην. Ὁ δὲ Ναθαναὴλ μεταβαλὼν τὸν δισαγμὸν εἰς πίσιν, γνωρίζει καὶ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ Βασιλέα τοῦ Ἰσραὴλ (9).

§. 38.

Μετὰ τρίτην ἡμέραν (10) ἀφ' ἧς ὁ Κύριος ἀπὸ Βηθαβαρᾶ ἀνεχώρησεν, ἔφθασεν ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας· καὶ μεταβαλὼν ἐκεῖ τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον· ἐτέλεσε τὸ πρῶτον σημεῖον. εὐρεθεὶς μετὰ τῆς Μητρὸς αὐτοῦ, καὶ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον (11),

ὅπ8,

8) Τὸ δὲ Κήφ, ἢ Κηφᾶ Φωνή χαλδαϊκὴ, δηλῶσα πέτραν· (Καλμὲτ ἐν ὑπομν. εἰς τὸν Ἰωάν.) Ἡ δὲ Φωνή καὶ παρὰ τῷ Ἰωβ εὐρίσκεται Κεφ. Α'. 6. Καὶ παρὰ τῷ Ἱερεμίᾳ Δ'. 29. Ἱερώνυμος δὲ ἐν-τῷ περὶ Ἑβραϊκῶν ὀνομάτων, ἔφησιν, Ἑβραϊκὸν εἶναι τὸ Κηφᾶς, ἀλλὰ τῆς Σύρων Φωνῆς σημῶναι δὲ, τὸ σερεὸν καὶ ἀντίτυπον.

9) Ἰωάν. Α'. 44 - 52.

10) Ὡς Ἐπιφάνιος γράφει Αἰρέσ. ΝΑ'. Ἀριθμ. 16. καὶ 21.

11) Ἰωάν. Β'. 1-11.

ὅπως, ἐπειδὴ δὲν ἀναφέρεται ὡς Παρὼν καὶ ὁ Ἰωσήφ, πιθανώτατον εἶναι ὅτι δὲν ἔζη, προαποθανὼν ἤδη, μηδὲ πολὺ ἐπιζήσας μετὰ τὸ δωδέκατον ἔτος τὸ ἀπὸ τῆς τῆς Κυρίως Γεννήσεως (12). Τίς δὲ ἦν ὁ ἐν τῷ γάμῳ ἐκείνῳ τῷ ἐν Κανᾷ νυμφευόμενος; τινὲς λέγουσιν ὅτι Σίμων ὁ Κανανίτης (13). Ἄλλοι ὅτι ἄλλος.

§. 39.

Μετὰ τὸν γάμον καταβάς εἰς Καπερναεὺμ, καὶ ὀλίγας ἐκεῖ διατρίψας ἡμέρας, ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα διὰ τὴν προτεγγίξασαν ἑορτὴν τῆς Πάσχα· ὅπως ποιήσας Φραγγέλιον, ἐξέβαλεν ἐκ τῆς Ναῦ τὰς πωλῶντας καὶ ἀγοράζοντας, καὶ τὰς κερματιστάς· τρεῖς, τὰς τὰ νομίσματα τὰ ξενικά, εἰς τὰ ἐπιχώρια (ἢ τάχα καὶ τῶν ἐπιχωρίων τὰ μεγάλα εἰς λεπτότερα) ἔκ ἀκερδῶς μεταλλάσσοντας. Ὅτε καὶ ἐρωτηθεὶς, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ; προεῖπεν ὑπὸ τὴν ἀλλογορίαν τῆς καθαιρέσεως καὶ ἀνεγέρσεως τῆς Ναῦ, τὸν θάνατον τὸν αὐτῆς, καὶ τὴν τριήμερον ἐξανάστασιν. Κατ' αὐτὸ τὸ Πάχα (ὃ τὸ πρῶτον ἦν τῆς Κηρύγματος) διὰ τὰ πολλὰ σημεῖα ἃ ἐποίησε, καὶ ὧν εἶδεις τῶν Εὐαγ-
Α'. Πάχα

C 5

γελι-

12) Ἄν ᾤτον ὁ Ἰωσήφ ἐτῶν π'. πλείω, ἢ ἐλάσσω, ὅτε ἐμνησέυθη τὴν παρθένον κατὰ τὸν Ἱερὸν Ἐπιφάνιον (Αἰρέσ. ΟΗ'. Ἀριθμ. 5. Καὶ Αἰρέσ. ΝΑ'. Ἀριθμ. ι.) ᾤτον λοιπὸν ὀλίγον πλέον ἢ ἐννενηκοντέτης, ὅταν δωδεκαέτην ἀνεξήτει τὸν Ἰησοῦν ὅτε, καὶ μετ' ὀλίγον λέγεται ὅτι ἐτελειώθη· (Ἐπιφάν. Αὐτ. Ἀριθμ. 10.) Καὶ ἐν ἄρα ἀποδεκτῇ τῇ Ἀθηνῶν Μελετίᾳ ἢ γνώμῃ, τῇ (Ἐκκλ. Ἱσorp. Βιβλ. Α'. Κεφ. Δ') προάγοντος τὴν ζωὴν τῇ Ἰωσήφ, ἕως τῆς, μετὰ τὴν τεσσαρακοντῆμερον νησεῖαν, διατριβῆς τῇ Σωτῆρος εἰς Ναζαρέτ, καὶ ἔτιως ἐπιματροῦντος τῷ Μνήσori, ἔτη βίβι δέκα πρὸς τοῖς ἐκατὸν.

13) Νικηφόρος ὁ Κάλιστος Ἐκκλ. Ἱσorp. Βιβλ. Η'. Κεφ. λ'.

γγελισῶν ἀπέδωκε τὴν διήγησιν, πολλοὶ ἔδειξαν ὅτι ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. Ἀλλὰ τῶν ἡ πίσις εἰς τὸν καρδιογνώσῃν δὲν ἦτον ἀδηλος· (14) πόσον εἶχε τὸ ῥίζωμα· (15) Ἐπίσημος τῶν ἄλλων ἦν ὁ Νικόδημος, ἄρχων τὴν τάξιν, Φαρισαῖος τὴν ἐπαγγελίαν, νομομαθὴς καὶ πεπαιδευμένος τὰς Ἱεραῖς Γραφαῖς· ὅστις ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς, πολλὰ διερωτήσας ἤκουσε, καὶ ἐδιδάχθη λόγια φωτὸς, οἱ ὧν κατέσκη ὑπὸ ἡμέρας (16).

§. 40.

Διέβη μετέπειτα ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς ἄλλο μέρος τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἐκεῖ ἐβάπτιζεν. Ἐξ ἄλλου μέρους ἐβάπτιζε καὶ ὁ Ἰωάννης ἐν Αἰνῶν, ἐγγὺς Σαλείμ. Τότε οἱ μαθηταὶ βλέποντες τὴν περὶ τὸν Ἰησοῦν συνδρομὴν, καὶ ὑπεξερρεθιζόμενοι καὶ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων, ἀποκλαίονταί πως πολυπραγμονέεσθαι ἀναζητῶντες παρὰ τῇ Διδασκάλῳ αὐτῶν περὶ τῆ καθαρισμοῦ τῆ ὑπὸ ἐκείνου· ὁ Ἰωάννης ἤκουσας, ἐπιβεβαιωθεὶς πάλιν τὰς αὐτὰς, αἷς καὶ πρότερον ἔδωκεν ὑπὲρ τῆς χριστοῦ μαρτυρίας· ἐκείνους μὲν τὸν ἀληθινὸν εἶναι Μεσσίαν κηρύττων, ἑαυτὸν δὲ μόνον ἐκείνου πρόδρομον· ἐκείνους μὲν τὸν Νυμφίον, ἑαυτὸν δὲ τῇ Νυμφίῳ φίλον· τισὶ παρὰ νυμφον (17). Καὶ ἐδῶ φαίνεται ὅτι τὸ τῇ Βαπτισμῷ Ἰωάννης κήρυγμα ἔλαβε τέλος.

§. 41

14) Ἰωάν. Β'. 12 - 25.

15) Ὁρα Χρυσῶς, Θεοφύλ. Εὐθύμ, ἐν τοῖς ὑπομνήμασι.

16) Ἰωάν. Γ'. 1 - 21.

17) Ἰωάννης Γ'. 22-56.

§. 41.

Οὗτος ὁ κήρυξ τῆς μετανοίας, καὶ τῶν ἀνομένων εὐπαρόρησιος καὶ αὐστηρὸς ἐπιπλήκτωρ, ἐλέγχων Ἡρώδην τὸν Ἀντίπαν διὰ τὴν ἄθεσμον ἀρπαγὴν καὶ μίξιν Ἡρωδιάδος τῆς γυναικὸς Φιλίππου τῆ ἀδελφῆ αὐτῆς, συνελήφθη ὑπ' ἐκείνης, καὶ δέσμιος ἐν Μαχαιρῶντι τῷ Φερσίῳ (18) ἐφυλακίσθη. Ὅτε καὶ ἐνθὺς ἴσως ἤθελε θανατωθῆ, ἂν ἔλειπεν ἡ συστολή τῆ τυράννης, διὰ τὴν τῆ ὄχλος πρὸς τὸν Ἰωάννην ἄκραν ἐν- λάθειαν καὶ ὑπόληψιν, καὶ προσέτι καὶ διὰ τὸ ὅποιον- δῆποτε σέβας, τὸ ὅποιον ἐξ ἀρχῆς καὶ αὐτὸς πρὸς τὸν δίκαιον καὶ ἅγιον ἄνδρα ὑπέτρεφε (19). Τότε Ἰησοῦς ἀκέσας ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη (20) καὶ προσέτι γινώσκων ὅτι ἐσκανδαλίζοντο κατ' αὐτῆς οἱ Φαρισαῖοι, διάτε τὰς μαθητὰς αὐτῆς, καὶ διὰ τὸ ἐκείνων βιάπτισ- μα (21). Τὴν Ἰσδαίαν καταλιπὼν, ἐξῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Τινὲς ἔνθα θαυμάζουσι, πῶς ὁ Ἰησοῦς με- τὰ τὴν Ἰωάννη ἀποφυλάκωσιν ἐπορεύθη εἰς τὴν τῆ διώκτης Ἡρώδης ἐπικράτειαν. Δύναταί τις ὅμως νὰ συλλογιῇ ὅχι παντελῶς ἀπιθάνως, ὅτι ἡ τῶν δύο με- γάλων Διδασκάλων ἀντιπαράθεσις, τὰς ὁποίας οἱ πλείονες δὲν ἐπίστευον τόσον ὁμόφρονας, ἔπειθεν ἴσως καὶ

18) Ἰώσηφ. Ἀρχαιολ. Βιβλ. ΙΗ'. Κεφ. ζ'. τινὲς ὅμως ὑπολαμ- βάνουσιν ὅτι ἡ τῆ Ἰωάννη καθεύδει ἐγένεν ἄλλαχθ' ἐπεὶ δὲ λέγουσιν, ὅτι ἡ ἐν τῇ περαίᾳ Μαχαιρῶν τότε ὑπέκειτο Ἀρέθα τῷ Βασιλεῖ τῆς Ἀσσυρίας, πενθερῷ τῆ Ἡρώδης ὅτι, ἔτι τὴν θυ- γατέρα ἑτοῦ γυναικῆ νόμιμον ἔχων ἀπέπεμψε.

19) Ματθ. ΙΔ'. 5-5. Μάρκ. 5'. 17-20. Λουκ. Γ', 19-20.

20) Ματθ. Δ'. 12.

21) Ἰωάνν. Δ'. 1. 2. 3.

καὶ τὸν Ἡρώδην μετὰ τὴν καταδρομὴν τῷ ἐνός, καὶ ἀφῆσιν τὸν ἕτερον ἀνενόχλητον.

§. 42.

Καθ' ὁδὸν ἔν δια τῆς Σαμαρείας ὁ Ἰησοῦς διερχόμενος, εἰς τὴν πόλιν Σιχάρ, παρὰ τὸ Φρέαρ, συνήνησέ τε καὶ συνωμίλησε μετὰ τῆς γυναικὸς τῆς Σαμαρείτιδος· ἥτις ἐλθῶσα διὰ τὰ ἀντλήσῃ ὕδωρ, εὗρεν ἐκεῖ τῷ ζῶντος ὕδατος τὴν πηγὴν, καὶ ἐποτίσθη τῆς ἀληθοῦς Θεογνωσίας τὰ ζωηρὰ νάματα· ἅμα δὲ καὶ ἀπόστολος ἡ αὐτὴ ἀνεφάνη εἰς τὰς ὁμοπατρίδας αὐτῆς Σαμαρείτας, ἀναγγείλασα αὐτοῖς τὸν Προφήτην τὸν αὐτὴν κατηχήσαντα. Ἐξ ὧν πολλοὶ ἐπαρακινήθησαν νὰ ἐξέλθωσιν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ, καὶ νὰ τὸν παρακαλέσωσιν νὰ μείνῃ παρ' αὐτοῖς δύο ἡμέρας, καὶ τέως νὰ πιεεύσωσιν εἰς τὴν διδασκαλίαν αὐτῷ τὴν Οὐράνιον (22).

§. 43.

Ἐξ ἐκείνων, ἃ, μετὰ τὴν τῆς Σαμαρείτιδος συνέντευξιν καὶ συνομιλίαν, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰς μαθητάς τες: Οὐχ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐς τετράμηνον καὶ ὁ Θερισμὸς ἔρχεται; (23) συμπεραίνεται σαφῶς τὸ τέλος τῷ πρώτῳ ἐνιαυτῷ τῷ Σωτηριώδους κηρύγματος· ὁ Θερισμὸς ἐπίπτε μετὰ τὸ πάσχα· ἐτελεῖτο δὲ τὸ πάσχα τῇ ιδ'. τῷ Νισάν, ὅστις Μὴν συντρέχων τῷ καθ' ἡμᾶς Μαρτίῳ, καὶ μέχρις Ἀπριλίου πολλάκις ἀπλώνετο. Ὁ Θερισμὸς πρῶτον τῆς

22) Ἰωάν. Δ'. 4-42.

23) Ἰωάν. Δ'. 35.

τῆς Κριθῆς, ἀκολέθως τῇ Σίτῃ, ἐλάμβανε τέλος περὶ τὴν ἑορτὴν τῆς πεντηκοστῆς ὅτε καὶ αἱ τῶν γεννημάτων ἀπαρχαὶ ἐν τῷ Ναῷ προσεφέροντο. Ἐὰν τοίνυν ἀριθμώσωμεν μῆνας δύο σχεδὸν ἀπὸ τῆς πάσχα ἕως τῆς πεντηκοστῆς· συναριθμώσωμεν δὲ ἔτι μῆνας δύο καὶ πρὸς, πρὸ τῆς πάσχα· εἰς ἀναπλήρωσιν τῆς τετραμηνίς, εὐρίσκομεν ὅτι κατ' ἀρχὰς τῆς Ἰαννουαρίως παρεδόθη ὁ Βαπτισμὸς Ἰωάννης· ἦτοι ἐν ἀρχῇ τῆς παρ' Ἑβραίοις Μηνὸς Σεβάτ. Καὶ ἔτως εὐλόγως τὸ ἀπ' ἐντεῦθεν δυνάμεθα νὰ λογαριάζωμεν τῆς Εὐαγγελικῆς κηρύξεως τὸ ἔτος τὸ Δεύτερον.

Ἔ Τ Ο Σ Λ Β'.

§. 44.

Ἐκ τῆς Σαμαρείας ὁ Ἰησοῦς ἀπελθὼν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐκήρυσσε τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τῆς Θεοῦ· (1) καὶ πολλὰ σημεῖα εἰς Καπερναὺμ ἐκτελέσας (2), μετέβη καὶ εἰς Ναζαρέτ ἐν ᾗ ἀνετράφη· ἐνθα εἰσελθὼν κατὰ τὸ σῶν ἡμετέρας εἰς τὴν συναγωγὴν ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτῃ, προσεφώνησε πρὸς ἑαυτὸν τὴν Ἡσαΐαν τῇ Προφῆτῃ περικοπὴν (3). Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμὲ, κτ. Ἄλλ' οἱ ἀκροαταὶ θαυμάζοντες τὴν χάριν τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ, ἐξευτέλιζον ἐκ τῆς αὐτοῦ μέγας, καὶ κατεφρόνεν τὴν ταπεινότητα τῆς γενέσεως αὐτοῦ· ὅχι ἔτος ἐστὶν ὃ τῷ τέκτωνος υἱὸς; καὶ ἔτως

1) Μάρκ. Α'. 14. 15. Λευκ. Δ'. 14. 15.

2) Λευκ. Δ'. 25.

3) Ἡσαΐ. ΙΑ'. 2.

ἔτως ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὸ σῶμα τῆς ἀληθείας νὰ εἰπῇ, τὸ: ἔδεῖς Προφῆτης δεκτὸς ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι· καὶ νὰ τὴς ἀποφασίσῃ ἀναξίς τῶν Θaumατουργιῶν καὶ τῶν ἐνεργημάτων, ὧν παρ' αὐτῆς οἱ Καπερναῖται ἀπήλυσαν. Διὸ θυμωθέντες οἱ Ναζαρηνοὶ, ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ τὸν ἀνέβασαν εἰς τὸ ὄφρυδιον τῆ ὄρεις, μελετῶντες ἐκεῖθεν νὰ τὸν κρημνίσωσι· πλὴν, ὁ Ἰησοῦς διῆλθε διὰ μέσς τῶν τετυφλωμένων ἐκείνων· καὶ κατελθὼν εἰς Καπερναὺμ (4), πάλιν ἐκεῖ τὸ ἐφεξῆς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶχε τὴν οἴκησιν· (5) διαδιδὼς ἐκεῖθεν εἰς τὰς ἐυγνωμονεσέρας Γαλιλαίους τὸ Σωτηριῶδες Φῶς τῆς Εὐαγγελικῆς ἐπιλάμψεως (6).

§. 45.

Μεταβὰς εἰς Κανᾶ, προσκαλεῖται ὑπότινος Βασιλικῆς ὑπηρετῆς νὰ ἐπιστρέψῃ ταχέως ἐκεῖθεν πάλιν εἰς Καπερναὺμ διὰ νὰ ἰατρεύσῃ τὸν υἱὸν αὐτῆς, πνέοντα ἤδη τὰ ὀλοόδια· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιπλήξας αὐτὸν ὅτι χωρὶς σημεῖα καὶ τέρατα δὲν πισεύσῃ· τέως, ὑπάγε (εἶπεν) ὁ υἱὸς σὺ ζῇ. Ὁ δὲ, πισεύσας, καὶ ἐπανερχόμενος ἀπαντᾷ τὰς δούλῃς κατ' ὁδὸν φέροντας αὐτῷ τὰ χαρμόσυνα Εὐαγγέλια, δι' ὧν μανθάνει ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν ἐβδόμην ὥραν, κατ' ἣν ὁ τῆς ζωῆς ἔχων τὴν ἐξουσίαν ὠμίλησεν εἰπὼν, ὅτι ζῇ, ὁ μονονεχὶ ἀποθνήσκων υἱὸς αὐτῆς ἐπανεζήσεν· ὅθεν ἐπί-

4) Λευ. Δ. 16-51.

5) Ματθ. Δ'. 13. κξ.

6) Ἰωάν. Δ'. 45-45.

ἐπίστευσε καὶ αὐτὸς, καὶ πᾶσα ἡ οἰκία αὐτῷ· τὸ
δεύτερον σημεῖον ἀριθμεῖται τῶν ἐν Κανᾷ (7).

§. 46.

Τὸ ἐντεῦθεν ἀπὸ Καπερναῦμ Περιϊῶν κύκλῳ εἰς
πάντα τὰ περὶ τὴν λίμνην Γενησαρέτ μέρη ἄπλωνε
τὸ κήρυγμα, ἔχ ὡς οἱ Γραμματεῖς ματαίως τινὰς πα-
ραδόσεις προφέρων, ἀλλ' ὡς ἐξουσίαν ἔχων τὰς διδασ-
καλίας ποιόμενος (8). Μετὰ δὲ παρέλευσιν ἡμερῶν-
τινῶν, περιπατῶν εἰς τὸ παραθαλάσσιον τῆς Γαλι-
λαίας, προσκαλεῖ ὀπίσω αὐτῷ τὸς δύο ἀδελφοὺς, Πέ-
τρον καὶ Ἀνδρέαν· καὶ προβαὶς ὀλίγον ἐξελέξατο καὶ
τὸς ἄλλους δύο, καὶ αὐτοὺς αὐταδέλφους Ἰάκωβον καὶ
Ἰωάννην. Ἐκείνους μὲν εἰς καιρὸν ὅπῃ ἔρριπταν τὰ
δίκτυα· τῆς δὲ, ὅταν ἐπεμελῶντο νὰ τὰ συμπιάσῃν.
Καὶ ἐκείνοι δὲ καὶ ἑτοί, εὐθύς τὰ ἄφησαν ὅλα, καὶ
ἠκολέθησαν· (9) ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν παρὰ τὴν λί-
μνην, περικυκλόμενος ὑπὸ τῷ πλήθους ὅπῃ ἐπεθύ-
μην νὰ ἀκῶσιν τὸν λόγον, ἐμβὰς εἰς τὸ πλοιάριον τῷ
Σίμωνος, ἐδίδασκε τὸς ὄχλους· καὶ μετὰ τὴν διδασκα-
λίαν ἐπρόσαξε τὸν Πέτρον νὰ ῥίψῃ τὰ δίκτυα· καὶ
ἡ ἄγρυ πολυπληθεσάτη, ὥς τὸ δίκτυον διεῖρῃ γυνυτο,
καὶ τὰ πλοῖα παραφορτιζόμενα σχεδὸν ἐβυθίζοντο,
εἰς θαῦμα τῶν παρόντων καὶ ἐκπληξιν (10).

§. 47.

7) Ἰωάν. Δ'. 45-54.

8) Ματθ. Δ'. 13-16. Μάρκ. Α'. 21. 22. Λουκ. Δ'. 51-52.

9) Ματθ. Δ'. 13-22. Μάρκ. Α'. 16-20.

10) Λουκ. Ε'. 1-10.

§. 47.

Εἰς μίαν ἔπειτα τῶν τῆς Καπερναῦμ Συναγωγῶν εἰσελθὼν, ἰατρῆναι τὸν δαιμονῶντα· ἕα (κράζοντα, ὡς ὑπὸ τῆς κακοδαίμονος κινέμενον:) τί ἡμῖν καὶ σοὶ Ναζαρηνέ ἡλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ ὁ ἄγιος τῆς Θεᾶς (11). Ἐνθὺς δὲ ἐκ τῆς Συναγωγῆς ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Σίμωνος, καὶ ἐκεῖ ἐθεράπευσεν σφοδρῶς πυρέσσουσαν τὴν τέττε πενθεράν· (12) καὶ ἡ κλινῆρης παρ' αὐτὰ τέλεον ἀναρρώθεῖσα ἄφησε τὴν ἐφ' ἧς κατέκειτο κλίνην, καὶ ἐξυπηρέτει. Πρὸς δὲ τὸ ἐσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἤπλωσε τὴν θαυματουργὸν αὐτῆς δύναμιν, καὶ ἐπὶ πάντας τὰς ἐκεῖ προσενεχθέντας αὐτῷ ἄδενεῖς, καὶ δαιμονῶντας τῆς πόλεως (13).

§. 48.

Ἐξελθόντι εἰς τόπον ἔρημον καὶ προσευχομένῳ, οἱ Μαθηταὶ ἀναγγέλλουσιν αὐτῷ, ὅτι πλῆθος ὄχλος τὸν ζητῶσιν. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς, ὅτι πρέπον εἶναι νὰ Εὐαγγελιωῇ τὴν βασιλείαν τῆς Θεᾶς καὶ εἰς ἄλλας πόλεις· καὶ ὅτι δι' αὐτὸ τῆτο ἀπεςάλη· ἀκολέθως περιῆγε πᾶσαν τὴν Γαλιλαίαν κηρύσσων καὶ θαυματουργῶν (14). Κατὰ ταύτην δὲ τὴν περιήγησιν, θέλσσι τινὲς (15), ὅτι καὶ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία ἠλευθερώθη ἀπὸ τὰ ἐπτὰ δαιμόνια (16). Καὶ Ἰωάννα ἡ γυνὴ τῆς

χρῆσται

11) Μάρκ. Α'. 25-28. Λουκ. Δ'. 35-37.

12) Ματθ. Η'. 14. 15. Μάρκ. Α'. 29-31. Λουκ. Δ'. 38. 39.

13) Ματθ. Η'. 16. 17. Μάρκ. Α'. 32-34. Λουκ. Δ'. 40. 41.

14) Ματθ. Δ'. 23. Μάρκ. Α'. 35-39. Λουκ. Δ'. 42-44.

15) Ἀδελφὸς ὁ Καλμέτης ἐν τῇ Ἀρμονίᾳ.

16) Μάρκ. 15'. 19.

Χεζᾶ παρ' αὐτῆς ἐνεργετήθη, καὶ Σισάννα, καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες εἰς τὸ ἐξῆς ἀκολοῦθσαι διηκόνουν αὐτῷ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς (17). Ἡ δὲ Φήμη τῶν ἐξαισίων Θαυματοποιῶν καὶ Ἰάσεων τέτων διεδόθη εἰς πᾶσαν τὴν Συρίαν, ὅθεν ἀπανταχόθεν συνήρχοντο, καὶ ἐθεραπεύοντο ἀκολοῦθῆντες τῷ Ἰησοῦ ὅχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ Δεκαπόλεως, καὶ Ἱεροσολύμων, καὶ Ἰδαίας, καὶ πέραν τῆς Ἰορδάνης (18).

§. 49.

Ἐν τέτοις καὶ τὸν λεπρὸν ὁ Θεὸς Ἰατρὸς ἐκαθάρισε, παραγγέλλας αὐτῷ, νὰ σιγήσῃ μὲν τὸν καθάρισαντα, νὰ ἀπέλθῃ δὲ ὅμως καὶ νὰ δείξῃ τοῖς Ἰερεῦσι τὸν καθαριζόμενον, προσφέρων ἅμα καὶ τὸ ὑπὸ Μωσέως (19) ὑπὲρ τῆς καθαρισμῆς διατεταγμένον. Ἀλλ' ὁ Θεραπευθεὶς ἔγινε τῆς παραδόξεως ἰάσεως διαπρύσιος κήρυξ· διὸ καὶ πάντοθεν τῆς πλήθους συρρέοντος, ὁ Ἰησοῦς πολλὰκις ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ὑποχωρῶν καὶ προσευχόμενος (20).

§. 50.

Ἐπιστρέψας δὲ δι' ἡμερῶν εἰς Καπερναῦν, ἐκεῖ Ἰάτρευσεν τὸν παραλυτικόν, τὸν ὁποῖον, διὰ τὴν συνδρομὴν τῆς πολλῆς πλήθους, ἐχρειάσθη νὰ ἀποσεγάσῃ τὴν οἰκίαν.

17) Ματθ. ΚΖ'. 55. 56. Μάρκ. ΙΕ'. 40. 41. Λουκ. Η'. 2. 3.
Καὶ ΚΓ'. 49-55.

18) Ματθ. Δ'. 24. 25.

19) Λευϊτ. ΙΔ. 2.

20) Μάρκ. Α'. 40-45. Λουκ. Ε'. 12-16.

οἰκίαν, ἐν ᾗ ὁ Ἰησοῦς ἐδίδασκε, καὶ νὰ τὸν καταβάσῃ ἀνωθεν εἰς τὰς πόδας αὐτοῦ ἀποκρεμαζέοντα, ἐπ' αὐτῷ τῷ κραββάτῳ (21) ἐφ' ᾧ κατέκειτο.

§. 51.

Μετὰ τῆτο προσκαλεῖ ἀπὸ τῆς Τελωνίᾳς Λευὴν τὸν Ματθαῖον· ξενοδοχεῖται ὑπὸ τῆς ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ καὶ μετὰ Τελωνῶν καὶ Ἀμαρτωλῶν ἐνωχεῖται. Σκανδαλίζοντα ἐπὶ τῷ οἱ Φαρισαῖοι· καὶ ὁ Ἰησοῦς, εἰπὼν ὅτι πρὸς τὰς ἀφενδύοντας μάλιστα πρέπει νὰ πλησιάσῃ ὁ Ἰατρός, προσέειπε ὅτι προτιμᾷ τὸν ἔλεον ὑπὲρ τὴν Θουσίαν. Ἐρωτηθεὶς δ' ἔπειτα ὑπότινων Μαθητῶν τῷ Ἰωάννῃ, διατὶ οἱ αὐτῷ μαθηταὶ δὲν νησεύσῃν, καθὼς καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ Φαρισαῖοι; ἀπεκρίθη ὅτι καὶ οἱ ἑαυτῷ Μαθηταί, ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ Νυμφίος, τότε νησεύσῃν (22). "Ὅταν δηλαδὴ τῇ τῷ Πνεύματος χάριτι δυναμωθέντες, μέλλῃν νὰ πολιτεύωνται πολίτευμα ἀσυνκρίτως ὑψηλότερον· προσέσημανε δὲ διὰ τῆς τῷ Νυμφίῳ ἀπάρσεως καὶ τὸν αὐτῷ Θάνατον.

§. 52.

Β'.
Πάχα

Ἐδῶ πίπτει τὸ Πάχα, τῶν ἐν τῷ κηρύγματι τὸ Δεύτερον. Πρὸς τὴν τελετὴν ἀναβὰς ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐθεράπευσε τὸν ἀπὸ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ χρόνων παραλυτικόν, ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου, εἰπὼν αὐτῷ: „Ἐγείραι· ἄρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει.“ Οἱ Ἰδαῖοι, ἀντὶ νὰ θαυμάσῃν τὴν ὑπερφυῆ καὶ παράδοξον Θεραπείαν, σκανδαλίζοντα

21) Ματθ. Θ'. 1-8. Μάρκ. Β'. 1-12. Λουκ. Ε'. 17-26.

22) Ματθ. Θ'. 9-17. Μάρκ. Β'. 14-22. Λουκ. Ε'. 27-39.

ζονται διὰ τὴν τῆ Σαββάτῃ δῆθεν ἀθέτησιν. Ἀκούσαντες δὲ, ὅτι καὶ ὁμολογεῖ ἑαυτὸν υἱὸν τῆ Θεᾶς, ἀντὶ τῆ πληροφορηθῶσιν εἰς τὰς Ἀποδείξεις, τὰς ὁποίας πρὸς πίσωσιν ἐπρόβαλε, σκανδαλίζονται ἔτι καὶ περισσότερον, καὶ ζητῶσιν αὐτὸν ἀποκτεῖναι (23).

§. 53.

Ἐπανερχομένους μετὰ τὴν ἑορτὴν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κατὰ τὸ ἐφεξῆς Σάββατον, ὃ διὰ τῆτο ἐκαλεῖτο Δευτερόπρωτον (24). Εὗρον ἀφορμὴν οἱ Φαρισαῖοι νὰ ἐγκαλέσῃ τὴς Μαθητὰς αὐτοῦ, ὅτι κατ' ὁδὸν διαβαίνοντες διὰ τῶν Σπορίμων, καὶ παινῶντες, ἔτριβον τὴς ψάχνας διὰ νὰ φάγωσιν, ἀθετῶντες τὸ Σάββατον. Ἀλλ' ὁ Διδάσκαλος ὑπεραπολογεῖται ὑπὲρ τῶν ἰδίων Μαθητῶν, τὸν Δαβὶδ προβαλλόμενος, ὅστις ἐξ ἀνάγκης ἔφαγε τὴς ἄρτους τῆς Τραπέζης, „ὅς ἐκ ἐξὸν ἦν φαγεῖν . . . εἰμὴ τοῖς „Ἱερεῦσι μόνοις.“ Καὶ δὴ, καὶ τὸ παράδειγμα προσιθεῖς τῶν Ἱερέων, οἵτινες ἐν τῷ Ἱερῷ κατ' αὐτὴν τῆ Σαββάτῃ τὴν ἡμέραν ἐργάζονται. Καὶ τελευ-
D 2 τῶν

25) Ἰωάν. Ε'. διόλου τῆ Κεφαλαίας.

24) Ὅρα Ἐπιφάν. Αἱρέσ. ΝΑ'. Ἀριθμ. λα'. Ἦν δὲ αὕτη ἡ ἐσχάτη ἡμέρα τῶν ἀζύμων· τετέστιν ἡ καὶ τῆ Μηνοῦ Νισάν, ἡμέρα Ἐπίσημος κατὰ τὸν Νόμον. (ὅρα Λευίτ. ΚΓ'. 7.) Ἀλλοὶ ὅμως (Ἰσίδωρ. ὁ Πηλῆσ. Βιβλ. Γ'. Ἐπισ. ρί.) Σάββατον Δευτερόπρωτον ἐννοῶσι, τὴν δευτέραν τῶν Ἀζύμων ἡμέραν. Τινὲς δὲ τῶν Νεωτέρων, Δευτερόπρωτον Σάββατον λέγουσι τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς, ὡς πρῶτον τὴν ἑορτὴν τῆ πάχης· καὶ Τρίτον, ἢ Τριτόπρωτον (ὅπερ ἐδάμῃ ὠνόμασα, ὅσαγ' ἐμέ εἰδέναι) τὴν ἑορτὴν τῆς Σκηνοπηγίας.

ταῖον τὴς διδάσκει, ὅτι αὐτὸς ἐς καὶ τῷ Ἱερῷ ἀνώτερος, καὶ Κύριος τῷ Σαββάτῳ (25).

§. 54.

Τῷ Σαββάτῳ πάλιν τῷ ἀκολούθῳ, ἐν τῇ Συναγωγῇ τῆς Καπερναῦμ, Ἰατρῆναι τὸν κατεξηραμένην ἔχοντα τὴν χεῖρα· καὶ διδάσκει τὴς ἐπ' αὐτῷ σκανδαλιζέοντας, ὅτι „ἔξεσι καὶ τοῖς Σάββασιν καλῶς ποιεῖν.“ Ὅθεν οἱ Φαρισαῖοι Συμβέλιον ἐποίησαν μετὰ τῶν Ἑρῳδιανῶν (ἦσαν ἔτις ὀνομαζόμενοι, οἱ τῷ Ἀντίπα Ἑρώδῃ διαφερόντως προσκείμενοι) ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. Ἀλλὰ γινῆς ὁ Ἰησοῦς τὸ διαβέλιον αὐτῶν, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας· οἱ δὲ ὄχλοι πολλοὶ πολλαχόθεν ἐπηκολούθησαν θεραπευόμενοι (26).

§. 55.

Ἀναχωρήσας ἀπὸ τῆς πλήθους, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἐπὶ τῷ ὄρει προσεύχεται. Τὸ δὲ πρωὶ καταβὰς ἐκλέγει τὴς δώδεκα Ἀποστόλους, Ἰσαρίθους ταῖς δώδεκα φυλαῖς τῷ Ἰσραὴλ (27), πρὸς ὃν προηγεμένως ἀπεστέλλοντο. Εἶτα ἐκθέτει τὴς ὀκτὼ μακαρισμοῦς· καὶ τέως συνάπτει μίαν Διδασκαλίαν ὅπως ὑπερφυῇ καὶ ἔρῳνιον, προκαταβάλλων τῷ χριστιανισμῷ τὰ Θεμέλια

25) Ματθ. ΙΒ'. 1-8. Μάρκ. Β'. 23-28. Λευκ. ζ'. 1-5.

26) Ματθ. ΙΒ'. 9-15. Μάρκ. Γ'. 1-8. Λευκ. ζ'. 6-11.

27) Ματθ. ΙΘ'. 21. Λευκ. ΚΒ'. 30.

λια (28). Τότε καὶ ἄλλον πάλιν λεπρὸν ἐκαθάρισε παραγγέλλας καὶ τέτω τὰ αὐτὰ, ὡς τῷ πρώτῳ (29).

§. 56.

Ἐντεῦθεν εἰς Καπερναῦμ ἐλθὼν, θαυμάζει ἐκεῖ τῷ Ἐκατοντάρχῃ τὴν πίσιν, καὶ Θεραπεύει τὸν ἐκείνῃ δῶλον, παραηλελυμένον ὄντα, καὶ εἰς θάνατον ἦδη ἐγγίζοντα (30).

§. 57.

Τῇ ἐφεξῆς ἡμέρᾳ πορευόμενος εἰς τὴν πόλιν Ναῖμ, ἀπαντήσας νεκροφορέμενον τὸν Μονογεννῆ τῆς χήρας Υἱὸν, ζῶντα αὐτὸν ἀποκαθιστᾷ· Νεανῖσκε, Σοὶ λέγω· ἐγέρθητι. (31).

§. 58.

Ἐν τῇτοις ὁ Ἰωάννης δέσμιος ὢν, ἀκέσας τὰ περὶ Ἰησοῦ διαφημιζόμενα παράδοξα, ἀποστέλλει δύο τῶν Μαθητῶν αὐτῷ ἵνα ἐρωτήσωσιν, ἂν αὐτὸς εἴναι ὁ ἐρχόμενος· ὅχι διὰ τὰ μάθη ὁ ἀποστείλας, ἀλλὰ διὰ τὰ πληροφορηθῶσιν οἱ ἀπεσταλμένοι. Ὁ δὲ χριστός· „ἀπαγγείλατε (Φησὶ) τῷ Ἰωάννῃ, ὅσα ἀκέετε, καὶ βλέπετε.“ Εἶτα μεγαλύνει (ὡς οἱ ἐρωτήσαντες ἀπῆλθον.) τὸν Πρόδρομον ἐνώπιον εἰς τὰς παρόντας λαῖς· καὶ ταλανίσας ἀκολούθως τὴν τῶν

D 3

18.

28) Ματθ. Ε'. ε'. Ζ'. Μάρκ. Γ'. 9-19. Λεκ. ε'. 12. ἄχρι τέλους.

29) Περὶ μὲν ἐκεῖνα, ὡς ἄνωτέρω, Μάρκ. Α'. 40. Λεκ. Ε'. 12.

Περὶ δὲ τέως, Ματθ. Η'. 1-4. ἐπειδὴ τινὲς τέως διακρίνεσιν.

30) Ματθ. Η'. 5-13. Λεκ. Ζ'. 1-10.

31) Λεκ. Ζ'. 11-17.

Ἰσδαίων δυσπισίαν καὶ ἄνοιαν, ἀπεφάσισεν ἀθλιωτέρας Σοδόμων καὶ Γομόρρας, τὰς πόλεις ἐκείνας, αἵτινες ἰδῶσαι τὸ πλῆθος τῶν τοσέτων καὶ τηλικέτων δυνάμεων, ἔμειναν ἕως τέλους ἀμετανόητοι (32).

§. 59.

Ἐν Ναΐμ ἔτι διατρίβοντα (33) ὁ Φαρισαῖος Σίμων τὸν ξενοδοχεῖ. Ἐνταῦθα δὲ ἡ ἁμαρτωλὸς γυνὴ σᾶσα ὀπίθεν, ἀλείφει τὰς πόδας τῆς Ἰησοῦ μετὰ τὰ μῦρα· τὰς καταβρέχει μετὰ τὰ δάκρυα, τὰς ἀποσμήχει μετὰ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς τρίχας, καὶ τὰς καταφιλεῖ. Ὁ Φαρισαῖος διαλογίζεται, ὅτι δὲν εἶναι λοιπὸν Προφῆτης, ἔτε καρδιογνώστης, αὐτὸς ὅπως δὲν γνωρίζει τίς, καὶ ποταπὴ ἡ γυνή. Ὁ Χριστὸς προφθάνει τῷ Φαρισαίῳ τὰς διαλογισμὰς· προτιμᾷ διὰ τῆς παραβολῆς τῶν δύο χρεοφειλετῶν, τὴν τῆς γυναικὸς ὑπὲρ τὴν αὐτῆς ἀγάπησιν· καὶ ἐν ἐξουσίᾳ χαρίζει εἰς τὴν ἁμαρτωλὸν γυναῖκα τῶν πεπλημμελημένων τὴν ἄφεσιν. Ἀφ' ὧν ταῖς σοὶ αἱ Ἀμαρτίαις (34).

§. 60.

Εἰς Καπερναεὺμ ἐπιστρέψας, Θεραπέυει τὸν αὐτῷ προσαχθέντα τυφλὸν, καὶ κωφόν, καὶ δαιμονιζόμενον.

52) Ματθ. ΙΑ'. 2-24. Λουκ. Ζ'. 18-35.

33) Τινὲς ὑπολαμβάνουσιν, ὅτι ἡ ξενοδοχία αὕτη ἔγινεν εἰς Βηθανίαν· καὶ ὅτι ἡ μὲν ἁμαρτωλὸς ἦν ἡ Μαρία, ἡ Ἀδελφὴ τῷ Λαζάρῳ. Ὁ δὲ Φαρισαῖος ἦν ὁ Σίμων ὁ λεπρός. Κρίναι δ' ὅτι ὁ Λουκᾶς, ἐνταῦθα ἐμπαρεισάγει τὸ διήγημα κατὰ πρόληψιν. Ἄλλοι ὁμως διασέλλουσι, καὶ τῶν τόπων τῶν ξενοδοχημάτων, καὶ τὰ πρόσωπα. κατὰ τὸν καιρὸν. Σὺν οἷς καὶ ἡμεῖς. Ὅρα, ἂν Θέλης τὰς Ἑρμηνευτάς καὶ κρίνε τὸ παριστάμενον.

34) Λουκ. Ζ'. 36. ἄχρι τέλους.

μον. Οἱ ὄχλοι ἐξίσαντο, καὶ ἔλεγον: „μήτις τοις
 „ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ βασιδῆ;“ Ἄλλοι ἐβδελύοντο καὶ
 τὸν ἀρπάζειν ἐκ μέσσης, κρίνοντες αὐτὸν ἐξεσηκῶτα
 φρενῶν. Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον, ὅτι
 „ἐν Βεελζεβὺλ τῷ Ἀρχοντὶ τῶν δαιμονίων
 „ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.“ Διὰ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς
 τοὺς ἐλέγχει ὡς ἀνοήτους, καὶ καταδικάζει αὐτοὺς, ὡς
 κατὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος βλασφημούντας, καὶ ἐπομένως
 ἀσυγγνώστους. Ἀποκρινόμενος δὲ εἰς τὴν αὐτῶν αἴτη-
 σιν: „Θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν.“ Ἄλλο
 (εἶπε) σημεῖον δὲν θέλει δοθῆαι εἰς τὴν γενεάν ταύ-
 την τὴν πονηράν, εἰμὴ „τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ Προ-
 φήτου.“ Εἵτα συνάπτει: ὅτι οἱ Νινευῖται, καὶ ἡ τοῦ
 Νότι βασιλίσσα, θέλει κατακρίνῃσι τὴν πονηράν αὐ-
 τῶν γενεάν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. Ἐκεῖνοι, ὡς
 μετανοήσαντες διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰωνᾶ· αὕτη ὡς
 κινηθεῖσα ἐκ τῆς φήμης τῆς τοῦ Σολομῶντος σοφίας.
 Καὶ ὅμως, οἱ Ἰσραηλῖται ἐδῶ, ἔχουσι (λέγει) παρὰ
 ἑαυτοῖς, περισσώτερόν τι παρά τὸν Ἰωνᾶν, καὶ τὸν Σο-
 λομῶντα. Τελευταῖον γινώσκων, ὅτι οἱ Φαρισαῖοι,
 ὑπελάμβανον ἑαυτοὺς καθαρὰς καὶ ἀνεπιλήπτους, διὰ-
 τινὰς μικρὰς δικαιοσύνας, καὶ λεπτὰς παρατηρήσεις,
 τὰς ὁποίας ἐφύλαττον, τοὺς ἐπαπειλεῖ διὰ τῆς παρα-
 βολῆς τοῦ ἀκαθάρτου πνεύματος, ὅτι ἐπιστρέψαν αὐτὸ
 θέλει ἐνοικίσει ἐν αὐτοῖς μετὰ τῆς συνοδίας ἐπὶ
 ἑτέρων πνευμάτων πονηροτέρων, καὶ „τότε ἔσον-
 „ται αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χεῖρονα τῶν πρώ-
 „των“ (35). Ἐν τούτοις ἀνηγγέλθη αὐτῷ, ὅτι ἡ

D 4

Μήτηρ

Μήτηρ αὐτῆς, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς, τὸν ζητῶσιν. Ὁ δὲ, ὡς μητέρα καὶ ἀδελφὸς ἰδίως ἐπιγινώσκει (εἶπεν) τὰς ποιῶντας τὸ Θέλημα τῆς Θεᾶς (36). Καὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἴσως, καὶ ἡ Γυνὴ ἐκείνη, ἣτις ἔκραξε: „μακαρία ἡ κοιλία ἡ βασιλεύσασά σε, καὶ μαστοὶ „ὅς ἐθῆλασας“ ἤκασεν, ὅτι μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τῆς Θεᾶς, καὶ φυλάσσοντες „αὐτὸν (37).

§. 61.

Ἐμβαὲς εἰς πλοῖον, διδάσκει τὸν κατὰ τὸ παραθαλάσσιον ἐσῶτα, καὶ ἀκροώμενον ὄχλον, τὰς παραβολὰς: Τῆς σπείροντος τὸν σπόρον· τῆς ἐπὶ τὴν λυχνίαν λύχνος· τῆς σπείροντος τὰ ζιζάνια· τῆς σπείροντος τὸν κόκκον τῆς Σινάπεως· τῆς ζύμης, τῆς εἰς τὰ τρία Σάτα τῆς ἀλεύρος ἐγκρυπτομένης· τῆς Θησαυρῆς, τῆς κεκρυμμένης ἐν τῷ ἀγρῷ· τῆς ἐμπορευομένης ἀνθρώπου τὸν πολύτιμον μαργαρίτην· τῆς Σαγῆνης, τῆς ἐκ παντὸς γένους τὰς ἰχθύας συναγῆσης. Καὶ τὰς παραβολὰς ταύτας, κατὰ μέρος ἔπειτα πρὸς τὰς μαθητὰς διερμηνεύει (1).

§. 62.

Διαπερῶν ἐκεῖθεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης, ἀφ' οὗ ἀπεκρίθη εἰς τὰς δύο ἐκείνας τὰς ζητήσαντας αὐτῷ ἀκολουθεῖσαι, καὶ τῷ μὲν εἶπεν, ὅτι αὐτὸς ἀλώπεκες „φω-

36) Ματθ. ΙΒ'. 46 - 50. Μάρκ. Γ'. 31 - 35. Λευκ. Η'. 19 - 21.

37) Λευκ. ΙΑ'. 27 - 28.

1) Ματθ. ΙΓ'. 1 - 53. Μάρκ. Δ'. 1 - 34. Λευκ. Θ'. 5 - 17

„Φωλεῖς ἔχουσι κτ. τῷ δὲ, ἄφες τὰς νεκρὰς
 „Θάψαι τὰς ἐαυτῶν νεκρὰς· καταπαύει τὴν
 ἐγερθεῖσαν ἐν τῇ Θαλάσῃ σφοδρὰν τρικυμίαν, χα-
 λινώσας τὰς ἀνέμους, καὶ τὰ κύματα. (2),

§. 63.

Διαπλεύσας εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ἢ
 Γαδαρηνῶν, ἀπαῖκλάττει τὰς δύο δαιμονιζομένους, ἐπι-
 τρέψας τοῖς δαιμονίοις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν
 χοίρων. Οἱ χοῖροι πίπτουσι κατὰ τὴν κρημνὴν εἰς τὴν
 Θάλασσαν. Οἱ χοιροβοσκοὶ ἔντρομοι φεύγουσιν. Οἱ
 Γεργεσηνοὶ κακοδαιμονῶντες διώκουσι τὸν διώκτην τῶν
 δαιμονίων, καὶ ἔκφρονες παρακαλῶσι τὸν σωτῆρα καὶ
 εὐεργέτην τῶν ἀνθρώπων, ἵνα ἐξέλθῃ ἐκ τῶν ὀρίων
 αὐτῶν (3),

§. 64.

Ἐπαναπλεύσαντα πάλιν ἀπὸ Γαδάρων, καὶ εἰς Κα-
 περναῶν ἐλθόντα, ὁ Ἀρχισυνάγωγος Ἰάειρος κασι-
 κετέυει τὸν Ἰησοῦν, ἵνα Θεραπεύσῃ τὴν ἐαυτῷ θυγα-
 τέρα πνέουσαν ἤδη τὰ ὀλοῖδια. Ἐκεῖ ὃν ἀπερχόμε-
 νος, ἰατρεῦει κατ' ὁδὸν, τῇ αἰσῇ τῇ κρασπέδῳ τὴν
 αἰμορροῦσαν. Εἵτα εἰσελθὼν μετὰ Πέτρον καὶ Ἰακώ-
 βον καὶ Ἰωάννην, κράξας „ταλιθα κούμι“ (τὸτο δὲ
 „Συριζὶ σημαίνει· Κόρη ἀνάστηθι.) νεκρὸν ἤδη ἐξα-
 νέστησε τὸ δωδεκάετες κοράσιον (4).

D 5

§. 65.

2) Ματθ. Η'. 25 - 27. Μάρκ. Δ'. 35 - 41. Λουκ. Η'. 22 - 25.

3) Ματθ. Η'. 28 - 34. Μάρκ. Ε'. 1 - 17. Λουκ. Η'. 26 - 39.

4) Ματθ. Θ'. 15 - 26. Μάρκ. Ε' - 21 - 45. Λουκ. Η'. 40 - 56.

§. 65.

Ἐκείθεν ἀναχωρήσας ἀπήντησε τὸς δύο τυφλοὺς ἀκολουθῶντας αὐτῷ καὶ κρᾶζοντας· ἑλέησον ἡμᾶς, ὦ Δαβὶδ· ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, ἤψατο τοὺς ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ἀνέωξεν αὐτοὺς· ἐπὶ τούτῳ ἐθεράπευσεν καὶ τὸν κωφὸν τὸν δαιμονιζόμενον. Ἐξ οὗς ἅπασιν, οἱ μὲν ὄχλοι ἐθαύμαζον· οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· „ἐν τῷ Ἀρχοντὶ τῶν δαιμονίων ἐστὶν ἡ δύναμις ταύτη·“ βάλλει τὰ δαιμόνια (5).

§. 66.

Ἐπιστρέψας εἰς Ναζαρέτ τὴν ἀγνώμονα Πατρίδα διδάσκει πάλιν ἐν τῇ Συναγωγῇ· αἰτῶν ὡς ἤδη γνωστὴν διὰ τὴν ἐκείνην Συγγένειαν, πάλιν καταφρονεῖται. Διὰ τὴν ἐκείνην Συμπολιτικὴν ἀπιστίαν, ὀλίγοις ἐξ οὗς ἐν αὐτοῖς τὰ Θαύματα· (6) καὶ τέως μεταβαλὼν περιέρχεται εἰς τὰς κύκλῳ Κώμας διδάσκων, Θεραπεύων, κηρύσσων τὸ Εὐαγγέλιον. Προσκαλέσας δὲ καὶ τὸς δώδεκα Μαθητάς· (Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν Ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην τὸς υἱοὺς Ζεβεδαίου καὶ Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον, καὶ Θωμᾶν, καὶ Ματθαῖον τὸν τελώνην, καὶ Ἰάκωβον τὸν υἱὸν αὐτοῦ τοῦ ἀλφαῖ, καὶ Λεββαῖον τὸν ἐπικληθέντα Θαδδαῖον, καὶ Σίμωνα τὸν Κανανίτην, καὶ Ἰσκαριώτην·) ἔξαποσέλλει καὶ αὐτοὺς εἰς τὸ κήρυγμα προενδυναμώσας τὴν ἐκείνην διὰ τῆς τῶν Θαυματουργικῆς δυνάμεως. Παραγγείλας αὐτοῖς πρὸς τὴν ὑπάγαν, καὶ

5) Ματθ. Θ'. 27 - 54.

6) Ματθ. ΙΓ'. 54 - 58. Μάρκ. ε'. 1 - 6.

πῶς ὄχι· παρὰ τίσι νὰ ξενοδοχῶνται, παρὰ τίσιν ὄχι· πῶς νὰ προσφέρωνται πρὸς τὰς ἀποδεχομένους, πῶς πρὸς τὰς μὴ. Τί νὰ κηρύσσουν. Τίνι τρόπῳ νὰ γίνωνται τῶν δεομένων Θεραπευτὰί, ἀκτήμονες, ἡμεροὺς ὡς πρόβατα, Φρόνιμοι ὡς ὄφεις, ἀκέραιοι ὡς περιττοὶ· ἐνσταθεῖς καὶ καρτερικοὶ εἰς τὰς διωγμὸς, εὐψυχοὶ καὶ γενναῖοι εἰς τὰς κινδύνους· κξ. κξ. (7).

Ἔ Τ Ο Σ Λ Γ'.

§. 67.

Ἰωάννης ὁ τῆ Κυρὶς Πρόδρομος καὶ Βαπτιστῆς, ὁ διὰ τὸν ἐπὶ τῇ Ἡρωδιάδῃ ἔλεγχον πρώην εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐμβληθεὶς, διὰ τῆς πανηγυρικῆς τέως ὀρχήσεως, Σαλώμης τῆς ἀσέμνης κόρης καὶ θυγατρὸς τῆς Μοιχαλίδος; (προφάσει δῆθεν τῆ μὴ παρανομῆσαι καὶ περὶ τὸν ὄρκον) ὑπὸ τῆ παρανόμου Ἡρώδους κεφαλοτομεῖται. Τέως τὸ ἱερὸν σῶμα οἱ Μαθηταὶ αὐτῷ θάψαντες, ἔρχονται καὶ ἀναγγέλλουσι τὸ δράμα τῷ Ἰησοῦ (1). Ἀλλ' ὁ Ἡρώδης αὐτὸς μετὰ ταῦτα, (εἰς ὃν, ἀποδημῶντα ἴσως τῆς χώρας, ἀδήλα ἕως τότε καὶ ἀγνοούμενα ἦσαν τὰ θαύματα τῆς Ἰησοῦ) μαθὼν ὅσα ὑπὸ τῆ Κυρὶς τέρατα καὶ σημεῖα ἐγίνοντο, ἔπεσεν εἰς ὑποψίαν, μήπως Ἰωάννης, ὃν αὐτὸς ἀπεκεφάλισεν, ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ αἱ δυνάμεις ἐνεργῶσιν ἐν αὐτῷ· ὥστε ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν· (2). Ὅθεν ὁ Ἰησοῦς, ὅστις διὰ τὸν φόβον τῆς ἐνὸς

7) Ματθ. Γ'. 1 - 42. Μάρκ. ε'. 7 - 11. Λουκ. Θ'. 1 - 6.

1) Ματθ. ΙΔ'. 5 - 12. Μάρκ. ε'. 17 -- 24.

2) Ματθ. ΙΔ'. 1 - 2. Μάρκ. ε'. 14 - 16. Λουκ. Θ'. 7 - 9.

ένος Ἡρώδης τῆ γεραιτέρου, φυγαδεύθη τὸ πρῶτον, βρέ-
 Φος ὦν μετὰ τῶν γονέων εἰς Αἴγυπτον· διὰ τὸν φόβον
 τῆ ἄλλης Ἡρώδης τῆ νεωτέρου, τὸ δεύτερον ἔφυγεν, ἐμβαὲς
 ἐν πλοίῳ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτῆς, τῶν ἀπὸ τῆς ἀπο-
 σολῆς ἤδη ὑποσρεψάντων, καὶ ὑπανεχώρησεν εἰς τὴν
 ἔρημον τὴν ἐγγὺς Βηθσαιῶν (3). Οἱ ὄχλοι ὅμως παν-
 ταχόθεν πεζοὶ συρρέοντες, καὶ ἐκεῖ ἀκολουθοῦσιν· ὅπως,
 διδάσκονται, καὶ θεραπεύονται, καὶ διὰ τῶν ἰέντε ἄρ-
 των, καὶ τῶν δύο ἰχθύων, χιλιάδες πολλὰ διατρέ-
 φονται παραδόξως (4). Διὰ τὸ ἐνεργέτημα μελετῶσι
 τὰ πλήθη νὰ χειροτονήσωσι τὸν τροφοδότην εἰς Βασι-
 λέα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνῶς αὐτῶν τὸ μελέτημα, ἀνεχώ-
 ρησεν εἰς τὸ ὄρος (5),

§. 68.

Μεταπλεύσας ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν Μαθητῶν εἰς τὸ
 πέραν, τὴς μὲν ἀφίνει ἐκεῖ, αὐτὸς δὲ μόνος ἀναβαὲς
 εἰς τὸ ὄρος προσεύχεται. Οἱ Μαθηταὶ μετὰ ταῦτα
 ἐν τῷ πλοίῳ κυμαίνονται· ἐν μέσῳ δὲ τῆς Θαλάσσης
 ἰδόντες νυκτὸς πρὸς αὐτὴς ἐρχόμενον αὐτὸν, πρῶτον
 μὲν, ὡς φάντασμα βλέποντες, φοβῶνται· ἔπειτα δὲ,
 ἀκέσαντες τῆς φωνῆς αὐτῆς ἐπισηρίζονται. Μεταξὺ
 τῶν ἄλλων ὁ Πέτρος, ζητεῖ τὴν ἁδαιαν νὰ περιπατήσει
 ἕως εἰς αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὑδάτων· ἐπιτραπὴς δὲ, ἐν ᾧ
 τὴν ὑγρὰν ἐπιβαίνει, δειλιά, καὶ ἄρχεται νὰ κατα-
 ποντίζεται. Κράζει τότε, καὶ ἀναλαμβάνεται, καὶ
 ὡς

3) Ματθ. ΙΔ'. 13. Μάρκ. ε'. 30-32. Λουκ. Θ'. 10.

4) Ματθ. ΙΔ'. 13 - 21. Μάρκ. ε'. 33-44. Λουκ. Θ'. 11 - 17.
 Ἰωάν. ε'. 1-15.

5) Ἰωάν. ε'. 15.

ὡς ὀλιγόπισος ἐλέγχεται. Ἐπιβάντος δὲ τῆ Κυρίᾳ εἰς τὸ πλοῖον ἐκέπαθεν ὁ ἄνεμος (6).

§. 69.

Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος τὸν ἀναζητῶσιν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ἐκεῖ ὅπερ παραδόξως ἐτράφησαν· ἐκεῖθεν εἰς Τιβεριάδα· ἐκεῖθεν εἰς Καπερναῦμ· ἐδῶ δὲ, αὐτὸν εὐρόντες, παραινῶνται ὑπ' αὐτῆς, νὰ μὴ ζητῶν τὸν ἄρτον· μόνον τὸν πρόσκαιρον· ἀλλὰ μάλις τὸν ἄρτον τὸν ζῶντα νὰ ζητοῦν, τὸν ἐκ τῆ ἕρανς καταβάντα, ὅστις εἶναι αὐτός· ἐπειδὴ εἶπεν· ὅτι, ὁ ἄρτος, ὃν ἐγὼ „δώσω, ἡ Σάρξ μου ἐστί. Τὴν Διδασκαλίαν ταύτην μὴ χωρῶντες εἰ Ἰσδαῖοι, κοινῶς ἐγόγγυζον· πῶς „δύναται ἔστος ἡμῖν δῆναι τὴν σάρκα αὐτῆς „Φαγεῖν; πολλοὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν αὐτῆς ἔτι μαθητῶν „εἶπον, ὅτι σκληρὸς ἐστὶν ἔστος ὁ λόγος· καὶ „ἔτως ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῆς. (Πολλοὶ δὲ εἰσέτι καὶ νῦν γογγύζουσιν.) Ἄλλ' οἱ δώδεκα παρέμειναν· καὶ ἐρωτηθέντες ἐὰν Θέλῃν καὶ αὐτοὶ νὰ ἀπέλθωσιν, ἀπεκρίθησαν διὰ φόματος τῆ Πέτρῃ· Κύριε, πρὸς τίνα „ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίης ἔχεις· καὶ ὠμολόγησαν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τῆ ζωῆς. Τότε διεσήμανεν αὐτοῖς, ὅτι εὐρίσκεται συνηριθμημένος μετ' αὐτῶν Διάβολος εἰς. Ἰῆδας δηλαδή ὁ Ἰσκαριώτης (7).

§. 70.

6) Ματθ. ΙΔ'. 22-52. Μάρκ. ε'. 45-51. Ἰωάν. ε'. 16-21.

7) Ἰωάν. ε'. 22 -- 71.

§. 70.

Γ.
Πάχα

Κατὰ τὸν καιρὸν ἔφθασε καὶ τὸ Πάσχα, τὸ τρίτον τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν τάξιν, ἐντὸς τῆς κηρύγματος, ὡς ἀναμφιβόλως παρίσταται ἐκ τῆς Εὐαγγελισῆς Ἰωάννης, ὅστις πρὸ τῆς διὰ τῶν πέντε ἄρτων τροφῆς τῶν πεντακιχιλίων ἀνδρῶν, ἐσημείωσεν, ὅτι ἦν ἐγγὺς τὸ πάχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰσδαίων (8). Στοχαζόμεθα δὲ ἡμεῖς, ὅτι καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἑορτὴν, ὡς ἐν ταῖς ἁλλαις, δὲν ἔλεψεν ὁ Κύριος νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἀκριβὲς γινόμενος τῆς Νόμου Φύλαξ, ὁ τῆς Νόμου δοτὴρ. Καὶ ἂν ἡ Εὐαγγελικὴ Ἱστορία ἐδῶ σιγαῖ, τεκμαιρόμεθα, ὅτι ἔδεν κατὰ τῆστο τὸ πάχα ἐν Ἱεροσολύμοις ὁ Σωτὴρ ἐτέλεσε, Ἱστορίας τε καὶ παραδόσεως ἄξιον.

§. 71.

Διαπερᾶ ὁ Ἰησοῦς εἰς γῆν Γενησαρέτ· οἱ δὲ ὄχλοι ἐκ τῆς περιχώρου συρρέουσι· καὶ οἱ κακῶς ἔχοντες, ἀπτόμενοι μόνον τῆς ἱματίου αὐτοῦ, ἐνθὺς θεραπεύονται (9).

§. 72.

Τότε δὲ, διατρίβων εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐρωτᾶται παρὰ τῶν ἐξ Ἱεροσολύμων ἐλθόντων Γραμματέων καὶ Φαρισαίων· διατί οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ, παραβαίνουσι τὴν παλαιὰν παράδοσιν, ἐδίδοντες ἄνιπτοι; αὐτοὶ λοιπὸν οἱ δολεροὶ πευθῆνες, ὡς ὑποκριταί, καὶ κατὰ τὰ κυριώτερα καὶ ἐσιωδέερα τῆς νόμου ἀθετηταί καὶ παραβάται,

8) Ἰωάν. σ'. 4.

9) Ματθ. ΙΔ'. 54 - 56. Μάρκ. σ'. 53 - 56.

βάται, ὑπὸ τῆς Κυρίας ἐλέγχονται. „Οἱ δὲ ὄχλοι, καὶ οἱ Ἀπόστολοι διδάσκονται, ὅτι ἔχει τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ σῶμα κοινοῦ τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ τὰ ἐξερχόμενα, ἐκ τῆς καρδίας, διαλογισμοὶ πονηροὶ, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι. Ταῦτα ἐσὶ τὰ κοινῶντα τὸν ἄνθρωπον (10).

§. 73.

Ἐντεῦθεν ἐξελθὼν εἰς τὰ μέρη Τύρας καὶ Σιδόνης, Θεραπεύει τὴν θυγατέρα τῆς χαναναίας, Θαυμάσας τὴν πίσιν τῆς μητρός (11). Ἐπιστρέψας δ' ἐκεῖθεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας, καὶ διαπεράσας εἰς τὸ πρὸς Ἀνατολὰς μέρος τῆς Θαλάσσης, ἀναμέσον τῶν ὄριων Δεκαπόλεως, ἐκεῖ ἰατρεύει τὸν μογιλάλον κωφὸν, βαλὼν τῆς Θεῆς δακτύλους εἰς τὰ ὦτα αὐτῆς, καὶ πτύσας, καὶ ἀψάμενος αὐτῆς τῆς γλώσσης (12). Εἵτα ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος, τῆς προσελθόντας πάντας χωλὰς, τυφλὰς, κωφὰς, κυλῶν, καὶ ἑτέρας πολλὰς ἀπαλλάττει τῶν ἐπικειμένων ἀδενειῶν καὶ κακώσεων· ἐφ' οἷς οἱ ὄχλοι Θαυμάζοντες δοξάζουσι τὸν Θεὸν τῷ Ἰσραὴλ (13). Ἐκεῖ δὲ, σπλαγχνιθεὶς τῆς ὄχλης, οἱ ὅποιοι εἰς τρεῖς ἡμέρας ἐπέμενον ἄσιτοι, διατρέφει πάλιν δι' ἐπτὰ ἄρτων, καὶ ὀλίγων ἰχθυδίων, ἄνδρας τετρακιχίλους, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων· καὶ τὸ περισσεῦον σπυρίδες πλήρεις ἀπομένουσιν. Ἰσάριθμοι μὲν τῆς ἄρτης, σπυρίδες ἐπτά.

10) Ματθ. ΙΕ'. 1 - 20. Μάρκ. Ζ'. 1 - 23.

11) Ματθ. ΙΕ'. 22-28. Μάρκ. Ζ'. 24-30.

12) Μάρκ. Ζ'. 31-37.

13) Ματθ. ΙΕ'. 29-31.

ἑπτά. Εἵτα ἐντεῦθεν ἐμβὰς εἰς πλοῖον, μετέβη εἰς τὰ ὄρια Μαγδαλᾶ, κατὰ τὸ μέρος Δαλμανυθα· (14) ὅπου οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι περάζοντες, ζητοῦσι παρ' αὐτῷ σημεῖον ἰδεῖν. Ὁ δὲ, τὸς ὑποκριτὰς ἐπιπλήξας, εἰδὲν ἄλλο σημεῖον (εἶπε) μέλλουσιν ἰδεῖν, παρὰ τὸ σημεῖον Ἰωανᾶ τῷ Προφῆτῃ (15).

§. 74.

Ἐμβὰς πάλιν εἰς τὸ πλοῖον, ἀπέρχεται εἰς τὸ πέ-
ραν, καὶ ἐκεῖ παραινεῖ τὸς Μαθητὰς νὰ προσέχωσιν
ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, καὶ Σαδδουκαίων, καὶ
τῷ Ἠρώδῃ. Διαλογιζομένους δὲ, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀπα-
γορευομένης ζύμης, ὅτι ἄρτους μεθ' ἑαυτῶν ἔκ ἑλα-
βον, ἀναμεμνήσκει αὐτοὺς τὸ δις γινόμενον θαῦμα
τῷ πολλαπλασιασμῷ τῶν ἄρτων, καὶ τὸς ἐλέγχει ὡς
ὀλιγοπίστους, καὶ τὸς διδάσκει, ὅτι ζύμην, ἔχει τὴν τῷ
ἄρτι κυρίως, ἀλλὰ τροπικῶς τὴν τῆς διδασκείας τῶν
Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐνόησεν (16).

§. 75.

Ἐκεῖθεν εἰς Βηθσαιδὰ μεταβάς, ἀνοίγει τὰ ὀμ-
ματα τῷ τυφλῷ, πτύσας, καὶ ἐπιθεὶς τὴν χεῖρα ἐπ'
αὐτὰ δις· τὸ πρῶτον ὁ τυφλὸς ἔλεγεν, ὅτι βλέπει
τὸς ἀνθρώπους ὡς δένδρα περιπατῶντας· τὸ δεύτερον
ἀνέβλεψε τηλαυγῶς. Παρήγγειλε δὲ καὶ τότε ὁ Σω-
τὴρ, ἵνα μηδενὶ εἴπῃ (17).

§. 76.

14) Μαρτ. 1Ε'. 52-59. Μάρκ. Η'. 1-10.

15) Μαρτ. 1ς'. 1-2. Μάρκ. Η'. 11-12.

16) Μαρτ. 1ς'. 5-12. Μάρκ. Η'. 15-21.

17) Μάρκ. Η'. 22-26.

§. 76.

Ἐκεῖθεν εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππε ἐλθὼν, ἡρώτα τὸς Μαθητὰς ἐκεῖ, „τίνα μὲ λέ-
„γουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; οἱ δὲ, ἄλλοι μὲν
(ἀπεκρίθησαν) σὲ ὑπολαμβάνουσι τὸν Ἰωάννην· ἄλ-
λοι τὸν Ἡλίαν· ἄλλοι τὸν Ἰερεμίαν· ἄλλοι ἀπλῶς
ἕνα τινὰ τῶν προφητῶν. Ἄλλ' ὁ Πέτρος περὶ τῆ
χορῆ ὅλγ τῶν Ἀποστόλων ἀποκρίνεται ὡς ἐκ πάν-
των: „Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶν-
„τος. Διὸ καὶ μακαρίζεται καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ
τῆς τοιαύτης ὁμολογίας (ἀκεί) ὅτι μέλλει νὰ οἰκοδο-
μηθῇ ἡ τῶν πιστῶν Ἐκκλησία· ὅθεν καὶ τῶν κλειδῶν,
καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν, τὴν ὑπόχρεσιν
δέχεται, τῆς Ἱερατικῆς γέρας ὑπεροχῆς καὶ δυνά-
μεως. Τὸ ἀπὸ τῆς ἡμέρας οὗτο Ἰησοῦς νὰ προλέγῃ εἰς
τοὺς μαθητὰς τὰ ἐν Ἱεροσολύμοις πάθη· ἐφ' οἷς ὁ Πέ-
τρος ἀποτρέπων αὐτὸν: Ἰλεῶς σοι Κύριε, ὃ μὴ ἔσαι
σοι τὸ τοῦ ἀποβάλλεται ὡς Σατὰν πειρασῆς καὶ ὡς
σκάνδαλον. Τότε ὁ Ἰησοῦς προσκαλέσας μετὰ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ καὶ τὸν ὄχλον, ἐπηγγέλατο τοῖς ἀκολο-
θήσασιν αὐτῷ τὴν πρέπσαν μισθοποδοσίαν, ὅταν ἔλ-
θῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, προλέγων ἅμα εἰς πί-
σωσιν, ὅτι καὶ τινὲς τῶν ἐκεῖ παρόντων, ὃ μὴ γεύσον-
ται Θανάτου, ἕως ἄν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐλη-
λυθῆσαν ἐν δυνάμει (18).

§. 77.

Μεθ' ἡμέρας ἕξ ἡ (συμπααραλαμβανομένων τῶν
ἄκρων) ὀκτῶ, ἔμπροσθεν Πέτρος, καὶ Ἰακώβου, καὶ
Ἰωάν-

18) Ματθ. 16. 15-28. Μάρκ. 8. 27-38. Λουκ. 9. 18-27.

Ἰωάννης, μετεμορφώθη ὁ Ἰησοῦς παραδόξως ἐπὶ τῆ ὄρει.
 "Οτε, μεταξὺ Μωσέως καὶ Ἡλίου ὀφθαῖς, καὶ μεθ'
 ὑπερφύσς καὶ ἐξαίσις Φωτοχυσίας, τό, τε πρόσωπον
 καὶ τὰ ἱμάτια ἀπασράψας, ἐμαρτυρήθη ὑβανόθεν:
 „ἔτος ἐστὶν ὁ ὕψους ὁ ἀγαπητὸς ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτῷ
 ἀκέετε (19). Καταβαίνοντες μετὰ τῆτο ἀπὸ τῆ ὄρει,
 λαμβάνουσιν οἱ τρεῖς εἰρημένοι Μαθηταὶ παραγγελίαν,
 μηδενὶ δηλωσαι τὸ ὄραθὲν, ἕως ἡ ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.
 Ἐπερωτῶντες δὲ, τὸ ὑπὸ τῶν Γραμματέων λεγόμενον,
 „ὅτι πρὸ τῆς τῆ χριστῆ παρσσίας ἔμελλε πρῶτον Ἡλίας
 „ἔρχεσθαι· ἐδιδάχθησαν, ὅτι καὶ Ἡλίας ἤδη ἦλθεν·
 ὅστις ἦν ὁ πρόδρομος (20).

§. 78.

Τῇ ἐφεξῆς ἡμέρᾳ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς ὅπως ἦσαν οἱ λοι-
 ποὶ Μαθηταί, καὶ ὁ ὄχλος, ἐθεράπευσε τὸν ὑὸν ἀν-
 θρώπου τινὸς σεληνιαζόμενον. Ἐρωτήσαντες δὲ οἱ Μα-
 θηταί: διατὶ αὐτοὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ θεραπεύουσιν
 „τὸν πάσχοντα; διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν: ἤκισαν.
 „καὶ ἔμαθον, ὅτι τῆτο τὸ γένος ἐν ὅδῳ δύναται ἐξελ-
 „θεῖν, εἰμὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ (21).

§. 79.

Διερχόμενος τὸ ἐντεῦθεν διὰ τῆς Γαλιλαίας, προέ-
 λεγε τοῖς Μαθηταῖς τὴν κατ' αὐτῷ προδοσίαν τὴν
 μέλλουσαν. Τὸ πάθος, τὸν θάνατον, τὴν Ἀνάστασιν.
 Αὐτοὶ

19) Ματθ. ΙΖ'. 1-9. Μάρκ. Θ'. 2-9. Λευ. Θ'. 28-36.

20) Ματθ. ΙΖ'. 10-15. Μάρκ. Θ'. 10-15.

21) Ματθ. ΙΖ'. 14-21. Μάρκ. Θ'. 14-29. Λευ. Θ'. 37-45.

Αὐτοὶ δὲ συνεχόμενοι ὑπὸ τῆς λύπης, εἰδὲ ἐνόησαν καλῶς τὰ λεγόμενα, εἰδὲ ἐτόλμων νὰ τὸν ἐπερωτήσῃ (22).

§. 80.

Ἐν τῷτῳ εἰς Καπερναῦμ εἰσελθόντων, οἱ τὰ Δι-
δραχμα λαμβάνοντες ἠρώτησαν τὸν Πέτρον, ἂν ὁ Δι-
δάσκαλος αὐτῷ πληρώσῃ τὴν ὑπὲρ τῆς Ναῦ διατεταγ-
μένην ταύτην δασμοφοράν; ὁ δὲ Κύριος πρὸς τὸν Πέ-
τρον: Ἀγκαλὰ (εἶπεν) οἱ τῶν Βασιλέων υἱοὶ ἐλέν-
θεροι εἶναι πάσης φορολογίας, σὺ ὅμως ἀπελθὼν,
ἀγκίστρευσον τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν, καὶ εὗρών
ἐν αὐτῷ σατῆρα, δὸς ἀντὶ ἐμῆ καὶ σῆς, ἵνα μὴ αὐτὸς
σκανδαλίσωμεν (23).

§. 18.

Ἐν αὐτῇ τῇ Καπερναῦμ προσελθόντες οἱ Μαθη-
ταὶ ἐρωτῶσιν, ἐκεῖνο περὶ ᾧ καὶ κατ' ὁδὸν πρὸ ὀλίγον,
„πρὸς ἀλλήλους διεφιλονέκουν: τίς ἄρα μείζων ἐν τῇ
Βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν; ὁ δὲ Ἰησοῦς, σήσας ἐν μέσῳ
αὐτῶν παιδίον, ὅστις (εἶπε) ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ
παιδίον τῷτῳ. Νομίζουσι τινὲς (24) ὅτι αὐτὸ τὸ παι-
δίον ἦτον ὁ ὕψερρον Ἀντιοχείας Ἐπισκοπεύσας Ἰγνά-
τιος, ὁ ἐπικληθεὶς Θεοφόρος. Τότε καὶ ὁ Ἰωάννης ἀνῆγ-
γειλε τῷ Διδασκάλῳ, ὅτι διεκώλυσεν αὐτὸς ἕνα
τινὰ ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ ἐκβάλλοντα τὰ δαιμόνια.
Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς, μὴ κωλύετε αὐτὸν (ἀπεκρίθη) ὅς

Ε 2

„γάρ

22) Ματθ. 12'. 22 - 25. Μάρκ. Θ'. 30 - 32. Λουκ. Θ'. 44. 45.

23) Ματθ. 12'. 24 - 27.

24) Παρὰ Ἀνασασ. τῷ Βιβλιοθηκαρίῳ, καὶ ἄλλοις. Ἀλλ' ὁ
Θεὸς χρυσός. Τόμ. Α'. Ὁμιλ. μβ'. λέγει, ὅτι εἰδέποτε ἐχρη-
μάτισεν Αὐτόπτης τῷ Χριστῷ ὁ Ἰγνάτιος.

„γὰρ ἐκ ἑστὶ κατ' ἡμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστίν. Ἐπομένως ταλανίζει τὰς προξενῶντας τὰ σκάνδαλα· καὶ διδάσκει νὰ ἀποφύγωμεν τὰς σκανδαλίζοντας, καὶ ὡς ἐν εἰναγκαῖοι ὡς ἡ χεὶρ, ὡς ὁ πῆς, ὡς ὁ ὀφθαλμός. Μακαρίζει δὲ, τὰς εἰς ὄνομα αὐτῆς ποτίζοντας τινὰ, ποτήριον ψυχρῶ ὕδατος. Παρασαίνει, ὅτι ἤλθεν ἵνα σώσῃ τὸ ἐν πρόβατον, τὸ ἐκ τῶν ἐκατὸν πλανηθέν. Κανονίζει τὸν τρόπον κατ' ὃν πρέπει νὰ προσφερώμεθα πρὸς τὰς Ἀδελφὰς τὰς εἰς ἡμᾶς ἀμαρτάνοντας. καὶ παραγγείλασθ' Πέτρῳ διερωτήσαντι, ὅτι πρέπει νὰ συγχωρῇ ἕως καὶ ἐβδομηκοντάκις ἑπτὰ· διηγεῖται τὴν παραβολὴν τῆς πονηρῆς δούλης, τῆς παραδοθέντος δικαίως τοῖς βασανισαῖς, ἐπειδὴ ἔλεηθεῖς τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα παρὰ τῆς Δεσπότης αὐτῆς, δὲν ἐκάμφθη νὰ ἐλεήσῃ καὶ αὐτὸς, ἔδδ' εἰς τὰ μικρὰ καὶ ὀλίγα τὸν σύνδεσμον (25).

§. 82.

Ἐπιστάσης τῆς ἑορτῆς τῆς Σκηνοπηγίας, καὶ προτρεπόμενος ὑπὸ τῶν Ἀδελφῶν αὐτῆς, ἀνελθεῖν εἰς τὴν ἑορτήν, καὶ παύρησιάζασθαι· πρῶτον μὲν ἀνένευσεν, εἰπὼν, ὅτι ἔπω αὐτῆς ὁ καιρὸς πεπλήρωται. Τέως δὲ μετ' αὐτὰς ὕπερον καὶ αὐτὸς ἀνέβη· ἔχι Φανερώς ὁμῶς, ἀλλ' ὡς ἐν κρυπτῷ (26).

§. 83.

Κατὰ γυν τὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ τότε πορείαν ἐπειδὴ οἱ ἐκ τίνος Κώμης Σαμαρεῖται δὲν ὑπεδέχοντο αὐτὸν μετὰ

25) Ματθ. ΙΗ'. δι' ὅλας τὰς Κεφαλαίας. Μάρκ. Θ'. 53-46. Λουκ. Θ'. 46-50.

26) Ἰωάν. Ζ'. 1-10.

μετὰ τῶν μαθητῶν εἰς ἐπιξένωσιν· Ἰάκωβος καὶ Ἰω-
άννης ζήλῃ πληθύντες, ἐπεθύμησαν νὰ καταβῇ πῦρ
κατὰ τῶν ἀξένων ἐκείνων ἀπ' οὐρανῶ. Διόπερ, ἴσως,
οἱ Ἀπόστολοι ἔτοι· ἐπαινομάωσαν Βοανεργές· ὃ
ἐστὶν υἱὸς βροντῆς· (27) ἢ ὡς ὀρθότερον ἄλλοι προφέρουσι·
Βενεργές. Ἄλλ' ὁ χριστὸς τέτοις ἐπετίμησε λέγων·
ὅτι ἐκ ἧλθε ψυχὰς ἀπολέσαι, ἀλλὰ σω-
σαι (28). Κατὰ τὴν αὐτὴν ὁδὸν, τρεῖς τινὰς ὑποσ-
χομένους αὐτῷ ἀκολοῦθῆσαι, ὡς καὶ ἄλλοτε (29), ἄλ-
λῃς τὸν μὲν ἀποβάλλει ὡς ἀνάξιον, τὰς δὲ ἀποδέχε-
ται. Ἄλλὰ τέτων (ἐπεὶ δὴ ἐζήτησαν πρὸς ὀλίγον νὰ
ἐπιστρέψωσιν, ὁ μὲν, διὰ νὰ θάψῃ τὸν πατέρα· ὃ
δὲ, διὰ νὰ διατάξῃ τὰ κατ' οἶκον·) τὸν μὲν συμβε-
λέναι νὰ ἀφήσῃ τὰς νεκρὰς θάψαι τὰς ἐαυτῶν
νεκρὰς. Τὸν δὲ παραινῇ, ὅτι ὁ ἐπιστρέφόμενος εἰς τὰ
τῷ κόσμῳ, ἀφ' οὗ ἀποταχθῇ τῷ κόσμῳ, δὲν εἶναι ἔνθε-
τος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ (30). Περὶ τὸν
αὐτὸν τῷ καιρὸν ἐξελέξατο ὁ Ἰησοῦς καὶ τὰς ἐβδο-
μήκοντα Μαθητάς, διδάξας ἅμα αὐτὰς πῶς πρέπει
νὰ φέρωνται εἰς τὴν Ἀποστολὴν τοῦ κηρύγματος, εἰς
τὸ ὅποῖον τὰς ἐδιώρισε (31). Καὶ ἰδὲ, διὰ τοῦ ἐβδομη-
κονταδικῆς τῶν Μαθητῶν χορῆς, τὸ ἐξ Ἀνδρῶν ἐβδο-
μήκοντα συγκροτούμενον Συνέδριον τῆς Συναγωγῆς,
τρόπον τινὰ ἀκυρόμενον.

Ε 3

§. 84.

27) Μάρκ. Γ'. 17.

28) Λουκ. Θ'. 51 - 56.

29) Ματθ. Η'. 19 - 22.

30) Λουκ. Θ'. 57 - 62.

31) Λουκ. Ι'. 1 - 16.

§. 84.

Φθάσας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπρόϊτος κατ' ἀρχαῖς μένων, ὥς μὴ φανείῃ ἐν τῇ εὐρυτῇ τῆς σκηνοπηγίας, ἐζητεῖτο ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων· πῶς ἐστὶν ἐκεῖνος; καὶ κρύφιοςτις γογγυσμὸς ἦν περὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄχλοις. ἔξ ὧν, ἄλλοι μὲν ἀγαθὸν αὐτὸν ἔκρινον, ἄλλοι δὲ πλάνον. Ἡδὴ δὲ τῆς εὐρυτῆς μεσότητος, ὥς ἀνέβη εἰς τὸ Ἱερὸν καὶ ἐδίδασκεν· ἐπειδὴ οἱ Ἰουδαῖοι ἐθαύμαζον· πῶς ἔστος οἷδε γράμματα μὴ μεμαθηκώς; ἐδικαιολόγει μὲν τὴν ἰδίαν διδασχὴν, ἥλεγχε δ' ἐκείνους ὡς ζητῶντας αὐτὸν ἀποκτεῖναι, διὰ τὸν ὑπ' αὐτοῦ προ-θεραπευθέντα παραλυτικόν (32). Ὅθεν πολλοὶ μὲν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν βλέποντες, ὅτι αὐτὸς, τὸν ὁποῖον πρότερον ἐδίωκον εἰς θάνατον, τότε ἐπαρρησιάζετο, διηπόρουν, μήπως οἱ διώκται αὐτοῦ ἐγνώρισαν, ὅτι αὐτὸς ὑπάρχει ἀληθῶς ὁ χριστός· πλὴν, πάλιν διελογίζοντο οἱ αὐτοὶ, ὅτι ἔστος μὲν ἦν τοῖς πᾶσι γνωστός, ὁ δὲ χριστός ὅταν ἔρχεται εἰς τοὺς γινώσκει πόθεν ἐστὶ· πολλοὶ δὲ ὁμῶς ἐκ τῶ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν, λέγοντες· μήπως ὁ χριστός ὅταν ἔλθῃ μέλλει νὰ ἐκτελέσῃ σημεῖα θαυμασιώτερα; Διὰ ταῦτα οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἐζήτην νὰ τὸν βάλουν εἰς χαῖρας· ἀλλ' εἰς τοὺς ἐτόλμησε νὰ ἀπλώσῃ ἐπάνω τ' „ἔγω γὰρ ἐληλύ-“, θει ἡ ὥρα αὐτοῦ· ὅθεν ὁ Ἰησοῦς ἐπαπειλήσας, ὅτι μετ' ὀλίγον ζητήσουσιν αὐτὸν καὶ εὐρήσουσιν, τὴν ἐκίνησεν εἰς διαλογισμὸς, τί ἄρα γε νοεῖ ταῦτα λέγων; μὴ μεταβῆναι μελετᾷ, καὶ τὴν Ἰσραηλίτας διδάσκειν, ὅσοι κατὰ τὴν διασπορὰν μεταξὺ τῶν ἐλλήνων εὐρίσκοντο πάροικοι; τέως δὲ, κατὰ τὴν ἐσχάτην τῆς εὐρυ-
τῆς

τῆς ἡμέραν, ἐν ᾧ ὁ Ἰησοῦς ἐπαρρησιάζετο ὁμοίως, διδάσκων τε καὶ προσκαλῶν ἅπαντας, νὰ γένησι διὰ τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως, ἄξιοι τῶν χαρισμάτων τῆς πνεύματος, σχίσμα πάλιν μεταξὺ τῶν ἀκρουσμένων ἐγείρετο καὶ Φιλονεικία, περὶ τῆς τίς, καὶ πόθεν ἐστὶ καὶ πάλιν, ὑπὸ μὲν τῆς ὀχλὸς ἐθαυμάζετο, ὑπὸ δὲ τῶν Φαρισαίων ἐδιώκετο· ὑπὸ δὲ τῆς Νικοδήμου, τῆς πρότερον ἄλλοτε πρὸς αὐτὸν ἐλθόντος νυκτός, καὶ πολλὰ παρ' αὐτῆς διδαχθέντος (33) ἐδεφενδεύετο καὶ ἐδικαιῶτο. (34).

§. 85.

Μετὰ τῷτο διδάσκων τὸ πρῶτον εἰς τὸ Ἱερὸν, ἀπολύει ἀκατάκριτον, τὴν ὑπὸ τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων ἀναχθεῖσαν αὐτῷ Μοιχαλίδαν. Ἐπειτα δὲ, κηρύττει ἑαυτὸν τὸ Φῶς εἶναι τῆς Κόσμου, αὐτὸς τῷτο περὶ ἑαυτῆς μαρτυρῶν, καὶ τὸν Πατέρα ἔχων συνεπιμαρτυροῦντα. Ἐπαπειλήσας δὲ αὐτοῖς Θάνατον ψυχῆς καὶ ἀπώλειαν διὰ τὴν αὐτῶν ἀπιστίαν· καὶ εἰπὼν, ὅτι ἅπερ ἤκουσε παρὰ τῆς Πατρὸς λαλεῖ αὐτοῖς, πολλὰς εἰλκυσε τὰς πισεύσαντας. Εἰς δὲ τὰς ἄλλας τὰς ἐγκανυχωμένους ὅτι πατέρα ἔχουσιν τὸν Ἀβραάμ, καὶ πατέρα ἔχουσιν τὸν Θεόν, ἀπέδειξεν ὅτι ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν φαίνοντα μᾶλλον, ὅτι αὐτοὶ εἰσὶ τέκνα ἐκ Πατρὸς τῆς Διαβόλου. Οὗτος ὅν ἐλεγχθέντες, ἐβλασφήμησαν αὐτὸν ὡς Σαμαρείτην καὶ δαιμονῶντα. Ἀποκρινόμενον δὲ, ὅτι καὶ τῆς Ἀβραάμ αὐτὸς ἦν προσγενέ-

Ε 4

σερος,

53) Ἰωάν. Γ'. 1 - 21.

54) Ἰωάν. Ζ'. 11 - 53.

σερος, ὥρμησαν νὰ τὸν λιθοβολήσιν. Ἀλλὰ διελθὼν διὰ μέσος αὐτῶν ἀνεχώρησεν. (35).

§. 86.

Μετὰ ταῦτα Ἰάτρευσε καὶ τὸν ἐκ Γενετῆς τυφλὸν πτύσας χαμαὶ, καὶ πηλὸν ποιήσας, καὶ τὸς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπιχρίσας, καὶ εἰς τὴν τῇ Σιλωὰμ Κολυμβήθραν ἀπελθεῖν καὶ ἀπονίψασθαι ἐντειλάμενος. Ὁ ἀναβλέψας τότε τυφλὸς τὸς πάντας ἐξέστησεν· ἀνακρινόμενος δὲ ὑπὸ τῆς καὶ ἐκείνης, διηγεῖται τῆς Θεραπείας τὸν τρόπον. Ἐρωτώμενος δὲ τίνα γνώμην ἔχει περὶ τῇ ἀνθρώπῳ τῇ ἀνοίξαντος αὐτῷ τὸς ὀφθαλμοὺς, ἀποκρίνεται, ὅτι προφήτης ἐστίν. Οἱ γονεῖς τῇ τυφλῷ ἀπὸ τοῦ ἄλλο μέρους, ἐξεταζόμενοι καὶ αὐτοὶ ἐπιμαρτυροῦσι τῇ ᾗς τὴν ἀνάβλεψιν· πάλιν ἀνακρίνεται αὐτὸς ὁ ὀμματωθεὶς, καὶ πάλιν ὁμολογεῖ τὸν αὐτὸν ὀμματώσαντα, μεγαλύνων τὸ θαῦμα, καὶ ἀποδεικνύων ἐκ τῆς, ὅτι ἐκ τῇ Θεῷ ἐστίν ὁ θαυματουργός· ὃθεν ἀπιστῶντες, μετὰ ὕβρεων ὁ ἄνθρωπος ἀπεβλήθη, μαρτυρῶν τὴν ἀλήθειαν, παρὰ τῶν τῆς ἀληθείας ἐχθρῶν. Ἀπαντήσας δὲ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐρωτηθεὶς εἰ πιστεύει εἰς τὸν υἱὸν τῇ Θεῷ; „πιστεύω (εἶπε) πικεύω Κύριε, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.“ Τελευταῖον ταλανίζει ὁ Κύριος τινὰς τῶν περὶ αὐτὸν Φαρισαίους, ὅτι καὶ τῇ τυφλῷ τυφλότεροι εἰσὶν (36)

§. 87.

Χαρακτηρίζει δὲ ἐφεξῆς, ὡς ἐν παραβολῇ, τὸν ἀληθινὸν καὶ ἀγαθὸν ποιμένα, τὸν διὰ τῆς θύρας εἰσερχόμενον

35) Ἰωάν. Η'. δόλος τῇ Κεφαλαίᾳ.

36) Ἰωάν. Θ'. δι' ὅλα τῇ Κεφαλαίᾳ.

μενον εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Προβάτων· καὶ τὸν μὴ ἀλη-
θῆ, ἀλλὰ ἀναβαίνοντα ἀπαχόθεν, κατακρίνει ὡς
κλέπτην καὶ λησὴν. Κηρύξας δὲ ἑαυτὸν τὸν ποιμένα
εἶναι τὸν καλὸν, παρασαίνει ὅτι καὶ ἄλλα πρόβατα
ἔχει ἐξ ἄλλης Αὐλῆς· καὶ ὅτι τὴν ψυχὴν αὐτῷ τίθησιν
ὑπὲρ τῶν ἰδίων προβάτων, ἐκ ἀφελήτως δηλαδὴ, ἀλλ'
ἐν ἐξουσίᾳ. Καὶ πάλιν σχίσμα ἐν τοῖς Ἰσδαίοις κινεῖ-
ται περὶ αὐτῷ, τοιαῦτα λέγοντος, τῶν μὲν διατεινο-
μένων, ὅτι δαιμόνιον ἔχει, τῶν δὲ ἀντιλεγόντων, ὅτι ἐκ
ἑσιν ἀνθρώπων δαιμονιζόμενος ταῦτα τὰ ῥήματα (37).

§. 88.

Παρελθούσης τῆς ἑορτῆς, ὑποσρέψαντας πρὸς αὐ-
τὸν τὰς προαπεσάλμενους εἰς τὸ κήρυγμα ἐβδομήκοντα,
καὶ διηγμένους μετὰ χαρᾶς, ὅτι καὶ τὰ δαιμόνια αὐ-
τοῖς ὑπετάσσοντο ἐν τῷ ὀνόματι αὐτῷ, τὰς παραινέ-
ς Ἰησοῦς, μαῖῶν νὰ χαίρωνται, ὅτι τὰ ὀνόματα αὐτῶν
κατεγράφησαν ἐν ἑβραίοις. Αὐτὸς δὲ ἅμα ἀγαλλιασά-
μενος τῷ πνεύματι, εὐχαρισίαν προσάγει τῷ Θεῷ
καὶ πατρὶ, ὅτι εἰς τὰς ταπεινὰς καὶ ἀπλοῖκας εὐδόκησε
νὰ ἀποκαλύψει, ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἀπέκρυψεν εἰς τὰς
ὕψηλόφρονας καὶ σοφὲς τοῦ κόσμου. Καὶ κατ' αὐτὸ
ἐμακάρισε καὶ τὰς μαθητάς, ὅτι ἠξιώθησαν τοιαῦτα
καὶ νὰ ἰδῶν, καὶ νὰ ἀκούσεν (38).

§. 89.

Τότε καὶ τὸν Νομικὸν ἐκπειράζοντα καὶ ἐρωτῶντα, „τί
„ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει; τὸν ἐκί-

E 5

νησεν

37) Ἰωάν. Γ'. 1 - 21.

38) Λευκ. Γ'. 17 - 24.

σεν ἐκ τῆς Νόμου καὶ ὁμολόγησεν, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν ὑπὲρ πάντα, καὶ τὸν πλησίον ὡς ἑαυτόν. Ἐπανερωτήσαντα δὲ πάλιν: τίς ὁ πλησίον; ἐδίδαξεν αὐτὸν διὰ τῆς παραβολῆς τῆς περιπεσόντος εἰς τὰς ληψαῖς, καὶ εὐρόντος παρὰ τῆς Σαμαρείτης τὸ ἔλεος (39).

§. 90.

Ἀπελθόντα εἰς Βηθανίαν, αἱ δύο Ἀδελφαὶ τῆς Λαζάρου ἐκεῖ τὸν ξενοδοχῶσιν· ὧν ἡ μὲν Μάρθα μεριμνᾷ, καὶ τυρβάζεται περὶ πολλὰ· ἡ δὲ Μαρία, τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο. Ἐκείνη ἐτοιμάζει δι' αὐτὸν τροφὰς σωματικὰς καὶ ἐπικήρως· αὕτη ἀπολαμβάνει διὰ τῆς διδασκαλίας, ἣν ἀκροᾷται, τροφὴν τὴν ἐράνιον (40).

§. 91.

Τὸν τῆς προσευχῆς τύπον, ὃν καὶ ἐπὶ τῆς ὁρῆς πρότερον (1) ἐδίδασκε, διδάσκει πάλιν καὶ ἐνταῦθα, τὸ Πάτερ ἡμῶν· κτ., κατὰ τὴν αἴτησιν ἐνὸς τῶν μαθητῶν, εἰπόντος: Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξε τὰς μαθητὰς αὐτῆς. Δείκνυσι δὲ ἅμα, καὶ ὅση τῆς Προσευχῆς ἡ δύναμις (2).

§. 92.

Πάλιν θεραπεύει κωφόν τινα δαιμονιζόμενον. Καὶ πάλιν, οἱ μὲν ὄχλοι θαυμάζουσι· τινὲς δὲ τὴν Ἰασιν εἰς

39) Λεκ. Ι'. 25-37.

40) Λεκ. Ι'. 38-42.

1) Ματθ. ε'. 9-15.

2) Λεκ. ΙΑ'. 1-13.

εἰς τὴν δύναμιν τῆς Βεελζεβὺλ ἀποδίδουσιν. "Αἱ δὲ, ὡς καὶ ἄλλοτε (3), σημεῖον ἐξ ὕψους ἰδεῖν ἐπιζητῶσιν· ἔσπερ' ἅπαντας ὁ Ἰησοῦς ἐξελέγχει. Προσκληθεὶς δὲ ὑπὸ Φαρισαίῃς τινὸς εἰς ἄριστον, καὶ ἰδὼν τὸν αὐτῷ ξενοδόχον θαυμάζοντα, ὅτι δὲν ἐνίφθη πρὸ τῆς τραπέζης, λαβὼν ἐντεῦθεν ἀφορμὴν, κατέλεγξε μετὰ καταφορᾶς βαρείας τὴν ὑπόκρισιν, καὶ τὰ λοιπὰ ἐλαττώματα τῶν Γραμματέων, καὶ Φαρισαίων, καὶ Νομοδιδασκάλων. Διὸ καὶ ὑπὸ τῶν ἐφεξῆς ἐνεδρεύεται, παραφυλαττόντων ἐν ἀφορμὴν τινα κατηγορίας αἰτίαν λαβεῖν ἀπὸ τῆς αὐτῆς σώματος (4).

§. 93.

Στρέψας ἔπειτα τὸν λόγον πρὸς τοὺς Μαθητάς, παραινῶ αὐτοῖς νὰ φυλάττωνται τὴν ζύμην τῆς Φαρισαϊκῆς ὑποκρίσεως· καὶ τοὺς ἐπιθαγγύει, ἵνα μηδὲν φοβῶνται τοὺς παρὰ τῶν ἀνθρώπων διωγμούς, πληροφορούμενοι ὅτι ποτὲ δὲν θέλει τοὺς ἐγκαταλείψει ἡ ἐξ ὕψους βοήθεια (5).

§. 94.

Ἐξ ἀφορμῆς ὅτι ἐζήτησέ τις αὐτὸν διαιτητὴν, νὰ διαμερίσῃ μετὰ αὐτῷ καὶ τῷ ἰδίῳ ἀδελφῷ τὴν τῷ πατρὸς αὐτῶν κληρονομίαν· παραιτῶμενος ὁ Ἰησοῦς τὴν διαίτησιν, ἐδίδαξε τὴν φυγὴν τῆς πλεονεξίας, διὰ τῆς παραβολῆς τῆς Πλυσίς τῷ ἄφρονος· ὅστις, ἐπειδὴ ἡτοίμασε τῇ ψυχῇ αὐτῷ πολλὰ ἀγαθὰ, ἤλπιζεν ὁ ἄφρων νὰ ζήσῃ καὶ ἔτη πολλὰ διὰ νὰ τὰ ἀπολαύσῃ· μὴ ἐννοῶν
ὁ

3) Ματθ. ΙΒ'. 38-45. Ις'. 4.

4) Λουκ. ΙΑ'. 14-54.

5) Λουκ. ΙΒ'. 1-12.

ὁ μάταιος, ὅτι ἐγγὺς ἦν τῆς ἰδίας ζωῆς τὸ τέλος. Πα-
ρίστησαν ἔνταῦθα τὴν περὶ πάντα τῷ Θεῷ πρόνοιαν·
ἀνάγει τὴν ψυχὴν εἰς τὴν ἔφεσιν τῶν ἔρανίων. Πα-
ραγγέλλει τὴν ἐλεημοσύνην· ὑπομιμνήσκει τὴν πρέπ-
σαν προετοιμασίαν, διὰ τὸ τῆς ὥρας τῷ Θανάτῳ ἀδη-
λον. Ἀκολέθως δὲ τὰς Παραβολὰς προβάλλων, τῷ
πιστῷ καὶ φρονίμῳ οἰκονόμῳ, καὶ τῶν δούλων, τῷ τε τῶς
συνδούλου τύπτοντος, καὶ τῷ τὸ Θέλημα τῷ Κυρίῳ
γινώσκοντος μὲν, μὴ ποιῶντος δὲ αὐτὸ· τέως ἐπιφέρει
καὶ τὸν διακαῆ πόθον, ὃν εἶχε, πρὸς τὸ δεχθῆναι τὸ
τῷ πάθῳ βάπτισμα. Φανερώνει δὲ καὶ τὸν διαμε-
ρισμὸν, ὃν ἤλθε βαλεῖν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀφορῶν τῶς μέλ-
λοντας αὐτὸν ἀγαπᾶν τε καὶ εἶργειν, ὑπὲρ τὴν ἰδίαν
συγγένειαν. Ἐν τῷτοίς διαλεγόμενος πρὸς τῶς ὄχλους
ἐπιπλήττει καὶ τῶς Φαρισαίους, ὅτι αὐτοὶ ὅπως ἐκ τῆς
κατασάσεως τῷ ἄερος κρίνῃσι τῶς καιρῶς, δὲν διακρί-
νῃσι τὸν καιρὸν τὸν παρόντα τῆς τῷ Μεσίῳ ἐλεύσεως
τῶς αὐτῶς δὲ συμβελεύει νὰ διακρίνῃσι καὶ ἀφ' ἑαυτῶν
μόνοι τὸ δίκαιον. καὶ νὰ ἀπαλλάττωνται τῷ ἀντιδίκῳ
αὐτῶν χωρὶς νὰ δικαιολογῶνται (6).

§. 95.

Ἀκῶσας ὅτι Πιλάτος κατεμίανε τὰς Θυσίας, μίξας
τὸ αἷμα τινῶν Γαλιλαίων (7) τῶς ὁποίους ἀπέκτεινε·
μὴ νομίσητε (εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τῶς παρόντας) ὅτι οἱ
κατασφαγέντες ἦσαν ἀπάντων τῶν Γαλιλαίων ἁμαρ-
τωλότεροι· ὡς εἰδὲ οἱ δέκα καὶ ὀκτὼ ἐκείνοι, οἱ φορευ-
θέντες τότε, διὰ τῆς πτώσεως τῷ πύργῳ τῷ ἐν Σιλωάμ,
δὲν

6) Λεκ. ΙΒ'. 15 -- 59.

7) Ὅρα Ἰώσηπ. περὶ Ἀλώσε. Βιβλ. Β'. Κεφ. ΙΖ'. Καὶ Βιβλ.
Ζ'. Κεφ. κη'.

δὲν ἦσαν ἀπάντων τῶν Ἱεροσολυμιτῶν οἱ κάκισοι· ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς (συνάπτε·) εἰ μὴ μετανοῇτε, πάντες ὁμοίως ἀπολείψετε. Τελευταῖον ἐξέθετο καὶ τὴν παραβολὴν τῆς Συκῆς τῆς ἀπειληθείσης τὴν ἐκκοπήν, εἰ μὴν εἰς τέλος ἄκαρπος. Ἰδὲ τρία ἔτη (ἐλέγεν) ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ Συκῇ ταύτῃ, καὶ ἔχ' εὕρισκω· ἐκδυσωπέταται δὲ ὅμως παρὰ τῷ Ἀμπελουργῷ ἡ ἀνοχὴ ἔτι ἔτις ἐνός (8). Ἄραγε δὲν φαίνεται ἐδῶ ἡ παρελθούσα τριετία τῷ Εὐαγγελικῷ κηρύγματος, καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ὁ ἐφεξῆς, ὁ εἰς πλήρωσιν τῆς ἐσχάτης κατακρίσεως τῆς Συναγωγῆς τῆς ἀκάρπης ἔτι ὑπολειπόμενος.

§. 96.

Διδάσκων δὲ ἐν τοῖς Σάββασιν, Θεραπεύει τὴν ἀπὸ δέκα καὶ ὀκτὼ χρόνων συγκύπτεισαν. Ὁ Ἀρχισυνάγωγος ἐπιδείκνυσιν δὴθεν ζῆλον διὰ τὴν τῷ Σαββάτῳ ἀθέτησιν, καὶ ὡς ὑποκριτὴς ἐλέγχεται. Εἶτα παραβολικῶς ὁ Ἰησοῦς παραβάλλει τὴν Βασιλείαν τῷ Θεῷ κόκκῳ Σινάπεως· καὶ ζύμῃ δι' ἧς ζυμῶνται Σάατα τρία. Ἀπερχόμενος δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ, διὰ τὴν ἐγγὺς ἦσαν τῶν ἐγκαυνίων εὐροτήν, καὶ κατὰ πόλεις δι' ὧν διήρχετο διδάσκων, ὡς ἠρωτήθη περὶ τῷ ἀριθμῷ τῶν σωζομένων, ἀπεκρίθη ὅτι ἅπαντες μὲν πρέπει νὰ ἀγωνίζωνται διὰ νὰ εἰσέλθωσι διὰ τῆς στενῆς πύλης· πολλοὶ δὲ ὅμως θέλει μένειν ἐξω ἀπόκλειστοι (9).

§. 97.

8) Λακ. ΙΓ'. 1-9.

9) Λακ. ΙΓ'. 10-30.

§. 97.

Ἀνηγγέλθη αὐτῷ ὅτι ὁ Τετράρχης τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδης ἐπιβλεύεται τὴν ζωὴν αὐτῆς· διαμηνύσας ἔν ὁ Σωτὴρ πρὸς τὸν πανῆργον Ἡρώδην, τὰ ἐξ αὐτῆς ἐπιτελέμενα Θαύματα, προεῖπεν ὅτι ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὡς πολλοὶ τῶν Προφητῶν, μέλλει καὶ αὐτὸς ἀποκτανθῆναι. Ἐφ' ᾧ καὶ τὴν πόλιν ταύτην ἐλεεινῶς ἐταλάνισε, προειρηκῶς καὶ τὸν ἐσόμενον αὐτῆς μετ' ἑ πολὺ ἕλθρον (10).

§. 98.

Ἐν τῇ οἰκίᾳ Φαρισαίῳ τινὸς ἐσιώμενος, ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτῃ, Θεραπένει ὑδρωπικόν τινα ἄνθρωπον ἐκῆ παρόντα, δείξας ὅτι ἔξουσιν ἐν Σαββάτῳ ἀγαθοποιεῖν. Ἐκεῖ ἐπιπλήττει καὶ τὰς Φαρισαίους ζητῶντας τὰς πρωτοκλισίας· καὶ συμβαλεῖ δὲ καὶ τὸν ξενόδοχον, ὅταν ποιῇ ἄρισον, ἢ δεῖπνον, νὰ μὴ προσκαλῇ τὰς Συγγενεῖς καὶ γείτονας τὰς πλεσίους, ἀλλὰ τὰς πτωχοὺς, καὶ ἀναπήρους, καὶ χωλοὺς, καὶ τυφλοὺς· ἐπεὶ δὲ τίς τῶν συνεσιωμένων ἐμακάρισε τὰς μέλλοντας, Φαγεῖν ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ἐπρόβαλε τὴν παραβολὴν τοῦ ποιήσαντος τὸν δεῖπνον τὸν μέγαν, ἐν ᾧ οἱ κεκλημένοι, ἄλλος δὲ ἄλλην αἰτίαν, παρητήθησαν πάντες· ὧν καὶ τὸν τόπον ἀνεπλήρωσαν ἀντιπροσκληθέντες ὡς δαιτυμόνες οἱ πτωχοὶ, καὶ οἱ εἰς διαφόρους πηρώσεις ὑποκείμενοι. Ἐδείκνυε δὲ διὰ τούτων, τίνες οἱ τῆς τραπέζης ἄξιοι ἐκείνης, καὶ τίνες ἔχουσιν (11);

§. 99.

10) Λευ. 1Γ'. 31-35.

11) Λευ. 1Δ'. 1-24.

§. 99.

Ἀκολουθῶν τὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ πορείαν, διδάσκει τὰς συνεφεπομένους ὄχλους, ὅτι ἄξιός ἐστιν τῆς αὐτῆς μαθητείας, ὅστις ἀποθέσῃ μὲν συγγενικὴν πᾶσαν προσπάθειαν, βασιάσῃ δὲ τὸν σαυρὸν αὐτῷ. Καὶ ἐν τέτοις νουθετῶν τὰς πιστεύοντας, εἰς ποῖον τέλος ἑαυτὰς διευθύνουσι, διηγᾶται τὴν παραβολὴν τῷ μέλλοντος οἰκοδομεῖν τὸν πύργον, ὅστις πρῶτον ἀναλογίζεται, εἰν αὐτῷ ἐξαρκῇ τὰ τῆς δαπάνης· καὶ τὴν ἄλλην παραβολὴν τῷ Βασιλέως, ὅστις πρὶν ἢ τὴν κατὰ τῷ πολέμῳ Βασιλέως κινήσῃ μάχην, ἐξετάζει πρότερον τὰς δυνάμεις τας. Ἐπισυνάπτει δ' ἐπὶ τέτοις ὅτι τὸ μωρανθὲν ἅλας, δι' ἄλλας ἅλατος ἐκ ἀρτύεται (12).

§. 100.

Πρὸς τὰς Γραμματεῖς καὶ τὰς Φαρισαίους διαγογγύζοντας, ὅτι μετὰ τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν συνανασρέφεται καὶ συνευωχεῖται, προβάλλει τὴν παραβολὴν τῷ ἀνθρώπῳ, ὅστις ἀφείδῃ τὰ ἐννενήκοντα ἐννέα πρόβατα, ἐξῆλθεν εἰς ἀναζήτησιν τῷ ἐνὸς τῷ ἀπολωλότος· καὶ τὴν ἄλλην τῆς γυναικὸς, τῆς μετὰ λύχνου ζητήσεως τὴν ἀπολλυμένην δραχμὴν· καὶ τὴν τῷ Πατρὸς τῷ ἐναγκαλιζέμεντος ἐπιστρέψαντα τὸν υἱὸν τὸν ἄσωτον (13).

§. 101.

Συνῆψεν ἐφεξῆς καὶ παραβολὰς ἄλλας διαφόρους πρὸς ταῖς εἰρημέναις. Εἰς μίαν προβάλλει τοῖς Μαθηταῖς

12) Λακ. ΙΔ'. 25-55.

13) Λακ. ΙΕ'. δι' ὅλης τῇ Κεφ.

ταῖς τὸν τῆς ἀδικίας οἰκονόμον· ἐφ' ἧς παραβολῆς ἀπαρεσκόμενοι οἱ Φαρισαῖοι. καὶ ἐκμυκτηρίζοντες, ὡς Φιλάργυροι ἀπελέγχονται (14). Εἰς ἄλλαν παρασαίνει τὸν ἐν τρυφῇ ἀβροδίαιτον πλέσιον, καὶ τὸν ἐν ταλαιπωρίᾳ καὶ πείνῃ καταθλιβόμενον Λάζαρον· καὶ τῶν ἐκατέρων μετὰ τὴν ἐνταῦθα λῆξιν τὰ τέλη ἀντίθετα (15). Ἐπειτα διδάσκει τὸς μαθητάς, ὅτι ἀνένδεκτον ἐστὶ μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· ταλανίζεσθαι ὅμως τὸς σκανδαλίζοντας. Ἐντέλλεται δὲ αὐτοῖς νὰ συγχωρῶσι τὸς εἰς αὐτοὺς ἀμαρτάνοντας, καὶ ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἀμαρτήσαντες μετανοήσωσιν. Αἰτήσαμένοις δὲ τοῖς Ἀποσόλοις προωθήκην πίσεως, δέκνυσθαι αὐτοῖς πόση ἡ τῆς πίσεως δύναμις. Καὶ τελευταῖον διὰ τῆς παραβολῆς τῆς εὐπειθῆς δόξης τὸς παραινέει, ὅτι καὶ ἂν εἰ ποιήσωσι πάντα τὰ αὐτοῖς ἐντεταλμένα, πρέπει νὰ γνωρίζωσι καὶ τότε τὴν ἰδίαν εὐτέλειαν, καὶ νὰ σοχάζωνται ὅτι ἐποίησαν τὸ ὀφειλόμενον (16).

§. 102.

Διερχόμενος διὰ μέσων Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας, κατὰ τὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ ταύτην πορείαν, εἰσελθὼν ἐν Κώμῃ τινὶ Θεραπεύει τὸς δέκα λεπρῶς, ἐξ ὧν ὁ εἰς μόνος ἐπιστρέψας εὐχαρίστησεν αὐτῷ· οἱ δὲ ἐννέα εἰς ἧν δὲ, ὁ μὲν εἰς ἐκεῖνος ὁ εὐγνώμων, Σαμαρείτης οἱ δὲ λοιποὶ οἱ ἀγνώμονες, ἦσαν Ἰουδαῖοι (17).

§. 103.

14) Λακ. Ις'. 1 - 15.

15) Λακ. Ις'. 19-31.

16) Λακ. ΙΖ'. 1 - 10.

17) Λακ. ΙΖ'. 11-19.

§. 103.

πὸ τῶν Φαρισαίων, πότε ἔρχεται ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, ὅτι „ἐν τῷ αὐτῶν ἐσίν.“ Ἐπιστρέψας ἔπειτα πρὸς τὰς Ἀποστόλους, παραινῇ αὐτοῖς νὰ προσέχωσιν ἀπὸ τῶν ἀπατεώων, καὶ ψευδοχρίστων, καὶ ψευδοδιδασκάλων· καὶ προαναφωνῇ τὰς ἡμέρας τῆς ἐκδικήσεως, καθ' ἃς ἐξαίφνης θέλει ἐπέλθῃ τὰ κακὰ εἰς τὰς τότε ζῶντας· καθὼς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς Νῶε, καὶ τῆς Λῶτ, τῇ ὁποίᾳ τὴν γυναῖκα τὰς συμβελεύει νὰ ἐνθυμῶνται (18).

§. 104.

Τότε διηγῆθη καὶ τὴν παραβολὴν τῆς χήρας, ἥτις ἐπιμένεσα εἰς τὴν αἴτησιν, τέως ἐξεβίασε τὸν Κριτὴν τῆς ἀδικίας νὰ τὴν δικαιώσῃ, διδάσκων τὸ ἐν τῇ προσευχῇ προσκαρτερικὸν καὶ ἐπίμονον. Διηγῆθη δὲ καὶ τὴν παραβολὴν τῆς τελῶνης καὶ Φαρισαίου, ἐπανορθούμενος διὰ ταύτης τὰς, ἑαυτὰς μὲν δικαιῶντας, τὰς δὲ ἄλλας ἐξουθενίζοντας (19).

§. 105.

Ἐν Ἱερουσαλὴμ ἤδη διάγων, καὶ κατὰ τὴν εὐρτήν τῶν ἐγκαταλείπων, ἐν τῇ Στοᾷ τῆς Σολομῶντος περιπατῶν, καὶ ἐρωτηθεὶς εἰ αὐτὸς ἐστὶν ὁ χριστός; ὡς ἐπρόβαλε τὰ ἴδια αὐτῷ ἔργα μαρτυρῶντα, καὶ εἶπεν: ὅτι „ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐσμέν· ἤρπασαν λίθους καὶ τότε διὰ νὰ τὸν λιθοβολήσῃν ὡς βλάσφημον· καὶ θό-

18) Λευκ. ΙΖ'. 20-37.

19) Λευκ. ΙΗ'. 1-14.

καθότι δῆθεν ἄνθρωπος ὢν, ἑαυτὸν ἐθεοποίητο. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἀπελογήθη, ὅτι καὶ ἡ Γραφή ὀνομάζει ἡμᾶς Θεῶ, πρὸς ὧς ὁ λόγος τῷ Θεῷ ἐγένετο. "Οθεν πολλοὶ μαῦλλον αὐτὸς δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι εἶναι ἡμῶς τῷ Θεῷ, ὃν ὁ Πατὴρ ἡγίασε, καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον· καὶ περὶ τῶν ἔργων αὐτὰ μαρτυρῶσιν, „ὅτι αὐτὸς ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ ἐν αὐτῷ.“ Πάλιν ὁ ἐξήτεν αὐτὸν πιάσαι, ἀλλ' ἐξελθὼν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν, ἀπῆλθε πέραν τῆς Ἰορδάνης, ὅπως ἦν τὸ πρῶτον Ἰωάννης βαπτίζων, καὶ πολλοὶ ἐλθόντες ἐκεῖ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν (20). Ἐπειδὴ ὁ κατα μῆνα Δεκέμβριον ἐορτάζοντο τὰ Ἑγκαίνια· καὶ χειμῶν ἦν· (21) δῆλον ὅτι ἐν τέτοις διεπεράνθη, καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ὁ τρίτος τῆς Σωτηριώδους κηρύγματος.

Ἑ Τ Ο Σ Λ Δ'.

§. 106.

Ἐκεῖ γὰρ, εἰς τὰ τῆς Ἰσδαίας τε καὶ Γαλιλαίας Μεθόρια, διδάσκων τε καὶ θεραπεύων τὰ πλήθη, ὁ Ἰησοῦς ἐρωτᾶται πειρασικῶς ὑπὸ τῶν Φαρισαίων, „εἰ ἔξοισιν ἀπολύσαι τὴν ἰδίαν γυναῖκα κατὰ πάσαν αἰτίαν; Καὶ ἀποκρίνεται ὅτι οὐκ ἔξοισιν· εἰμὶ ἐπὶ πορνείᾳ. Καὶ ἐπειδὴ ἐκ τούτου οἱ Μαθηταὶ συμπεραίνουσιν, ὅτι ἄρα συμφέρει νὰ μένῃ ὁ ἄνθρωπος ἄγαμος· ἀπαντᾷ πρὸς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ ὑψηλὸν τῆς παρθενίας πολίτευμα δὲν ἐδόθη εἰς πάντας. "Οθεν διακρίνει

20) Ἰωάν. Ι'. 22-42. Ματθ. ΙΘ'. 1-2. Μάρκ. Ι'. 1.

21) Ἰωάν. Ι'. 22.

διακρίνει εὐνέχους τὰς ἀπὸ γενετῆς, καὶ εὐνέχους τὰς ἐκ παραβιασμῶ, καὶ εὐνέχους τὰς ἐκ προαιρέσεως· οἳ οἱ εἰσὶν, οἱ ἐθελυσίως παρθενεύοντες. Τὰ δὲ περὶ τῆς Ἀποσασίς, ἐν τῇ οἰκίᾳ πάλιν πρὸς τὰς Μαθητὰς ἐπερωτήσαντας, κατ' ἰδίαν ἐξέθετο. (1).

§. 107.

Τότε προσηνέχθησαν αὐτῷ καὶ τὰ παιδία· καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ εὐλογήσας, εἶπεν „ὅτι τῶν τοιούτων ἡ Βασιλεία τῶν ὀρανῶν (2).

§. 108.

Διατρίβων ἤδη ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, διαμνηύεται ἐκεῖ τὴν τῆς Λαζάρου ἀδελφίδα· ὅθεν ἐπανατρέφει πάλιν εἰς τὴν Ἰδαίαν διὰ τὴν ἐξυπνίσιν τὸν Φίλον (ὡς εἶπε) κοιμώμενον· τὸν βαρὺν δηλονότι ὑπναι τῆς νεκρώσεως (3). Καὶ κατ' ὁδὸν ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῆς ἀπαντήσαντος πλυσίς νεανίσκου: „τί ἀγαθὸν ποιήσας „ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει; συμβεβηκυῖα αὐτῷ, ὅτι ἂν θέλῃ νὰ εἶναι τέλειος, πλὴν τῶν ἐντολῶν, ἃς τινὰς ἐπηγγέλλετο, ὅτι ἐκ νεότητος αὐτῷ πάσας ἐφύλαξε, πρέπει προσέτι νὰ πωλήσῃ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ, καὶ νὰ τὰ διαμερίσῃ τοῖς πτωχοῖς (4). Τότε δὲ καὶ εἰς τὰς Μαθητὰς, οἵτινες ἀφέντες πάντα ἠκολούθησαν αὐτῷ, ὑπέχετο τὸν ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ ἐνθρονισμόν· καθὼς καὶ εἰς πάντας ἀπλῶς, ὅσοι τὰ ἐν κόσμῳ ἀπέρριψαν ἕνεκεν τῆς ὀνόματος αὐτοῦ, ἐπηγ-

F 2

γείλα-

1) Ματθ. ΙΘ'. 1-12. Μάρκ. ΙΔ'. 1-12.

2) Ματθ. ΙΘ'. 13-15. Μάρκ. Ι'. 13-16. Λουκ. ΙΗ'. 15-17.

3) Ἰωάν. ΙΑ'. 1-16.

4) Ματθ. ΙΘ'. 16-26. Μάρκ. Ι'. 17-27. Λουκ. ΙΗ'. 18-27.

γείλατο τὴν τῶν πολλαπλασίων ἀντίδοσιν, καὶ τῆς αἰωνίς ζωῆς τὴν κληρονομίαν· ἐπειπὼν, ὅτι „ἔσονται οἱ πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι (5). Πρὸς τῆτοις, καὶ τὴν παραβολὴν διηγήθη τῷ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις μισῶσας τὰς ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτῷ, ἔδωκεν εἰς τὰς ἐλθόντας περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἀνὰ δηνάριον, καθὼς καὶ εἰς τὰς περὶ τὴν πρώτην (6).

§. 109.

Φθάσας εἰς τὴν Βηθανίαν, ἐπαραμύθησε τὰς Ἀδελφὰς, τῷ ἔξ ἡμερῶν τεσσάρων νεκρωθέντος ἤδη Λαζάρου καὶ ταφέντος· ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς ἀγαπητῆς Φίλᾶ· ἠρώτησε πῶς τὸ λείψανον ἐναπετέθη· ἐδάκρυσεν ἐπ' αὐτῷ· προσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον· προέταξε νὰ ἀφαιρέσῃ τὸν λίθον· ὕψωσεν ἄνω τὰς ὀφθαλμούς· εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ καὶ πατρί· ἐκραξε φωνῇ μεγάλῃ: „Λάζαρε „δεῦρο ἔξω καὶ τῷ τεταρταίῳ νεκρῷ ἐξελθόντος δεδε- „μένῃς χειρῶν, λύσατε (λέγει) αὐτὸν καὶ ἄφε- τε ὑπάγειν (7).

§. 110.

Τὸ ὑπερφυὲς τῷτο Θαῦμα ἐκίνησε πολλὰς μὲν εἰκό- τως εἰς θαυμασμόν καὶ εἰς ἐκπληξιν· τὸ δὲ τῶν Ἀρ- χιερέων καὶ Φαρισαίων Συνέδριον εἰς πάθος, καὶ εἰς ἐπιβελήν. Καὶ ψῆφος ἐκράτησεν ἡ τῷ Καϊάφα, Ἀρ- χιερέως

5) Ματθ. ΙΘ'. 27-30. Μάρκ. Υ'. 28-31. Λουκ. ΙΗ'. 28-30.

6) Ματθ. Κ'. 1-16.

7) Ἰωάν. ΙΑ'. 17-44.

χιερέως τῇ ἐνιαυτῇ ἐκείνῃς, προφητικῶς ἀπὸ σώματος μὴ προφητικῇ ἐκδοθεῖσα, ὅτι: „Συμφέρον ἦν, ἵνα „εἰς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τῆς λαῶ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐκ Βηθανίας ἀνεχώρησεν εἰς τὴν πόλιν Ἐφραῖμ, τὴν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, καὶ κεῖ διέτριβε μετὰ τῶν Μαθητῶν αὐτῆς (8).

§. III.

Ἐγγίζοντος τῇ Πάσχᾳ, τὸ ὁποῖον ἔμελλεν εἶναι τῶν τῆς οἰκονομίας τὸ ἔχατον, μετὰ πολλῶν ἀκολούθων καὶ θαυμαζόντων, ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, προλέγει κατ' ὁδὸν, εἰς τὰς δώδεκα ἐν μέρει, τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν ἐκεῖ (9). Ἀλλ' ἐν ᾧ διηγεῖται τὰ πάθη τῆς παρὰ τῶν ἀγνωμόνων ἀτιμίας, οἱ τῆς Ζεβεδαίου υἱοὶ, μεσιτευσῆς καὶ τῆς Μητρὸς αὐτῶν, ζητῶσι τῆς πρωτοκαθεδρίας τὰς τιμὰς. Ὅθεν οἱ δέκα ἀγαιακτοὶ κατὰ τῶν φιλοπρώτων συμμαθητῶν. Ἐπιπλήττονται δὲ ὑπὸ τῆς Διδασκάλης ἅμα πάντες, καὶ παραινῶνται νὰ ζητῶσι τὸ ὕψωμα τῶν πρωτείων, ὅχι ἄνω ὑψηλοφρονῶντες, ἀλλὰ κάτω, εἰς τὰ βάθη τῆς ταπεινώσεως (10).

§. II2.

Ἐν ᾧ πορευόμενος ὁ Ἰησοῦς πλησιάζει εἰς Ἱεριχὼ, τυφλὸς τις παρὰ τὴν ὁδὸν, κράξας: „ἦ ἐλθέσόν με, λαμβάνει διὰ τὴν αὐτὴ πίσιν, τὸ
F 3 τῶν

8) Ἰωάν. ΙΑ', 45-54.

9) Ματθ. Κ'. 17-19. Μάρκ. Ι'. 32-34. Λουκ. ΙΗ'. 31-34.

10) Ματθ. Κ'. 20-28. Μάρκ. Ι'. 35-45.

τῶν ὀμμάτων ἐπιπόθητον φῶς· ὅθεν καὶ αὐτὸς ὁ ἰδὼν,
καὶ οἱ τὸν ἰδόντα ἰδόντες, δοξάζουσι τὸν Θεόν (11).

§. 113.

Εἰσελθὼν εἰς Ἱεριχῶν, προσκαλεῖ εἰς τὴν ἀποστο-
λὴν τῷ κηρύγματος τὸν τελώνην Ζακχαῖον· καὶ
παρ' αὐτῷ ξενοδοχούμενος, ἐπειδὴ πολλὰς ἐνόησε καθ'
ἐαυτὸς σκανδαλιζομένους, ὅτι παρὰ ἀνδρὶ ἀμαρτωλοῦ
καταλύει, διηγεῖται τὴν παραβολὴν τῷ ἐγχειρίσαντο
τοῖς ὄφλοις τὰς μνᾶς, καὶ ἀποσερήσαντος μετὰ βα-
ρείας τῆς ἐπιπλήξεως τὸν μὴ κατὰ τῆς ἄλλης πρᾶξι-
ματευθέντα τὴν μνᾶν, ἣν ἔλαβεν (12).

§. 114.

Ἐξελθὼν δὲ ἐξ Ἱεριχῶντος ὠμμάτωσε πάλιν δι-
αφυλλῶς (13), ἐξ ὧν τὸν ἕνα μόνον ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρ-
κος (14) ἀναφέρει, ὡς γνωριμώτερον ἴσως· ὃν καὶ χα-
ρακτηρίζει διὰ τῷ ὀνόματος, Βαρτίμαιον. οἷον εἰπεῖν
ἦν τῷ Τιμαίῳ. Ἐν τῷ τῷ ὅν οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις διὰ τὴν
πλησιάζουσαν ἑορτὴν συνδραμόντες, ἐζήτησαν τὸν Ἰησοῦν
ἐκθύμως· οἱ δὲ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔταξαν
καὶ κατασκόπους κατ' αὐτῷ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν (15).

§. 115.

11) Λευκ. ΙΗ'. 35-43.

12) Λευκ. ΙΘ'. 1-27.

13) Ματθ. Κ'. 29-34.

14) Μάρκ. Ι'. 46-52.

15) Ἰωάν. ΙΑ'. 55-57.

§. 115.

Πρὸ ἑξ ἡμερῶν τῇ πάχα (16) εἰς Βηθανίαν ἐλθὼν, ὑποδοχεῖται εἰς δεῖπνον ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τῇ λεπρῷ· ὅπερ καὶ Λάζαρος παρὴν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν· καὶ αἱ τῇ Λαζάρου Ἀδελφαί· ὧν ἡ μὲν Μάρθα διηκόνει, ἡ δὲ Μαρία ἤλειψε τῷ Μύρῳ τῆς πόδας τῇ Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξίν αὐτῆς· διὰ τὸ ὅποιον ὑπὸ μὲν τῇ Ἰῶδα κατακρίνεται, ὑπὸ δὲ τῇ Κυρίᾳ δικαιᾶται καὶ ἐπαινεῖται. Ἐκεῖ δὲ τότε καὶ πολλοὺς συνέδραμεν ὄχλος διὰ τὰ ἰσθῶν ἔξ μόνον τὸν Ἰησοῦν, ἀλλὰ καὶ τὸν ὑπ' αὐτῇ προαναζωοθέντα Λάζαρον. Οἱ Ἀρχιερεῖς ὅμως καὶ τῆς δύο εἰς Θάνατον ἐπιβδύονταί ἐπίσης, καὶ τὸν ζωοθέντα, καὶ τὸν ζώσαντα (17).

§. 116.

Τῇ ἐπαύριον (18) ἀπὸ Βηθανίας ἐρχόμενος εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ εἰς Βηθφαγῇ πλησιάσας τὴν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς δύο τῶν αὐτῇ Μαθητῶν ἐπὶ τὴν ἀπέναντι Κώμην, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐκεῖθεν ἔφερον τὴν ὄνον μετὰ τῇ πώλῃ, ἐφ' ἧς ἐπικαθίσας εἰσῆρχετο εἰς τὴν πόλιν παραπεμπόμενος ὑπὸ τῇ ὄχλῳ. Οἱ δὲ παραπέμποντες ὑπεσώωννον τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐπὶ γῆς, καὶ κατεῖχον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν Βαῖα καὶ κλάδους, εὐφημῶντες καὶ κράζοντες· Ὡσαννα τῷ ὑῷ Δαβὶδ (19). Τότε δὲ ὁ Ἰησοῦς

F 4

ἐγγί-

16) Μαρτίᾳ ιζ'. ἡμέρᾳ Σαββάτου.

17) Ματθ. Κς'. 6. Μάρκ. ΙΔ'. 3-9. Ἰωάν. ΙΒ'. 1-11.

18) Μαρτίᾳ ΙΗ'. ἡμέρᾳ Κυριακῇ.

19) Ματθ. ΚΑ'. 1-11. Μάρκ. ΙΑ'. 1-10. Λουκ. ΙΘ'. 28-49.

Ἰωάν. ΙΒ'. 12-18.

ματεῖς, καὶ οἱ πρῶτοι τῷ λαῷ, ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι· ἀλλὰ δὲν εὗρισκον τὸν τρόπον, φοβόμενοι μάλιστα τὸν λαόν, ὅστις ὅλως αὐτῷ ἐξήρτητο (24). Ὁ δὲ Ἰησοῦς ὁψίας ἤδη τῆς ὥρας ἔσης, ἐξῆλθεν εἰς τὴν Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα (25).

§. 119.

Τῇ δ' ἐφεξῆς ἡμέρᾳ (26) πρῶτας ἐπιστρέφων εἰς τὴν πόλιν κατηράσατο τὴν Συκὴν, ἐπειδὴ ἑδ' εἰς τὸν τέταρτον τῷτον χρόνον ἐυρέθη κάρπιμος (27). Καὶ πάλιν εἰς τὸ Ἱερὸν εἰσελθὼν, ἤρξατο ἐκβαλλεῖν τὰς πωλῶντας καὶ ἀγοράζοντας, ἐπιτιμῶν τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι τὸν οἶκον τῆς προσευχῆς, ἐποίησαν οἶκον λησῶν. Καὶ πάλιν οἱ Ἀρχιερεῖς ζητῶντες πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσι, φοβῶνται τὸν ὄχλον. Καὶ ὁμοίως πάλιν κατὰ τὸ ἐσπέρας ὁ Ἰησοῦς ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως (28).

§. 120.

Τῇ ἐπαύριον τὸ πρῶτ' (29), ἐπανάγοντες μετ' αὐτῷ οἱ Μαθηταὶ εἰς τὴν πόλιν, θαυμάζουσιν ἰδόντες τὴν Συκὴν ἥδη κατεξηραμένην. Ἀκέσσι δὲ, ὅτι καὶ αὐτοὶ ἐὰν ἔχωσι πίσιν θέλει ἐκτελῶσι τοιαῦτα, καὶ ἔτι θαυμασιώτερα προσευχόμενοι· πρὶν ὅμως προσευχῆσθαι παραινῶνται νὰ συγχωρῶσιν, ἔτι ἔχουσι κατὰ-

F 5

τινος,

24) Λευκ. ΙΘ'. 47 - 48.

25) Ματθ. ΚΑ'. 17. Μάρκ. ΙΑ'. 11.

26) Μαρτίε ΙΘ'. ἡμέρᾳ Β. τῆς ἐβδομάδος.

27) Ματθ. ΚΑ'. 18. 19. Μάρκ. ΙΑ'. 12 - 14.

28) Μάρκ. ΙΑ'. 15-19.

29) Μαρτίε κ'. ἡμέρᾳ γ. τῆς ἐβδομάδος.

τινος, διὰ τὰ εἶναι ἡ προσευχή αὐτῶν εὐπρόσδεκτος καὶ δραστήριος (30).

§. 121.

Ἐν τῷ Ἱερῷ διδάσκων, καὶ ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀρχιερέων, καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῆ λαῶ, ἐν τίνι ἐξουσία ταῦτα ποιεῖ; Ἀντερωτᾷ αὐτὸς, τὸ βάπτισμα „Ἰωάννης πόθεν ἦν, δηλῶν αὐτοῖς διὰ τῆς τῆ ἐρωτήματος, ὅτι ἔμελλον νὰ ἡξεύρην ἐν τίνι ἐξουσία ταῦτα ποιεῖ, ἂν εἰς τὸν Ἰωάννην ἐπίσειον (1). Εἶτα τὴν αὐτῶν παρακοὴν, καὶ ἀπείθειαν, καὶ ἀνταρσίαν παρασαίνει ἐν διαφόροις παραβολαῖς. Α'. διὰ τῆς παραβολῆς τῶν δύο υἱῶν ὧν ὁ μὲν ὑποχρεθεὶς νὰ ὑπάγῃ νὰ ἐργασθῇ, κατὰ τὸ πρόσαγμα τῆ πατρὸς, εἰς τὸν ἀμπελῶνα, ἐκ ἀπῆλθεν· ὁ δὲ ἕτερος, ἀρνηθεὶς πρῶτον, ὕπερον ἀπῆλθεν (2). Β'. δὰ τῆς παραβολῆς τῶν Ἀνταρτῶν Γεωργῶν, οἵτινες λιθοβολήσαντες καὶ ἀπεκτείναντες πρῶτον τὸς ἀπεσαλμένους παρὰ τῆ οἰκοδεσπότῃς δόλως εἰς τὸ λαβεῖν τὸς καρπὸς, τέως καὶ τὸν υἱὸν αὐτὸν καὶ κληρονόμον, πρὸς αὐτὸς ἀποσαλέντα, ἐξέβαλον ἔξω τῆ ἀμπελῶνος, καὶ ἀπέκτειναν (3). Εὐκόλως δὲ οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐνόησαν, ὅτι αἱ παραβολαὶ αὐταὶ ἐπιπτον ἐπάνω αὐτῶν. Ἀλλὰ θέλοντες νὰ τὸν κρατήσουν ἐφοβῶντο τὸν ὄχλον, ὅστις εἶχεν τὸν Ἰησοῦν εἰς Προφῆτῃς ὑπόληψιν (4). Τότε Γ.

διη-

30) Ματθ. ΚΑ'. 20-22 Μάρκ. ΙΑ'. 20-26.

1) Ματθ. ΚΑ'. 23-27. Μάρκ. ΙΑ'. 27-32. Λουκ. Κ'. 1-8.

2) Ματθ. ΚΑ'. 28-32.

3) Ματθ. ΚΑ'. 33-34. Μάρκ. ΙΒ'. 1-11. Λουκ. Κ'. 9-18.

4) Ματθ. ΚΑ'. 45. 46. Μάρκ. ΙΒ'. 12. Λουκ. Κ'. 19.

διηγῆθη καὶ τὴν παραβολὴν τῆ Βασιλέως τῆ ποιήσαν-
τος τὸς γάμους τῆ ἡσ αὐτῆς· καὶ ἐπειδὴ παρητήθησαν
οἱ κεκλημένοι, προσκαλέσαντος διὰ τῶν αὐτῆς δούλων
πάντας πονηροὺς τε καὶ ἀγαθοὺς· ἐν οἷς ἐξεβλήθη
εὐρεθεῖς ὁ τὸ τῆ γάμου μὴ ἔχων ἑνδύμα. "Οθεν ἐπέ-
φερον, ὅτι πολλοὶ μὲν εἰσὶ κλητοὶ, οἱ δὲ ἐκλεκτοὶ ὀλί-
γοι (5).

§. 122.

Μετὰ ταῦτα ἐμνηχανεύθησαν οἱ Φαρισαῖοι, ἵνα
παγιδεύσωσιν αὐτὸν ἐν λόγῳ· ὅθεν πέμψαντες τινὰς
τῶν Ἡρωδιανῶν, ἠρώτησαν· „εἰ ἔξεσι δδναὶ κῆν-
„σον Καίσαρι, πρὸς ἧς ἀπεκρίθη· ἀπόδοτε τὰ
Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τῆ Θεῆ τῷ Θεῷ (6). Διὰ
τῆς αὐτῆς Σοφίας ἀπεματαίωσε καὶ τὸ τῶν Σαδδου-
καίων ἐπιβουλευτικὸν καὶ δόλιον ἐρώτημα· τὸ περὶ
τῆς γυναικὸς τῶν ἐκ διαδοχῆς ἑπτὰ ἀνδρῶν. δείξας
αὐτὸς πλανωμένους, μὴδὲ εἰδότας ὅτι ἐν τῇ Ἀνα-
„σάσει ἔτε γαμῶσιν, ἔτε ἐκγαμίζονται,
„ἀλλ' ὥς Ἀγγελοὶ τῆ Θεῆ ἐσί· καὶ ἔδὲ πειθο-
μένους, ὅτι ἔσαι ἀνάσσεις, ὅταν ἀκέωσι τὸν Θεὸν ὀνο-
μαζόμενον τῆ Ἀβραάμ, καὶ τῆ Ἰσαάκ, καὶ τῆ Ἰα-
κώβ, Θεὸν ὄντα ἐχὶ νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων (7).
Ἐπὶ τούτοις προσελθὼν καὶ ὁ Νομικὸς, πειράζων ἠρώτα
„ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ Νόμῳ; καὶ ἀκεί·
ὅτι τὸ ἀγαπᾶν τὸν Θεόν· καὶ δευτέρᾳ ὁμοίᾳ αὐτῇ, τὸ
ἀγαπᾶν τὸν πλησίον· καὶ ὅτι „ἐν ταύταις, ταῖς
„δυσὶν ἐντολαῖς, ὅλος ὁ Νόμος, καὶ οἱ Προ-
„φῆται

5) Ματθ. ΚΒ'. 1-14.

6) Ματθ. ΚΒ'. 15-22. Μάρκ. ΙΒ'. 13-17. Λουκ. Κ'. 20-26.

7) Ματθ. ΚΒ'. 23-32. Μάρκ. ΙΒ'. 18-27. Λουκ. Κ'. 27-38.

„Φῆται κρέμανται (8). Ταῦτα ἀποκριθεῖς ὁ Ἰη-
σοῦς ἀντεπερωτᾷ τὴς Φαρισαίους: τίνας ὑὸν ὑπολαμβάν-
ουσι τὸν χριστόν; καὶ ἰεπειδὴ εἶπον, ὅτι τῷ Δαβίδ, πά-
λιν ἐπανερωτᾷ: διατί λοιπὸν ὁ Δαβίδ Κύριον αὐτὸν
καλεῖ; τῶν δὲ, μὴ δυναμένων ἀποκριθῆναι, εἰδὲς πλέον
ἐτόλμησε τῷ λοιπῷ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ (9).

§. 123.

Στρέψας ἔν τὸν λόγον πρὸς τὴς Μαθητάς, καὶ
τὸν ὄχλον, παρακαλεῖ νὰ ὑπακώσῃ μὲν τὰς τῶν Γραμ-
ματέων καὶ Φαρισαίων συμβουλίας τε καὶ νουθεσίας,
νὰ φεύγωσι δὲ ὅμως τὰς πράξεις· λέγουσι γὰρ, καὶ
ἐποιῶσιν. Εἶτα καταφέρειται κατὰ τῶν κακιῶν
ἐκείνων, κατασηλιτεύων αὐτοὺς ὡς ὑπερηφάνους, ὡς ἀθε-
τητας τῷ Νόμῳ, ὡς βαρεῖς τῶν ἄλλων Νομοθέτας, ὡς
πλεονέκτας, καὶ ἀδίκους, καὶ ἄρπαγας· ὡς μωροὺς.
καὶ ἀνοήτους, καὶ τυφλοὺς· ὡς προβατοχήμενας ὑπο-
κριτάς, καὶ προσηματισὰς ἀρετῆς ἐπιπλάσας· ὡς ὕψος
τῶν φονευσάντων τὴς προφῆτας, καὶ ἐπομένως πλη-
ρῆντας τὸ μέτρον τῶν πατέρων αὐτῶν· ὡς ὄφεις, καὶ
γεννήματα ἐχιδνῶν. Ἐπὶ τέτοις ταλανίζει τελευ-
ταῖον τὴν Ἱερουσαλὴμ τὴν προφητοκτόνον, καὶ ἐπα-
πειλεῖ κατ' αὐτῆς τὴν ὀλοτελεῖ ἐξερήμωσιν (10).

§. 124.

Πρὶν τῷ Ἱερῷ ἐξέλθῃ, ἀπέναντι τῷ Γαζοφυλακίῳ
καθίσας, ἐπαίνεσε τὴν πτωχὴν χήραν, ἥτις προσή-
νεγκε τὰ δύο λεπτά ἐκ τῷ ὑπερήματος, ὑπὲρ τὴς πλῆ-
σίους

8) Ματθ. ΚΒ'. 35-40. Μάρκ. ΙΒ'. 28-34.

9) Ματθ. ΚΒ'. 41-46. Μάρκ. ΙΒ'. 35-37. Λουκ. Κ'. 41-44.

10) Ματθ. ΚΓ'. 1-39. Μάρκ. ΙΒ'. 38-40. Λουκ. Κ'. 45-47.

σίς τὴς προσφέροντας ἐκ τῆ περισσεύματος (11). Ἐν
 ᾧ δὲ πρὸς τὴς μαθηταῖς ἐξερχόμενος, εὐρίσκει αὐτὴς
 δεικνύοντας καὶ Θαυμάζοντας τῆ Ἱερῆ τὰς οἰκοδομαῖς,
 προλέγει, ὅτι „ὅ μὴ ἀφ' ἐθ' ἢ λίθου ἐπὶ λίθον (12).

§. 125.

Φθάσας εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, καὶ ἐρωτηθεὶς
 ἐκεῖ ὑπὸ τῶν Μαθητῶν, „πότε ταῦτα ἔσται· ἐξ
 ἀφορμῆς τῆ ἐρωτήματος συνάπτει μετὰ τῆς προξή-
 σεως τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν πρόξ-
 ῆσιν τῆς συντελείας τῆ κόσμου. Δίδει ἔν τινὰ νύξιν
 τῆς τῶν τοιούτων προγνώσεως διὰ τῆς εἰκόνης τῆς
 Συκῆς, ἐν ᾗ ἡ τῶν κλάδων ἀπαλότης, καὶ ἡ τῶν
 φύλλων ἐκβλάσεις, προμηνύει τὸ θῆρος. Ὅθεν πολλαὶ
 προαναφήνας. τὰ ὅποια μέλλουσιν· ἢ νὰ προηγηθῶσιν,
 ἢ νὰ ἀκολουθήσωσιν εἰς τὰς φοβεράς ἐκείνας ἡμέρας
 ἢ τῆς κατὰ μέρος, ἢ τῆς καθόλου ἐκδικήσεως. προ-
 ασφαλίζει αὐτὴς, καὶ δι' αὐτῶν παραινεῖ ἅπαντας νὰ
 εἶναι προσεκτικοὶ πάντοτε καὶ ἐγρηγοροῦτες καὶ ἑτοιμοὶ
 εἰπὼν, ὅτι ἄσθητος ἔσται ἡ παρσία τῆ ὕψ τῆ ἀνθρώπου.
 καθὼς ἀπροσδόκητος ἔφθασε τότε ὁ ἐπὶ τῆ Νῶε κα-
 τακλυσμός. Παρίησι δὲ τὸ αἰφνίδιον τῆς δίκης, διὰ
 τῆς παραβολῆς τῶν δύο δέλων, ὧν τὸν μὲν, πιστὸν
 ὄντα καὶ φρόνιμον, ἐλθὼν ὁ Κύριος αὐτῆς, καὶ εὐρὼν
 ποιεῖν τὰ αὐτῆς θέλημα, καταστήσει αὐτὸν ἐπὶ πᾶσαν
 τὴν θεραπείαν αὐτῆς· τὸν δὲ κακὸν, εὐρὼν τύπτοντα
 τὴς συνδύας, καὶ μεθύοντα, διχοτομήσας αὐτὸν, θή-
 σαι τὸ μέρος αὐτῆς μετὰ τῶν ὑποκριτῶν, ὅπως ἔσται ὁ
 κλαυθ-

11) Μάρκ. ΙΒ'. 41-44. Λουκ. ΚΑ'. 1-4.

12) Ματθ. ΚΔ'. 1, 2. Μάρκ. ΙΓ'. 1, 2. Λουκ. ΚΑ'. 5, 6.

κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων· (13)
καὶ διὰ τῆς ἄλλης παραβολῆς τῶν δέκα π
ῶν αἱ μὲν πέντε φρόνιμοι εὐρέθησαν ἐν
γάμοις· αἱ δὲ πέντε μωραὶ, ὡς ἀνέτοιμοι,
σαν (14).

§. 126.

Τότε καὶ τὴν παραβολὴν ἐδιηγήθη τ
τὸ Τάλαντον, καὶ διὰ τῆς κατακριθέντος
τὴν ἐπὶ τῆς Κρίσεως τελευταίαν περιέγρα
δίῃς οἱ μὲν δίκαιοι, ὡς πρόβατα φαθήσ
ξιῶν· οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ, ὡς ἐρίφια, ἐξ εὐ
ἐκείνοι μὲν εὐλογημένοι τῷ πατρὸς ὄντες κα
κληρονομήσουσι τὴν ἡτοιμασμένην αὐτοῖς
ἔτοι δὲ καταραμένοι, ἀποβληθήσονται ἐν
αἰῶνιον (16). Τότες δὲ τὸς λόγους τελεί
εἶπε τοῖς Μαθηταῖς, ὅτι μετὰ δύο ἡμέρ
γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται
ρωθῆναι (17).

§. 127.

Τῇ ἀκολούθῳ ἐφεξῆς ἡμέρᾳ (18), οἱ Ἄ
οἱ Γραμματεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι. συγκ
τὰ τοῦ Ἰησοῦ δολερὸν καὶ παράνομον βελε
δὲ Ἰάκωβος ἐξηρεθισμένος ἤδη πρότερον α

13) Ματθ. ΚΔ'. 3-51. Μάρκ. ΙΓ'. 3-37. Λουκ.

14) Ματθ. ΚΕ'. 1-13.

15) Ματθ. ΚΕ'. 14-30.

16) Ματθ. ΚΕ'. 31-46.

17) Ματθ. Κς'. 1. 2.

18) Μαρτία καὶ ἡμέρ. τῆς ἐβδομάδ. δ'.

Διδασκάλῃς, δι' ὃν ὑπέστη ἔλεγχον πρὸ ἡμερῶν τεσσάρων, ὅταν κατέκρινε τὴν πράξιν τῆς ἀλειψάσης τὸν Κύριον μύρω, συμφωνεῖ τὴν προδοσίαν ἐπὶ τριάκοντα ἀργυρίοις, καὶ ζητεῖ εὐκαιρίαν νὰ τὴν φέρῃ εἰς ἔργον (19).

§. 128.

Τῇ ἐπαύριον (20), ἣτις ἦν ἡ ἡμέρα ἡ πρὸ τῶν Ἀζύμων· (21) ἀποσέλονται Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἐκ τῆς ὄρας τῶν ἐλαιῶν εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸ ἐτοιμάσαι τὸ Πάχα. Τὸ δὲ ἐσπέρας, εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν Πα^Δχ^α δώδεκα, ἀνέκετο ἐσθίων (22). Παραδειγματίσας ἅμα ἐπ' αὐτῆς τῆς Τραπέζης, καὶ ταλανίσας τὸν αὐτὸν παραδύσκοντα. Μετὰ δὲ ταῦτα εὐλογήσας τὸν ἄρτον καὶ τὸ ποτήριον, συνέσκησε τὸ Μυσικὸν Πάχα τῆς Καινῆς Διαθήκης, δὲς αὐτοῖς Φαγεῖν τὸ σῶμα αὐτῆς, καὶ πιεῖν τὸ αἷμα αὐτῆς (23). Εἵτα τῆς δείπνου γενομένης, ἔδωκεν ὁ Θεὸς Διδάσκαλος εἰς τὰς αὐτῆς μαθητὰς ὑπόδειγμα ταπει-

19) Ματθ. Κς'. 3-16. Μάρκ. ΙΔ'. 1-11. Λουκ. ΚΒ'. 1-6.

20) Μαρτίε κβ'. ἡμέρα Ε'. τῆς ἐβλομάδος.

21) Οὕτω τὴν πρώτην τῶν Ἀζύμων ἐρμηνεύει ὁ Ἀπολλινάριος ἐν τῇ εἰς τὸν Ἰωάν. Σειρᾶ ΚεΦαλ. ΙΗ'. 28. Περὶ δὲ συμφώνως καὶ Αὐγστ. ὁ Καλμέτ. ἀποφαίνεται, ἐν τοῖς εἰς τὸν Ματθ. ὑπομνήμ. ΚεΦ. Κς'. 17. Καὶ ἐν τῇ Διαλέξει ἐν ἣ πραγματεύεται de novissimo Paschate D. N. I. C. τετέσι· περὶ τῆς ἐσχάτης πάσχας τῆς Ἰησοῦ Χριστοῦ.

22) Πότερον, κατ' αὐτὸν τὸν ἐσθίων, ἐτέλεσεν ὁ Κύριος τὸ Πάχα τὸ Νομικόν; πρὶν δηλονότι συστήσῃ τὸ ὑπερφύεσ καὶ ἀνερμήνευτον τῆς Εὐχαριστίας Μυστήριον; τῷτο καὶ πάλα ἐξητήσῃ, καὶ νῦν ζητεῖται. Οἱ μὲν βεβαιῶσιν. οἱ δὲ ἀρνῶνται· καὶ ἴσονται ὑπὲρ τῆς μίας, καὶ τῆς ἄλλης δόξης Ἄνδρες ἐπίσημοι. Ἡ περὶ τῶν ἐρευνῶν δὲν εἶναι τῆς παρέσης ἡμῶν προθέσεως· ἐὰν Σύμφελης, μέτιθι τὰς ὑπομνηματιστὰς καὶ τὰς πατέρας.

23) Ματθ. Κς'. 17-28. Μάρκ. ΙΔ'. 12-24. Λουκ. ΚΒ'. 7-22.

ταπεινώσεως νίψας τὰς πόδας αὐτῶν (24). Τὸν γὰρ νιπτῆρα τελέσας, ἐταράχθη τῷ πνεύματι ὁ Ἰησοῦς, καὶ πάλιν εἰπὼν, ὅτι εἰς ἐξ αὐτῶν παραδώσει αὐτὸν, διὰ τῆς ψωμίου, ὃπερ ἐμβάψας ἔδωκεν εἰς ἐκείνον, ἐδήλωσε τὸν προδότην, εἰρηκὼς αὐτῷ, ὅπως „ὃ μέλλει ποι-
„ήσῃ, ποιήσῃ τάχιον· ὡς γὰρ λαβὼν ὁ Ἰσίδας τὸ ψωμίον ἐξῆλθεν, πολλὰ διεiléχθη ὁ διδάσκαλος πρὸς τὰς αὐτῆς μαθητάς, ὑπερφυῖς καὶ ὑψηλῆς διδάσ-
καλίας ἔμπλεα ῥήματα (25). Μετὰ δὲ τὴν προσλα-
λιάν, τὸν συνήθη ὕμνον πληρώσας, ἐξῆλθε μετ' αὐ-
τῶν εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν (26).

§. 129.

Ἐξερχόμενος, προλέγει αὐτοῖς καθ' ὁδὸν, ὅτι πάν-
τες σκανδαλιζήσονται ἐν αὐτῷ· εἰς δὲ τὸν Πέτρον
μάλιστα, ὅστις εἶπεν, ὅτι ἂν καὶ πάντες, αὐτὸς ὅμως
δὲν Θέλει σκανδαλιῶθῃ, προλέγει τὴν, πρὸ τῆς κατ'
ἐκείνην τὴν νύκτα ἀλεκτοροφωνίας, τριττὴν αὐτῆς ἄρ-
νησιν (27).

§. 130.

Διαβὰς ἔν τὸν χεῖμαρρόν τῶν Κέδρων, καὶ εἰσελ-
θὼν εἰς τὸν ἐκεῖ Κῆπον μετὰ τῶν Μαθητῶν, ὅπως
πολλάκις ἐσύχναζεν· ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν,
ὁ Θεάνθρωπος· ἀναχωρήσας δὲ κατ' ἰδίαν, καὶ πεσὼν
ἐπὶ πρόσωπον προσεύχεται. „Πάτερ, εἰ δυνατόν
„παρελ-

24) Ἰωάν. 13. 2 - 16.

25) Ἰωάν. 13. 21-33. Καὶ 14. καὶ 15. καὶ 16. καὶ 17.

26) Ματθ. Κς'. 30. Μάρκ. 14. 26. Λουκ. ΚΒ'. 39.

27) Ματθ. Κς'. 31-35. Μάρκ. 14. 27-31. Λουκ. ΚΒ'. 31-34.

παρελθέτω ἀπ' ἐμῆ τὸ ποτήριον τῆτο·
πλήν, ἔχ' ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ. Καὶ τῆτο
τρίς προσήξατο, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν· ὥφ-
θη δὲ αὐτῷ Ἄγγελος ἀπ' ἔραν ἔνισχύων
αὐτόν· ὅτε, καὶ ἐκτενέσερον προσευχομένης, ἐγένε-
το ὁ Ἰδρὼς αὐτῆς, ὥσεϊ θρόμβοι αἵματος
καταβαίνοντος ἐπὶ τὴν γῆν. Ἐν τῇτῳ δὲ
εἰς ἐπὶ τῆς μαθητὰς ἐλθὼν, καὶ εὐρὼν κοιμωμένης,
καὶ πραότερον ἐπιπλήξας, τέως, ἐγείρεσθε (εἶπεν)
ἔγωμεν· ἰδὲ ἤγγικεν ὁ παραδιδῶς με (28).

§. 131.

Εἰς τῆτο καὶ ὁ Ἰδῶς φθάσας μετὰ τῆς Σπείρας,
ἀ τῆ ἀσπασμῆ· χαῖρε ῥαββί· καὶ διὰ τῆ δολίης
ἀλήματος, δίδει τῆς προδοσίας τὸ σύνθημα. Ὁρμῶ-
ν οἱ ἐρατιῶται· ἀλλὰ διὰ ψιλῆ λόγῳ τῆς, ἐγὼ εἰ-
μί· πίπτει χαμῶ. Ὁ Πέτρος κόπτει τὸ δεξιὸν
τίον Μάλχῳ τῆ δόλῳ τῆ Ἀρχιερέως· ἀλλ' ὑπὸ τῆ
ἀσκάλῳ, ὁ μὲν πληγωθεὶς ἐχθρὸς, θεραπεύεται·
δὲ πληγώσας μαθητῆς, καὶ ἐκ ἐν δέοντι θερμὸς φί-
λος, ἐπιτιμᾶται. Τέλος ἐκὼν ὁ Κύριος συλλαμβάνε-
ται ὑπὸ τῆς σπείρας, καὶ δέσμιος ἀπάγεται πρὸς
Ἀνναν τὸν πενθερὸν τῆ Καϊάφα, ὅς ἦν Ἀρχιερεὺς
ἔνι αὐτῆς ἐκείνης (29).

§. 132.

Matth. Ks'. 36-36. Μάρκ. ΙΔ'. 32-42. Λουκ. ΚΒ'.
39-46. Ἰωάν. ΙΗ'. 1. 2.

Matth. Ks'. 47-55. Μάρκ. ΙΔ'. 43-49. Λουκ. ΚΒ'. 47-54.
Ἰωάν. ΙΗ. 3-14.

§. 132.

Οἱ Μαθηταὶ σκορπίζονται. Νεανίσκος τις (30) σινδονοφορῶν, καταλείπει τὴν Σινδόνα, καὶ φεύγει γυμνός. Ὁ Πέτρος ἀκολουθεῖ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ ὑπὸ τῆ ἄλλης Μαθητῆς, ὅς ἦν γνωστὸς τῷ Ἀρχιερεῖ (31) εἰσάγεται. Εἰσενεχθεῖς, ἐν ᾧ τῇ Διδασκάλῳ ἐξεταζομένῃς, αὐτὸς θερμαίνεται μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, καὶ περιμένει ἰδεῖν τὸ τέλος, ἐλεγχόμενος ὅτι καὶ αὐτὸς ἦν μετὰ Ἰησοῦ τῇ Γαλιλαίᾳ, μεθ' ὅρκου καὶ καταναθεματισμοῦ τὸ τρίτον ἀρνεῖται· καὶ διὰ τῆς Φωνῆς τῆ Ἀλέκτορος ἀναμνηθεὶς τὴν τῇ Διδασκάλῳ πρόβρῃσιν, ἐξελθὼν ἔξω κλαίει πικρῶς (32).

§. 133.

30) Ἦν δὲ ὁ Νεανίσκος ἄνθρωπος Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφός Θεός, ὡς τινες (ἐπιφάν. Αἰρ. ΟΗ'. Ναζιανζ. κατὰ Ἀρειανῶν. Ἠλίας ὁ Κρητ. Λόγ. ΙΑ'). Θέλασιν· ἢ κατ' ἄλλας Ἰωάννης αὐτὸς ὁ ἐπισήθειος (Χρυσός. εἰς ψαλμ. ΙΓ'. καὶ Ἀμβρόσιος. εἰς ψαλμ. λς'). Ἀλλ' ὁ Θεὸς χρυσός. πάλιν (εἰς τὸν Ματθ. Ομιλ. Κς') λέγει ὅτι ὁ Ἰωάννης δὲν ἔφυγεν ὥσπερ οἱ λοιποί· ἢ κατ' ἄλλας, (Θεοφύλ. καὶ Εὐθύμ. καὶ ἄλλ. αὐτ.) οἰκονόστis ἦν ὁ σινδονοφόρος Νεανίσκος, ἐκ τῆ οἴκου κατ' ὃν ὁ δειπνὸς ἐτελέσθη, ἐξελθὼν καὶ αὐτὸς, καὶ ἀκολουθήσας ἕως τῆ Κήπης. Πιθανώτατον, ὅτι ἦν τις ἐκ τῆ προσεγγίζοντος τῷ Κήπῳ χωρίῳ, διὰ τῆ γενομένης Θορύβου ὑπὸ τῆς σπείρας τότε ἐξυπνιαθεῖς, καὶ προσδραμὼν, ὡς εἶχε κατὰ περιέργειαν.

31) Οἱ μὲν, γνωστὸς (Φασὶν) ὡς εὐγενής· οἱ δὲ, ὡς ἀλιεύς· οἱ δὲ, ὡς Νομομαθής· κοινῶς ὅμως οἱ πάντες λέγουσιν, ὅτι ἄνθρωπος ἦν Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστής· (Χρυσός. Ἱερώνυμ. Θεοφύλ. κς.) τὸ ὅποῖον καὶ ἀσυστατον ἀποδείχνει τὴν γνώμην τῶν ὑπὸ τῆς Φωνῆς, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἦν ὁ Σινδονοφόρος.

32) Ματθ. Κς. 56-58. καὶ 69-75. Μάρκ. ΙΔ'. 50-52. καὶ 54. καὶ 66-72. Λουκ. ΚΒ'. 54-62. Ἰωάν. ΙΗ'. 15-18. καὶ 25-27.

§. 133.

Ὑπὸ τῇ Ἄννα ἐρωτᾶται ὁ Ἰησοῦς περὶ τῶν Μαθη-
τῶν αὐτῆς, καὶ περὶ τῆς Διδαχῆς αὐτῆς. Ἀποκριθεὶς
δὲ, ὅτι ἡ Διδαχὴ αὐτῆς πάνδημος ἔσται, εἶναι τοῖς πᾶσι
γνωσὴ· ὑπὸ τῆς παρεσηκότος ὑπηρέτης καταρξάπιζεται·
ἔπειτα δέσμιος ἀποσέλλεται πρὸς Καϊάφαν, τὸν, κατ'
ἐκείνον τὸν ἐνιαυτὸν, Ἀρχιερατεύοντα (33).

§. 134.

Ἐκεῖ οἱ Ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ Πρεσβύτεροι, καὶ τὸ
Συνέδριον ὅλον, ἐζήτην κατὰ τῆς Ἰησοῦ μαρτυρίαν· καὶ
„πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων,
„ἔχοντων. Δύο ἔπειτα τινὲς ψευδομαρτυροῦσιν, ὡς
εἶπεν· ὅτι δύναται νὰ καταλύσῃ τὸν Ναὸν, καὶ διὰ
τριῶν ἡμερῶν νὰ τὸν ἀνοικοδομήσῃ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς σιω-
πῶν εἰς τὴν καταμαρτύρησιν, καὶ ἐξορκιθεὶς ὑπὸ τῆς
Καϊάφα ἐκ μέρους τῆς Θεᾶς τῆς ζῶντος, νὰ εἰπῇ ἂν αὐτὸς
εἶναι ὁ χριστὸς· ἐπειδὴ κατανεύων προαπαγγέλλει τὴν
ἐν δόξῃ αὐτῆς Παρυσίαν, διέρρηξεν ὁ Ἀρχιερεὺς τὰ ἱμά-
τια αὐτῆς, Φρίκην ὑποκριθεὶς ἐπὶ τῷ ἀκέσματι, καὶ
εἰπὼν· ὅτι ἐβλασφήμησεν. Ὁθεν καὶ τῶν πα-
ρόντων συνεπιβοησαμένων, ὅτι ἔνοχος Θανάτου
ἐστὶ· παρὰ πάντων ἐμπύεται, κολαφίζεται, ραπίζεται·
εἶτα τὸ πρόσωπον καλυπτόμενος, καὶ ἐρωτώμε-
νος μετὰ χλεῦης νὰ προφητεύσῃ τῆς τύπτοντας, πι-
κρῶς διακωμωδεῖται, καὶ βλασφημεῖται (34).

G 2

§. 135.

33) Ἰωάν. ΙΗ'. 19-24.

34) Ματθ. Κς'. 57-59-68. Μάρκ. ΙΔ'. 53-55-65. Λουκ.
ΚΒ'. 63-71.

§. 135.

Τῇ ἡμέρᾳ (35) ἐφεξῆς, τὸ πρῶτ', συμβεβηυθέντες οἱ Ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ Πρεσβύτεροι τῷ Λαῷ, ὥς τε θανατώσας αὐτὸν, μετὰ τινὰς διερωτήσεις δέσμιον αὐτὸν ἀποσέλlassi πρὸς Πιλάτον· (36) μὴ εἰσελθόντες ὅμως αὐτοὶ εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ πάχα. Ἐν τῷ ὅ Ἰέδας μεταμέλεται, καὶ ἐπιστρέψας τῆς προδοσίας τὸ μίσῳμα, ἀναχωρεῖ, καὶ ἀπάγχεται (37). Οἱ δὲ Ἀρχιερεῖς, ἀνάξιον κρίναντες, τὸ νὰ βάλουν εἰς τὸν Κορβανᾶν τὰ αἱματώδη ἐκείνα ἀργύρια, ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τῷ Κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις, κατὰ τὴν προφητικὴν πρόρρησιν (38).

§. 136.

35) Μαρτίᾳ κγ'. ἡμέρᾳ τῆς ἐβδομάδος παρασκευῇ.

36) Ματθ. ΚΕ'. 1. 2. Μάρκ. ΙΕ'. 1. Λουκ. ΚΓ'. 1. Ἰωάν. ΙΗ'. 28.

37) Ὁ δὲ Ἱερὸς Λευῖς (Πράξ. 18.) „πρηνὴς γενόμενος (Φησὶν) ἐλάκησε μέσος καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ.“ Συμβιβάζει δὲ ταῦτα μὲ τὴν κατὰ Ματθαῖον τῷ Ἰέδα ἀγχόνῃ, λέγοντες· ὅτι τὸ δένδρον ἀφ' ὃ ἀπήγατο, ἐκάμφθη ὑπὸ τῷ βάρει· καὶ ἀπολυθεὶς πρὶν ἐκψύξῃ τέλειον ὁ Ἰέδας ὑπότινων, μετ' ὃ πολὺ ἢ ὑδέρῳ ἐξωδηκῶς (ὡς γράφει ὁ Θεοφύλακτος) ἢ ἀφ' ὑψηλῆς τόπῃ κρημνισθεὶς (ὡς Εὐθύμιος) ἐλάκησε μέσος. Ὁ δὲ παπίας παρὰ τῷ οἰκουμενῷ (Πράξ. Α'.) κρίνει, ὅτι ἀπαγχονισθέντος τῷ Ἰέδα, καὶ ὑπεροιδήσαντος τὸ σῶμα, τῷ βρέχει διὰ τὸ βάρος κοπέντος, κατέπεσε, καὶ διερράγη, καὶ ἔτως ἐξεχύθη αὐτοῦ τὰ ἔγκατα.

38) Ματθ. ΚΖ'. 3-10. Σημείωσαι, ὅτι ἡ ῥῆσις, ἣν ὁ Εὐαγγελιστὴς ἐνταῦθα ἀπονέμει τῷ Ἱερεμίᾳ, παρὰ τῷ προφῆτῃ τέτταρτον ἀναγινώσκεται. Ὅθεν οἱ μὲν, σφάλμα Γραφικὸν ἐνταῦθα ὑφορῶνται· οἱ δὲ τῶν τῷ Ἱερεμίᾳ προφητευμάτων τὸ χάριον τέτο ἐκπέσειν, καὶ ἀφανισθῆναι κρίνεσιν· οἱ δὲ ἄλλοι ἄλλως· περὶ ὃ μέτιθι, εἰ βέλαι, τὰς διερμηνευτάς· καὶ ἀντὶ πάντων ἕνα, Αὐγεσίον τὸν Καλμέτην, εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον ὑπόμνημα.

Ἐπει-

§. 136.

Ὁ Πιλάτος ἀνακρίνει πολυτρόπως ἀναχθέντα τὸν Ἰησοῦν· τὸν εὕρισκει ἀναίτιον· τὸν πέμπει πρὸς Ἡρώ-
ν ὡς Γαλιλαῖον, καὶ παρὰ τέττερά πάλιν τὸν δέχε-
ται ἀναπεμφθέντα ὀπίσω, ὁμολογέμενον ὁμοίως καὶ
ἐκείνους ἀνεύθυνον. Ὅθεν σπευδάζει νὰ τὸν ἀπο-
λύσῃ καὶ ὡς ἀφέσιμον, κατὰ τὴν ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς πά-
σχα συνήθειαν, προβάλλων εἰς ἐκλογὴν, ἢ τῆστον, ἢ
τὸν Βαραββᾶν τὸν Ἀρχιλησὴν ἀπολύσαι τοῖς ἑβραίοις,
ὅν ἐθέλωσιν. Ἀλλ' ἀναγκάζεται ὑπὸ τῆς θορυβώ-
σης ὄχλου τελευταῖον νὰ καταψηφίσῃ κατὰ τῆς Ἰησοῦ
ἀνάστον· διὸ, πρότερον φραγγελώσας, παραδίδει αὐ-
τὸν εἰς τὸ στυγερὸν (39).

§. 137.

Παραδοθεὶς εἰς χεῖρας τῶν στρατιωτῶν ὁ Κύριος
ἀνδράσκει· ἐνδύεται χλαμύδα κοκκίνην· σεφανᾶται
ἀνδράσκει· σκηπτροφορεῖ κάλαμον· καὶ ὡς δῆθεν Βα-
λεὺς αὐτοχειροτόνητος καταχλευαζόμενος, πολυτρό-
πως ἐμπαίζεται, γονυπετεῖται, ἐμπτύεται, κατὰ προ-
τύπην καὶ κεφαλῆς κατακρέσσεται· καὶ τέως ἀναενδυ-
θεὶς

G 3

θεὶς

Ἐπειδὴ δὲ παραπλησία τῇ ἐν τῷ Ματθαίῳ ἀναφερομένῃ,
εὕρισκαταίτις ῥῆσις τῆς προφητῆς Ζαχαρίας. (Κεφ. ΙΑ'. 12. 13.)
ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι ὁ Εὐαγγελιστὴς ἀνόμασε τὸν Ἰερεμίαν, διότι
οἱ ἑβραῖοι, ἔταπτον αὐτὸν ὡς κεφαλὴν τῶν προφητῶν· (ὅρα
Ματθ. Ις'. 14.) Ὅθεν ταῦτόν ἦν εἰπεῖν, ὅτι Ἰερεμίας λέγει,
ὡς ὅτι τὰ Βιβλία λέγουσι τὰ προφητικά· ἦτοι αἱ Προφητεῖαι.
(ὅρα Βεαυσώβρημ, καὶ Λαμφάντ. ἐν τῇ Γαλλικῇ ἐρμην. ἣν
ἐξέδωκαν τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ματθ. Αὐτόθι.)

Ματθ. ΚΖ'. 11-26. Μάρκ. ΙΕ'. 2-15. Λουκ. ΚΓ'. 2-25.
Ἰωάν. ΙΗ'. 29-40. Καὶ ΙΘ'. 1-6-15.

καθ' ὁδὸν ὑπὸ τῆς ἀγγαρευθέντος Σίμων
 υρηναίης ἀπὸ τῆς ἱσαυρικῆς βάρους ἀνακρῖ-
 καὶ τὰς περὶ αὐτὸν θρηνηλογίσσας γυναῖκας
 αὐτῷ μὴ κλαίειν, ἀλλ' ἐπὶ τὰ τέκνα
 θάνει τέως εἰς τὸν Γολγοθὰ τόπον τῆς κα-
 'Εκεῖ δὲ ὅξος ποτίζεται μετὰ χολῆς μεμιγ-
 κατὰ τὴν τρίτην τῆς ἡμέρας ὥραν ἐν μέσῳ
 σαυρῶν. Ἐπιγραφεύσης καὶ τῆς αἰτίας
 τῷ σαυρῷ Γράμμασιν Ἑλληνικοῖς, καὶ Ῥωμαῖ-
 Εβραϊκοῖς· I. N. B. I. Ὁ σαυρωθεὶς εὐχε-
 τῶν σαυρωσάντων. Οἱ σαυρωτὰ διαμερί-
 καὶ διὰ λαχνῶν κληρῶνται αὐτῇ τὰ ἱμάτια.
 πορευόμενοι κινῶντες τὰς, κεφαλὰς αὐτῶν
 ῶσιν. Οἱ Ἀρχιερεῖς, οἱ Γραμματεῖς, οἱ πρεσ-
 ὶν ἐκμυκτηρίζουσιν. Οἱ στρατιῶται κατ' ἐμπαι-
 ος αὐτῷ προσφέρουσιν. Οἱ σαυρωθέντες σὺν
 λησὰν τὸν κατονειδίζουν. Ἀλλ' ὁ εἷς ἐξ
 τ' ὀλίγων φωτισθεὶς, καὶ τὸν ἄλλον ἀπελέγ-
 ος, διὰ τῆς· μνησθητίμην, ἠνοιξεν ἑαυτῷ
 δεισον (40).

§. 138.

ἰον παρὰ τῷ σαυρῷ ἱσαμένην, μετὰ γυναικῶν
 λέπων ὁ μονογεννὴς υἱὸς τὴν Μητέρα, καὶ
 ητὴν ὃν ἠγάπα, „ὦ Μητέρα (λέγει), ἴδε
 σ' ὦ Μαθητὰ, ἴδε ἡ Μήτηρ σου καὶ ἀπ'
 ἐκεί-

· KZ'. 27-44. Μάρκ. ΙΕ'. 16-32. Λουκ. ΚΓ'. 26-43.
 Θ'. 2-5; 16-24.

ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ Μαθητὴς εἰς τὰ ἴδια (41).

§. 139.

Κατὰ τὴν 5'. ὥραν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, σβέννυται τὸ τῆς 8ρανῆς ὄμμα ὁ ἥλιος· ἡμέρα τῆς Σεληνιακῆς Φάουσεως ὑπῆρχε τότε κατὰ τὴν Θέσιν τῆς Ἰσδαίας· ἡ δεκάτη πέμπτη, καὶ ἐν μέσῳ τῆς λαμπρᾶς ἡμέρας σκότος βαθὺ περὶ τὴν γῆν πᾶσαν περιεχύθη, ἀπὸ ἑκτῆς ἕως ὥρας ἐννάτης· (42) περὶ δὲ τὴν ἐννάτην ὥραν ἀναβοᾷ

G 4

δ

41) Ἰωάν. 10'. 25-27.

42) Τὸν παράδοξον σιοτασμὸν τῆτον, ἐξαιρεμένων καὶ τῶν Διονυσίᾳ τῆς Ἀρεοπαγίτης ἐπιστολῶν. Πολυκάρπῳ, καὶ Ἀπολλοφάνει· καὶ ὅτι τὰ Διονυσίᾳ περιφερόμενα Συγγράμματα, ὡς ὑπερόπλασα· ὑπὸ πολλῶν ἀθετεύται·) μαρτυρεῖ καὶ Φλέγων ὁ Ἀδριανῆς ἀπελεύθερος (παρὰ Εὐσεβ. ἐν τοῖς χρον.) τὴν παραδόξως τότε τῆς ἡλίου συμβᾶσαν ἐκλειψιν. Τὴν δὲ τῆς Φλέγοντος τέττε μαρτυρίαν καὶ Ἰάσιος ὁ Ἀφρικανὸς προβάλλεται· (παρὰ τῷ Συγκρίτῳ Σελ. 322.) Ὁ δὲ Ἀφρικανὸς καὶ Θαλλὸν τινα ὀνόματι, Ἰσοριὸν ἔλθονα παρεισάγει, τὸν ἐν Γ'. τῆς αὐτῆς Ἰσορίας, τὸ ἐπὶ τῆς σαυρωθέντος χριστοῦ ἐπιχεθὲν σκότος ἀπομνημονεύσαντα· καὶ τῆς εἰρημένης Φλέγοντος, ἥτοι ἀρχαιότερον γεγονότα, ἢ ὁμόχρονον. Προκαλεῖνται δὲ τὰς ἐθνικὰς εἰς τὰς προτεθείσας τῆς Φλέγοντος καὶ τῆς Θαλλῆ μαρτυρίας, καὶ Τερτυλλιανὸς (Ἀπολογ. Κεφ. ΚΑ'). καὶ ὁ Μάρτυς Λικκιανὸς ὁ Ἀντιοχεὺς· (παρὰ Ρεφίνῳ Ἐκκλ. Ἰσορ. Βιβλ. 5'. Κεφ. 5'. Σελ. 144.) Οἱ δὲ ὕστερον, καίτινα τῶν ἀνένανθεν παρὰ Σίναις παρατετηρημένων ἐκλείψεων εἰς πίσιν προχειρίζονται (ἐν Ε'. Τόμ. τῆς Γερμανικ. Βιβλιοθ. Ἀρθρ. Β'. καὶ Γ'.) καίτοι Ἀλφόνσος ὁ des Vignoles (Αὐτ.) μηδεμίαν αὐτὴν ἔχειν ἐμφέρεϊαν πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς σαυρώσεως συμβάντα σιοτασμὸν ἀποδείξαι διὰ πολλῶν ἀγωνίζεται. Ἀλλὰ καὶ δοθέντος, ὅτι ἡ παράδοξος αὕτη σιοτία, παρὰ τοῖς ἔξω πάντῃ ἐσὶν ἀμάρτυρος. (ὁ καὶ Κέλσος πάλαι κατὰ Χριστιανῶν ἀντέφερεν·) ἀπαντῶμεν ὅμως μετὰ ὠριγένους, (Ὁμιλ. εἰς Ματθ. λε'. καὶ λζ'. καὶ ἐν τῷ Β'. Βιβλ. κατὰ Κέλσ.) ὅτι ὁ σιοτασμός ἐκεῖνος τότε συνέβη ἐν

μόνη

ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆ σαυρῶς ἐφ' ἧς ἐκρέματο, πρὸς τὸν Πατέρα: Ἥλὶ Ἥλὶ κτ. τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ παρεσώτων κρύνουσιν, ὅτι Ἥλίαν ἐπικαλεῖται. Λέγει ἐπὶ τούτοις: διψῶ καὶ διὰ σπόγγης ὑσώπῳ περιτεθειμένος ποτίζεται ὅξος. Τελευταῖον κράζει Φωνῇ μεγάλῃ: τετέλεσται· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Καὶ τότε τὸ Καταπέτασμα τῆ Ναῶς ἐσχίσθη· ἡ γῆ ἐσείσθη· (43) αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, τὰ μνημεῖα ἠνεώχθησαν, νεκροὶ ἀνέστησαν, ὥστε ὁ ἑκατόν-

μόνη τῇ Ἰδαίᾳ. ἥτις πολλάκις ἐνοεῖται διὰ τῆ ὀνόματος πάσης τῆς γῆς· (ὡς παρὰ τῷ Λευκῷ Δ'. 25.) Ὡς γὰρ προσφυῶς λέγει Σαμεὴλ ὁ Βαυτιζάνης (ἐν Τόμ. Α'. τῶν χρονι. Σελ. 248. κξ. καὶ „Σελ. 398. κξ.) ὥσπερ πάλαμ τοῖς Αἰγυπτίοις τὸ ψηλαφῆτόν „ἐπινέχεται σκότος, τῶν Ἰσραηλιτῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἡλιακῷ „Φωτὶ περιουγαζομένων· ἔτις ὑπερον σκότος βαθὺ τῶν Ἰα „δαίων κατεσκηδάσθη, ἐν ᾧ οἱ ἐξ ἐθνῶν τῆ αἰφ' ἡλίου φέγγας „ἐτύγγανον ἀπολαύοντες. Ἐπληρῶτο γὰρ τῆνικαῦτα τὸ προφ „ρητὲν· ὅτι πολλοὶ ἀπὸ Ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἦξαν, καὶ ἀνα „κλιθήσονται μετὰ Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ „Βασιλείᾳ τῶν ἑρανῶν· οἱ δὲ υἱοὶ τῆς Βασιλείας ἐμβληθήσονται „εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. (Ματθ. Η'· 11-12.)

- 43) Ἐπὶ Τιβερίᾳ (Τάκιτ. Χρονικ. Βιβλ. Β'.) δώδεκα ἐπίσημοι πόλεις, ἐν Ἀσίᾳ· ὑπὸ σεισμῷ κατηδαφίσθησαν καὶ τῆτον εἶναι τὸν ἐπὶ τῇ Κυριακῇ σεισμὸν πάθος, τινὲς ὑπέλαβον. (Παῦλ. Ὁρόσ. Βιβλ. Ζ'. Κεφ. γ'.) Ἀλλ' αἱ μὲν Πόλεις αἱ ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ κατεδαφισθεῖσαι, (Ἄς καὶ τρισκαίδεκα Εὐσέβιος ἐν τῷ χρονικῷ ἀριθμῷ κατ' ὄνομα) ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς Τιβερίᾳ Βασιλείας κατεπτώθησαν, δέκα πέντε σχεδὸν ἔτη πρὸ τῆ Σωτηρίᾳ πάθος· κατὰ δὲ τὸ δέκατον ἔννατον ἔτος τῆς Τιβερίᾳ Βασιλείας ὑπερον· τετέσι κατ' αὐτὸ τὸ πάθος τῆ Κυρίᾳ, ὁ Αὐτὸς Παμφιλίᾳ Εὐσέβιος ἐν ἐλληνικοῖς ὡς λέγει (ἐν τῷ χρονικῷ) ὑπομνήμασιν, εὖρεν ἰσορέμενα. κατὰ λέξιν ταῦτα. „Ὁ ἥλιος ἐξέλιπε· Βιθυνία ἐσείσθη· Νικαίας τὰ πολ-
λά ἔπεσεν.

τόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτῷ καταπλαγέντες ὑπὸ τῷ φόβῳ ἐξεβόησαν: „ἀληθῶς Θεὸς υἱὸς ἦν ὁτος. Καὶ οἱ Θεαταὶ πάντες, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέσχεον· ἐν οἷς, καὶ πολλοὶ ἦσαν γνωστοὶ τῷ Ἰησοῦ καὶ γυναῖκες αἱ συναναβάσαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, Θεωροὶ τῶν γενομένων ἀπὸ μακρόθεν ἰσάμεναι (44).

§. 140.

Κατ' αἴτησιν τῶν Ἰσδαίων, διὰ νὰ μὴ μένῃ εἰς τὴν ἐφεξῆς μεγάλην τῆς ἐορτῆς ἡμέραν κρεμάμενα τὰ τῶν καταδίκων σώματα, πέμποντα ὑπὸ Πιλάτου τῷ Ἡγεμόνῳ σφατιῶται· οἵτινες τῶν μὲν δύο λησῶν, ὡς ἐτι ζώντων, συντρίβουσι τὰ σκέλη· τῷ δὲ Ἰησοῦ, τεθνηκότος ἤδη, „ὃ κατέαξαν αὐτῷ τὰ σκέλη· ἀλλὰ, (σωζομένης καὶ ταῦτα τῷ τύπῳ· ὅτι „ὅς ἐν ὃ συν- „τρίβησεται ἀπ' αὐτῷ τῷ ὑπὲρ ἡμῶν τυθέντος ἀμνῷ· (45) εἰς τῶν σφατιωτῶν λόγχῃ αὐτῷ τὴν πλευρὰν ἐνυξέ· (πάλιν καὶ ἐν τῷ τῆς Γραφικῆς Προβλέψεως πληρημένης: „ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν· (46) ἐξ ἧς πλευρᾶς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ (47).

§. 141.

Κατ' αἴτησιν δὲ Ἰωσήφ τῷ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, Συμπράττοντος αὐτῷ καὶ τῷ Νικοδήμῳ, τῶν κρυφίων Μαθητῶν)

G 5

44) Ματθ. ΚΖ'. 45-56. Μάρκ. ΙΕ'. 37-41. Λουκ. ΚΓ'. 46-49. Ἰωάν. ΙΘ'. 28-30.

45) Ἐξόδ. ΙΒ'. 46. Ἀριθμ. Θ'. 12. ψαλμ. ΛΔ'. 20.

46) Ζαχαρ. ΙΒ'. 10. ψαλμ. ΚΒ'. 16.

47) Ἰωάν. ΙΘ'. 31-37.

Θητῶν·) ὁψίας ἤδη γενομένης, ἀποκαθηλίσται ἀπὸ τῆ σαυρῆ τὸ Ἰησοῦ σῶμα, ἀρωματίζεται, Σινδόνι καθαρᾷ τυλίσσεται. Αἱ δὲ Μαρία, ἥτε Μαγδαληνὴ, καὶ ἡ ἄλλη ἡ τῆ Ἰωσὴ Μήτηρ, καθήμεναι ἀπέναντι ἐθεώρουν πᾶ τίθεται (48).

§. 142.

Τῇ ἐπαύριον (49), οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, παρασήσαντες εἰσὶν Πιλάτον, ὃς εἶχον ὑποψίας, μήπως οἱ Μαθηταὶ κλέψαντες τὸ ἐνταφιασθὲν σῶμα, κηρύξωσιν ὡς ἀληθινὴν τὴν τῆ νεκρῆ προεπηγγελμένην Ἀνάστασιν, λαμβάνουσιν αἶδειαν νὰ σφραγίσωσι τὸν τάφον, καὶ νὰ τὸν φυλάττωσι διὰ τῆς Κεσοδίας (50).

§. 143.

Δι' ὅλης τῆς ἡμέρας τῆ Σαββάτης ἐκείνης, ἔχουσαι αἱ Μαρία προητοιμασμένα διάφορα ἀρώματα, καὶ μύρα, ἵνα ἐλθούσαι ἀλείψωσι τὸ σῶμα τῆ Ἰησοῦ, ἡσύχασαν· εὐλαβέμεναι τῆς νενομοθετημένης τῆ Σαββάτης ἀργίας τὴν ἀθέτησιν (51).

§. 144.

Παρελθούσης τῆς τῆ Σαββάτης ἡμέρας, κατὰ τὸν βαθὺν ὄρθρον τῆς ἐφεξῆς Κυριακῆς (τῆς μιᾶς Σαββάτων· (52) μεθ' ὥρας ὥσεί τριάκοντα ἕξ ἀπὸ τῆς τῆ ζωο-

48) Ματθ. ΚΖ'. 57-61. Μάρκ. ΙΕ'. 42-47. Λουκ. ΚΓ'. 50-55. Ἰωάν. ΙΘ'. 38-42.

49) Μαρτίς καὶ ἡμέρα Σαββάτης.

50) Ματθ. ΚΖ'. 62-66.

51) Μάρκ. Ις'. 1. Λουκ. ΚΓ'. 56.

52) Μαρτίς καὶ.

οδοὺς νεκρώσεως, αἱ γυναῖκες ἔρχονται μετὰ τῶν κρυσίμων ἀρωμάτων εἰς τὸ μνημεῖον· ἐν ᾧ δὲ διαλο-
ζονται καθ' ἑαυτάς, τίς ἀποκυλίσει αὐταῖς τὸν τὸ
ἥμα ἐπιπωματίζοντα λίθον, γίνεται σεισμὸς φοβε-
ρός, καὶ τὸν λίθον Ἄγγελος ἀποκυλίσας, κἀκεῖται
ἐπ' αὐτὸν, ἀστραπηφόρος τὴν ὄψιν, χιωνόφοτος τὴν
λήν, ὅστις ἐπιφανεῖς ἀπενέκρωσεν ἀπὸ τοῦ φόβου τῆς
λακας. Ἐν τῷ δὲ αἱ γυναῖκες εἰσελθῶσαι εἰς
τὸ μνημεῖον, ὁρῶσιν ἄλλας δύο Ἀγγέλους ἐν ἀνδρικῷ
ἔμφημι, καὶ ἐδόθησιν ὁμοίως ἀστραπτύσαις, μηνύον-
τες αὐταῖς τῷ Σωτῆρι τὴν ἔγερσιν, καὶ ἀποσέλλουν-
τες αὐτάς νὰ δράμωσι κατὰ τάχος, καὶ νὰ ἀπαγ-
γέλωσι τοῖς Μαθηταῖς τὰ Φαιδρὰ Εὐαγγέλια, ὅτι
προειρημένα αὐταῖς πάντα ἐπληρώθησαν· καὶ ἅμα
εἶπεν αὐτοῖς, νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
ὅτι, θέλει ἀξιωθῆναι νὰ ἴδῃ καὶ αὐτοπροσώπως, τὸν
Σωτῆρα καὶ Κύριον αὐτῶν καὶ Διδάσκαλον (53).

§. 145.

Ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία φθάσασα ἐν τῷ καὶ αὐτὴ
ἐν σκότεις, καὶ ἰδῶσα τὸν λίθον μετηρμένον ἀπὸ τῆς
ῥαυτῆς τῆς μνημεῖου, πετᾷ εὐθύς, καὶ ἀναγγέλλει εἰς
τὸν οἶκον καὶ Ἰωάννην, ὅτι ἐπῆραν ἀπὸ τοῦ τάφου τὸν
λίθον· ὅθεν Ἰωάννης νεανικῶς προτρέχει, καὶ παρα-
στάς βλέπει τὰ ὀθονία μόνα χωρὶς νὰ εἰσελθῇ.
Ἀπὸ τοῦ φόβου δὲ μετ' αὐτὸν καὶ ὁ Πέτρος, καὶ εἰσελθὼν
λέγει χωριστὸν τῶν ὀθονίων τὸ Σκεδᾶριον, ἐντετυ-
γμένον εἰς ἓνα τόπον· καὶ τότε εἰσελθὼν καὶ ὁ προ-
φθά-

Ματθ. ΚΗ'. 1-7. Μάρκ. Ις'. 1-7. Λουκ. ΚΔ'. 1-8. Ἰωάν.
Κ'. 1.

Φθάσας Ἰωάννης εἶδε καὶ ἐπίστευσε. Διὸ καὶ ἐπανήλ-
θον εἰς Ἱερουσαλὴμ κήρυκες ἥδη τῆς ὑπερφυῆς Ἀνα-
σάσεως· τὴν ὁποίαν, ἕως μὲν τότε δὲν ἐκατανόουν προ-
λεγομένην ἐν ταῖς Γραφαῖς· τότε δὲ τέλεον ἐπληρο-
φορεῖντο ἐξ αὐτῆς τῆς τῶν πραγμάτων ἐκβάσεως (54).

§. 146.

Ἐν τῷ μεταξὺ μαθόντες οἱ Ἀρχιερεῖς τὰ συμ-
βάντα, πείθουσι δι' ἀργυρίων ἱκανῶν τὰς στρατιώτας,
να διαφημίσεν, ὅτι ἐλθόντες οἱ Μαθηταὶ διὰ νυκ-
τὸς ἐκλεψαν τὸν νεκρὸν διδάσκαλον, αὐτῶν κοιμωμέ-
νων. Καὶ διεδόθη μὲν τοῖς Ἰουδαίοις ἡ τοιαύτη φήμη (1).
Ἄλλ' ἐθριάμβευσεν ἡ ἀλήθεια κατὰ τῆ ψεύδους·
ἐπειδὴ ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς, παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα
πραγματικῶς καὶ ταῖς γυναῖξι, καὶ τοῖς Ἀποστόλοις,
καὶ τοῖς λοιποῖς Μαθηταῖς, ἐχ' ἅπαξ, ἀλλὰ πολλα-
κίς ὁπτανόμενος αὐτοῖς δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα (2).

§. 147.

Α', ἐφάνη Μαρία τῇ Μαγδαληνῇ, ἥτις καὶ κατ'
ἀρχὰς, τὸν κηπευτὸν εἶναι νομίσασα, εὐθὺς ἐκ τῆς Φω-
νῆς: Μαρία· τὸν ἐγνώρισε: Ῥαββενὶ! καὶ παρ'
αὐτῇ ἀπεσάλη τῆς ὥρας πρὸς τὰς Μαθητὰς μηνύτρια
τῆς χαρμοσύνης Ἀνασάσεως (3).

§. 148.

54) Ἰωάν. Κ'. 1-10.

1) Ματθ. ΚΗ'. 11-15.

2) Πράξ. Α'. 3-

3) Μάρκ. Ιε'. 9-11. Ἰωάν. Κ'. 11-18.

§. 148.

Β'. ἐφάνη εἰς τὰς ἀπὸ τῆ μνημεῖς ἐπισρεφύσας
 γυναικας, αἷς εἶπε τὸ, χαίρετε· καὶ ἄς ἐνιχύσας:
 „μὴ φοβεῖσθε: ἀπέστειλεν ἵνα ἀπαγγείλῃσι τοῖς
 Μαθηταῖς, ὅπως ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ
 κεῖ „αὐτὸν ὄψονται (4).

§. 149.

Γ'. ἐφάνη εἰς τὸν Πέτρον, κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν
 Λεκάν (5), „ὥφθη Σίμονι· καὶ κατὰ τὸν Ἀπόστο-
 λον Παῦλον (6) „ὥφθη Κηφᾶ· ὅφ' ἔ δὴ ἀναγ-
 γείλαντος ἐπληροφορήθησαν ἀκούσαντες καὶ οἱ λοιποὶ,
 ὅτι ἡγέρθη ὁ Κύριος ὄντως.

§. 150.

Δ'. ἐφάνη εἰς τὰς δύο, τὰς πορευομένους εἰς Ἐμμαῶς
 ὧν ὁ μὲν, ὀνομάζεται Κλεώπας, τῆ δὲ ἑτέρας σιγαῖται
 τὸ ὄνομα (7). Καὶ τινὲς μὲν ὑπέλαβον ὅτι ἱστος ἦν ὁ
 Εὐαγγελιστὴς Λεκάς (8). Ἀλλ' ὁ Λεκάς κατ' ἀρχὰς
 τῆ Εὐαγγελίᾳ, δὲν συναριθμεῖ ἑαυτὸν μετ' ἐκείνων,
 οἵτινες αὐτόπται καὶ ὑπηρέται τῆ λόγῃ ἐγένοντο (9).
 ἕτεροι δὲ τὸν Συνοδοιπόρον τῆ Κλεώπα τὸν ὀνόμασαν
 Σί-

4) Ματθ. ΚΗ'. 9. 10.

5) Κεφ. ΚΔ'. 34.

6) Α. Κορινθ. ΙΕ'. 5.

7) Μάρκ. Ις'. 12. 13. Λεκ. ΚΔ'. 13-35.

8) Θεοφύλ. ἐνταῦθα. Νικηφόρ. ὁ Κάλκ. ἐν τῇ Ἐκκλ. Ἱστορ.
 Βιβλ. Α'. Κεφ. λδ'.

9) Λεκ. Α'. 2.

Σίμωνα (10). Ὁ δὲ Ἱερὸς Ἐπιφάνιος (11) ἐνόμισεν, ὅτι αὐτὸς ἦτον ὁ Ναθαναὴλ. Πάντα ταῦτα ἀμφιλεγόμενα ἡ σιγὴ τῶν Εὐαγγελιστῶν καθίστησι.

§. 151.

Ε'. ἐφάνη, ὁψίας ἤδη ἔσης, κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως, τοῖς Μαθηταῖς συνηγμένοις, ἐσελθὼν τῶν Θυρῶν κεκλεισμένων, δείξας αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὰς πόδας, καὶ φαγὼν ἐνώπιον αὐτῶν, „ἔχθυρος ὀπτῆ μέρος, καὶ ἀπὸ μελισσίς κη„ρίς· καὶ διανοίξας αὐτοῖς τὸν νῆν τῆ συνιέναι τὰς Γραφὰς, μεταδὲς τεῖτῃ ἐμφυσήματος, καὶ διορίσας αὐτοῖς εἰς τὴν Ἀποστολὴν τῆ κηρύγματος (12).

§. 152.

Καὶ αὐταὶ μὲν αἱ Φανερώσεις τῆ Κυρίᾳ, ἐγένοντο πᾶσαι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς. Ὅτι δὲ τῇ αὐτῇ ταύτῃ ἡμέρᾳ καὶ εἰς τὴν αἰπαρθενον αὐτῆ μητέρα ἐφάνη ὁ Κύριος, ὥστινες ἐγνωμάτευσαν· (13) τῷτο εὐσεβῶς μὲν δυνάμεθα νὰ τὸ τεκμηριώσωμεν· ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Εὐαγγελιστῶν ὅμως καὶ περὶ τῆς ἑδὲν ἀκρόμεν.

§. 153.

ς'. Μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως, παρέστη πάλιν τοῖς Μαθηταῖς συνηθροισμένοις, τῶν Θυρῶν κεκλει-

10) Ὁριγένης εἰς τὸν Ἱερ. καὶ εἰς τὸν Ἰωάν. καὶ ἐν τοῖς κατὰ Κέλ. Βασίλ. ὁ Μέγ. εἰς τὸν Ἡσαΐαν Κεφ. 5'.

11) Ἐπιφάν. Αἰρέσ. ΚΓ'. Ἀριθμ. 5'.

12) Λευκ. ΚΔ'. 36-49. Ἰωάν. Κ'. 19-23.

13) Μελέτ. ὁ Ἀθην. ἐν τῇ Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Α'. Κεφ. 9.

§. 158.

ΙΑ'. τῇ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως, (22) εἰς Ἱερουσαλὴμ πρῶτον πολλαὶ διαλεχθεῖς πρὸς τι Μαθητὰς ὁ Κύριος· προσβιβάσας αὐτὰς εἰς τὸ τῷ Εὐαγγελίᾳ κήρυγμα· προδηλώσας τὰ σημεῖα, ὅσα τοῖς πισεύουσι μέλλουσι παρακολουθεῖν· παραγγείλας αὐτοῖς ἵνα μένωσιν αὐτῷ, ἕως ὅτι ἐνδύσωνται τὴν ἐξ ὕψους δύναμιν ἐπελθόντος τῷ Ἁγίῳ πνεύματος ἐπ' αὐτὰς, ἐξηγαγεν αὐτὰς εἰς Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτῶν εὐλόγησεν αὐτάς· καὶ βλέπόντων αὐτῶν, ἐπύρθη καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ νεφέλῃ ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ὅτε καὶ δύο Ἄγγελοι παρασάντες, τί ἐσήκατε (εἶπον) ἄνδρες Γαλιλαῖοι εἰς τὸν οὐρανόν ἀτενίζοντες· ὁ αὐτὸς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπως ἐλεύσεται, ὃν τρόπον ἐθεάσαθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν μετὰ χαρᾶς μεγάλης (23).

Ἔ Τ Ο Σ Λ Δ'.

§. 159.

Μετὰ τὴν εἰς οὐρανὸς τῷ Κυρίῳ Ἀνάληψιν, οἱ Ἀπόστολοι σὺν ταῖς Γυναῖξιν, καὶ Μαρίᾳ τῇ Θεομήτορι, (Σημείωσα ὅτι ἐνταῦθα τὸ ἔχατον, τῆς Θεοτόκου Μαρίας ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ γίνεται μνεία·) καὶ σὺν τοῖς

22) Ματθ. γ'.

23) Μάρκ. Ιε'. 15-19. Λουκ. ΚΔ'. 50-52. Πράξ. Α'. 3-12.

τοῖς Ἀδελφοῖς αὐτῷ ψυχὰν τὸν ἀριθμὸν ὥσπερ ἑκατὸν εἴκοσι, προσεκαρτέρουν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει ἐν τῷ ὑπερώῳ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ. Τὸ δὲ ὑπερώϊον, (μέρος τὸ ἀνώτερον τῆς οἴκου, τὸ ὁποῖον οἱ Ἑβραῖοι διακρισμένον εἶχον ἐκ συνηθείας εἰς τόπον Εὐκτήριον) οἱ μὲν νομίζουσιν, ὅτι ἦν ἐν τῷ οἴκῳ Ἰωάννης τῆς Εὐαγγελιστῆς· οἱ δὲ, ἐν τῷ τῆς Μαρίας τῆς Μητρὸς Ἰωάννης τῆς ἐπωνομαζομένης Μάρκος. Ἄλλοι ἀπλῶς ἐκείνο λέγουσιν εἶναι, ἐν ᾧ ὁ Χριστὸς τὸ σαυρώσιμον Πάγκα ἐτέλεισεν. Ἄλλοι τελευταῖον (καὶ ἴσως ἐκ ἀπιθανῶς) ὅτι αὐτὸ ἦν ἐν τῶν ὑπερώϊων, τῶν ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς Ἀλλῆς τῆς Ναῦ· ὅποια ἦσαν διάφορα ἐκεῖ ὑπερώϊα, τὰ εἰς ὑποδοχὴν τῶν εἰς τὸ Ἱερόν συντρεχόντων πάντοτε ἀναπεπταμένα, καὶ παντὶ τῷ βυλόμενῳ εἰσέρχεσθαι ἔτοιμα (1). Ἐκεῖ δὲ τότε ἐπρόβαλεν ὁ Πέτρος τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς τῶν Ἀποστόλων χορῆς, ἀποδείξας ἐκ τῶν ψαλμῶν (2) ὅτι τὴν ἐπισκοπὴν τῆς προδότῃς Ἰῦδα, τῆς κακῶς μετὰ τὴν προδοσίαν τὸ ζῆν κατασφύσαντος προωρισμένον ἦν νὰ τὴν λάβῃ ἕτερος· ὅθεν σήσαντες ἐν μέσῳ δύο τῶν γνωρίμων, Ἰωσήφ τὸν καλέμενον Βαρσαβᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰῦσος· καὶ Ματθαῖον· καὶ πρὸς Θεὸν προσευξάμενοι, ὅπως ἀναδείξῃ ὃν ἐξελέξατο· καὶ κλήρης δόντες, εἶδον ὅτι ἔπεσεν ὁ κληρὸς ἐπὶ Ματθαῖον· καὶ συγκατεψηφίσθη ὁστος μετὰ τῶν ἑνδεκα Ἀποστόλων (3).

§. 160.

1) "Ορα Καμπέγιον Βιτρίγγαν περὶ τῆς Παλαιᾶς Συναγωγῆς Βιβλ. Α'. Μέρ. Α'. Σελ. 152-154.

2) Ψαλμ. ΕΘ'. 26.

3) Πράξ. Α'. 13 - ἄχρι τέλους.

§. 160.

Ἐν τῷ τῷ ὑπερώῳ, τῇ πεντηκοστῇ ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως ἡμέρας, δεκάτῃ δὲ ἀπὸ τῆς Ἀναλήψεως τῆς Κυρίας (4) περὶ ὥραν τρίτην τῆς ἡμέρας, ἐν ᾧ οἱ Ἀπόστολοι μετὰ τῶν Μαθητῶν, καὶ τῶν ἄλλων, ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, περιμένοντες τὴν ἐπαγγελίαν τῆς πατρὸς, ἐπεφοίτησεν ἐπ' αὐτὰς αἰσθητῶς ἡ ἐξ ὑψους δύναμις. Πνεῦμα σφοδρὸν καὶ βίαιον πνεῦσαν ἐξαίφνης ἐπλήρωσε τὸν οἶκον. Μία γλῶσσα πυρίνη ἐκάτισεν ἐπὶ τῆς ἐκάστη κεφαλῆς. Καὶ πνευματέμφοροι γενόμενοι οἱ ἐκεῖ πάντες κατὰ τὴν Ἰωὴλ προφητείαν (5), ἤρξαντο λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τῆς Θεᾶ· τότε τὰ ἀπὸ διαφόρων χωρῶν συρρέυσαντα διὰ τὴν ἑορτὴν πλήθη, Πάρθοι, καὶ Μῆδοι, καὶ Ἑλαμίται κτ. κτ., πολυαριθμότερα ὑπὲρ ἄλλοτε ποτε κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον συναθροισθέντα διὰ τὴν διατρέχουσαν φήμην τῆς τῆς προσδοκωμένης Μεσσίας ἐλεύσεως, ἦν αἱ τῶν Γραφῶν προρρήσεις, καὶ μάλιστα αἱ τῆς Δανιὴλ· (6) ὑπέχοντο ὡς ἤδη ἐγγίζουσιν· ἐξίσταντο καὶ ὑπερεθαύμαζον, ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι ἐλάλουν, καὶ ἤκουεν εἰς ἑκάστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν. Τότε ὁ Πέτρος ἐπάρας τὴν φωνὴν ἐνώπιον πάντων κηρύττει τὸν Ναζωραῖον Σωτῆρα, καὶ διὰ πολλῶν ἀποδείχνει, ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ Κύριος ὁ χριστὸς, ὃν ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἐσάυρωσε, καὶ ὃν ὁ Κύριος ἀνέστησεν. Ὅθεν πολλοὶ κατανυγέντες, καὶ τὸν λόγον ἀποδεξάμενοι, ἐβαπτίσθησαν· καὶ προσετέθησαν τῇ ἡμέρᾳ

H 2

ἐκεῖ-

4) Ματθ. ιγ'.

5) Κεφαλ. Β'. 28-32.

6) Κεφαλ. Θ'. 25.

ἐκείνη ψυχὰ ὥσεϊ τριχίλια. Οἱ δὲ πιθεύοντες αὐνῶντες μὲν τὸν Θεὸν παρρησία ἐν τῷ Ἱερῷ, κλῶντες δὲ τὸν τῆς εὐχαριστίας ἄρτον κατ' ἰδίαν ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν ᾧ τροφῆς μετελάμβανον, εἶχον μεταξὺ αἰθλήλων τὰ πάντα κοινὰ, ζῶντες ἐν ἀγαθιάσει ψυχῆς, καὶ ἐν ἀπλότῃ καρδίᾳ (7). Αὐτὰ αἱ πρῶται τῆς Ἐκκλησίας αὐξήσεις.

§. 161.

Ἐν μιᾷ τῶν ἐφεξῆς ἡμερῶν Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀναβάντες εἰς τὸ Ἱερὸν κατὰ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐννάτην. Θεραπεύσει τὸν χωλὸν τὸν ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῆς· οἱ λαοὶ πάλιν ἐκθαμβοὶ ἐπὶ τῇ παραδόξῳ συντρέχουσιν εἰς τὴν τῆ Σολομῶντος σοάν, καὶ βλέπous τὸν ἐπὶ τῇ πύλῃ τῆς Ἱερῆς πρότερον κατακείμενον, καὶ προσαιτῶντα, ὀπίσω τότε τῶν Ἀποστόλων περιπατῶντα, καὶ πηδῶντα ὑπὸ χαρᾶς, καὶ τὸν Θεὸν μεγαλύνοντα. Καὶ ἐκεῖ πάλιν ὁ Πέτρος εὐκαιρῶς τὴν τῆ Σωτῆρος ἐπιδημίαν διδάσκει, ἀποδεικνύς ὅτι ὁ ἐλθὼν Μεσσίας, διὰ σώματος τῆ Μωσέως καὶ τῶν Προφητῶν, ἦν πρὸ αἰῶνος αὐτοῖς προκατηγγελμένος· ὅτι αὐτοὶ μὲν παρέδωκαν αὐτὸν εἰς Θάνατον, ὁ δὲ Θεὸς αὐτὸν αὐτοῖς ἐξανέστηsen· ὅτι καὶ πάλιν αὐτοὶ ἂν μετανόηsen, θέλει ἀπολάβειν τὰς πρὸς τὴς Πατέρας αὐτῶν προῦπεσχημένας εὐλογίας. Καὶ διὰ τῆς τοιαύτης Διδασκαλίας σαγηνεύει πάλιν ὁ Ἀπόστολος χιλιάδας Ἀνδρῶν, καὶ τὴς ἀναγεννᾶ δια τῆς Βαπτίσματος (8).

§. 162.

7) Πράξ. Β'. 1 - 41.

8) Πράξ. Γ'. 1 - 26. Καὶ Δ'. 4.

§. 162.

Ἐπὶ τῷ οἱ δύο Ἀποσόλοι συλληφθέντες ὑπὸ τῶν Ἱερέων καὶ τῶν Ἀρχόντων φυλακίζονται. Εἶτα ἐπὶ πληρεσάτε Συνεδρίῃ ἐνάγονται, ἀνακρίνονται, ἀπολογῶνται, κηρύττεισι παρρησίᾳ μεγάλη τὸν σταυρωθέντα Ναζωραῖον, μαρτυρόμενοι ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ὑπ' αὐτῶν ἐξεσθηνθεὶς ἀκρογωνιαίος λίθος, καὶ „ἐκ „ἔσιν ἐν ἄλλῳ ὁδῶνι ἢ Σωτηρίᾳ. Οὕτω δὲ παρρησιαζόμενοι δὲν παιδεύονται, διὰ τὴν αὐτοψίαν τῷ θαύματος· ἐπαπειλῶνται ὅμως, καὶ παραγγέλλονται „μηκέτι φθέγγεσθαι, μηδὲ διδάσκειν „ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῷ Ἰησοῦ καὶ τέως ἀπολύονται. Ἄλλ' ἐπιστρέψαντες πρὸς τὰς ἰδίους, ἐπικαλῶνται ὁμοθυμαδὸν τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν, καὶ σαλευθέντες τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, πληθέντες δαφιλεσέρας τῆς τῷ πνεύματος χάριτος καὶ δυνάμεως, ἐλάλουν τὸν λόγον τῷ Θεῷ μετὰ πλείονος παρρησίας (9).

§. 163.

Οὐδὲν τότε ἴδιον εἶχον οἱ πιστεύοντες. Τὸ ἐμὸν καὶ τὸ Σὸν ἔλειπεν ἀπὸ τὰς πρώτας τῷ χριστῷ ἀκολούθως, διὰ τὸ ὡς Ἀδελφοὶ πάντες ἐνόμιζον καὶ πάντα κοινὰ. Ὁθεν καὶ Ἰωσήφ ὁ Λευΐτης μὲν τὴν φυλὴν, τῷ δὲ γένει Κύπριος, ὁ ἐπικληθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων Βαρνάβας, ὅπερ ἐστίν: υἱὸς παρακλήσεως· (πρὸς ἀντιδιαβολὴν Ἰσως τῷ ἄλλῳ Ἰωσὴφ τῷ καλεσμένῳ Βαρσαβᾷ, καὶ ἐπικληθέντος Ἰέσῃ) πωλήσας τὸν ἴδιον
H 3 ἀγρὸν,

ἀγρόν, ἤνεγκε τὸ χρῆμα, καὶ ἔθηκε παρὰ τὰς πόδας τῶν Ἀποσώλων (10). Ἀλλ' Ἀνανίας τις μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτῆς Σαπφείρας, ἐν ᾧ τὴν αὐτὴν διάθεσιν ὑποκριθέντες, καὶ νοσφισάμενοι μέρος τῆς τιμῆς τῆς πωληθέντος κτήματος, ψεύδοντα τὸ πνεῦμα τὸ Ἅγιον, πίπτει νεκροὶ ἐλεγχόμενοι, καὶ ὑπὸ τῶν νεανίσκων (11) τιστέσιν ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν νεκροφορέμενοι ἐνταφιάζοντα· καταδικάζοντος, καὶ παραδειγματίζοντος, διὰ τῆς φοβεράς ποινῆς, τῆ Θεῆ, ὡς ἀμάρτημα θανασιμώτατον, καὶ ἀναιρετικὸν τῆς χριστιανικῆς ἀκεραιότητος τὴν ὑπόκρισιν.

§. 164.

Τὰ Σημεῖα τὰ ὑπὸ τῶν Ἀποσώλων παραδόξως τελέμενα περισσεύοντα· οἱ προσιθέμενοι τῇ πίσει πληθύνοντα· ἐπὶ τέτοις οἱ Ἀπόστολοι φυλακίζοντα· ἀλλ' ὑπὸ Ἀγγέλων, νυκτὸς ἀνοίξαντος τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐξάγοντα· καὶ παρασάντες λαλῶσιν εἰς τὸ

10) Πράξ. Δ'. 32 - 37.

11) Πράξ. Ε'. 1-11. Σημειώται δὲ καλῶς ἐνταῦθα, ὅτι νεώτεροι καὶ νεανίσκοι νοῦνται οἱ ἐπὶ τινος ὑπηρεσίας τεταγμένοι, καὶ ἄλλως ὥς τὴν ἡλικίαν προήκοντες. Ὡς περ ἐξ ἐναντίας πρεσβύτεροι καλῶνται, οἱ προτεταγμένοι καὶ προεφεύοντες, καίτοι πολλὰκις νεάζοντες. Ὅθεν ἐν τῇ Γραφῇ συχνάκις ὁ παῖς, καὶ ἡ παιδίσκη, ἀντὶ τοῦ δέλου καὶ ἡ δέλη. Ἴσως δὲ κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτην εἴρηται καὶ τὸ ψαλμικόν „νεώτερος ἐγὼ εἰμὶ καὶ ἐξεδυνωμένος. Ψαλμ. ρη. ιβ'. Ἀλλὰ δείκνυται τῆτο καὶ ἐξ ἐκείνου· ὁ μείζων ἐν ὑμῶν γενέσθω ὡς ὁ νεώτερος. (Λεκ. ΚΒ'. 26.) Καὶ ἐξ ἐκείνου: „οἱ Νεώτεροι ὑποτάγητε τοῖς πρεσβυτέροις (Α'. Πέτρ. Ε'. 5.) ὅτι καὶ ἐδῶ ὁ Ἀπόστολος τὰς τάξεις ἀποβλέπει, ὅχι τὰς ἡλικίας· ὅρα Μοχμε. Ἐκκλ. Ἰσορ. Τμήμ. Α'. Μέρ. Β'. Κεφ. Β'. §. Χ. Καὶ Σημειώσ (γ).

ν μετὰ πάσης ἐλευθερίας. Συγκροτεῖται τοίνυν
 τῶν Συνέδριον, ἐν ᾧ, ὡς ἀθετηταὶ τῆς γενο-
 μένου προτέρου παραγγελίας, καὶ ὡς δημηγέ-
 ρασιασὰ ἐπιπλήττονται. Πρὸς ταῦτα δὲ οἱ
 λαοὶ ἀποκριθέντες, ὅτι „πειθαρχεῖν δεῖ
 μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις, εὐψύχως πάλιν
 λόγον κηρύττεισι τὸν Σωτήριον. Διὸ οἱ συνε-
 κτες διαπριόμενοι βεβλύνονται νὰ τὰς φονεύσιν.
 Νομοδιδάσκαλος Γαμαλιήλ (12) προβάλλων εἰς
 ἕνα τὰς δύο προλαβόντας ἀπατεῶνας τόντε
 ν (13) πρῶτον, καὶ μετ' ἐκείνον Ἰδὸν τὸν
 ἄνθρωπον· οἱ ὅποιοι ρασιασὰ καὶ δημοταράκτα γε-
 γνότεως κακοὶ κακῶς ἀπώλοντο. Προθεῖς δὲ ὅτι,
 ἔργον τῆτο τῷ Ἰησοῦ, „εἰ μὲν ἐξ ἀνθρώ-
 πων, καταλυθήσεται, εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ, πρέ-
 προσέχωσι „μήποτε καὶ Θεομάχοι εὐρε-
 θῶσι.

Η 3

Θ ὦσι

Γαμαλιήλ ἔτος Διδάσκαλος ἐχορημάτισε τῷ Θεῷ Παύλῳ·
 δὲ Φατὶν, ὅτι καὶ τῷ Βαρνάβῃ, καὶ τῷ Στεφάνῳ. Ἐπει-
 ἀπὸ τῶ διωγμοῦ τῶν Ἀποστόλων τὰς ἐν τῷ Συνεδρίῳ ἀπέ-
 φαίνεται ὅτι ἦτον καὶ αὐτὸς τῆς τῷ Χριστῷ Μάνδρας
 χριστον ἐν τῷ κρυπτῷ) πρόβατον. Ὁ Θεὸς χρυσότομος
 ἐς Πράξ. ὁμίλ. ΙΘ'.) λέγει ὅτι ὁ Γαμαλιήλ ἐπίβησε πρὸ
 Ἰδὸν. Ἰσορᾶσι δέτινες, ὅτι ἐβαπτίσθη ὑπὸ Πέτρον καὶ

Θευδᾶς ἔτος, ἄλλος εἶναι βέβαια, παρὰ τὸν ὑπὸ Ἰω-
 Φλαβίου (Ἀρχαιολ. Βιβλ. Κ'. ΚεΦ. β'.) ἰσορᾶμενον· ὁ
 ἀτὰ Φλάβιον γόνος, ἐκίνησε τὴν εἰσὶν ἐπὶ τῆς Κλαυδίου
 αἰας, ὅτε καὶ ὑπὸ Κεσπίου Φάδῃ, τῷ τῆς Ἰαδαίας ἐπι-
 λόντος ἐξωγρήθη, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀπετιμήθη· ὁ δὲ Θεου-
 γερὶ δὲ λέγει ἐνταῦθα ὁ Γαμαλιήλ, πρὸ Ἰδὸν ὑπῆρξε τῷ
 αἰας. Ἰδὸν δὲ ὁ Γαλιλαῖος ἐκίνησε τὴν εἰσὶν ἐν ταῖς
 τῆς Ἀπογραφῆς, Αὐγάς μὲν Μοναρχῶντος, Κυρηναῖ
 Συρίας ἡγεμονεύοντος.

Θῶσι· κατέσειλε συνετῶς διὰ τῶν τῶν ῥημάτων τῆ Συνεδρίας τὸν ζῆλον. Καὶ λοιπὸν οἱ Ἀπόστολοι τότε ῥαβδιθύνοντες ἀπελύθησαν. Χαίροντες δὲ ὅτι ἡξιώθησαν ὑπὲρ τῆ Κυρίας ἀτιμαθῆναι, εἰδὲ μετὰ τῆ τοῦ ἔπαυον πᾶσαν ἡμέραν, καὶ ἐν τῷ Ἱερῷ, καὶ κατ' οἶκον, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν Χριστόν (14).

§. 165.

Οἱ Γογγυσμοὶ τῶν Ἑλληνιστῶν, (δηλ. τῶν ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀποίκων ἢ παροίκων καὶ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν μεταχειριζομένων ἐβραίων) ὅτι ἐν τῇ τῶν ἐλεημοσυνῶν διανομῇ, αἱ παρ' αὐτοῖς ἰχνηρεύσαι γυναῖκες παρημελῶντο καὶ παρεβλέποντο· ἐγένετο αἰτία τῆς τῶν ἑπτὰ Διακόνων ἐκλογῆς. Ἀναγκαῖοι ἦσαν τινὲς Ἄνδρες νὰ ἀναλάβουν τὴν Φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν τῶν βιωτικῶν τῶν ὑπεργημάτων, διὰ νὰ ἔχωσιν ὅλην τὴν εὐκαιρίαν οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ λοιποὶ Μαθηταὶ νὰ ἐναχολῶνται περὶ τὴν τῆς λόγος διανομὴν, καὶ τὴν διάδοσιν τῆς Θεῆς κηρύγματος. Ἐξελέξαντο τοίνυν ἐπὶ τῆς εἰρημένης χρείας, Ἄνδρας μεμαρτυρημένους τε καὶ ἀξιοπίστους, καὶ πνεύματος Ἁγίου πλήρεις ἑπτὰ· Στέφανον, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρόχορον, καὶ Νικάνορα, καὶ Τίμωνα, καὶ Παρμενᾶν, καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχείαν. Ἐκ τῶν ὀνομάτων φαίνεται, ὅτι ἦσαν ἔτοιμοι σχεδὸν οἱ πάντες Ἑλληνισταί· ὁ δὲ Νικόλαος ὡς προσήλυτος (15) ἐπιλεγόμενος, φανερά

14) Πράξ. Ε'. 12-24.

15) Οἱ προσήλυτοι, ἢ ἦσαν τῆς Αὐλῆς καὶ τῆ συνοικισμῶ· ὅσοι ἐκ τῶν ἐθνῶν ἐρχόμενοι, καὶ ἀποπτόντες τὴν εἰδω-

νερὰ μαρτυρεῖται, ὅτι ἐξ ἐθνικῶν εἰς τὴν Συναγωγὴν τὸ πρῶσον, ἔπειτα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐνεκεντρίωθη. Οἱ Διάκονοι ἔτοι παρεκτὸς τῆς ἐπισαΐας, τῆς περὶ τὴν τῶν πτωχῶν ἐπιμέλειαν πρὸς ἣν διωρίθησαν, ἔργον εἶχον προσέτι καὶ τὴν διακονίαν τῷ λόγῳ, Εὐαγγελισαὶ ὄντες καὶ κήρυκες καὶ αὐτοὶ, τῆς εἰς χριστὸν πίσεως ὡς ἐκ τῶν πράξεων τῷ Στεφάνῳ καὶ τῷ Φιλίππῳ συμπεραίνεται (16).

§. 166.

Κατὰ τὸν αὐτὸν λέγσει χρόνον (17), καὶ Ἰάκωβος ὁ ἐλάσσων καλέμενος (πρὸς διασολὴν τῷ Ἀποστόλῳ Ἰακώβῳ, ὅστις λέγεται μέιζων) καὶ Ἀδελφότητος (ὡς ὧν υἱὸς Ἀλφαῖς, καὶ Μαρίας τῆς Ἀδελφῆς ἢ πρωτεξαδέλφης τῆς Παρθένου κατὰ τινας) (18) ἢ υἱὸς τῷ Μνήσορος Ἰωσήφ, καὶ τῆς γυναικὸς ἣν εἶχε, πρὶν μνησευθῇ τὴν Ἀειπάρενον, κατ' ἄλλους (19), καὶ ἴσως πιθανώτερον) κατεσάθη πρῶτος Ἐπίσκοπος τῆς Ἰε-

Η 5

ρσα-

εἰδωλολατρείαν, καὶ χωρὶς νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὰς Νομικὰς τελετὰς, ἐπετρέποντο νὰ κατοικῶσιν εἰς τὴν γῆν τῶν Ἰσραηλιτῶν ἢ ἦσαν προσήλυτοι τῆς Διαθήκης ὅσοι καὶ ἀκριβῶς Ἰουδαίζοντες περιετέμνοντο, καὶ τὰ τῷ Νόμῳ πάντα ἐτήρουν. Οἱ αὐτοὶ δὲ ἔτοι ὠνομάζοντο καὶ προσήλυτοι τῆς Δικαιοσύνης.

16) Πράξ. ε'. 1-7.

17) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικοῖς.

18) Χρυσός. καὶ Θεοδώριτ. εἰς τὴν πρὸς Γαλάτας. Καὶ Ἱερών. περὶ τῶν Ἐκκλησιῶν. Συγγραφή.

19) Εὐσέβ. ἐν τῇ Ἐκκλησιᾷ. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. Α'. Καὶ ἐπιφάν. ἐν ταῖς Αἰρέσεσι τῶν Ναζηραίων, καὶ τῶν Ἀντιδομαριανιτῶν. Καὶ Γρηγόρ. ὁ Νύστ. Λόγ. Β'. περὶ Ἀναστάσεως. Καὶ Ἰππόλ. παρὰ Νικηφ. Καλλιῶν Βιβλ. Β'. Κεφ. γ'.

ρεσσαλήμ. Ἐπὶ δὲ τῆς ἐπισκοπικῆς ταύτης Καθέδρας, ὑπ' αὐτῆς τῆς Κυρίας λέγεται προαχθῆναι ὁ Ἰάκωβος ἕτος ὁ Ἀδελφός Θεός, ὅπως, οἱ Ἀπόστολοι οἱ κορυφαῖοι, Πέτρος, καὶ Ἰάκωβος, καὶ Ἰωάννης, ὑπὲρ δόξης μὴ ἐπιδικάζοντα (20).

§. 167.

Ἐν τῷ αὐτῷ τέτῳ ἔτει καταγράφει ὁ Εὐσέβιος (21) καὶ τὴν συζῆσαι τῶν Ἰσδαίων ταραχὴν διὰ τὰς εἰκόνας τῆς Καίσαρος, τὰς ὁποίας ἤθελεν ὁ Πιλάτος νὰ ψηλώσῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀθετῶν τὰ τῆς Ἑθνεσ πάτρια. Καὶ τὴν δευτέραν δὲ πάλιν εἰσιν, τὴν μετ' ἐκείνην γενομένην, ἐξ ἀφορμῆς τῶν Ἱερῶν χρημάτων τῆς Κορβανᾶ, τὰ ὅποια ὁ αὐτὸς Ἡγεμὼν εἰς τὰς ὑδραγωγίας κατεδαπάνησεν (22).

Ἔ Τ Ο Σ Δ Ε'.

§. 168.

Στέφανος τῶν εἰρημένων Διακόνων ὁ πρῶτος, ποιῶν τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ, καὶ ἀπελέγχων τῇ σοφίᾳ, καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει, τὸς ἐκ διαφόρων Συναγωγῶν Ἑλληνιστὰς Ἰσδαίους, διαβάλλεταί ὡς δῆθεν βλάσφημος, καὶ σύρεται εἰς τὸ Συνέδριον

20) Κλήμης ὁ Ἀλέξανδρ. παρ' Εὐσεβίῳ Ἑκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. α'. Καὶ Ὀριγένης. κατὰ Κέλσ. Καὶ Ἱερών. εἰς τὴν πρὸς Γαλάτ. Α'. 19.

21) Ἐν τοῖς Χρονικοῖς.

22) Ὅρα Ἰωσήφ. Ἰκδ. Ἀρχαιολ. Βιβλ. ΙΗ'. Κεφαλ. Καὶ Ἀλώστ. Βιβλ. Β'. Κεφαλ. ιδ'.

δριον (23). Παύρησιασάμενος δὲ, καὶ διὰ πολλῶν ἐν-
ταῦθα ἀποδείξας τὴν ἔλευσιν τῆς δικαίης, ὅστινος αὐτοὶ
προδόται καὶ Φονεῖς ἐγένοντο, ἐκβάλλεται ἔξω τῆς
πόλεως καὶ λιθοβολεῖται. Ὁ δὲ νεανίας Σαῦλος
(Νεανίας δὲ καλεῖται, ὡς ὑπηρετικὴν τῶα τάξιν ἐκ-
πληρῶν (24), ἴσως· ἐπειδὴ κρατεῖ γνώμη, ὅτι ὑπερέ-
βαινε τότε τὸ ἔτος τῆς ἡλικίας τὸ τριακοσόν· (25)
παρὼν ἐτήρει τῶν λιθοβολισῶν τὰ ἱμάτια (26).

§. 169.

Μετὰ τὴν τῆς Στεφάνου ἀναίρεσιν, σφοδρὸς ἐκινήθη
ὁ κατὰ τῶν πισειντων διωγμός· ὁ δὲ Σαῦλος ἦν ὁ
θερμότερος τῶν ἄλλων διώκτης (27). Τότε ἦν ὁ Φί-
λιππος ἀπελθὼν εὐαγγελίζεται εἰς τὴν Σαμάρειαν
τὸν Χριστόν· καὶ ἐκεῖ πολλὰς μὲν, μεταξὺ δὲ τῶν ἄλ-
λων, καὶ Σίμωνα τὸν Μάγον τὸν Σαμαρέα εἰς τὴν
πίσιν ἐφέλκεται, καὶ βαπτίζει (28). Οἱ δὲ ἐν Ἱερο-
σολύμοις Ἀπόστολοι ἀκέσταντες ὅτι ἐδέχθη τὸν λόγον
ἡ Σαμάρεια, ἀπέστειλαν τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, διὰ
να μεταδώσιν εἰς τὰς ἐκεῖ πισεύσαντας διὰ τῆς τῶν
χειρῶν ἐπιθέσεως τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Βλέπων δὲ
Σίμων ὁ Μάγος, τὴν διὰ τῆς χειροθεσίας ταύτης
θαυμασὴν τῶν χαρισμάτων μετάδοσιν, προσφέρει χρή-
ματα εἰς τὰς Ἀποστόλους, ζητῶν νὰ ἀγοράσῃ τὴν τοι-
αύτην Ἀποστολικὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, καὶ νὰ δύνα-
ται

23) Πράξ. ε'. 8 - 15.

24) Ὅρα ἄνωτ. §. 163. καὶ τὸ παρ' ἡμῶν ἐκεῖ σημειωθέν (u).

25) Ἀνγστίν. Καλμέτ. ἐν τῷ εἰς τὰς πράξ. ὑπόμν. Ἀυτ.

26) Πράξ. Ζ'. 1 - 60.

27) Πράξ. Η'. 1 - 3.

28) Ἀυτ. 4 - 13.

ται καὶ αὐτὸς ὁμοιοτρόπως νὰ μεταδίδῃ (ἐπὶ χρήμασι πάντως) τοῖς ἄλλοις τὴν αὐτὴν δωρεὰν τῆς χάριτος. Διὸ καὶ ὑπὸ τῷ Πέτρῳ, ὡς μὴ ἔχων εὐθείαν τὴν καρδίαν ἐναντίον τῷ Θεῷ, παραδίδεται εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ τῆς κοινωνίας ἐκκόπτεται (29). Αὕτη ἡ τῆς Σιμωνίας πρώτη δυσσεβὴς παρατόλμησις· καὶ ὁτος πρῶτος ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀφορισμὸς καὶ ἀνάθεμα· τὸ τῆς παρανόμου, καὶ ὅλως ἀθέου ἐμπορίας δικαιοῦτατον ἐπιτίμιον.

§. 170.

Οἱ δύο εἰρημένοι Ἀπόστολοι ἐπιστρέφοντες ἐκ Σαμαρείας εἰς Ἱερουσαλὴμ, εὐαγγελίζονται καθ' ὁδὸν εἰς ποῦλὰς Κώμας τῶν Σαμαρειτῶν (30). Ὁ δὲ Φίλιππος, δι' ἐπιταγῆς Ἀγγέλου, ἐξελθὼν ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ κατὰγασαν εἰς Γάζαν, ἀπαντᾷ τὸν Κανδάκης τῆς Βασιλίσσης Αἰθιοπῶν Εὐνῆχον, καὶ κατηχήσας αὐτὸν βαπτίζει. Μεθ' ὃ, ὑπὸ τῷ πνεύματος ἄρπαγεις εὐρίσκεται εἰς Ἀζωτον, καὶ διερχόμενος τὰς πόλεις πάσας εὐαγγελίζεται, ἕως ὃ φθάνει εἰς Καισάρειαν (31). Αὐτὸν τὸν ὑπὸ τῷ Φιλίππῳ βαπτισθέντα Εὐνῆχον, ἄλλοι μὲν τὸν ἐξαποστέλλουσιν ἔπειτα Εὐαγγελιστὴν εἰς τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν. Ἄλλοι δὲ εἰς τὴν Ταπροβάνην. Ἄλλοι δὲ εἰς Μερόην τὴν τῆς Αἰγύπτου· ὡς ἕκαστοι περὶ τῆς χώρας κρίνουσιν, ἐφ' ἧς ἡ Κανδάκη ἐβασίλευεν· οἱ δὲ παλαιοὶ θέλουσιν (32),

ὅτι

29) Αὐτ. 14· 24.

30) Πράξ. Η'. 25.

31) Αὐτ. 26 - 40.

32) Ὅρα Εἰρηηνῶν Βιβλ. Γ'. Κεφ. ιβ'. Καὶ Εὐσέβ. Β'. Ἐκκλ. Ἱστορ. Κεφ. α'. Καὶ Ἱερών. εἰς τὸν Ἡσαΐαν Κεφ. νά. Καὶ Ἐπισ. 103.

ὅτι ὁ Εὐνδῆχος ἔτος ἐχρημάτισεν ὁ πρῶτος Ἀπόστολος τῶν Αἰθιοπῶν· καὶ αὕτη ἡ γνώμη κρατεῖ καὶ παρὰ τοῖς Ἀβυσσηνοῖς ἄχρι τῆς σήμερον.

Ἔ Τ Ο Σ Λς'.

§. 171.

Ὁ χρόνος τῆς τῆ Παύλῃ ἐπιστροφῆς, ὡς μήτε ὑπὸ τῆ Λακᾶ ταῖς Πράξεσι, μηδ' ὑπ' αὐτῆς ἐκείνῃς ἐν ταῖς ἰδίαις Ἐπιστολαῖς προσσημειωθείς, εἶναι ζητήσιμος· τάττεται ὅμως ὑπὸ τῶν Ἀκριβεσέρων (1) ἐν τῷ λς'. ἀπὸ χριστοῦ ἔτει, καὶ κα' Τιβερίῳ Καίσαρος, καθ' ὃν καιρὸν συνεξέσθη ὁ πόλεμος μεταξὺ Ἡρώδους τῆς τετραρχούντος τῆς Γαλιλαίας, καὶ Ἀρέθῃ τῆ Βασιλείως τῶν Ἀράβων. Ὁ Σαῦλος, ὅταν ἐπάνω εἰς τὴν σφοδροτέραν ὁρμὴν τῆς κατὰ τῶν τῆ Κυρίῃ Μαθητῶν λύσεως, συνεφωδιασμένος μετὰ συσατικῶν παρὰ τῆ Ἀρχιερέως Γραμμάτων, πέμπεται εἰς Δαμασκόν, διὰ νὰ φέρῃ ἐκεῖθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ δεσμύτας τῆς εἰς χριστὸν πιστεύοντας, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, οἷας δῆποτε τάξεως καὶ καταστάσεως· πλησιάσας εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, περιλάμπεται ἐξαίφνης ὑπὸ ἑρᾶνις Φωτός· καὶ τυφλόμενος πρὸς καιρὸν τῆς σωματικῆς ὀφθαλμοῦς διὰ τῆς τοιαύτης φωτοχυσίας, ἀνοίγει τῆς τῆς ψυχῆς εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀνατείλαντος ἡλίου τῆς δικαιοσύνης, τῆ Κυρίῃ Ἰησοῦ, ὃν ἐμμανέστατα ἄχρις ἐκείνῃς κατεδίωκεν. Εἰσελθὼν ἔν εἰς τὴν πόλιν τυφλός,

καὶ

1) Ὁμα Βεαυσώβρη καὶ Λαμφάντην ἐν τῷ Γενικῷ Προλόγῳ, τῷ πρὸ τῶν Ἐπιστολῶν τῆ Ἀποστόλες Σελ. 13. 14.

καὶ χειραγωγέμενος, καὶ ὑπὸ Ἀνανίς ἐκεῖ προσυπαν-
τηθεὶς, διὰ τῆς τῆς τῶν χειρῶν ἐπιθέσεως ἀναβλέ-
πει. Ἐφελθὼς δὲ, καὶ βαπτίζεται, καὶ συνδιατρίβει
μετὰ τῶν ἐνταῦθα Μαθητῶν, καὶ κατασυγχέει ἐν
ταῖς Συναγωγαῖς τῆς Ἰερουσαλῆμ, συμβιβάζων, ὅτι ὁ
ἔστιν ὁ Χριστός, ὃν τέως μὲν καὶ αὐτὸς κατὰ κράτος
ἐδίωκε, τότε δὲ εἰς ἐπίγνωσιν ἑλθὼν πρὸς ἐκείνους ἐκή-
ρυττεν (2).

§. 172.

Ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει Γεώργιος ὁ Σύγκελλος (3) εἰσάγει
τὴν εἰς Ἐδεσσαν ἀποστολὴν τῆς Θαλδαίας, ἐνὸς τῶν ἐβ-
δομήκοντα, πρὸς Ἰακώβον τῆς ἐκείνου Τοπαρχῆς τοῦ Ἀβγάρος,
κατὰ τὴν παραγγελίαν αὐτῆς τῆς Σωτῆρος ἔτι ἐπὶ γῆς
διατρίβοντος. Ὁ Παμφίλος Εὐσέβιος (4), παρίσχει
καὶ τὰς ἀμοιβαίας Ἐπιστολάς τῆς Ἀβγάρος πρὸς τὸν
Ἰησοῦν, καὶ τῆς Ἰησοῦ πρὸς τὸν Ἀβγαρον, λέγων ὅτι
αὐτὰς παρέλαβεν ἀπὸ τῶν Ἀρχιερέων τῆς Ἐδέσσης,
ἐν οἷς ἐκ παλαιῶν ἐφυλάττοντο. Ἐπιβεβαυοῖ τὰ τῆς
Εὐσέβιος καὶ ὁ Θεῖος Ἐφραίμ ὁ Σύρος, ὁ καὶ τῆς Ἐδεσ-
σηνῶν Ἐκκλησίας χρηματίσας Διάκονος (5). Οἱ ὕπε-
ρον ὅμως Κριτικοὶ (6) διάτινων ἐπιχειρημάτων ἀγω-
νίζονται νὰ ἀποδείξουν ἐπίπλαστον καὶ τὴν Ἱστορίαν
αὐτὴν, καθὼς καὶ τὰς φερομένας ἐπιστολάς ὑποβο-
λιμαί-

2) Πράξ. Θ'. 1 - 22.

3) Ἐν τῇ Χρονογραφίᾳ.

4) Ἐκκλησ. Ἱστορ. Βιβλ. Α'. Κεφ. ιγ'.

5) Ἐν Τόμῳ Γ'. τῶν Συγγραμμάτων, ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῇ Διαθήκῃ.

6) Βαυβανίος ἐν τῇ Ἀπολ. τῆς τῆς Ἰωσήφ Ἱστορίας. Τόμ. Α'.
Βιβλ. Α'. Κεφ. αλ. 5'.

λιμαίας. Ἄλλ' Αὐγυστίνος ὁ Καλμέτης (7) ἄριστα ση-
μειοῖ, ὅτι ἂν καὶ δώσωμεν, ὅτι παρεισέχθησαν τινὲς
περισάσεις, δὲν ἀκολοῦθῇ ἐκ τήτης νὰ μὴ ἀληθεύῃ
ἡ εἰσία τῆς Πράγματος. Σὺ δὲ, ὅρα εἰ βέλει καὶ
τὸν Ἀγγλον Καβέον, τὸν προσφύεζατα εἰς τὰ πα-
ρὰ τῶν Κριτικῶν προβαλλόμενα Ἐπιχειρήματα ἀπο-
κρινόμενον (8).

Ἔ Τ Ο Σ Λ Ζ'.

§. 173.

Ἀπὸ τῆς Δαμασκῆ μετέβη ὁ Παῦλος εἰς τὴν
Ἀραβίαν (9). Εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, καθὼς καὶ εἰς
τὴν Αἴγυπτον, καὶ εἰς τὴν Συρίαν, διάφορα Ἰουδαίων
εἰσῆ, πόρρω τῶν πολιτικῶν θορύβων ἐν τοῖς Ἀγροῖς
βιοτεύοντες, οἱ μὲν, θεωρητικῶς τινος βίης ἰδέαν
ἐπανηρῶντο, εἰς φανητισμὸν τινα πηλάκας ἐκκλί-
νοντες· οἱ δὲ, τὴν ἰδέαν ἥσκειν τὴν πρακτικὴν, ἐν
ἀπράγμονι διαγωγῇ, πολιτείαν ὑψηλοτέραν τῶν ἄλ-
λων ἀνθρώπων ἐπαγγελλόμενοι· ἔτοι Ἑσσαῖοι,
καὶ Ἑσσηνοὶ ἐκαλῶντο· καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς κόμματος
ἄλλοι πάλιν Θεραπευταὶ ὠνομάζοντο· εἴτε ὡς δὲ
λοι τῆς Θεᾶς δι' ἀρετῆς γνωριζόμενοι, εἴτε ὡς ἰατροὶ τῶν
ἀνθρώπων παθῶν, καὶ ἑαυτῶν καὶ τῶν ἄλλων Σω-
φρο-

7) Ἐν τῷ Λεξικῷ τῆς Θείας Γραφῆς, ἐν τῇ Λέξει, Ἀβγαρος.

8) Ἐν τῷ περὶ τῶν Ἐκκλησιῶν Συγγραφ. κατ' αὐτὰς τὰς τῆς Βιβλ.
Ἀρχάς.

9) Πρὸς Γαλάτας Α'. 17.

Φρονισαί, περὶ ὧν καὶ Φίλων (10) καὶ Ἰωσήπος (11) συνέγραψαν· τὰς Ἑσσηνίδες, ἢ Ἑσσαίους τήτους, δὲν εἶναι τρόπος νὰ μὴ ἐπιχειρίῃ νὰ διδάξῃ, ὁ Παῦλος τὸν χριστιανισμόν, κατὰ ταύτην αὐτῷ τὴν εἰς Ἀραβίαν ἑξόδον. Καὶ εἶναι πολλὰ πιθανόν, ὅτι καὶ πολλὰς ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον ἔλκυσεν. Ὅτι δὲ πάντες ἦσαν χριστιανίζοντες ἀκριβῶς, οἱ κατ' Αἰγυπτίον Θεραπευταὶ ὑπὸ τῷ Ἀποστόλῳ Μάρκῳ εὐαγγελιζόμενοι, ὁ μὲν Παμφίλος Εὐσέβιος (12) πληροφορεῖται διὰ πολλῶν διατείνεται· καὶ ἐξ αὐτῶν καὶ ἄλλοι τῶν ὕπερον εὐκόλως εἰς τὸ ἐπείσθησαν· οἱ καὶ ἡμᾶς ὅμως δυσκόλως πισεύουσιν, ὅτι, κατὰ τὰς χρόνους μάλιστα τῷ Φίλωνος καὶ τῷ Ἰωσήπου, ἐριζώθη τόσον εἰς βάθος παρ' ἐκείνοις τοῖς Ἰουδαίοις ἢ εἰς χριστὸν πίσις, ὅς ὅτι τόσον ἐκαρποφόρησεν. Ἀσφαλέστερον ἴσως εἶναι ἂν κρίνωμεν, ὅτι πολλοὶ ἐν ἐκείνοις ἐξ ἀρχῆς ἀκέσαντες ἀνοιξαν τὰ ὄμματα εἰς τὸ Φῶς, τὰ ὑπὸ Παύλου μάλιστα, καὶ Μάρκου μετὰ ταῦτα ἀκέσαντες· καθότι καὶ αἱ ψυχὰς πολλῶν ἐν αὐτοῖς πρὸς ὑποδοχὴν ἀληθείας ἦσαν εὐάγωγοι. Ἀλλὰ τὰ ὁλόκληρα ὅμως συστήματα, καὶ τήτων ἐξαιρεθέντων, εἰς τὰς ἰδίας αἱρέσεις ἐπέμειναν. Ὅθεν καὶ κατὰ τὸν Ἱερὸν Ἐπιφάνιον (13) οἱ Ἑσσηνοὶ καλόμενοι, εἴτα Σαμψαῖοι, τὰ περὶ τῷ Σωτῆρος ἀκέσαντες, ἄχρις ἐνόματος ὕπερον (ἐπὶ πολὺ) τὸν χριστὸν ὡμολόγησαν.

§. 174.

10) Ἐν τῷ περὶ τῷ Πάντα σπαρδαῖον εἶναι ἐλκεύθερον.

Καὶ ἐν τῷ περὶ βίᾳ Θεωρητικῇ ἢ Ἰκετῶν ἀρετῶν.

11) Περὶ Ἀλώσ. Βιβλ. Β'. Κεφ. ζ'.

12) Ἐκκλησ. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. ιζ'.

13) Αἱρέσ. ΝΓ'.

§. 174.

Ἐν αὐτῷ τῷ ἔτι ὑποθέτει ὁ Εὐσέβιος (14).
 ὅτι ἔφθασαν εἰς Ῥώμην καὶ τὰ τῆς τῆς χριστοῦ προγενο-
 μένης κρίσεως τε καὶ κατακρίσεως Πρακτικά, ὑπὸ Πι-
 λάτου πεμφθέντα· τὰ ὁποῖα ὁ Τιβέριος ἀναγνὼς, δί-
 καιον ἔκρινε νὰ συναριθμήσῃ τὸν ὕδν τῆς ἀληθινῆς Θεᾶς
 μετὰ τῶν ψευδοθεῶν ἅς ἐθήσκει. Καὶ ἴσως καὶ εἰς
 ἔργον ἔφερε τὸν σκοπὸν, ἂν ἡ Σύγκλητος τῆς Ῥώμης,
 καὶ πολὺ πρότερον ἢ ἐξ ὕψους πρόνοια, δὲν μετέπει-
 θεν αὐτῇ τὴν βεβλήν· μὴ καταδεχομένης τῆς ἀλη-
 θείας τὴν ὑπὸ τῆς ψεύδους καὶ τῆς ἀπάτης συνεπισύσα-
 σιν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν τινες δυσχερῶς καταπίθον-
 ται· (15) ὅτι δὲ τὸν σαυρωθέντα ἔλαβεν ὁ Τιβέριος εἰς
 ὑψηλὴν καὶ μεγάλην ὑπόληψιν, φανερὸν καὶ ἐκ τῆς,
 ἐπειδὴ θάνατον ἔταξε κατὰ τῶν ἐπηρεαζῶν καὶ διωκ-
 τῶν τῶν ὁπαδῶν τῆς χριστοῦ. Τὰ τοιαῦτα Πρακτικά
 Ἰουστίνος (16), καὶ Τερτυλλιανὸς (17) τὰ προβάλλουσιν ὡς
 ἀπόδειξιν ἰχυρὰν, ἐν ταῖς αὐτῶν ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν
 ἀπολογίαις. ἔτω πεποιθότως, ὡσάν ἂν τὰ εἶχον εἰς
 χεῖρας των. Ὁ Παμφίλος ὅμως Εὐσέβιος, εἰ καὶ ἐπι-
 μελέσατος τῶν τοιῶτων διερευνητῆς, τὰ γνήσια φαίνε-
 ται ὅτι δὲν τὰ εἶδεν· (18) ἐπειδὴ ἂν τὰ ἔβλεπε, δὲν
 ἔλειπε νὰ τὰ ἀναφέρῃ, μέμνηται δὲ τῶν ὑποβολι-
 μαίων

14) Ἐν τοῖς Χρονικοῖς.

15) Ὅρα Δεπῖνον ἐν τῷ Προεισοδιῳδαι Λόγῳ, τῷ εἰς τὴν Θεῶν
 Γραφῇ. Βιβλ. Β'. Κεφ. Ζ'. §. 3.

16) Ἐν τῇ Β'. τῶν Ἀπολογιῶν.

17) Ἐν τῷ Ἀπολογητικῷ Κεφ. Ε'. 21.

18) Ἐκκλησι. Ἰσορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. β'.

μαίων (19) ἃ κατ' ἀρχὰς τῆ Δ'. Αἰῶνος οἱ ἐθνικοὶ παρέπλασαν. Ἀλλὰ καὶ οἱ Τεσσαρεςκαιδεκατίται, νόθα τινὰ πρακτικὰ τῆ Πιλάτῃ εἰς πίσωσιν παρῆγον (20) τῆς ἰδίας Αἰρέσεως. Ἐπίσης δὲ, ὡς τὰ σωζόμενα Πρακτικὰ ταῦτα, κίβδηλος καὶ πεπλασμένη κρίνεται, καὶ ἡ περιφερομένη τῆ Πιλάτῃ Ἐπιστολὴ (21) πρὸς Τιβέριον Καίσαρα· καὶ ἄλλαι παρὰ ταύτην, περὶ ὧν διάφοροι ἔγραψαν (22).

§. 175.

Ὁ Τιβέριος ἀνακαλεῖ τὸν Πιλάτον ἀπὸ τῆς Ἰσδαίας, ἣν ἐπὶ δέκα ἔτεσι διοικήσας ἐγένετο (23). Εἰς δὲ Ῥώμην φθάσας ὁ Πιλάτος, τὸν μὲν ἀνακαλέσαντα ζῶντα εἶχε εὑρε (24) ἔτη κβ'. σὺν μῆσιν ἑπτὰ βασιλεύσαντα, ὑπὸ δὲ Καλιγόλῃ τῇ διαδεξαμένῃ τὸ κράτος, εἰς Βιένναν τῆς Γαλτίας ἐξόριστος πέμπεται· (25) ὅπως εἰς ἀπόγνωσιν περιπεσὼν αὐτόχειρ ἑαυτῷ γίνεται (26). τελευταῖον ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς Βασιλείας Γαίῃ Καλιγόλῃ, τῇ δὲ χριστῷ τῷ μά. ὡς ὁ Εὐσέβιος ἐν τοῖς χρονικοῖς ἔγραψεν, ἐκ τῶν ἀναγραφασμένων τὰ Ῥωμαίων παραλαβών. Πῶς ἔν ὁ Ἱεροσολύμων Δοσίθεος

19) Αὐτ. Βιβλ. Θ'. Κεφ. ε'

20) Ἐπιφάν. Αἰρέσ. Ν.

21) Ἐν τῇ Ἀνακεφαλαίῳ τῇ ψευδο-Ἡγησίππῃ ἐν τῇ Βιβλ. τῶν Πατέρων Τόμ. Ζ'.

22) Ὅρα Καλμέτ. ἐν τῷ Λεξικῷ τῆς θείας Γραφῆς ἐν Λεξ. Πιλάτος.

23) Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Βιβλ. ΙΗ'. Κεφ. Ε'.

24) Ζωναρ. Χρονικ. Βιβλ. ε'. Ἀριθμ. α'.

25) Ἀδων ἐν τοῖς χρονικοῖς Ἡλκ. Ζ'.

26) Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. ζ'. καὶ ἐν τῷ χρονικῷ.

θεος (27) τὸν Ζωναράν εἰπόντα, ὅτι πρὶν ὁ Πιλάτος φθάσῃ εἰς Ῥώμην ἀποθανῶν ἣν ὁ Τιβέριος, ἀπελέγχει ὡς μὴ ἀληθεύοντα; πῶς δ' εὔρε τὸν Σύγκειλλον ἰσορῶντα, ὅτι ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία ἐνεκάλεσε πρὸς Τιβέριον τὸν Πιλάτον· ὅθεν ἐκεῖνος ἐνέβαλε τῷτον εἰς μίαν βύρσαν νεωστὶ ἐκδεδαρμένην, μὲ ἀλέκτορα, ἔχιδναν, καὶ Πίθηκον; τῷτο ἐγὼ τὸ εὕρισκω παρὰ Γεωργίῳ τῷ Κεδρηνῷ ἐξ ἀδεσπότων ἐξισορῶμενον.

Ἑ Τ Ο Σ Λ Η'.

§. 176.

Ἐξ Ἀραβίας ὁ Παῦλος εἰς Δαμασκὸν ἐπανελθὼν (1), καὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἐκεῖ, καὶ τῷ ἐθνάρχῃ Ἀρέτῃ ἐπιβλευσθεὶς, κρεμᾶται ἐν Σαργάνῃ διὰ τῷ τέχῃς, καὶ τοις τοτρόπως ἐκφεύγει τῷ διώκοντα (2). Ἐπανακάμψας δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ ἔτη τρία ἀπὸ τῆς ἐπιτροφῆς αὐτῷ, σύμφρων ἤδη γνωρίζεται, καὶ συνδιατρίβει ἡμέρας δεκαπέντε μετὰ τῷ Πέτρῳ· (3) γνώριμος δὲ γίνεται καὶ πρὸς τῷ λοιπῷ Ἀποστόλῃ παρρησιασθεὶς, καὶ συσθεὶς αὐτοῖς ὑπὸ τῷ Βαρνάβῃ. Ἀλλὰ καὶ εἰς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τῶν ἐλληνιστῶν Ἰουδαίων, μεθ' ὧν ἔχε συχνὰς συζητήσεις, πάλιν κινδυνεύει εἰς θάνατον ἐπιβλενόμενος· ὅθεν κατὰγεται ὑπὸ τῶν

I 2

τῶν

27) Ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Πατριαρχευσάντων. Βιβλ. Α'. Κεφ. Γ'. παράγραφῳ α'.

1) Γαλάτ. Α'. 17.

2) Πράξ. Θ'. 23-25. Καὶ Β'. Κορινθ. ΙΑ'. 32. 33.

3) Πρὸς Γαλάτ. Α'. 18. 19.

τῶν ἀδελφῶν εἰς Καισάρειαν, καὶ ἐκεῖθεν ἀποστέλλεται εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας (4).

Ἔ Τ Ο Σ Λ Θ'.

§. 177.

Ἀγρίππας ὁ τῆς Ἀρισοβύλης υἱός, ὅστις ἐν Ῥώμῃ τέως ὑπὸ Τιβερίῳ ἐτηρεῖτο δέσμιος, παρὰ Γαίῳ Καλιγόλᾳ τῷ ἤδη Αὐταρχῶντος ἀπολύεται τῶν δεσμῶν, καὶ χρυσὴν ἄλυσον, ἰσοσάθμιον τῇ σιδηρᾷ ἣν ἐφόρει πρότερον, λαβὼν, Βασιλεὺς Ἰσδαίων καθίσταται· τῷ δὲ ἐφεξῆς ἔτει μ'. καὶ εἰς τὴν Ἰσδαίαν πέμπεται βασιλεύσων (5). Ἡρώδης δὲ ὁ τῆς Θεῖος, μετὰ Ἡρωδιδάδος τῆς Μοιχαλίδος, ἐξόριστος φυγαδεύεται εἰς Λέγδονον τῆς Γαλιλαίας· καὶ κεῖθεν εἰς Ἰσπανίαν, ὅπερ ἀθλίως καὶ οἱ δύο ἐξαπόλλυνται (6). Ὁ δὲ Γεώργιος ὁ Σύγκελλος (7) προσίθισιν, ὅτι καὶ Σαλώμην τὴν ὀρχησαμένην ἄσεμνα κόρην ἐπὶ τῇ τῆς Προδρόμου ἀποτομῇ, ζῶσαν κατέπιεν ἡ γῆ. Καὶ τὸν τρόπον ὅπως, διηγεῖται Νικηφόρος ὁ Κάλλιπος, (8) λέγω ὅτι διὰ ποταμῶν τινὸς παγέντος διαβαινύσης, ἐξέράγη ὑπὸ τῆς πόδας αὐτῆς ὁ Κρίσαλλος, καὶ ἡ κεφαλὴ ἀπετμήθη· εἰς τρόπον ὅτι ὑπὲρ τῶν πόντων ἡ ἀθλία ὠρχήσατο τότε καὶ ἐαυ-

4) Πράξ. Θ'. 26 - 30.

5) Εὐσέβ. ἐν χρονίᾳ.

6) Ἰώσηφ. Ἀρχαιολ. Βιβλ. ΙΗ'. Κεφ. ἡ'. καὶ Θ'. Καὶ περὶ Ἀλώσ. Βιβλ. Β'. Κεφ. Ις'. Καὶ Εὐσέβ. Βιβλ. Β'. Ἐκκλησ. Ἰσορ. Κεφ. Δ'.

7) Ἐν τῇ χρονογραφίᾳ.

8) Ἐκκλησ. Ἰσορ. Βιβλ. Α'. Κεφ. κ'.

ἐαυτῆς τὴν ἐπιθανάτιον ὀρχησιν. Τὰ αὐτὰ καὶ ὁ Μεταφρασὴς διηγεῖται· πλὴν αἱ. ὁ Κάλλιστος δὲν γράφει ὅτι ἡ περίεσσις συνέβη εἰς τὴν Σαλώμην ἀκολούθῃσαν τῇ μητρὶ συνεξόρισον, ὡς ὁ Καλμέτης (9) ὑπέλαβεν.

ΕΤΟΣ Μ.

§. 178.

Διὰ τῶν κατὰ τὴν Ἰσδαίαν, καὶ Γαλιλαίαν, καὶ Σαμάρειαν Ἐκκλησιῶν, ἐν εἰρήνῃ οἰκοδομημένων ὁ Πέτρος διελθὼν κατῆλθε τέως καὶ πρὸς τὰς κατοικεῖντας Λύδδαν, καὶ ἐκεῖ ἰάτρευσε τὸν Αἰνέαν τῆς ἐκταετὸς τῶν ἰμελῶν παραλύσεως· Αἰνέα ἰᾶται· Ἰησοῦς ὁ χριστός.... καὶ εὐθέως ἀνέστη· ἐντεῦθεν δὲ εἰς Ἰόππην ὁ Ἀπόστολος μεταβαὶς, ἐκεῖ τὴν Ταβιθά ἐκ νεκρῶν παρέσθησε ζῶσαν. Ταβιθά ἀνάστηθι. Ἐνθα καὶ παρὰ Σίμωνι τῷ Βυρσαῖ ἰκανὰς ἡμέρας κατέμεινεν (10)

§. 179.

Τὰς συμφορὰς, εἰς αἷς ἐπὶ Γαίᾳ τῇ Καλιγόλᾳ οἱ Ἑβραῖοι περιέπεσον, ὁ μὲν Εὐσέβιος (11) ἐκ τῆς ἀνωτέρας ἑτας τὴν ἀρχὴν ἐληφέναι χρονολογεῖ· ἄλλοι δὲ ἐπὶ τὸ τεσσαρακοστὸν τῷτο ἀνάγασιν. Συνέβησαν δὲ ἔτιω. Ἐν Ἰαμνία τῇ πρὸς Ἰόππην, οἱ ἐθνικαὶ οἰκοδομοῖσι Βωμόν, εἰς τιμὴν τῇ ἀνοήτως ἀποθελντος ἐαυ-

I 3

τὸν

9) Ἐν τῷ-Λεξιμῷ τῆς Θείας Γραφῆς ἐν Λέξει III. Σαλώμην.

10) Πράξ. Θ'. 31 - 43.

11) Ἐν τοῖς χρονικοῖς.

τὸν Καίσαρος. Οἱ Ἑβραῖοι, κατὰ ζῆλον τῆ πατρὸς
 Νόμου καθαιρῶσι τὸ μίasma ὁ Καλιγόλας ἀκέσας
 τὸ τόλμημα, τῆ ἐν Ἰαμνία καθαιρεθέντος Βωμῆ, νὰ
 σὴλωθῇ ἐν αὐτῷ τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις Ναῷ, χρυσῶν
 Κολοσσιαῖον τὸ ἴδιον Ἀγαλμα. Πρὸς ἐκτέλεσιν τῆ
 κελεύσεως, Πετρόνιος ὁ τῆς Συρίας ἡγεμονεύων πα-
 ρεμβάλλει εἰς Πτολεμαῖδα μετὰ δύο Λεγεόνων, καὶ τῆ
 Συμμαχικῆς ἀκκῆθεν μεταβαίνει εἰς Τιβεριάδα τῆς
 Γαλιλαίας, διὰ νὰ προσέχῃ ἐγγύτερον εἰς τὴν εἴσιν,
 τὴν ὁποίαν παρ' Ἰσδαίοις ἐβλεπεν ἐγειρομένην διὰ τὸ
 ἄγαλμα. Ἐκεῖ συνδραμόντα τὰ πλήθη, πίπτουσιν
 ἱκετικῶς κατὰ πρόσωπον χαμαὶ, καὶ βοῶντες δέ-
 χουσι γυμνὸν τὸν τράχηλον πρὸς τὸν ἡγεμόνα, ἐτοίμους
 ἑαυτοὺς εἰς σφαγὴν προβάλλοντες κάλλιον παρὰ νὰ ὑπο-
 φέρωσι τὴν τῆ Ἱερῆ αὐτῶν καταμίανσιν. Δυσωπηθεὶς
 ὁ Πετρόνιος ὑπὸ τῆς ἐλεεινῆς ἱκετείας, καὶ δὴ, καὶ
 ὑπὸ τῶν Ἀρχηγῶν καὶ προεσώτων τῆ ἔθνους παρα-
 κληθεὶς, ὑπερέθετο τέως τὴν σήλωσιν τῆ Ἀνδριάν-
 τος, ἕως ὃ γράψας παρασήσῃ τῷ Καίσαρι τὴν σασιῶδῃ
 τῆ λαῶ ἀπόγνωσιν. Ἀλλ' ἕως τέλους οἱ Ἰσδαῖοι τὴν
 συμφορὰν δὲν ἐξέφυγον.

§. 180.

Κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ὁ Ἀλεξανδρινὸς λαὸς,
 παρορμᾷ τὸν τῆς Αἰγύπτου Ἐπαρχον Ἀβίλιον Φλάκ-
 κον, κατὰ τῶν ἐκεῖ παροικόντων πολυαριθμοτάτων
 Ἰσδαίων ὅθεν τέτων, πολλὰ μὲν Συναγωγὰ· ἐκ θε-
 μελίων κατηδαφίδησαν, πολλὰ δὲ κατεκάησαν, εἰς
 πολλὰς δὲ οἱ τῆ Καλιγόλα Ἀνδριάντες κατεσηλώθη-
 σαν· οἱ δὲ Ἰσδαῖοι, ὧν ἀνέκαθεν εἶχον ἐν Ἀλεξαν-
 δρείᾳ

δρεῖα πολιτικῶν Προνομίων ἀπεσερήθησαν, τῶν ἰδίων οἰκιῶν ἀπηλάθησαν, τῆς κτήσεως καὶ περισσίας ἀπε-
γυμνώθησαν, τῆς ἀδείας τῇ ἐμπορεύεσθαι ἀπεκλεί-
σθησαν. Καὶ οἱ μὲν προεσῶτες καὶ Ἄρχοντες αὐτῶν
ἐλευσίνως κατεμασιγῶντο, αἱ δὲ γυναῖκες εἰς τὰς τριόδους
αἰχρῶς ἐσύροντο, πολλοὶ δὲ, τὰ ὕψια κρέη, καὶ ἄλλας
ἀπειρημένας αὐτοῖς ὑπὸ τῇ Νόμῃ τροφὰς ἐδίεν πα-
ρεβιάζοντο, καὶ ἀπλῶς ὡς δωρυάλωτοι δεινῶς ἐπιέ-
ζοντο· καὶ κατετυραννίσκοντο. Ἀπεσάλησαν ὅν ἐπὶ
τῆτοις ἐξ Αἰγύπτου πρέσβεις εἰς Ῥώμην πρὸς Καί-
σαρα· ἐν οἷς κορυφαῖος ἦν Φίλων, Ἄνθρωπος σοφός, καὶ
τὴν ἑλλάδα Φωνὴν πρὸς τὴν Πλατωνικὴν ἰδέαν ἀπε-
ξεσμένος. Ἄλλ' ἔτε ἡ τῇ Βασιλείῳ Ἀγρίππῃ, τῇ ἐν
Ῥώμῃ ἔτι κατ' ἐκείνο διατρέχοντος, ἰκεσία· ἔτε ἡ τῶν
Ἀπεσαλμένων πρεσβεία, ἧδὲν ὠφέλησαν. Μένον δὲ
μυκτηρισμόν τε καὶ χλευσὴν ἐπροξένησαν εἰς τὸ ἀσπιώ-
τατον ἔθνος· καὶ πλέον ἧδὲν.

§. 181.

Παραπλήσια κακὰ συνέβησαν κατὰ τὸ αὐτὸ τοῖς
Ἰσδαίοις, κατὰ τὴν Παρθίαν, καὶ Μεσοποταμίαν, καὶ
Βαβυλωνίαν, καὶ τὴν λοιπὴν Συρίαν· ὅπως πανταχῶς
ὑπὸ τῆς τῶν ἐθνικῶν δυσμενείας, μυριάδες Ἀνδρῶν
τε καὶ Γυναικῶν ἐπιπτον σφάγια. Μέτιθι περὶ τῶ-
ν, τὸν Ἰσδαῖον αὐτὸν Φίλωνα (12), καὶ τὸν Ἰώση-
πον (13), καὶ τὸν Παμφίλῃς Εὐσέβιον (14).

I 4

ἜΤΟΣ

(12) Ἐν τῷ Λόγῳ ὅς ἐπιγέγραπται Φλάκκος.

(13) Ἰσδα. Ἀρχαιολ. Βιβλ. ΙΗ'. Κεφ. ι. ια'. ιβ'.

(14) Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. ε. καὶ ε'.

ἜΤΟΣ ΜΑ΄.

§. 182.

Κορνήλιος ὁ Ἐκατοντάρχης, ὀπτασίας Ἀγγέλου
ἀξιώθεις, μεταπέμπεται τὸν Ἀπόστολον Πέτρον ἐξ
Ἰόπης εἰς Καισάρειαν. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀπόστολος κατὰ
τὸν αὐτὸν καιρὸν Θεασάμενος ἐν ἐκστάσει ἀπ' ἑρᾶς
καταβαῖνον τισκεῦος, πλήρες παντοῖς ζώων εἶδους κα-
θαρώντε καὶ ἀκαθάρτων· καὶ ἀκέσας Φωνήν· Θύσον
καὶ Φάγε. Καὶ ἅμα ἰδὼν τὴν ἀπὸ τῆ Κορνηλίου
ἀπεσταλμένην, ἐξῆλθε συνωδευμένος μετὰ τινων Ἀδελ-
φῶν, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Καισάρειαν, ὅπου, τὴν πε-
ρὶ τὸν Κορνήλιον διδάξας καὶ κατηχήσας, ἐβάπτι-
σεν (15). Αὕτη ἡ ἀρχὴ τῆς τῶν ἐθνικῶν κλήσεως,
κατὰ Καισάρειαν τὴν τῆς Γαλιλαίας τῶν ἐθνῶν
Μητρόπολιν. Διὰ τῆτο οἱ ἐκ περιτομῆς πισοὶ, μα-
θόντες τὸ ὑπὸ τῆ Πέτρος διαπραχθὲν, καὶ ὑποσκαν-
δαλιζόντες, διακρίνοντο πρὸς αὐτὸν, εἰς Ἰερουσαλήμ
ἐπαναστρέψαντα. Ἀκέσαντες ὅμως παρὰ τῆ Ἀπο-
στόλου, διηγηθέντος ἐξ ἀρχῆς ἕως τέλους ἐπὶ λεπτῇ τὰ
γενόμενα, ἡσύχασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, ὅτι καὶ
τοῖς ἔθνεσι τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωὴν (16).

§. 183.

Οἱ Μαθηταί, μετὰ τὸν λιθοβολισμόν τῆ Στε-
φάνου, διασπαρέντες εἰς Φοινίκην, καὶ Κύπρον, καὶ
Ἀντιόχειαν, ἐκήρυττον ἀπανταχῇ τὸν λόγον· πλη-
ν αἰετῶν, μόνον εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Τινὲς ὅμως ἐν Ἀντιο-
χείᾳ

15) Πράξ. Ι'. 1 - 48.

16) Πράξ. ΙΑ'. 1 - 18.

χεία, δὲν ἄφησαν νὰ διακοινώσῃν, καὶ νὰ διαδώσῃν τὸ Εὐαγγελικὸν κήρυγμα, καὶ εἰς τὰς ἐν ταύτῃ τῇ πόλει παροικῶντας Ἑλληνιστὰς· ὅπως, πολλοὶ πιστεύσαντες ἐπέσρεψαν ἐπὶ τὸν Κύριον (17).

ΕΤΟΣ ΜΒ΄.

§. 184.

Ἀκέσασα ἡ ἐν Ἱεροσολύμοις Ἐκκλησία τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ τῷ Εὐαγγελικῷ Λόγῳ καρποφορίαν, ἐξάπέσειλαν ἐκεῖ τὸν Βαρνάβαν. Ὅστις ἐξελθὼν εἰς Ταρσὸν πρὸς ἀναζήτησιν τῷ Παύλῳ, καὶ εὐρὼν, μετ' αὐτῷ συνωδεύθη· ὅθεν ἐπιστρέψαντες ἅμα αἱ δύο ἐκήρυξαν τὸν λόγον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν (18).

§. 185.

Τινὲς ὑπέλαβον, ὅτι ὁ Βαρνάβας ἦν, ὁ αὐτὸς ἐκεῖνος Βαρσαβᾶς Ἰωσήs, ὁ προβληθεὶς εἰς τὸν τῆs Ἀποστολῆs κληῖρον μετὰ Ματθαίωs (19). Κατέστησαν δὲ πιθανὴν τὴν ὑπόληψιν κώδικέστινες, οἱ ὁποῖοι γεγραμμένον ἔφερον τὸν Βαρσαβᾶν, ἀντὶ τῷ Βαρνάβᾳ. Ὅπως αὖν ἔχη τὸ περὶ τούτου, ἐκεῖνο ἰχυρῶs φέρεται μεμαρτυρημένον (20), ὅτι ὁ Βαρνάβας ἕτος εἰς ἦν τῶν Μαθητῶν τῷ Κυρίῳ, Κύπριος τὴν Πατρίδα, λευίτης τὴν Φυλὴν, γνώριμος καὶ πρώην τῷ Παύλῳ, ὡς σὺν

I 5

αὐτῷ

17) Πράξ. ΙΑ΄. 19-21.

18) Πράξ. ΙΑ΄. 22-25.

19) Πράξ. Α΄. 23.

20) Κλήμ. Ἀλεξανδρ. Στρωμ. Βιβλ. Β΄. Εὐσέβ. Ἐκκλησ. Ἱστορ. Βιβλ. Α΄. Κεφ. ΙΒ΄. Ἐπιφάν. Αἴρεσ. Κ΄. Ἀριθμ. 4.

αὐτῷ ὑπὸ τὴν διδασκαλίαν τῆς Γαμαλιήλ μαθητεύ-
σας· ἔτος πολλὰ καὶ κηρύξας τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ μετὰ
Παύλου συνοδοιπορῶν, καὶ ἰδίᾳ· πολλὰς τῆς Ἐκκλησίας
συζηήσας, καὶ μάλιστα, Φασί, τὴν ἐν Μεδιολάνοις, ἧς
περὶ καὶ πρῶτος κατέστη Ἐπίσκοπος· τελευταῖον ἐν
Κύπρῳ τῇ πατρίδι αὐτῆς τὸν μαρτυρικὸν ὑπόστατον θά-
νατον, ἐκεῖ τὸν δρόμον ἐτέλεσε τῆς Ἀποστολῆς· ἐνθα
ὑπερὸν ἐπὶ Ζήνωνος τῆς Βασιλέως τὸ λείψανον αὐτῆς
εὑρήται (21).

ἜΤΟΣ ΜΓ'.

§. 186.

Ὁλόκληρον τὸν ἑνιαυτὸν τῆτον, Παῦλος καὶ Βαρ-
νάβας διέτριψαν ἐν Ἀντιοχείᾳ, συνιζῶντες τὴν ἐν-
ταῦθα Ἐκκλησίαν· ὅπως καὶ πρῶτον οἱ τότε πιστεύ-
σαντες χριστιανοὶ ὠνομάθησαν (22). Ὁθεν συμφω-
νῆ τῇ Βίβλῳ τῶν Πράξεων, καὶ ἡ χειρόγραφος σω-
ζομένη χρονολογία (23). Ἰωάννης τῆς Ἀντιοχείας, λέ-
γοντος ὅτι μετὰ δεκαετίαν ἀπὸ τῆς τῆς Κυρίας Ἀνα-
λήψεως, Εὐδότος ὁ Ἀντιοχείας πρῶτος χρηματίσας
ἐπίσκοπος, χριστιανὸν ἑαυτὸν τε καὶ τὰς ὑπ' αὐτὸν πι-
στὺς ἐπωνόμασεν.

§. 187.

Ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις προεῖπεν Ἀγαβος (ἐν
τῶν ἐβδομήκοντα·) τὸν μέλλοντα μέγαν λιμὸν, ὅστις

21) Θεόδωρ. Ἀναγνώστ. Ἀπὸ τῆς Β'. Βιβλ. Ἀριθμ. 2.

22) Πράξ. ΙΑ'. 26.

23) Ταύτην ἀναφέρει Σελδένος παρὰ Βαλαίῳ. Πράξ. ΙΑ'. 26.

καὶ ἐγένετο τὸν ἐφεξῆς χρόνον. Ὅθεν οἱ κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν χριστιανοὶ ἐπροθυμήθησαν καὶ ἐσύλλεξαν ἐλεημοσύνας, καὶ οὕτως ἀπέστειλαν διὰ χειρὸς Βαρνάβᾳ καὶ Σαύλῃ πρὸς τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀδελφούς εὐκαιρον τὴν βοήθειαν· (24) τὸν δὲ προειρημένον λιμὸν, τὸν ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος συμβάντα, καὶ οἱ ἔξω Ἰσوريκοὶ (25) ἀπομνημονεύσιν· διηγῶνται δὲ, ὅτι τοσῶτος τότε θόρυβος τῇ Λαῷ κατὰ τὴν ἀγορὰν συνέβη, ὥστε ὁ Αὐτοκράτωρ ποῦν ἄβλασφημία παρὰ τῷ ὄχλῳ ἀκέσας κατ' αὐτῷ ἀποτοξευόμενα, ἤναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ παλάτιον αὐτοῦ, καὶ νὰ φροντίσῃ τὰ πρὸς τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν.

§. 188.

Τότε Ἡρώδης ὁ Ἀγρίππας ἐκμανεῖς κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, κατέσφαξεν ἐν Ἱερουσαλὴμ Ἰάκωβον τὸν Ἀδελφὸν Ἰωάννη μαχαίρᾳ· Ἰδὼν δὲ, ὅτι τῷτο ἄρεσὸν ἐφάνη τοῖς Ἰουδαίοις, συνέλαβεν ὁμοίως καὶ κατεφυλάκισε καὶ τὸν Πέτρον, τηρῶν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ ἕως ὃς παρέλθῃ ἡ ἑορτὴ τῇ πάσχα, διὰ νὰ προσφέρῃ καὶ τῷτον εἰς τὸν λαόν, ὡς κεχαρισμένον σφάγιον. Ἀλλ' ὁ Ἀπόστολος δι' Ἀγγέλους παραδόξως τῶν δεσμῶν ἀπελύθη, καὶ διεσώθη (26).

§. 189.

Ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷτῳ ὁ Εὐσέβιος (27) τάττει τὴν τῇ Πέτρῳ εἰς Ῥώμην ἀποδημίαν, καὶ τὴν ἐκεῖ τῆς πλά-

νης

24) Πράξ. ΙΑ'. 27-30.

25) Σβετόν. εἰς Κλαύδιον Κεφ. ΙΗ'. καὶ Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Βιβλ. Κ'. Κεφ. β'.

26) Πράξ. ΙΒ'. 1-19.

27) Ἐν τοῖς χρονικοῖς καὶ Ἐκκληστ. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. ΙΔ'.
ἐξ

νης καὶ θάψεσιν, ἣν ὁ Σαμαρεὺς Σίμων ὁ Μάγος διέσπειρε, κηρύττων ἑαυτὸν Θεόν, καὶ Θεὸς δύναμιν εἶναι τὴν μεγάλην, καὶ πολλὰ ἕτερα τοιαῦτα καταβλασφημῶν (28). Πολλοὶ τῶν Πατέρων, μετὰ Ἰσΐνον τὸν Φιλόσοφον καὶ μάρτυρα, ἔγραψαν, ὅτι ὁ ἀπατεὼν ὅτος, ἐν Ῥώμῃ, ὡς Θεὸς ἐτιμήθη· σηλωθείσης αὐτῷ καὶ εἰκόνος, ψήφῳ συγκλητικῇ, ἐπιγραφὴν Φερύσης: Simoni Deo Sancto. Ἀλλ' οἱ ὕπερον ὑποπτεύοντα μήπως ὁ Θεὸς Ἰσΐνος ἐξηπατήθη, ἐκείνο ἀναγνὼς ἀντὶ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης: Semoni Sancto Deo. Ἦν δέ τις εἰκὼν τῷ ὄντι ἐν Ῥώμῃ πρὸς Σέμονά τινα Σάγκον ψευδόθεον ἀνέκαθεν ἀφιερωμένη· ἥ τις καί,

8

ἐξ ἧ καὶ Νικηφόρος ὁ Κάλσιος Βιβλ. Β'. Κεφ. ΙΔ'. Ἀπολλώνιος ὁμοῦ Συγγραφεὺς Ἀρχαῖος Φησὶ, πρὸ τῆς ἑτας τῆς ΙΒ' μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τῆς Σωτῆρος, τὰς Ἀποστόλους ἀπ' ἀλλήλων μὴ χωρισθῆναι· (παρ' Εὐσεβ. Βιβλ. Ε'. Κεφ. ΙΗ'.) Ἀλλὰ καὶ πατὰ τὸ Ἀλεξάνδρ. χρονικ. ἐν ἔτει ε'. Κλαυδία ἡ ἐν Ἱεροσολύμοις συνεκροτήθη Σύνοδος, ὥς πρὸ τῆς ζ'. ἑτας, ἡ εἰς Ῥώμην τῆς Πέτρῃ ἐπιδημία δὲν ἔχει τόπον· ταῖσι, πρὶν τῆς μθ'. ἑτας ἀπὸ Χριστοῦ, ὁ Πέτρος εἰς Ῥώμην ἐκ ἐπεδήμησεν. Ἀλλ' ἐπεικῶς οἱ χρονολογῶντες, τὸν καιρὸν τῆς τῆς Πέτρῃ ταύτης ἐπιδημίας εἰς Ῥώμην δυσχερῶς συμβιβάζουσιν. Ἀλλ' ὅπως ἂν ἔχη τὰ τῆς χρονολογίας, ἐκεῖνο βέβαιον εἶναι, ὅτι σφάλλει ὁ ἡμέτερος Ἀθηνῶν Μελέτιος (ἐν τῇ Ἐκκλησ. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. Γ'.) „Ἱστορῶν, ὅτι ἐπὶ Κλαυδία τότε, παραγενόμενος εἰς Ῥώμην ὁ Πέτρος, τὸν δίκην Ἰκάρου βεληθέντα ἵπτασθαι, προσευξάμενος, ἀφ' ὕψους πολλὰ κατέρραξε κτ. τῶτο πάντως ἂν ἔγινεν, ἔγινεν ὕπερον ἐπὶ Νέρωνος· καὶ τῆς μὲν λεγομένης ὁ Μελέτιος μάρτυρα παρίστη τὸν Εὐσέβιον. (Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. ΙΔ'.) ὁ δὲ Εὐσέβιος ἔδεν ἐκεῖ καθισταρεῖ περὶ τῆς τῆς Σίμωνος καταβράβειος· ἐδ' ὁ Εἰρηναῖος, ἐδ' ὁ Ἰσΐνος, τῆς τοιαύτης δράματος μνημονεύει.

- 28) Εἰρηναῖος Βιβλ. Α'. Κεφαλ. Κ'. Ἰσΐν. Ἀπολογ. Α'. πρὸς Ἀνταγιναν. Ἱερών. εἰς Ματθ. ΚΔ'. Ἐπιφάν. Αἰρέσ. ΚΑ'. Αὐγας. περὶ Αἰρέσ. Βιβλ. Α'.

ὁ πρὸ πολλῶ, (κατὰ τὴν παρελθούσαν δηλαδὴ ἑκατονταετηρίδα) ἐν τῇ κατὰ Ῥώμην Νήσῳ τῷ ποταμῷ θύμβριδος, τὴν τοιαύτην Ἐπιγραφὴν φέρουσα εὔρηται.

ἜΤΟΣ ΜΔ΄.

§. 190.

Τῷ ὑπὸ Ἀγάβε προῤῥηθέντος λιμῶς ἤδη ἀκμάζοντος, ὁ Παῦλος τὸ δεύτερον τῷτο μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῷ, σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εὐρέθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ πληρώσαντος ἐνταῦθα τὴν διακονίαν, δι' ἣν ἀπεσάλησαν, διὰ τῆς χορηγίας τῶν διανεμηθέντων βοηθημάτων, ὑπέσχεσαν ὁμῶς πάλιν εἰς Ἀντιόχειαν, συμπαραλαβόντες μετ' αὐτῶν καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον (29). Οὐχ' ἔτος δὲ Μάρκος ἦν ὁ Εὐαγγελιστὴς, ἀλλ' ἕτερός τις, ἀνεψιὸς τε ὢν καὶ Μαθητὴς τῷ Βαρνάβᾳ, υἱὸς Μαρίας τινὸς χριστιανῆς γυναικὸς, ἧς ἦν καὶ ἡ ἐν Ἱερουσαλὴμ οἰκία, ἐν ᾗ συχναὶ οἱ Ἀπόστολοι συνηθροίζοντο. Ἐνθα καὶ ὁ Πέτρος εὔρε τὸς μαθητὰς συνηγμένους τε καὶ προσευχομένους ὑπὲρ αὐτῶ (30), ὅταν, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, τὰ δεσμὰ ἐξέφυγε τῷ Ἡρώδῃ, δι' Ἀγγέλους ἀπολυθεὶς. Ἡ δὲ οἰκία αὕτη κατὰ τινος (31), μετοικοδομήθη ὕστερον εἰς τὸν Περίφημον Ναὸν τῆς Ἀγίας Σιών.

§. 191.

29) Πράξ. ΙΒ'. 25.

30) Πράξ. ΙΒ'. 12. κξ.

31) Ὅρα Καλμέτην εἰς τὸ Λεξικὸν τῆς Γραφῆς, ἐν Λέξει VI. Ἰωάν. Μάρκ.

§. 191.

Ὁ Βαρώνιος (32) ἐν τῷ (Φησί) τῷ ἔτει συνελθόντες ἐν Ἱεροσολύμοις οἱ τῷ χριστῷ Ἀπόστολοι, κατὰ συνεισφορὰν οἷον τινα, συνέταξαν τὸ παρὰ Λατίνοις λεγόμενον, τῶν Ἀποστόλων Σύμβολον, ἐν μέρει ἔντι τῶν δώδεκα Ἀποστόλων προθέμενος ἕκαστος. Ἀλλ' ὁ Λεκκᾶς ἐν ταῖς Πράξεσιν ἔδεν τοιοῦτον ἀναφέρει· καὶ τοι τῷτο ἐν Ἱσολίᾳ, εἶπερ ἄλλοι, ἀναφέρειδαι ἄξιον ἦν· ἔδὲ τῶν παλαιοτάτων ἄλλος ἔδεις· τῷ γὰρ Συμβόλῳ τῷτῃ ἔδεμία ἔδαμῃ πρὸ τῷ Δ'. Αἰῶνος ἀπομνημόνευσις γίνεται· ὅθεν ὁ Ἐφέσος Μάρκος ἐν τῷ Φλωρεντινῷ Συλλόγῳ σοφῶς ἀπεκρίνατο· ἡμεῖς Σύμβολον Ἀποστολικὸν τοιοῦτον ἔκ ἴσμεν· ἐκ συνεισφορᾶς δηλαδή κατ' Ἄνδρα συγκεκροτημένον. Ἴσως παρηνέχθησαν οἱ Δυτικοὶ εἰς τὴν τοιαύτην γνώμην ἀπὸ τῷ Συμβόλῳ, ὅπερ τὸ γνῶρισμα, καὶ τὸ οἷον Σύνθημα τῷ χριστιανικῷ θρησκευματος παραδηλοῖ, εἰς τὴν λεγομένην Symbolam παρακρυσθέντες, ἥτις τὴν Συνεισφορὰν, ἐκ τῆς παρ' αὐτοῖς Διαλέκτου αἰνίττεται.

§. 192.

Σημειωτέον, ὅτι ἂν κατὰ τὴν Βαρωνίᾳ γνώμην οἱ Ἀπόστολοι τὸν ἐνιαυτὸν τῷτον ἐν Ἱεροσολύμοις διῆγον, αἰσύσατον μὲν ῥητέαν τὴν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἔτει μγ', κατὰ τὸν Εὐσέβιον, εἰς τὴν Ῥώμην τῷ Πέτρῳ ἐπιδημίαν· δύσκολον δὲ καὶ τὴν ἐν τῷ αὐτῷ τῷτῳ ἔτει μδ'. τῷ ἐν Ῥώμῃ ἰδίᾳ θρόνον Θεμελίωσιν, ὡς ἕτεροι τῶν Δυτικῶν

32) Ἐν τοῖς χρονικοῖς ἔτει μδ'. Ἀριθμ. 15 καὶ 16.

κῶν (33) διατείνοντα. Ἐκτὸς εἰμὴ, εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ἐνιαυτὸν ὑπολάβη τις, ὅτι ὁ Πέτρος ἐν Ἱεροσολύμοις συνεκρότει τὸ Σύμβολον· καὶ ἅμα εὐπλοίας τυχὼν, καὶ διαπλεύσας ἕως Ἰταλίας ταχὺ τὸ μεσόγειον πέλαγος, καὶ καταλαβὼν ἐν ὀλίγῳ τὴν Ῥώμην, εὐθὺς καὶ ἀνεκάλυπτε, καὶ καθήρει τὴν ἀπάτην τῆς Μάγης Σίμωνος· καὶ κηρύξας δὲ καὶ τὸν Εὐαγγελικὸν λόγον ἐσυλαγώγησε πολλὰς εἰς τὴν εἰς χριστὸν πίειν· ὥστε συσαθείσης ἔτις ἐν χρόνῳ βραχυτάτῳ τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας, τὴν καθέδραν τὴν ἑαυτῆς ἐσήριξεν. Ἀλλ' ὅτι ἂν καὶ ἔχοιτις νὰ ἀπαντήσῃ πρὸς ταῦτα, ἐκεῖνο σημειωθήτω, ὅτι κατὰ μὲν τὸν Εὐσέβιον (34), ἐν τῷ τῷ μδ'. ἔτι ἀναγράφεται πρῶτος τῆς Ἀντιοχείων Ἐκκλησίας μετὰ Πέτρον Ἐπίσκοπος ὁ Εὐόδιος. Κατὰ δὲ τὸν Σύγκειλλον (35) πρὸ ἐνιαυτῶν τεσσάρων, ἦτοι ἐν ἔτι μ'. ὁ τῆς Εὐοδίας προβιβασμὸς χρονολογεῖται.

§. 193.

Ἡρώδης ὁ Ἀγρίππας μετὰ τὴν μάτην ὑπ' αὐτῆς γενομένην κάθειρξεν τῇ Ἀποστόλῃ Πέτρῳ, κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰσδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν, ἐν ᾗ ἀργυρένδυτος δημηγορεῖ χρηματίζων πρὸς τὰς Τυρίων τε καὶ Σιδονίων Πρέσβεις ἀπὸ τῆς Βήματος, καὶ ὑπὸ τῶν περισοιχέντων αὐτὸν κολάκων προσαγορεύεται Θεός· Θεὸς Φωνή, καὶ ἔκ ἀνθρώπου. Πατάσεται παρευθὺς ὑπὸ Ἀγγέλου Κυρίου, καὶ γενόμενος σκοληκόβρω-

33) Φλεβρίνος ἐν τῇ Ἐκκλ. Ἱστορ. Τόμ. Α'. Βιβλ. Α'. Ἀριθμ. 24.

34) Ἐν τῷ χρονικῷ.

35) Ἐν τῇ χρονολογίᾳ.

βρωτος ἐλεεινῶς τὸ ζῆν μετ' εἰ πολὺ κατασφύρει (36).
 Ὁ Ἰώσηπος ἰσορεῖ (37) ὅτι κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ὥραν
 εἶδεν ὁ Ἀγγελόκρυστος αὐτὸς Βασιλεὺς ὑπὲρ αὐτῆς ἰπ-
 τάμενον τὸν ὄρνιν Βύαν, τὸν ὁποῖον καὶ ἄλλοτε πρό-
 τερον εἶχεν ἰδεῖν, ὅταν δέσμιος ὑπὸ Τιβερίῃς ἐν Ῥώμῃ
 κατείχετο. Ἦν δὲ ἄρα προειρημένον αὐτῷ, ὅτι ἐὰν
 καὶ δεύτερον τὴν ὄψιν ἴδῃ τῆς Βύς, τότε εἰδὲν ἀγαθόν,
 ἀλλὰ τὸ πέρασ τῆς βίης αὐτὸν ἀπεκδέχεται.

Τ Ο Σ Μ Ε'.

§. 194.

Βαρνάβης καὶ Παῦλος ἀφοριζόμενοι ὑπὸ τῆς πνεύ-
 ματος ἐκπέμπονται εἰς Σελεύκειαν, καὶ κείθεν πλέ-
 σσιν εἰς Κύπρον· ὅπῃ, ἐν Σαλαμῖνι τὸν λόγον κηρύτ-
 τοντες, ἔπειτα ἐν Πάφῳ, προσκαλόμενοι ἐκεῖ ὑπὸ Παύ-
 λου Σεργίῃς τῆς Ἀνθυπάτου. Ἐν ᾧ δὲ τῆτον οἱ Ἀπό-
 στολοι κατηχῶσι, ψευδοπροφήτης τις Ἰσδαῖος, παρὰ
 τῷ Ἀνθυπάτῳ διατρίβων, Βάρ-Ἰησοῦς καλούμενος,
 Ἐλύμας δὲ ἐπιλεγόμενος (τῆτο δὲ τὸν Μάγον ση-
 μαίνει Ἀραβισί) ἀντίστατο εἰς τὴν τῶν Ἀποστόλων
 Διδασκαλίαν, ζητῶν διασφύσαι τὸν Διδασκόμενον.
 Διὰ τῆτο, καὶ ὑὸς διαβόλης, καὶ ἐχθρὸς ἀπάσης δι-
 καιοσύνης ὑπὸ τῆς Παύλου ὀνομαζόμενος καταδικάζεται
 ὀλοτελῇ τύφλωσιν. Ἐν ᾧ δὲ ὁ Ἐλύμας ὑπερεῖται τὸ
 φῶς, ὁ Ἀνθυπάτος ἀνοίγει τὰς ὀφθαλμούς τὰς νοερούς
 εἰς

36) Πράξ. ΙΒ'. 19 - 23.

37) Ἀρχαιολ. Βιβλ. ΙΘ'. Κεφ. Ζ'.

εἰς τὴν ἑλπίδα τῆς πίστεως (1). Ὁ ὠριγένης (2), καὶ ὁ Θεὸς χρυσόσομος (3), καὶ ἄλλοι, παρέδωκαν, ὅτι καὶ ὁ Ἐλύμας αὐτὸς ἐπιστρέψας μετὰ τῆτο, ἀπέλαβε σὺν τῷ Φωτὶ τῷ πνευματικῷ καὶ τὸ σωματικόν. Ἐσημειώθη δὲ, ὅτι τὸ ἀπὸ τῆτε ἐφεξῆς ὁ ἕως τότε Σαῦλος, ὑπὸ τῇ Ἱερῇ Λακῇ ὀνομάζεται αἰείποτε Παῦλος. Ὅθεν τινὲς (4) κρίνουν, ὅτι ὁ Ἀνθύπατος εἰς δῆγμα εὐγνωμοσύνης ἐχάρισε τῷ Ἀποσόλῳ τὸ ἴδιον αὐτῷ ὄνομα.

§. 195.

Ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἀνάγονται εἰς Πέργην τῆς παμφυλίας· ἐνθα ἀπ' αὐτῶν Ἰωάννης ὁ Μάρκος ἀποχωρεῖ (5). Ἀπὸ δὲ Πέργης παραγίνονται εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας· καὶ ἐκεῖ εὐαγγελίζονται τὴν Σωτήριον οἰκονομίαν πρῶτον τοῖς Ἰσδαίοις, ἔπειτα καὶ τοῖς ἕξ ἔθνεσιν. Διὰ δὲ τῆτο ὑπὸ τῶν Ἰσδαίων νεμεσηθέντες ἐξορίζονται· ὅθεν τὸν κονιορτὸν ἐκτιναζάμενοι ἐκ τῶν ποδῶν αὐτῶν, μεταβαίνουσιν ἐκεῖθεν εἰς τὸ Ἰκόνιον (6). Κἀνταῦθα μὲν πολὺ πλήθος καὶ ἕξ Ἰσδαίων, καὶ ἕξ Ἑλλήνων ἔλκουσιν εἰς τὴν πίσιν. Ἀλλὰ σχίσματος περὶ αὐτῶν ἐν τῷ πλήθει τῆς πόλεως γενομένῃ, καὶ ὑπὸ τῶν ἀπειθόντων ὑβριζόντες καὶ λιθοβοληθέντες καταφεύγουσιν οἱ Ἀπόστολοι εἰς τὰς πό-

1) Πράξ. ΙΓ'. 1 - 12.

2) Εἰς τὴν ἑξοδὸν, κατὰ τὴν Οὐετίαν ἔκδοσιν Σελ. 22. 23.

3) Εἰς τὰς Πράξεις· Ὁμιλ. ΚΗ'.

4) Ἱερώνυμ. ἐν τῷ περὶ τῶν Ἐκκλησ. Συγγραφ. ὀνόματι Παῦλος.

5) Πράξ. ΙΓ'. 13.

6) Πράξ. ΙΓ'. 14 - 51.

πόλεις τῆς Λυκαονίας Λύτραν, καὶ Δέρβην, καὶ τὴν
περίχωρον (7). Ἐν δὲ Λύτρῳ, ὁ Παῦλος διδάσκων,
θεραπεύει τὸν ἐκ κοιλίας χωλόν. Διὸ οἱ ὄχλοι, νο-
μίζοντες αὐτὸς Θεὸς Σωτηρὶς εἶναι καὶ ἀλεξικάκῃς,
εἰς Εὐεργεσίαν τῶν ἀνθρώπων ἀπ' ἔραν ἑ καταβάλ-
τας· καὶ προθυμέμενοι νὰ προσφέρωσι πρὸς αὐτὸς
καὶ Θυσίας, βλέπῃσι τὸς Θεράποντας τῷ Θεῷ, φρίτ-
τοντας ἐπὶ τῷ τολμήματι τῆς ἀποθεώσεως· καὶ δι-
δάσκοντα παρ' αὐτῶν, ὅτι ἄνθρωποι καὶ αὐτοὶ ὁμοιο-
παθεῖς εἰσὶ· καὶ πρὸς ἐπίγνωσιν τῷ ἐνὸς καὶ μόνου ἀλη-
θινῷ Θεῷ χειραγωγῶνται (8).

Ἦ Τ Ο Σ Μ ε'. Μ ζ'.

§. 196.

Ἀπὸ τῆς ἐν Πισιδίᾳ Ἀντιοχείας, καὶ Ἰκονίς Ἰε-
δαῖαι ἐλθόντες, παροξύνουσι κατὰ τῶν Ἀποστόλων τὸς
ἐν Λύτροις, οἵτινες λιθάσαντες τὸν Παῦλον, ἔσυρον
ἔξω τῆς πόλεως νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι (9). Ἀλ-
λὰ Ῥώννυται θεία δύναμις ὁ εἰς θάνατον λιθαδεῖς,
καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξέρχεται σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρ-
βην. Καὶ τοίνυν κηρύξαντες καὶ τοῖς ἐν Δέρβῃ τὸ
Εὐαγγέλιον τῆς Σωτηρίας, καὶ ἱκανὸς μαθητεύσαν-
τες, ὑποσρέφουσι πάλιν εἰς ἅς καὶ πρότερον περιῆλ-
θον πόλεις· ἐν αἷς, ἐπιστηρίζουσι μὲν τὸς πεπιστευκό-
τας, χειροτονῶσι δὲ ἐν αὐτοῖς πρεσβυτέρους, συνιζῶσι
δὲ

7) Πράξ. ΙΔ'. 1-6.

8) Πράξ. ΙΔ'. 7-18.

9) Πράξ. ΙΔ'. 19.

δὲ προσευχαῖς καὶ νηστείαις τὰς φυτευθείσας ὑπ' αὐτῶν Ἐκκλησίας. Καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν πόλιν καὶ Παμφυλίαν, κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν, καὶ κεῖθεν τελευταῖον ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας. ὅθεν ἐξ ἀρχῆς ἀποσαλέντες ἦσαν ὑπὲρ τοῦ πνεύματος (10). "Οστις συλλογιζῇ τὰ ὑπὸ Παύλου καὶ Βαρνάβα κατὰ ταύτην τὴν Ἀποστολὴν διαπεπραγμένα, δὲν ἔχει δυσκολίαν νὰ παρεκτείνῃ εἰς τὰ δύο σημειωθέντα ἔτη μς'. καὶ μς'. τὴν τοιαύτην περιήγησιν.

Ἔ Τ Ο Σ Μ Η'.

§. 197.

Ἐπανελθόντες εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας Βαρνάβας καὶ Παῦλος, ἀναγγέλλουσι τῇ ἐκεῖ Ἐκκλησίᾳ τῶν Εὐαγγελικῶν αὐτῶν καμάτων τε καὶ πόνων τὰς καρπὸς, καὶ τὴν τῶν ἐθνικῶν εἰς τὴν χριστὸ πίσιν προσέλευσιν (11). Ἐν ᾧ δὲ ἦσαν χρόνον ἱκανὸν ἐκεῖ διατρίβοντες, ἰδὲ σάσις ἐκ ὀλίγη, καὶ ταραχὴ μεταξὺ τῶν πιστῶν διεγείρεται. Τῆς δὲ σάσεως παραίτιοι ἐγένοντο ζηλωταὶ τινες ἀδιάκριτοι (12) οἵτινες ἀρτίως ἐκ τῆς Ἰσδαίας κατελθόντες διῷχυρίζοντο τὴν Μωσαϊκὴν Περιτομὴν ἀναγκαίαν τε καὶ ὅλως ἀπαραίτητον τοῖς πισεύουσιν εἶναι εἰς σωτηρίαν. Ὅθεν ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας, παραλαβόντες εἰς τὴν Συ-

Κ 2

ροδίαν

10) Αὐτ. 20-26.

11) Πράξ. ΙΔ'. 27. 28.

12) Πρὸς Γαλάτας Β'. 4.

νοδίαν αὐτῶν καὶ τὸν Τίτον (13), ἐσπένδασαν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀνελθεῖν, ὅτι διὰ τὰ προβάλλωσι πρὸς τὰς ἐκὲν Ἀποσόλους καὶ Πρεσβυτέρους, τὸ περὶ τῆς περιτομῆς τῶν ἐξ ἐθνῶν πιτευόντων κινήθῃ τῷτο ζήτημα (14).

§. 198.

Κατ' αὐτὸ τῷτο τὸ ἔτος καὶ ἡ ἐν Ἱεροσολύμοις ταραχὴ συνέβη κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς πάσχα, καὶ ὁ ποῖλῃ πλήθους ἀνθρώπων ἐπισυμβὰς ὄλεθρος· ὅτε, Κερμανῆς τῆς Ἰσδαίας ὅλης ἡγεμονεύοντος, τὸ Ῥωμαίων στρατιωτικὸν εἰς τὴν Ἀντωνίαν καλεσμένην Ἀκρόπολιν εἰσαγαγόντος, ὁ λαὸς καταφοβηθέντες, καὶ ἡμιπληθεὶς ἀπὸ τῆς Ναῆ ἐκδραμόντες, οὕτως ἐξενωχωρήθησαν κατὰ τὰς Πύλας, ὥστε συμπατηθέντες ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν τὰς τρεῖς μυριάδας διεφθάρησαν (15).

Τ Ο Σ Μ Θ'.

§. 199.

Τὸ τρίτον ἤδη ὁ Παῦλος ἐπανέρχεται εἰς Ἱερουσαλήμ· μετὰ ἔτη δηλαδὴ δεκατέσσαρα (16), ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ λς'. ταχθείσης ἐπιστροφῆς αὐτοῦ. Ἐκεῖ ἔν συνήχθησαν τότε οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ Πρεσβύτεροι, καὶ τὴν

13) Αὐτ. ι.

14) Πράξ. ΙΕ'. 1. 3.

15) Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. ΙΘ'. Καὶ ἐν τοῖς χρονικοῖς. Ἀλλ' Ἰώσηπος, ἐν τῷ Β'. τῆς Ἀλώσεως, λέγει ὑπὲρ τὴν μυριάδα μόνον. Ἐν δὲ τῷ Κ'. τῆς Ἀρχαιολογίας, Μυριάδας δύο.

16) Γαλᾶτ. Β'. 1.

τὴν πρώτην Ἐκκλησιασικὴν συνεκρότησάν Σύνοδον (17).
 Ἐν τῇ Συνόδῳ ταύτῃ προλογίσας ὁ Πέτρος, καὶ εἰ-
 πὼν ὅτι τὰ ἔθνη, τὰ διὰ σώματος αὐτῷ ἀκέσαντα
 τὸν λόγον, καὶ πιεεύσαντα, ἐφάνησαν δεκτὰ τῷ Θεῷ.
 „ἐντεῦθεν ἐγνώματευσε: μὴ δεῖν ἐπιθεῖναι ἐπὶ τὸν
 „τράχηλον τῶν Μαθητῶν. τὸν τῆς περιτομῆς ζυγόν.
 „Μετὰ τὸν Πέτρον, Βαρνάβας καὶ Παῦλος διεξηγή-
 „σαντο, ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς, σημεῖα καὶ τέρατα ἐν
 „τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῶν.“ Μετὰ τούτους Ἰάκωβος, ὁ
 τῶν Ἱεροσολύμων τὸν θρόνον πεπιστευμένος, παρασή-
 σας ἐκ τῶν Προφητικῶν λογίων, ὅτι ὁ Θεὸς „ἐπε-
 Κ 3 σκέψα-

17) Δὲν ἀρέσκει εἰς τὸν Γερμανὸν Μοχέμιον: (ἐν τῇ Εἰσεγγῇ.
 εἰς τὴν Ἐκκλ. Ἱστορ. Αἰῶνι Α'. Μέρ. Β'. Κεφ. Β'. §. XIX.
 Καὶ ἐν τῇ Σημειώσει (α). Τὸ ὄνομα τῆς Συνόδου ἀποδι-
 δόμενον εἰς τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις ταύτῃ Συνέλευσιν ἡ Σύ-
 νελευσις ἐκείνη (λέγει) ἦτον μίαν μόνης Ἐκκλησίας Συ-
 ναθροισις. Ἀλλ' ἡ Σύνοδος ὑποθέτει (Φησὶ) τὸ ἄθροισμα
 τῶν διαπρεσβενομένων ὡς ἐκ πολλῶν Ἐκκλησιῶν, πρὸς ἀλλη-
 λας κοινωνιστῶν. Εἰς ταῦτα ἔχοι ἄντις ἀποκριθῆναι, ὅτι ὅσαι
 πιστῶν οἰκίαι, καὶ ὅσα συστήματα τῶν εἴτε ἐν Περιτομῇ, εἴτε
 ἐξ ἔθνων, κατὰ τε τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ
 τὰς ἄλλας τὰς ἐν Ἰουδαίᾳ, καὶ Συρίᾳ, καὶ ἄλλαρχ πόλεις, πα-
 ραδεξομένων τότε τὸν τῷ Εὐαγγελίῳ λόγον, θεωροῦνται ὡς
 τόσαι, καὶ τοὶ μικροὶ καὶ νεοσύστατοι Ἐκκλησίαι. Ποιμένες
 δὲ τῶν, καὶ διαπρεσβευτῶν ὡς ἐξ αὐτῶν ἦσαν οἱ Ἀπόστολοι,
 καὶ Μαθηταί, καὶ τῶ Λόγῳ κήρυκες, οἱ ταύτας συστήσαντες καὶ
 διὰ τῆς Διδασκαλίας, καὶ διὰ τῆς τῶν σημείων δυνάμεως.
 Καὶ ἡ ὑπόθεσις δὲ, δι' ἣν συνεκροτήθη τῶν ἡ ἀθροισις, ἦν
 οὐσίμῳδως ἀφορῶσα ἐν γένει καὶ καθόλου πάντα τὸν χριστιανισ-
 μόν. Καὶ ἡ σκέψις δὲ, καὶ ἡ γνωμοδοσία, καὶ ἡ κοινὴ βελή,
 καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐκφράσεως τῇ ψηφίστατος τῇ ἐκδοθέντος,
 πάντα παριστῶσι κυρίαν καὶ ἀληθῆ Σύνοδον. Πλὴν τῷτο
 εἶναι τελευταῖον ἓνα ζήτημα ὀνομαστικόν· καὶ ἴσως τὸ ἐκί-
 νησεν ὁ κινήσας, διὰ τὸ Φανῆναι ὅτι προβάλλει τι ὀρθρὸν νεώτερον.

„σκέψατο καὶ τῶν ἐθνῶν· ἐγὼ (εἶπε) κρίνω, μὴ παρε-
 „νοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσι· καὶ Ἰκα-
 „ρὸν εἶναι ἐνόμισε, τὸ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἀλισγημά-
 „των τῶν εἰδώλων, καὶ τῆς πορνείας, καὶ τῆς πνικτῆς,
 „καὶ τῆς αἵματος.“ Ταῦτα ἐπεκύρωσαν ἅπαντες οἱ
 Ἀπόστολοι, καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ Ἀδελφοί· ὅθεν
 ἀπεφάσισαν ὁμοφρόνως, καὶ ἔπεμψαν σὺν τῷ Παύ-
 λῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ, Ἰδῶν τε τὸν ἐπικαλούμενον Βαρ-
 σαβᾶν, καὶ Σίλαν, γράψαντες κοινῶς δι' αὐτῶν τοῖς
 κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ Συρίαν, καὶ Κιλικίαν
 Ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ Ἑθνῶν, τὴν Συνοδικὴν ταύτην ψῆ-
 φον. „Ἔδοξε τῷ Ἁγίῳ πνεύματι καὶ ἡμῖν, μηδὲν
 „πλεόν ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος, πλὴν τῶν ἐπ'ἀνάγκης
 „τῶν ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων, καὶ αἵματος, καὶ
 „πνικτῆς, καὶ πορνείας. (18).

§. 200.

Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας, μετὰ τινι διατρι-
 βῇ ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐδιώρισαν νὰ περιέλθωσιν εἰς
 ἐπίσκεψιν τῶν προκατηχηθέντων αὐτοῖς ἐθνῶν,
 ἐπειδὴ δὲ συνέβη τις παροξυσμὸς περὶ τῆς προαπο-
 σάντος ἀπ' αὐτῶν κατὰ τὴν παμφυλίαν, Ἰωάν-
 νης τῆς Μάρκας, ὃν ὁ μὲν Βαρνάβας ἤθελε πάλιν
 αὐτὸν συνοδοιπόρον, ὁ δὲ Παῦλος ἔ'
 διὰ τῆτο ἔχω-
 ρίσθησαν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ὁ μὲν, μετὰ τῆς ῥηθέντος
 Ἰωάννης ἐξέπλευσεν εἰς Κύπρον, ὁ Βαρνάβας· ὁ δὲ
 Παῦλος ἐπιλεξάμενος Σίλαν, διήρχετο τὴν Συρίαν καὶ
 Κιλικίαν ἐπισηρίζων τὰς ἐκκλησίας (19).

§. 201.

18) Πράξ. ΙΕ'. 6-29.

19) Πράξ. ΙΕ'. 35-41.

§. 201.

Τότε προσφύεσάτα πίπτει καὶ ἡ παρυσία τῆς Πέτρης ἐν Ἀντιοχείᾳ, ὅτε τῷτον ὁ Παῦλος, τὴν μετὰ τῶν ἐξ ἔθνων ἀναστροφὴν ἀποκλίνοντα, διὰ τὸν τῶν ἐκ περιτομῆς φόβον· καὶ ἐχὶ καλὸν παράδειγμα τοῖς λοιποῖς Ἰσδαίοις, καὶ αὐτῷ δὴ τῷ Βαρνάβᾳ γινόμενον. „ἀντέστη κατὰ πρόσωπον αὐτῷ, ὡς κατεγνωσμένῳ, ἐλέγξας ἔμπροσθεν πάντων (20). Τὸ τοῖστον ἄλλοτε νὰ χρονολογηθῇ πιθανῶς, δὲν εἶναι τρόπος· ἔτε πρότερον· δηλ. πρὸ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Συνόδου· ἔτε ὕστερον· ἀφ' οὗ Παῦλος καὶ Βαρνάβας ἀπ' ἀλλήλων ἀπεχωρίσθησαν.

Ἔ Τ Ο Σ Ν'.

§. 202.

Εἰς Δέρβην ὁ Παῦλος μετὰ Σίλα καταντήσας, ἔτα εἰς Λύστραν, παρέλαβεν ἐκεῖ μεθ' ἑαυτοῦ τὸν νέον Τιμόθεον, ὃν, καὶ ὡς γόν ὄντα Ἰσδαίας μὲν μητρὸς, ὀνόματι Εὐνίκης (1), πατρὸς δὲ Ἑλλήνος, διὰ τῆς ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις Ἰσδαίους περιέτεμεν· (2) ἵνα μὴ πάντως τῷτο κώλυμα εἴη πρὸς τὸ κήρυγμα. Οὕτω τοῖς Ἰσδαίοις ἦν ὡς Ἰσδαῖος γενόμενος, ἵνα τῆς Ἰσδαίους κερδήσῃ· (3) ὅπερ ἐκ ἄνευ Θεοῦ νεύματος ἐκείνον ποιῆσαι, ὁ Θεὸς φησὶ χρυσόσομος (4). Ἐκεῖθεν ἔν τὴν

Κ 4

Φρυ-

20) Γαλάτ. Β'. II-14.

1) Β'. πρὸς Τιμόθ. Α'. 5.

2) Πράξ. Ις'. I - 3.

3) Α'. Κορινθ. Θ'. 20.

4) Ὁμιλ. Ε'. εἰς τὴν Α'. πρὸς Τιμόθ.

Φρυγίαν διελθόντες, καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν, εἶτα τὴν Μυσίαν, κατέβησαν εἰς Τρωάδα. Ἐνταῦθα δὲ, διὰ νυκτὸς ὄραμα ὁ Παῦλος ἰδὼν, "Ἄνδρα Μακεδόνα ἐσῶτα, καὶ παρακαλῶντα αὐτὸν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν πρὸς βοήθειαν τῶν ἐκεῖ, πειθαρχήσας τῇ προσκλήσει τῷ πνεύματος ἐπεχειρίσθη τὸν πλῆν. Τὸ δ' ἀπ' ἐντεῦθεν φαίνεται ὅτι καὶ ὁ Λεγκᾶς ἤρξατο τῷ Παύλῳ συνοδοιπόρος γίνεσθαι καὶ συνέκδημος. Ἐπειδὴ ἀπὸ τῷ νῦν εἰς τὸ ἐξῆς, καθιστορῶν ἡμῖν ἕτος τὰς πράξεις, ὡς παρόντα συχνὰ καὶ ἑαυτὸν παρεισάγει τοῖς πράγμασι, καὶ συμπεριϋόντα συνάμα τοῖς περὶ τὸν Παῦλον, ὡς δῆλον ἐκ τῆς πρωτοπροσωπίας τῆς διηγήσεως (5).

§. 203.

"Ἐπλευσαν τοίνυν ἀπὸ Τρωάδος εἰς Σαμοθράκην ἐκεῖθεν τῇ ἐφεξῆς, εἰς Νεάπολιν τῆς Μακεδονίας. Ἐκεῖθεν, εἰς Φιλίππους, ὅπου καὶ διέτριψαν ἡμέρας τινὰς Ἐνθα, ἡ μὲν Λυδία ἡ πορφυρόπωλις ἀκέσασα τὸν λόγον ἐπίστευσε, καὶ ἐβαπτίσθη· ἡ δὲ παιδίσκη ἡ τὸ πνεῦμα τῷ πύθονος ἔχουσα, ἀπὸ τῷ ἐνοχλῶντος ἐκείνου πνεύματος ἀπελυτρώθη. Ἀλλ' ἐνταῦθα Παῦλος καὶ Σίλας, ὡς δῆθεν Ἰσθαῖοι ὄντες καὶ ταραξία, συλληφθέντες, ῥαβδιωθέντες, φυλακισθέντες καὶ (ἐπειδὴ διὰ σεισμῷ φοβερῷ ἀνοιχθέντος αὐτοῖς τῷ δεσμοτηρίῳ, καὶ τῶν δεσμῶν ἀνεθέντων, δὲν ἔφυγον) τὸν ἑαυτῶν δεσμοφύλακα καταιδέσαντες, κατηχήσαντες, πανοικὶ βαπτίσαντες· τέως παρεκλήθησαν ἐξελ-

ἐξελθεῖν τῆς πόλεως· ἐξῆλθον ὁμῶς ἀποκλαιόμενοι, ὅτι ἀκατακρίτως ταῦτα ἔπαθον Ῥωμαῖοι ὑπάρχοντες· ὅπερ καὶ τὸς στρατηγὸς συνέσειλέ τε καὶ κατεφόβισεν, ἀκέσαντας ὅτι Ῥωμαῖοι εἰσὶν (6).

§. 204.

Ἀπὸ Φιλίππων διεδεύσαντες τὴν Ἀμφίπολιν, καὶ Ἀπολλωνίαν, ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην· ὅπῃ ποῦλὸς ὁ Παῦλος εἰλκυσεὶν εἰς τὴν τῆς κηρύγματος πίσιν, καὶ μάλιστα τῶν Ἑλλήνων· καὶ τινὰς ἔτι τῶν ἐγκρίτων γυναικῶν. Ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἀπειθόντων Ἰσθαίων συνεταράχθη κατὰ τῶν Ἀποσόλων ὁ τῆς πόλεως ὄχλος, καὶ συνδραμόντες εἰς τὸν οἶκον τινὸς Ἰάσωνος, (νομίζουσι τινὲς, ὅτι ἔτος ἦν ὁ τῆς Παύλου Συγγενῆς (7) παρ' αὐτῷ ἐξενοδοχῆντο, ἐπεὶ δὲ τὸς Ἀποσόλους εἶχεν εὖρον, ἔσυρον τὸν ξενοδοχῆσαντα, καὶ τινὰς τῶν Ἀδελφῶν, πρὸς τὸς Πολιτάρχας. Ἀλλ' ἔτοι, τὸ ἱκανὸν λαβόντες παρὰ τῆς Ἰάσωνος, ἀπέλυσαν αὐτούς (8).

§. 205.

Ἐκ Θεσσαλονίκης Παῦλος καὶ Σίλας νυκτὸς ἐξελθόντες ἀπέρχονται εἰς Βερέροϊαν· ὅπῃ ψυχὰς εὐρόντες πολὺ τῶν Θεσσαλονικέων εὐγενεσέρας, διδάσκουσιν εἰς τὴν Συναγωγὴν μετὰ ποῦλῆς καρποφορίας τὸν λόγον. Ἀλλ' ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς Βερέροϊαν οἱ ἐκ Θεσσαλονίκης φθάσαντες ἐσάλευον τὸς ὄχλους κατὰ τῆς Ἀποσόλου, ἠναγκάσθη αὐτοὶ ἐκεῖ τὸν Σίλαν καὶ τὸν Τιμόθεον νὰ
K 5
πλεύ-

6) Πράξ. Ις'. 11-40.

7) Πρὸς Ῥωμ. Ις'. 21.

8) Πράξ. ΙΖ'. 1-9.

πλεύσῃ αὐτὸς εἰς Ἀθήνας, ὅπῃ παραγενόμενος τέττες περιέμενεν (9).

§. 206.

Ἐν Ἀθήναις ὁ Παῦλος, καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ πρὸς τέττες Ἰουδαίους, καὶ κατ' ἀγορὰν πρὸς τέττες ἐντυγχάνοντας διαλεγόμενος ἐγκαλεῖται ὑπὸ τῶν Ἐπικερείων καὶ Στωϊκῶν Φιλοσόφων, κατηγορηθεὶς ὡς ξένων δαιμονίων καταγγελεύς. Παρασὰς δὲ, καὶ τὸ εἰς τὴν Ἀπολογία ἐνδόσιμον, ἐξ αὐτῆς τῆς πολυθέου δεισιδαιμονίας τῶν Ἀθηναίων λαβὼν, κηρύττει αὐτοῖς τὸν ἐπὶ πάντων ἓνα Θεὸν, εὐαγγελιζόμενος ἅμα καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν ἐσομένην Ἀνάστασιν, καὶ τὴν μέλλουσαν κρίσιν. Ἐφ' οἷς, καὶ ὑπὸ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν χλευαζοίς, πρὸς τὸ παρὸν ἀπολύεται, ὀλίγους μόνον τινὰς ἐξ αὐτῶν πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας ἐπίγνωσιν ὀδηγήσας· ἐν οἷς ἐπίσημοι ἦσαν, Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις (10), ἣ ἐκείνους γαμετῇ ὡς ὑπὸ τινων (11) εἶρηται. Τὸν Διονύσιον τῆτον ἐπὶ πολὺ ἐκαυχήθησαν οἱ Γάλλοι, πρῶτον παρ' αὐτοῖς γενέσθαι τῆς πόλεως παρισίων ἐπίσκοπον· καὶ τοι τέως, μετὰ πολλὰς καὶ περιττὰς συζητήσεις ἐγνώρισαν καὶ αὐτοὶ τὴν ἰδίαν περὶ τῆτο ἐξαπάτησιν· ἐν δὲ τῇ κατ' ἡμᾶς Ἐκκλησίᾳ τὸν Ἀρεοπαγίτην Διονύσιον, πρῶτον Ἀθηναίων ἐπίσκοπον ἀνέγραψεν ἡ παράδοσις (12). Τὸν διὰ πυ-

ρὸς

9) Πράξ. ΙΖ'. 10 - 15.

10) Πράξ. ΙΖ'. 16 - 34.

11) Χρυσός. Βιβλ. Δ'. περὶ Ἱερως. Κεφ. Ζ'. καὶ Ἀσέριος Ὁμιλ. Η'.

12) Διονύς. ὁ Κορίνθιος Ἐπίσκοπος Ἐπιστ. πρὸς τέττες Ἀθην. παρ' Εὐσέβ. ἐν τῇ Ἐκκληστ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. Δ'. Καὶ ἐν Βιβλ. Δ'. Κεφ. γ'.

πρὸς Θάνατον, κατὰ τὸ 46. ἢ 45. ἔτος, ἐν αὐταῖς
Ἀθήναις ἀθλήσαντα,

Ἔ Τ Ο Σ Ν Α΄ Ν Β΄.

§. 207.

Ἐξ Ἀθηνῶν ἀναχωρεῖ Παῦλος εἰς Κόρινθον, ὅπερ
συνοικίζεται μετὰ Ἀκύλλου, καὶ τῆς ἐκείνου Συζύγου
Πρισκύλλης, ὡς Σκηνοῦργάφου τέτοις ὁμοτέχνου, Καὶ
ἐκεῖ αὐτὸν ἐκ Μακεδονίας ἐλθόντες Σίλας καὶ Τι-
μόθεος εὔρον (13). Ἐν μιᾷ γὰρ τῶν ἡμερῶν, κατ'
ἣν ὁ Ἀπόστολος διεμαρτύρετο τὸν χριστὸν Ἰησοῦν, οἱ Ἰου-
δαῖοι παρεξηνέχθησαν εἰς Φρικτὰς βλασφημίας· ὅθεν
ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια αὐτῷ ἐξῆλθε τῆς Συναγω-
γῆς, καὶ εἰσέβη εἰς τὴν ἐγγὺς ἦσαν οἰκίαν, Ἰδὼς
ἀνδρὸς Φιλοθέου. Ἐνθα δὲ Κρίσπος ὁ Ἀρχισυνάγω-
γος, καὶ τῶν Κορινθίων πολλοὶ, ἐπίστευσάν τε καὶ
ἐβαπτίσθησαν (14). Ἐν Κορίνθῳ τοίνυν, δι' ὀπτασίας
ἄνωθεν ἐνδυναμωθέντα, καὶ διὰ τῆτο εἰς τὸ κήρυγμα
ἐπιμένοντα· (ἐκάθισε γὰρ ἐνιαυτὸν ἐκεῖ, καὶ μῆνας
ἕξ.) οἱ Ἰουδαῖοι ἐνάγασσι τὸν Ἀπόστολον πρὸς Γαλιῶνα
τὸν Ἀντίπατον· (ὁ δὲ Γαλιῶν ἔτος, Ἀδελφὸς ἦν
τῷ Φιλοσόφῳ Συνέκῃ.) Ἀλλ' ὑπὸ τῷ Δικαστῇ ἀπε-
λαύνοντα οἱ ἐνάγοντες, ὡς ἔχι περὶ ἀδικήματός τινος,
ἢ ῥαδιουργήματος πρὸς αὐτὸν δικαζόμενοι, ἀλλὰ περὶ
ζητήματος μηδὲν αὐτῷ διαφέροντος λογομαχῶν-
τες. Ὅθεν ὁ Παῦλος τινὰς ἡμέρας ἔτι προσμεί-
νας, ἐξέπλευσεν εἰς τὴν Συρίαν· καὶ σὺν αὐτῷ ἅμα
Ἀκύ-

13) Πράξ. ΙΗ'. 1-5.

14) Αὐτ. 5-8.

Ἀκύλας καὶ Πρίσκυλλα. Ὁ δὲ Ἀκύλας τότε ἐν Κεῤῥα χρεαῖς, (ὅπερ ἦν τῆς Κορίνθου ἐπίγειον.) ἐπλήρωσεν ἣν εἶχεν εὐχὴν, κειράμενος τῆς κεφαλῆς τὴν κόμην, ἣν τέως κατὰ τὴν τῆ Ναζηραιάτης Προφῆτειαν ἔτρεφεν (15). Κατὰ ταύτην αὐτῇ τὴν ἐν Κορίνθῳ διατριβὴν φαίνεται (16) ὅτι ὁ Παῦλος ἔγραψε τὴν τε Α' καὶ τὴν Β', τὰς πρὸς τὰς Θεσσαλονικεῖς Ἐπιστολάς. Τινὲς δὲ χρονολόγοι προσιθέασιν ἔτι καὶ Τρίτην Ἐπιστολὴν ἐν Κορίνθῳ ὑπὸ Παύλου Γραφεῖσαν, τὴν πρὸς Γαλάτας. Ἀλλὰ περὶ ταύτης πολλὴ μεταξὺ τῶν Συγγραφέων γίνεται ἡ διαμφισβήτησις.

§. 208.

Περὶ τὰς αὐτὰς τέττας χρόνας Κλαύδιος ὁ Αὐτοκράτωρ, ἔξωσεν ἀπὸ Ῥώμης τὰς Ἰσθαίους ἀπαντας (17). Τῷτο δὲ, πότερον, διὰ τὸν ἐν ἔτει ΝΑ ἐπισυμβάντα ἐν Ῥώμῃ μέγαν λιμὸν; (ἄλλον τῷτον λιμὸν, παρὰ τὸν ὑπὸ Ἀγάθου προειρημένον, καὶ κατ' ἀρχὰς τῆς Κλαυδίου Βασιλείας γενόμενον) ἢ διὰ τὴν ἐπὶ Κερμανῆ τῇ ἡγεμονεύοντος τῆς Ἰσθαίας, κινήθεισαν ἐν Ἱεροσολύμοις σάσιν; ἀγνοεῖται τὸ ἀκριβές. Ὁ Σεβτόνιος (18) ἀποδίδει τὴν αἰτίαν τῆς ἐξώσεως εἰς τὰς συνεχεῖς Θορύβους τῶν Φιλοταράχων Ἰσθαίων, κινεμένων

15) Αὐτ. 9-18.

16) Ἀγκαλὰ πρὸς τὸ τέλος τῶν δύο τάτων ἐπιστολῶν ἐπισεσημειώται, ὅτι ἐγράφησαν ἀπὸ Ἀθηνῶν, ὡς ἐν τοῖς ἐκδομένοις Κώδιξι τῆς Καινῆς Διαθήκης κοινῶς ἀναγινώσκομεν· ἀναμφίβολον ὅμως φαίνεται, ὅτι ἐγράφησαν ἀπὸ Κορίνθου ὡς ἑκάστος πληροφορεῖται διὰ παραθέσεως τῆς Α' πρὸς Θεσσαλ. Κεφ. Α'. 1. μετὰ τῆς 1Η'. Κεφ. 5. τῶν Πράξεων.

17) Πράξ. 1Η'. 2.

18) Εἰς Κλαύδιον.

μένων ὑπό τινος Χρήστῃ. Τίς δὲ ἦν ὁ Χρήστος ὁτος;
ἴδεις βέβαια νῦν ἔχων ὑπὸ τῷ ὀνόματι τῷ, τὸν
πρᾶον καὶ ταπεινὸν τῇ καρδίᾳ Ἰησοῦν χριστὸν ὑποπτεύ-
σει, τὸν ἐπὶ Τιβερίῳ ὑπὸ τῶν ἀγνωμόνων σαυρῶ πα-
ραδοθέντα πρὸ ἐνιαυτῶν ὀκτωκαίδεκα.

Ἔ Τ Ο Σ Ν Γ'.

§. 209.

Πλεύσας ἀπὸ Κελχρεῶν ὁ Ἀπόστολος, κατήντη-
σεν εἰς τὴν Ἐφεσον, ὅπου, καὶ τοι πολλὰ παρακαλέ-
μενος δὲν ἐνέδωκε νὰ ἀπομείνῃ, ὡς σπευδάζων εὑρε-
θῆναι κατὰ τὴν ἐρχομένην, ἑορτὴν ἐν Ἱεροσολύμοις·
ὑπεχέθη δὲ ὅμως, ὅτι μετὰ ταῦτα ἐκεῖθεν ἐπανε-
λεύσεται (19). Τῷτο δὲ ὁ Παῦλος, ἀπὸ τῆς ἐπισρο-
φῆς αὐτῷ, εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐπορεύθη ἤδη τὸ τέταρ-
τον. Ἀπὸ γὰρ Ἱερουσαλὴμ ἔπειτα ἀπῆλθεν εἰς Ἀν-
τιόχειαν τῆς Συρίας· ἐντεῦθεν δὲ διῆλθε τὴν Γαλα-
τικὴν χώραν, καὶ τὴν Φρυγίαν· (20) ὅθεν τελευταῖον,
κατὰ τὴν δοθεῖσαν ὑπόχρεσιν, ἐπανέκαμψεν εἰς
Ἐφεσον.

§. 210.

Ἐν τῷτο ὁ Ἀλεξανδρεὺς Ἀπολλῶς, ἀνὴρ λόγιος,
καὶ περὶ τὰς Γραφὰς ἔμπειρος, παρρησιαζόμενος ἐν τῇ
Συναγωγῇ ὑπὲρ τοῦ Κυρίου, εἰ καὶ μόνον τὸ Ἰωάννην
ἠπίσατο βάπτισμα, ἐκατηχήθη ὑπὸ τῶν ἐν Ἐφέσῳ
μεινάν-

19) Πράξ. ΙΗ'. 19-21.

20) Αὐτ. 22. 23.

μεινάντων ἀκολέσθων τῇ Παύλῳ Ἀκύλα τε καὶ Πρίσκυλλῃς· καὶ διὰ συσαδικῶν ἔπειτα Γραμμάτων συνοδευθεὶς ἐκπέμπεται εἰς τὴν Ἀχαΐαν· ἐνθα δημοσίᾳ τῆς Ἰδίης ἀπελέγχων, διὰ τῶν Γραφῶν ἐπεδείκνυεν, Ἰησὺν εἶναι τὸν χριστόν (21). Τοιοτρόπως ὁ Ἀπολλῶς ἐν Κορίνθῳ ἐπότισε τὴν φυτείαν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν πρὸ ἐκείνης ὁ Παῦλος ἐφύτευσεν (22).

§. 211.

Ἐν ᾧ δὲ Παῦλος, καὶ οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι καὶ Μαθηταὶ περιήρχοντο διδάσκοντες τὴν τῇ ἀληθινῇ Θεῷ ἐπίγνωσιν, ὁ πολέμιος ἀντιπαρεξῆγεν εἰς ἐπισύσασιν τῆς ἀσεβείας Ἀπολλώνιον τὸν Τυανέα· Ἄνδρα πολλὰ μὲν ἄλλως πλετῶντα καὶ φυσικὰ καὶ ἐπικτήτα προτερήματα, σοφιστικῶς δὲ ὅμως χώραν πᾶσαν καὶ ἐλληνικὴν καὶ βάρβαρον ἐκπεριοδεύοντα, καὶ διὰ μυρίων μαγγανειῶν καὶ τερατευμάτων τῆς λαοῦ ἑξαπατῶντα καὶ καταγοητεύοντα (23). Ἀλλ' ἡ ἀπάτη καὶ γοητεία, συνάμα τῇ ζωῇ αὐτῇ τῇ ἀπατεῶνος καὶ γόητος συγκατελύθη, τῇ ἐν ἔτει υβ'. ἢ υγ'. τὸ ζῆν κατασρέψαντος.

ἜΤΟΣ

21) Πράξ. ΙΗ'. 24-28.

22) Α'. πρὸς Κορινθ. Γ'. 6.

23) Ὁρᾷ Φιλόστρατον εἰς βίον Ἀπολλωνίου τῷ Τυανέως Σοφιστικῶς κομψευόμενον. Καὶ ἅμα τὸν παμφίλῳ Εὐσέβιον, λήρῃ δεικνύντα τὰ τῷ Φιλόστρατῳ ὑπὲρ Ἀπολλωνίου κομψεύματα.

ἜΤΟΣ ΝΔ΄.

§. 212.

Ἐπανελθὼν ὁ Παῦλος εἰς Ἔφεσον, καὶ εὗράν τι-
 νας τῶν Μαθητῶν ἐκεῖ, ὥσεί᾽ Ἄνδρας δώδεκα, εἰς μό-
 νον τὸ Ἰωάννης βαπτισθέντας βάπτισμα, καὶ εἰδὲ εἰ
 πνεῦμα Ἅγιον εἶναι ἀκέσαντας, ἐβάπτισεν αὐτοὺς εἰς
 τὸ ὄνομα τῆς Κυρίας Ἰησοῦ, καὶ διὰ τῆς τῶν χειρῶν
 ἐπιθέσεως, μετέδωκεν αὐτοῖς καὶ τῆς πνευματικῆς
 χάριτος (24). Ἐνταῦθα ἔν ἐδίδασκε μῆνας τρεῖς ἐν
 τῇ Συναγωγῇ παρέξῃσιαζόμενος· (25) ἀλλὰ διὰ τὴν πολ-
 λῶν ἔπειτα σκληροκαρδίαν τε καὶ ἀπείθειαν, ἀποχω-
 ρισθεὶς μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν Μαθητῶν ἰδίᾳ, ἔζησε τὴν
 τῆς ἑβραϊκῆς Διδασκαλίας Καθέδραν, ἐν τῇ σχολῇ
 Τυράννης τινὸς ὀνομαζομένης· (ἡ Συριακὴ Ἑρμηνεία
 γράφει Τέρυνς·) ἐνθα παρέτεινε διδάσκων ἐπὶ ἔτη
 δύο, καὶ πρὸς· (26) ὥστε τριετὴς σχεδὸν ἢ τῇ Παύλῳ
 διατριβῇ αὕτη ἐν Ἐφέσῳ ἐγένετο (27).

ἜΤΟΣ ΝΕ΄.

§. 213.

Αἰγύπτιος τις ψευδοπροφήτης μετὰ τρισμυρίων
 ἐπανασατῶν, ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, καὶ κεῖ-
 θεν ὁρμήσας εἰς τὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐκπολιόρκτησιν,
 ὑπὸ Φήλικος τῇ ἀρτίῳ ἐπὶ τῆς Ἡγεμονίας διαδεξα-
 μένης

24) Πράξ. ΙΘ'. 1-7.

25) Αὐτ. 8.)

26) Αὐτ. 9.)

27) Πράξ. Κ'. 31.

μένε τὸν Κέμανον, μετὰ πολλῆς αἵματοχυσίας τρέπεται, καὶ μόλις αὐτὸς σὺν ὀλίγοις διασώζεται Φεύγων (1). Κατὰ τὰς αὐτὰς τέττας χρόνας, καὶ πολλοὶ ἄλλοι κινηθέντες ἀπατεῶνες εἶλκον τὸν λαὸν εἰς τὴν ἔρημον μετὰ διαφόρων τερατειῶν, τὴν ἀπολύτρωσιν αὐτοῖς ὑπὸ χνέμενοι. Καὶ λησῶν δὲ πληθὺς, καὶ Σικαρίων, δι' ὧν ἐφόρουν ξιφιδίων τοῖς τυχεῶσιν ἐπεμβαίνοντες ἐξαίφνης, αἱμάτων Φονικῶν τὴν τε πόλιν αὐτήν, καὶ τὴν Ἰσδαίαν πᾶσαν ἐνέπλησαν· ὥς καὶ αὐτὸν τὸν Ἀρχιερέα Ἰωνάθην ἀπέκτειναν. Καὶ ἦν τὰ πάντα ἐν Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ σασιασμῶν ἀλλεπαλλήλων ἄνω καὶ κάτω φερόμενα. Τότε δὲ (2) καὶ ὁ ἐν Καισαρείᾳ τῇ λεγομένῃ τῇ Στράτωνος, μεταξὺ Ἰσδαίων τε καὶ ἐθνικῶν αἱματώδης ἐκινήθη διαξιφισμός, ἐν ᾧ πάμπολλοὶ ἐκατέρωθεν διεφθάρησαν (3).

ἜΤΟΣ ΝΣ'.

§. 214.

Πολλοὶ θέλουσιν ὅτι ἐν τῷ τῷ ἔτει ἔγραψεν ὁ Παῦλος τὴν Α'. πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολήν, ἀποκρινόμενος εἰς ἃ παρ' ἐκείνων ἔλαβε Γράμματα· (4) ἔχων δὲ σκοπὸν διελθεῖν τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Ἀχαΐαν προέπεμψε μὲν ἐκεῖ δύο τῶν αὐτῶ διακονούντων, Τιμόθεον

1) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικοῖς. Καὶ Ἐκκλησ. Ἰστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. κα'. ἐξ Ἰωσήφου ἐν τοῖς περὶ Ἀλώσ. Βιβλ. Β'. Κεφ. κγ'.

2) Ἐν τῷ ἐφεξῆς ἔτει ΝΣ'. ὅπερ ἦν τὸ πρῶτον τῆς τῇ Νέρωνος Αὐταρχίας, κατ' Εὐσέβιον ἐν τοῖς χρονικοῖς.

3) Ὅρα Ἰωσήφ. ἐν τοῖς περὶ Ἀρχαιολ. Βιβλ. Κ'. Κεφ. ε'.

4) Α'. Κορινθ. Ζ'. ι.

Θεόν τε καὶ Ἑρασον· αὐτὸς δὲ τέως διέτριβεν εἰς τὴν Ἀσίαν (5), μένειν μελετῶν ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς Πεντηκοστῆς· ἕως δ' ἐπιστρέψας ὁ Τίτος ἀναγγείλη αὐτῷ τὰ περὶ τῶν Κορινθίων, εἰς ἧς αὐτὸς λογίας χάριν, τστέσι πρὸς συλλογὴν ἐλεημοσύνης προεξαπέσειλεν (6).

§. 215.

Μεταξὺ τῆς ἡ Σωτήριος Διδασκαλία εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν Ἀσιανῶν Ἰσδαίων τε καὶ Ἑλλήνων θαυσιλῶς διεσπείρετο. Αἱ δυνάμεις καὶ αἱ ἰάσεις, αἱ διὰ τῶν χειρῶν τῆ Παύλου, ἐπληθύνοντο. Καὶ αὐτὰ τὰ τῆ Ἀποστόλου Σδάρια, καὶ τὰ Σιμικίνδια προσεπτόμενα, τῶν καμνόντων ἔλυον τὰ νοσήματα. Καὶ αὐτὸ τὸ τῆ Ἰησοῦ ὄνομα, ὃν ὁ Παῦλος ἐκήρυττεν, ὑπὸ τῶν τυχόντων ἐξορκισῶν (οἷον ὑπὸ τῶν ἑπτὰ ἡν τῆ Ἀρχιερέως Σκευᾶ) ἀπλῶς προφερόμενον, ἠνάγκαζε τὰ πονηρὰ πνεύματα νὰ ὁμολογήσῃ μετὰ τῆ κηρυττομένης Σωτήριος, καὶ τὸν Ἀπόστολον τὸν κηρύττοντα· οἱ Ἐφέσιοι, Ἰσδαῖοι τε καὶ ἐθνικοὶ ἐξισάμενοι φρίττει· πολλοὶ μετανοοῦσι, καὶ ἐξομολογῶνται τὰ ἴδια ἀμαρτήματα. Ὁ Ἰσδαῖσμος, καὶ ἡ εἰδωλομανία κατ' ὀλίγον ὀλίγον καθαιρεῖται· ὥστε ὁ Ἀπόστολος καὶ ἄλλας ἤδη Εὐαγγελικὰς περιηγήσεις πορρωτέρω κατὰ νῦν διατίθεται. Ὅταν ὁ ἐν Ἐφέσῳ Ἀργυροκόπος Δημήτριος, αἰδανόμενος τὴν ἔμειψιν τῆ κέρους, τῆ διὰ τῶν ἀργυρῶν Ναῖσκων τῆς Ἀρτέμιδος, ἧς αὐτὸς μὲν ἐχρυσόχοι πρὸς πορισμὸν, οἱ δὲ πεπλανημένοι λαοὶ εὐλα-

5) Πράξ. ΙΘ'. 21. 22.

6) Α'. Κορινθ. Ιε'. 1-8. Καὶ Β'. Κορινθ. Η'. 6.

εὐλαβείας χάριν ἐκθύμως ἠγόραζον, διήγειρε τὰς ὁμοτέχνους καὶ συνεργάτας αὐτῷ χρυσοκόους εἰς τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἐν Ἐφέσῳ ψάσιν, ἣν μόλις ἢ τῇ Γραμματέως συνετὴ δημηγορία κατέσειλεν (7).

§. 216.

Διὰ τὴν γενομένην δημηγευσίαν ταύτην ἀπάρας ἐξ Ἐφέσους ὁ Παῦλος ἀπέρχεται εἰς Τρωάδα, ὅπου καὶ τὸν Τίτον ἐπιστρέφοντα εὗρεν ἡλπίζεν (8). Ἀποτυχὼν δὲ, μεταβαίνει εἰς Μακεδονίαν, κατέκτισε αὐτὸν εὐρών, καὶ τὰ τῆς Κορίνθου μαθὼν (9) τὴν πρὸς Κορινθίους Β'. ἐκείθεν (ἣν ἀπὸ Φιλίππων ἐπιγράψουσιν) μετ' οὐ πολὺ τῆς Α'. ὕπερον ἐπισέλκει· πιθανὸν κατὰ τινάς, ὅτι τότε, καὶ ἕως εἰς τὸ Ἰλλυρικὸν ἐκ τῆς Μακεδονίας ἐξέδραμεν ὁ Ἀπόστολος (10). Διελθὼν ἔν τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἔφθασεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐνθα διέτριψε μῆνας τρεῖς· (11) παραχειμάσας εἰς Κόρινθον (12).

Ἑ Τ Ο Σ Λ Δ'.

§. 217.

Κατ' ἀρχαὺς τῇ ἐνιαυτῇ τέττα, ἔγραψεν ὁ Παῦλος τὴν πρὸς Ῥωμαίους Ἐπιστολήν, ἐν ᾗ ἤδη ἐτοίμως εἶχεν ἀπὸ Κορίνθου πλεῦσαι εἰς Ἱεροσόλυμα (13). Γνὺς δὲ

τὰς

7) Πράξ. ΙΘ'. 10 - 40.

8) Πράξ. Κ'. 1. Καὶ Β'. Κορινθ. Β'. 12, 13.

9) Β'. Κορινθ. Ζ'. 6. 7.

10) Πρὸς Ῥωμ. ΙΕ'. 19.

11) Πράξ. Κ'. 2. 3.

12) Α'. Κορινθ. Ις'. 6.

13) Πρὸς Ῥωμ. ΙΕ'. 25.

τὸς Ἰσθαίους ἐπιβελήν κατ' αὐτῷ ἀρτύνοντας διὰ θαλάσσης, μεταβαλὼν γνώμην, ὑπέσχεψε διὰ Μακεδονίας· ὅθεν ἀπὸ Φιλίππων ἀπελθὼν εἰς Τρωάδα, καὶ τὸς ἐκεῖ Μαθητὰς ἐν μιᾷ τῶν Σαββάτων εἰς μάκρος διδάσκων, τὸν ἐπὶ τῇ ἀκροάσει ἀπονευσάξαντα Νεανίαν Εὐτυχον, ἀπὸ τῆς Τριτέγης κάτω πεσόντα, καὶ νεκρωθέντα, εἰς ζωὴν πάλιν ἀποκατέστησεν (14).

§. 218.

Ἐκ τῆς Τρωάδος πεξεύσας εἰς Ἀσσον (μικρὸν Τρωϊκὸν πολισμάτιον, ἔπλευσε διὰ Μιτυλήνης, καὶ Χίος, καὶ Σάμους εἰς Μίλητον πόλιν τῆς Ἰωνίας· ἐνθα μεταπεμφάμενος ἐξ Ἐφέσης τὸς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας· (ὅ γὰρ ἔκρινε χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ, σπεύδων εἰς Ἱεροσόλυμα γενέσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς) καὶ πολλὰ αὐτοὺς ὑπομνήσας, διαμαρτυράμενος προειπὼν, παραινέσας, σηρίξας, τῷ Θεῷ παραθέμενος, καὶ τὸ ἔχατον ἀσπασάμενος· (15) διὰ Κώης, καὶ Ρόδου, καὶ πατάρων κατήχθη εἰς Τύρον· καὶ κεῖθεν εἰς Πτολεμαῖδα· ὅθεν εἰς Καισάρειαν μετὰ τῶν συνοδοιπόρων αὐτῷ καταντήσας, κατέλυσαν ἐκεῖ παρὰ Φιλίππῳ τῷ Εὐαγγελιστῇ, ἐν τῶν ἑπτὰ Διακόνων, ὧς ἦσαν θυγατέρες τέσσαρες παρθενεύσασαί τε καὶ προφητεύσασα. Ἐνταῦθα Ἀγαβος, ὁ πρὸ δεκατεσσάρων σχεδὸν ἑνιαυτῶν τὸν ἐσόμενον προκαταγγείλας λιμὸν, κατελθὼν ἐνθα κατέμενε· ὁ Παῦλος, καὶ διὰ τῆς τέτης ἣν ἔφερεν ἰδίας ζώνης δῆσας αὐτῷ χεῖρας καὶ πόδας, προεφώτευσεν αὐτῷ τὰ μέλλοντα ἐν Ἱεροσολύ-

L 2

μοις

14) Πράξ. Κ'. 3-12.

15) Πράξ. Κ'. 13-38.

μοις δεσμά. Ἀλλ' ὁ Ἀπόστολος ἐτοίμως ἔχων ὑπὲρ τῆς ὀνόματος τῆς Κυρίου, ἢ μόνον δεθῆναι ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν, ἀνέβη μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅπως ἀσμένως αὐτὸς οἱ Ἀδελφοὶ ἀπεδέξαντο (16). Τῷ τῷ πέμπτον ὁ Παῦλος εἰς Ἱερουσαλήμ ἐπεδήμησε, μετὰ τὴν αὐτῇ ἐπισοφὴν.

Ἑ Τ Ο Σ Ν Η . Ν Θ'.

§. 219.

Ἐν Ἱερουσαλήμ ὁ Παῦλος διατρίβων, διηγεῖται ἱακώβω τῷ τὴν ἐκεῖ Ἐκκλησίαν διέποντι, καὶ πᾶσι τοῖς πρεσβυτέροις, ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίησε τοῖς ἔθνεσι διὰ τῆς διακονίας αὐτῆς. Οἱ δὲ, τὸν Κύριον ἐπὶ τέτοις δοξάσαντες, ἵνα μὴ ἐπ' αὐτῷ σκανδαλισθῶσι τὰ πλήθη τῶν ἐκ περιτομῆς χριστιανισάντων, συμβαλεύουσι τὸ νὰ ἀφαγνισθῇ καὶ αὐτὸς ἅμα μετὰ τεσσάρων, ὅτινες ἔμελλον νὰ ἀποδώσεν τὴν τῆς Ναζηρείας εὐχὴν· μάλιστα δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὲρ ἐκείνων νὰ πληρώσῃ καὶ τῆς τελετῆς τὸ δαπάνημα· ὑπήκασεν ἔν εἰς ταῦτα ὁ Παῦλος. Ἀλλ' ἐν ᾧ ἐπληρῶντο αἱ ἡμέραι τῆς ἀφαγνισμοῦ, Θεασάμενοι αὐτὸν οἱ ἐκ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι, κινῶσι κατ' αὐτῆς τὸν ὄχλον, ὡς κατὰ λυμεῶνος τῆς λαῆς, καὶ ἀνατροπέως τῆς Νόμου· καὶ τῆς Ἱερῆς ἐξέλκοντες βία, ἤθελον αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἂν δὲν ἐξήρπαζεν αὐτὸν ἐκ τῶν ἐκείνων χειρῶν ὁ χιλιάρχος, Κλαύδιος ὁ Λυσίας· ὅστις ἀκέσας τὸν Παῦλον ἐλθόντα τὴν Φωνήν, ἠρώτησεν αὐτὸν, ἂν ἐκεῖνος αὐτὸς

εἶναι

εἶναι, ὃ δὲ πρὸ πολλῶν ἀνασταύσας τὴν Αἴγυπτον· (17)
ὁ δὲ Παῦλος ἀπεκρίνατο, ὅτι τὸ μὲν γένος εἶναι Ἰσθαῖος,
τὴν δὲ Πατρίδα Ταρσεύς· ζητήσας δὲ ἄδειαν νὰ λα-
λήσῃ πρὸς τὸν λαόν, καὶ ἐπιτραπείς (18), ἀπολογεῖται
Ἑβραῖσι· παρασήσας ἐπ' ἀκριβὲς καὶ γένος ἑαυτοῦ,
καὶ ἀνατροφὴν; καὶ μαθητείαν τὴν παρὰ Γαμαλιήλ;
καὶ ζῆλον τὸν ὑπὲρ τοῦ Ἰσθαῖκου Νόμου, καὶ λύσαν
τὴν κατὰ τῆς εἰς χριστὸν πίστεως, καὶ τὰ παράδοξα
τὰ ἐπ' αὐτῷ συμβάντα, καὶ τέως τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ,
καὶ τὴν θεωπίαν, καὶ τὴν εἰς τὰ ἔθνη ἀποστολήν,
εἰς ἣν διωρίσθη ἀνωθεν (19). Ἐν τῷ κρῶν καὶ
θόρυβος τῶν Ἰσθαίων πολὺς. Διὸ Παῦλος παραδίδο-
ται εἰς τὸ ἐξεταδιῆναι διὰ μασίγων. Ἀλλὰ προβά-
λων ὅτι Ῥωμαῖος ἐστίν, λύεται μὲν τότε ἀπὸ τῶν
δεσμῶν· τῇ δὲ ἐπαύριον, κελεύσει τῷ χιλιάρχῳ, ἐνώ-
πιον τῶν Ἀρχιερέων, καὶ παντὸς τοῦ Συνεδρίου παρί-
σταται (20).

§. 220.

Ἐν ᾧ παραστὰς ἀνοίγει πρὸς Ἀπολογίαν τὸ σῶμα,
Ἀνανίας ὁ Ἀρχιερεὺς ἐπέταξε τύπτειν αὐτὸν τὸ σῶμα·
ὅθεν ὁ Ἀποστόλος ἐπιστρέψας: „τύπτειν σε (εἶπε)
„μέλλει ὁ Θεὸς, τοῖς κεκοινωνημένοι. Εἴτα
„ἐδικαιώθη: ἔκ τ' ἴδεν, ὅτι ἐστὶν Ἀρχιερεὺς” (21)

L 3

προσ-

17) Ὅρα Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Βιβλ. Κ'. Κεφ. ε'. καὶ περὶ Ἀλώσ.
Βιβλ. Β'. Κεφ. κγ'. Τὴν τοιαύτην δὲ ἐπανάστασιν Οὐσσέριος
χρονολογεῖ ἐν ἔτει ΝΕ', ὡς καὶ ἡμεῖς αὐτὴν ἀνωτ. (§. 213.)
ὑπεθέμεθα· οἱ δὲ μικρόν, ἢ πρότερον, ἢ ὕστερον.

18) Πράξ. ΚΑ'. 18-40.

19) Πράξ. ΚΒ'. 1-21.

20) Αὐτ. 22-30.

προϋίς δὲ, ὅτι „αὐτὸς Φαρισαῖος ὑὸς Φαρι-
 „σαίς ἐστὶ, καὶ περὶ ἐλπίδος, καὶ Ἀναστά-
 „σεως νεκρῶν κρίνεται· εὐσεως ἐκεῖ τότε γενο-
 μένης περὶ αὐτῶ, μεταξὺ τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδου-
 καίων, ἐκινδύνευσε διασπαθῆναι, εἰ μὴ προσάξει τῷ
 Χιλιάρχῳ ἐξηρπάζετο ἐκ μέσων αὐτῶν. Τῇ ἐπίσει
 ἐν νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ Κύριος· θάρσει (εἶπε) Παῦ-
 λε· ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ,
 ἔγωγε σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι. Τότε ἄνδρες
 ἐπέκεινα τῶν τεσσαράκοντα συννομόσαντες ἀνεθεμα-
 τίσθησαν, μηδενὸς γεύσασθαι, ἕως ὅτε ἀποκτείνωσι τὸν
 Παῦλον. Ἀλλ' ὁ χιλιάρχος μαθὼν τὴν ἐπιβλήν,
 ἀπέσωσεν αὐτὸν διὰ νυκτὸς ἐκπέμψας εἰς Καισάρειαν,
 μετ' ἐπιστολῆς πρὸς τὸν ἐκεῖ Ἡγεμόνα Φήλικα· ὅς
 ἐρευνήσας τὸν ἄνδρα, καὶ μαθὼν ὅτι ἐκ Κιλικίας
 ἐστίν, ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐν τῷ Πραιτωρίῳ τῷ Ἡρώδῳ
 φυλάττεσθαι, ἕως ἂν ἔλθωσι καὶ οἱ Κατήγοροι
 αὐτῷ (22).

§. 221.

Μετὰ ἡμέρας πέντε κατέβησαν εἰς Καισάρειαν ὁ
 τε Ἀρχιερεὺς καὶ οἱ Πρεσβύτεροι· ἔνθα ὑπὲρ μὲν
 τῶν ὁ Ῥήτωρ Τερύλλος κατὰ τῷ Παύλῳ δημηγορεῖ,
 ὁ δὲ Παῦλος ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀπολογεῖται. Ὁ Φήλιξ ὅμως
 ἀναβαίλλεται τὴν ψῆφον, ἕως ὅτε ἔλθόντος καὶ τῷ
 χιλιάρχῳ ἀνακρίνη τὴν ὑπόθεσιν ἀκριβέστερον. Μετ'
 ἡμέρας δὲ τινάς, προσκαλεσάμενος τὸν Ἀπόστολον ὁ
 Ἡγεμὼν, παρῄσης καὶ Δροσίλλης τῆς τέττα γυναικὸς,
 ἀκροῖ τὰ σωτήρια δόγματα, καὶ γενόμενος ἔμφοβος,
 τὸν

21) Πράξ. ΚΓ'. 1-5.

22) Αὐτ. 6-35.

τὸν ἀποσέλλει· πάλιν ὁμως καὶ πάλιν συχνάκις τὸν κήρυκα προσκαλῶν, εἶχε μετ' αὐτῷ ἐπαλλήλους συνομιλίας, πλὴν, ἔχι κατὰ σκοπὸν τῷ διδαχθῆναι, ἀλλ' ἐπ' ἐλπίδι μαῦλον τῷ λαβεῖν ἀργύρια, καὶ αὐτὸν ἀπολύσαι· ἔτω διετίας πληρωθείσης κατὰ τὴν ἐν Καισαρείᾳ ταύτην τῷ Ἀποστόλῃ Φερρᾶν, διαδεξαμένους τέως τὴν Ἡγεμονίαν Πορκίῳ Φήστῃ, μέλλων ἀπαίρειν ὁ Φήλιξ, χαριζόμενος τοῖς Ἰουδαίοις, κατέλιπεν τὸν Παῦλον δέσμιον (23).

Ἑ τ ο σ ζ'.

§. 222.

Πρὸ τῷ βήματος τῷ Φήστῃ πάλιν ὁ Ἀπόστολος παραστὰς, ὁμοίως ἀπολογεῖται. Ἐρωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῷ Κριτῷ, εἰς θέλη εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀναβὰς, ἐνώπιον αὐτῷ ἐκεῖ κρίνεσθαι· ὑποπτευόμενος τὴν καθ' ὁδὸν ἐνεδραν τῶν Ἰουδαίων, „ἐπὶ τῷ Βήματος Καίσαρος (εἶπεν) ἕως εἰμὶ . . . Καίσαρα ἐπικαλεῖμαι . . . καὶ εἰσακτέται (24). Ἐν τέτοις Ἀγρίππας ὁ Βασιλεὺς (ὃς ἦν ἕτος τῷ Ἡρώδῃ Ἀγρίππᾳ, τῷ ἀνελόντος Ἰακώβου τὸν Ἀδελφὸν Ἰωάννη μαχαίρα, καὶ προδεμένους συλλαβεῖν καὶ Πέτρον) μετὰ Βερενίκης τῆς ἰδίας γυναικὸς, ὡς ἦλθον εἰς Καισάρειαν πρὸς ἀσπασμὸν τῷ νέῳ Ἡγεμόνῳ Φήστῃ, μαθόντες τὰ κατὰ τὸν Παῦλον, ἐπιθυμῶσι νὰ ἀκέσεν τὸν ἄνθρωπον· ὅθεν Ἀκροατηρεῖς λαμπροὶ καὶ πολυανθρώπους συναθροισθέντες, παραστὰς ὁ Ἀπόστολος, καὶ εἰς πλάτος

L 4

ἀπο-

23) Πράξ. ΚΔ'. 1-27.

24) Πράξ. ΚΕ'. 1-12.

ἀπολογηθεὶς ἐκρίθη ἀθῶος· πλὴν, ὅτι ἐπάναγκες ἦν εἰς Ῥώμην αὐτὸν ἐκπεμφθῆναι, διὰ τὴν πρὸς τὸν Καίσαρα γενομένην ὑπ' αὐτῆς ἐκκλητον (25).

§. 223.

Παραδοθεὶς ἔν ὃ Παῦλος, σὺν τοῖς ἀκολέθοις αὐτῆς, καὶ μετὰ καί τινων ἄλλων δεσμίων, Ἰσλῖω τῷ Ἑκατοντάρχει, πλέει εἰς Ἰταλίαν. Σφοδρῶς δὲ κατὰ τὸν πλῆν χειμαδιέντες, καὶ κινδυνεύσαντες, τὸ δὲ ἔχατον καὶ ναυαγῆσαντες, τῆς νηὸς συντριβείσης αὐτοῖς καὶ βυθιζομένης, οἱ μὲν κολυμβῶντες, οἱ δὲ ἐπὶ σάνισιν ἐπινηχόμενοι, τέως διεσώθησαν ἅπαντες, ὡς αὐτοῖς τῆτο προεῖρηκε δι' ὀπτασίας Ἀγγέλῃ πληροφορηθεὶς ὁ Ἀπόστολος. Διασωθέντες δὲ, ἐξῆλθον ἔτιως ἐπὶ τῆς Νήσου Μελίτης· ψυχὰ αἱ πᾶσαι διακόσια ἐβδομήκοντα ἕξ (26). Τὴν δὲ Νῆσον ταύτην τινὲς ὑπέλαβον τὰ Μέλετα εἶναι· τὸ 4000 βήμασιν ἀπέχον ἀπὸ τῆς ἐν τῷ Ἀδριατικῷ κόλπῳ ἐπιδαύρου Νησαρίου· ὅτι ἐν τῷ Ἀδρία (Φασί) διαφερόμενοι ἐχειμάζοντο· (27) τὸ Ἀδριατικὸν ὅμως, κατὰ τῆς παλαιᾶς, πέλαγος, μέχρι καὶ τῆς Ἰωνίς, καὶ τῆς Σικελικῆς ἦν ἐφαπλόμενον (28).

§. 224.

Ἐν ταύτῃ τῇ Νήσῳ ἐκπεσόντες, Φιλανθρώπῃς Φιλοφροσύνης ἔτυχον ὑπὸ τῶν οἰκητόρων· ἐν ᾧ δὲ, πυρὰν ἀνῆπτον διὰ τὸ ψύχος, καὶ ὁ Παῦλος Φρύγανα συστρίψας ἐτίθετο εἰς ἔναυσμα τῆς πυρὸς, ἔχιδνα ἐκ τῆς

θέρ-

25) Αὐτ. 13-27. Καὶ Κς'. 1-32.

26) Πραξ. ΚΖ'. 1-44.

27) Πραξ. Αὐτ. 27.

28) Ὅρα Καλμέτ. ἐν ὑπομν. Πράξ. ΚΖ'.

Θέρμης ἐκπηδήσασα, δάκνει τῷ Ἀποσόλῃ τὴν χεῖρα. Ὅθεν οἱ βάρβαροι πρῶτον ἔκριναν φονέα τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀνοσιεργόν, ὡς ὑπὸ τῆς θείας διωκόμενον δίκης, διὰ τε θαλάσσης, καὶ διὰ γῆς· ἔπειτα δὲ, ἰδόντες ὅτι εὐδὲν ἔπαθε κακόν, μεταβαλλόμενοι τῷτον ὑπέλαβον εἶναι Θεόν (29). Καὶ τὸ ἐξ ἐκείνης πισεύεται, ὅτι τὰ ἐν τῇ Νήσῳ Μελίτῃ ἄγρια τέ καὶ Ἰοβόλα ἐρπετά, ἀδρανῇ εἰσὶ, καὶ εἰς βλάβην ἀνίχουρα (30).

§. 225.

Κατὰ τὴν αὐτὴν Νήσον ὁ Παῦλος, τὸν Πατέρα Πηπλίσ' τῷ φιλοφρόνως αὐτὸς ξενοδοχήσαντος, πυρετοῖς καὶ δυσεντερίᾳ συνεχόμενον, διὰ προσευχῆς ἐξιάσατο· καὶ πολλὰς δὲ ἄλλας προσέτι ἀσθενῶντας ἐθεράπευσε. Τρεῖς δὲ ἐκεῖ μῆνας παραχειμάσαντες, τελευταῖον διὰ τε Συρακυσῶν πλεύσαντες, καὶ Ῥηγίς, καὶ Ποτιόλων, εἰς Ῥώμην ἔφθασαν. Ἐνθα οἱ μὲν ἄλλοι δέσμιοι παρεδόθησαν τῷ Στρατοπεδάρχῃ· ὁ δὲ Παῦλος ὑπὸ φυλακῇ ἐνὸς στρατιώτου τηρέμενος, περιήρχετο ἐλεύθερος (31). Ὅθεν συγκαλέσας τὸς ἐν Ῥώμῃ πρωτεύοντας τῶν Ἰουδαίων, καὶ διηγηθεὶς τὰ κατ' αὐτὸν ἐφεξῆς τε διαμαρτυρώμενος τοῖς προσερχομένοις τὰ περὶ Ἰησοῦ ἀπὸ τῶν Γραφῶν· καὶ τὸς μὲν πείθων, τὸς δὲ ἀπειθεῖς μένοντας ἀπελέγχων· καὶ λέγων, ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεσάλη τὸ σωτήριον τῷ Θεῷ· ἔμεινεν ἐκεῖ διετίαν ὅλην κηρύσσων τὴν βασιλείαν τῷ Θεῷ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ,

[L 5

μετὰ

29) Πράξ. ΚΗ'. 1-6.

30) Ὅρα Καλμέτ. ἐνθ. ἀνωτ. Καὶ Μελέτ. τὸν Ἀθηναῖον, Γεωγραφ. παλ. καὶ νέας, Τμήμ. ΙΖ'. Κεφ. ιγ'.

31) Πράξ. ΚΗ'. 7-16.

μετὰ παρρησίας ἀκωλύτως (32). Ἐν δὲ τέτοις τελευ-
τᾷ ἡ Ἱστορία τῶν πράξεων.

Ἔ Τ Ο Σ Ξ Α΄.

§. 226.

Τῆς τῆ Παύλου ἐν Ῥώμῃ διατριβῆς, διετίαν ὅλην (1)
παραταθείσης, τὰ δεσμὰ αὐτῆ συνετέλεσαν εἰς αὔξη-
σιν τῆ Εὐαγγελίς, ὅπερ ἀδεῶς κηρυττόμενον διέπεμπε
τὸ παρ' αὐτῆ φῶς, ἕως καὶ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς οἰκίας
αὐτῆ τῆ Καίσαρος (2). Ἐκέρυττε δὲ ὁ Παῦλος ἐνθα-
μὲν παρῶν ἦν σόματι, ἐνθα δ' ἀπὼν γράμμασι· διὸ τότε
(λέγουσιν) ἐγράφησάν τε καὶ ἐπέμφθησαν, ἡ μὲν
πρὸς Ἑφεσίς Ἐπισολή, διὰ Τυχικῆς· ἡ δὲ πρὸς Φι-
λιππησίς, δι' Ἐπαφροδίτης· ἡ δὲ πρὸς Κολασσαεῖς, διὰ
Τυχικῆς καὶ Ὀνησίμου· διὰ δὲ τῆ δευτέρου τέττε, καὶ ἡ
πρὸς Φιλήμονα.

§. 227.

Μετὰ ταῦτα, ὑπολαμβάνουσι τινὲς (3) ὅτι ἐγράφη
ὡσαύτως ἀπὸ Ῥώμης, καὶ ἡ πρὸς Ἑβραίους Ἐπισολή
πεμφθεῖσα διὰ Τιμοθέου. Ἄλλοι ὅμως, (ὅσοι ὑπὸ τῷ
ὀνόματι τῆς Ἰταλίας (4) ἔχῃ τὴν Ῥώμην, τὴν δὲ τῆς
Σικελίας ὁμορον γῆν ἐννοῶσιν) ἔκριναν ὅτι τὴν ἐπισο-
λὴν τὴν πρὸς Ἑβραίους ὁ Παῦλος, ἀπολελυμένος ἤδη
μετὰ τὴν διετίαν ἀπὸ τῶν ἐν Ῥώμῃ δεσμῶν· πρὸς τὸ
τέλος

32) Αὐτ. 17-31.

1) Πράξ. ΚΗ'. 30.

2) Πρὸς Φιλιππησ. Κεφ. Α'. 12-22.

3) Βεαυσώβρης, καὶ Λαμφάντης ἐν τῷ Γενικῷ Προλόγῳ, τῷ εἰς
τὰς τῆ Παύλου Ἐπισολάς.

4) Πρὸς Ἑβρ. ΙΓ' 24.

τέλος δηλ. τῆ ξα΄., ἢ κατ' ἀρχὰς τῆ ξβ΄., συνέγραψεν. Οἱ δὲ, καὶ ἐν ἔτει ξγ΄. αὐτὴν χρονολογεῖσιν.

§. 228.

Οἱ πλείονες, καὶ τὴν Α΄. τῶν Καθολικῶν Ἐπιστολῶν τῆ Πέτρου, ἐν τῷ δε τῷ ξα΄. ἔτει λέγουσιν ἐπισαλῆναι. Καίτοι ἄλλοι πάλιν ἐπίσω ἐπὶ τὸ νδ΄., οἱ δὲ καὶ ἔτι μαῖον, ἐπὶ τὸ μέ. ἀναπέμπουσιν. Ἐγράφη δὲ πρὸς τὰς κατὰ τὴν διασπορὰν ἐπιδημῶντας Ἰσδαίους ἀπὸ Βαβυλῶνος. Τὴν δὲ Βαβυλῶνα, ἄλλοι μὲν εἶναι τὴν ἐν Ἀσσυρίᾳ μεγαλόπολιν ὑπέλαβον. Ἄλλοι δὲ τὴν κατ' Αἴγυπτον, τὸ καθ' ἡμᾶς Κάϊρον. Ἄλλοι δὲ τὴν κατὰ Σελεύκειαν. Οἱ δὲ πλεῖστοι τῶν Ἀρχαίων, αὐτὴν τὴν Ῥώμην, τροπολογικῶς ἔτω καλεμένην, ἐνόησαν (5). Ἐν τῷ αὐτῷ τέτῳ ἔτει ἐγράφη καὶ ἡ τῆ Ἀδελφοθέου Ἰακώβου ἐπιστολὴ ταῖς δώδεκα φυλαῖς τῶν ἐν τῇ διασπορᾷ, ὡς ὀλίγον πρὸ τῆς διαμαρτυρίας τελευτῆς αὐτῆς γραφεῖσα.

§. 229.

Ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει ἐγράφη (λέγουσι, καὶ τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον· (6) ἂν αὐτὸ ἐγράφη καθ' ὃν καιρὸν οἱ Κορυφαῖοι Ἀπόστολοι ἐν Ῥώμῃ διέτριβον. Πλὴν ἄλλοι προλαμβάνοντες τὸν καιρὸν, ἀναποδίζουσι τὴν συγγραφὴν τέττε, ἕως τῶν ἡ. ἢ θ΄. ἢ ιε. χρόνων μετὰ τὴν τῆ Κυρίως Ἀνάληψιν· (7) ἐν ἐκείνῳ συμφωνῶσι

5) Εὐσέβ. Ἐκκλησ. Ἱστορ. Βιβλ. Β΄. Κεφ. ΙΕ΄. Καὶ Ἱερών. ἐν τῷ Καταλ.

6) Ὅρα Εἰρηναῖον Λεγδ. Βιβλ. Γ΄. Κεφ. α΄.

7) Ὅρα Καβέον περὶ τῶν Ἐκκλησ. Συγγραφέων, ἐν Αἰῶνι τῷ Ἀποστολικῷ, Σελ. 13. Οὐκ ὀκνητέον ἐνταῦθα παραθέσθαι, καὶ

Φωνῆσι σχεδὸν οἱ πάντες· (8) ὅτι πρῶτον τῶν ἄλλων Εὐαγγελίων τὸ κατὰ Ματθαῖον ἐγράφη. "Οτι δὲ ἐγράφη αὐτὸ καὶ Ἑβραϊσὶ, πρῶτος μὲν ὁ Ἱεραπολίτης Παπίας, ἀπεμνημόνευσεν· (9) ἔτα δὲ καὶ ἄλλοι τῷ Παπία Παρηκολογηκότες. Ἀγκαλὰ ἐκ ὀλίγοι τῶν ὕστερον περὶ τῆς πολλὰ ἀμφιβάλλουσι, πιθανώτερον κρίνοντας, ὅτι καὶ τὸ κατὰ Ματθαῖον, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα, συνετάχθη ἐλληνισί.

§. 230.

Μετὰ τὸ Ματθαίικ, καὶ τὸ κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιον συνεγράφη, καὶ τὸ κατὰ Λουκᾶν ἐφεξῆς· καὶ αἱ πράξεις δὲ αἱ τῶν Ἀποστόλων (10). Ἐὰν ὦν, ὥσ-
τινες ὑπέλαβον, ἐν τῷ τῷ ἔτι αἱ πράξεις ἔτυχον τῆς Συγγραφῆς, καθότι ἑδείς ἐν αὐταῖς γίνεται λόγος περὶ τῶν ὑπὸ τῇ Παύλῳ πεπραγμένων μετὰ τὴν ἀπὸ τῶν δεσμῶν ἀπόλυσιν τῶν ἐν Ῥώμῃ φανερόν γίνεται, ὅτι πρὸ τῆςδε τῆς ἔτις τὸ Εὐαγγέλιον αὐτῷ

καὶ τὸ ἐν τῷ Ἀποσπασματίῳ τῷ ἀποδιδομένῳ Ἱππολύτῳ τῷ Θηβαίῳ ἀναγινωσκόμενον· ὅτι „τὸ κατὰ Ματθαῖον Ἅγιον „Εὐαγγέλιον, ἐγράφη εἰς παλαισίνην μετὰ ἡ. ἔτη τῆς Ἀναλήψεως, Ἑβραϊσὶ τὸ κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιον ἐγράφη Ῥω- „μαῖσι ἐν Ῥώμῃ, μετὰ 13. ἔτη τῆς Ἀναλήψεως. Τὸ κατὰ „Λουκᾶν Εὐαγγέλιον ἐγράφη ἐλληνισί εἰς Ἀλεξάνδρειαν τὴν „μεγάλην. μετὰ 16. ἔτη τῆς Ἀναλήψεως. Τὸ κατὰ Ἰωάννην „Εὐαγγέλιον, ἐγράφη ἐλληνισί ἐν Πάτμῳ Νήσῳ, μετὰ τριά- „κοντα δύο ἔτη τῆς Ἀναλήψεως. Ἀλλ' εἰς τὴν χρονολογίαν ταύτην πολλὰ ἀπαντῶσιν ἀντιτίπτοντα, δι' ἃ ἑδείς δύναται ἐν αὐτῇ νὰ βάλῃ θεμέλιον.

- 8) Εἰρηναῖος Βιβλ. Γ'. Κεφ. Α'. Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἱσορ. Βιβλ. ε'. Κεφ. 15. Ἱερώνυμ. ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν Ἐκκλησ. Συγγραφ. Ἀύγας. ἐν τῷ περὶ Συμφων. τῶν Εὐαγγελ. Βιβλ. Α'. Κεφ. α'.
9) Παρ' Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἱσορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. 19.
10) Εἰρηναῖος Βιβλ. Γ'. κατὰ Αἰρέσ. Κεφ. Α'.

αὐτῷ ὁ Λεκάς συνέγραψε· καὶ τότε δὲ ἔτι πρότερον ἐπομένως τὰ κατ' αὐτὸς. ὅτε Ματθαῖος, καὶ ὁ Μάρκος, Ἄλλ' ἐπιεικῶς περὶ τῶν οἱ Συγγραφεῖς ἔδδεν ἡμᾶς διδάσκουσιν ἀναμφιλέκτως διωρισμένον καὶ βέβαιον. Διὰ τῆτο καὶ οἱ μὲν τὸς χρόνους προλαμβάνουσιν· οἱ δὲ ὑπερῶσιν· ἐκείνο βέβαιον εἶναι, καὶ ἀπάσης ἀμφιβολίας ἐκτός· ὅτι ὁ Ἱερὸς Λεκάς, μετὰ τὸν πρῶτον λόγον (11)· τῆτεςι μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον, ἐξέθετο τὸν δεύτερον· ἦγεν τὰς πράξεις. Μεμαρτυρημένον δὲ φέρεται καὶ περὶ τῆ Μάρκος, ὅτι συνέγραψε τὸ ἴδιον Εὐαγγέλιον παρακληθεὶς ὑπὸ τῶν ἐν Ῥώμῃ πιζῶν (12). Καὶ τὸ ἄλλο προσέτι, ὅτι ὁ Μάρκος φαίνεται ἀκολουθεῖν τὸν Ματθαῖον, οἷον ἐπιτομεύς τις τῶν ἐκείνους Εὐαγγελικῶν διηγήσεων (13).

Ἔ Τ Ο Σ Ξ Β'.

§. 231.

Ἄν ὁ Παῦλος περιώδευσεν εἰς Ἰσπανίαν, ὡς ἐκ τῆς πρὸς Ῥωμαίους (14) εἰκάζοντες, καὶ δὴ καὶ τῇ μαρτυρίᾳ τῆς Ἱερῆς Κλήμεντος (15) τῆ συγχρόνου τῷ Παύλῳ γενομένης ἐπόμενοι, πολλοὶ τῶν πατέρων (16) ὑπέλαβον·

11) Πράξ. Α'. 1.

12) Κλήμης ἐν ε'. τῶν ὑποτυπώσεων. Καὶ Παπίας ὁ Ἱεραπολίτης παρ' Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. 1Ε'.

13) Αὐγυστίνος περὶ Συμφων. Εὐαγγελ. Βιβλ. Α'. Κεφ. β'.

14) Κεφ. 1Ε'. 24.

15) Ἐν τῇ αὐτῇ πρὸς Κορινθ. ἐπισ. §. 4.

16) Ἀθανάσιος πρὸς Δρακόντι. Ἐπιφάν. Αἰρέσ. ΚΖ'. Χρυστός. Ὁμιλ. Ζ'. τῶν εἰς Παῦλον. Ἱερών. εἰς τὸν Ἡσαΐαν Κεφ. 1Α'. 14. Κύριλ. Κατηχ. 1Ζ'. Θεοδώριτ. εἰς τὴν πρὸς Φιλιππησ. Α'. 25.

βον· εἰς ἄλλος ἂν ἔχοι διορισθῆναι πρὸς τὴν περίοδον ταύτην, καιρὸς τῇ παρόντος προσφύερος· πολλοὶ ὁμως ἄλλοι, καὶ μάλιστα τῶν Δυτικῶν οἱ ὕπερον περὶ τῆς περιόδου ταύτης ἀμφιβάλλουσι· Συμλογίζοντα γὰρ, ὅτι περὶ τὸ τέλος τῇ ξβ'. τέττε ἔττε, συνοδευθεὶς ὁ Παῦλος τῷ Τιμοθέῳ ἐκ Μακεδονίας ἐπιστρέψαντι (17), ἐσπευδεν εἰς Ἰσδαίαν ἐπανελθεῖν· ὅτε καὶ παραπλεύσας κατέλιπεν ἐν Κρήτῃ τὸν Τίτον, εἰς τὴν τῆς ἐκῆ Ἐκκλησίας διόρθωσιν (18).

§. 232.

Κατὰ τὸ ἔτος τῷτο συνέβη, καὶ ἡ Ἰακώβη τῇ Ἀδελ. Φῆ τῇ Κυρίᾳ, καὶ πρώτῃ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἐκκλησίας χρηματίσαντος ἐπισκόπου Φονοκτονία (19) ἐξ ἐπιβελῆς Ἀνάνα, ἡ Ἀνανίς τῇ Ἀρχιερέως (20) Ἀνδρὸς τολμηρῆ τε καὶ θραυστάτῃ· ἐκ τῆς τῶν Σαδδουκαίων ὄντος Αἰρέσεως. Ὁ γὰρ ῥηθεὶς Ἀδελφός Θεός, ἐπὶ δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι βίβ. καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς Ἰσδαίοις

8%

17) Πρὸς Ἑβρ. ΙΓ'. 23.

18) Πρὸς Τίτον Α'. 5.

19) Ἡ τῇ Ἰακώβῃ Φονοκτονία ὑπότινων (Διονυσ. Πεταβ. ἐν τῷ Λογιστηρίῳ τῶν χρόνων, Μέρ. Α'. Βιβλ. Ε'. Κεφ. γ'.) εἰς τὸ πρὸ τέττε ἔτος, ἦτοι τὸ ξα'. ἀνάγεται. Ὁ δὲ Εὐσέβιος τὴν αὐτὴν Ἱστορῶν φαίνεται ἀσύμφωνος αὐτὸς εαυτῷ. Τάξας γὰρ αὐτὴν (ἐν τοῖς χρονικοῖς) κατὰ τὸ ξβ', ἐν ἔτει δηλ. ζ'. τῆς τῇ Νέρωνος Αὐτοκρατορίας, ἀναβάλλει ἐν ἄλλοις (Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. ια.) ἕως ἐγγὺς τῆς τῶν Ἱεροσολύμων ἀλώσεως· ἥτις μετὰ ἡ. ἡ θ'. ἐνιαυτὸς συνέβη ὕπερον· ἦν δὲ γνώμην παρακοληθῶν, καὶ ὁ τῇ Ἀλεξανδρῶν χρονικῇ Συγγραφεύς, τὴν Ἰακώβη ἀναίρεσιν, ἐν ἔτει πρώτῳ τῆς Οὐεσπασιανῆς Αὐταρχίας ἐχρονολόγησεν.

20) Ἰωσήφ. Ἀρχαιολ. Βιβλ. Κ'. Κεφ. ἡ.

ἔχῃ κίσα θαυμαζόμενος, καὶ διὰ τῆτο καὶ Ὀβλίας (ὅπερ τὸν δίκαιον σημαίνει) καλέμενος, προτροπῇ τε καὶ παρακλήσει πάντων ἀναβάς ἐπὶ τῷ Ναῷ τὸ πτερύγιον, ἔδωκεν ἐκείθεν τὴν ζητημένην παρ' αὐτῷ μαρτυρίαν περὶ τῷ Ἰησοῦ, κηρύξας φωνῇ μεγάλῃ· ὅτι ὁ „Ἰησοῦς κἀθήτα ἐν τῷ ἔρανῳ, ἐκ δεξιῶν τῆς μεγάλης δυνάμεως, καὶ μέλει ἔρχεσθαι ἐπὶ τῶν νεφελῶν „τῷ ἔρανῳ. Ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἔν μαρτυρίᾳ πολλοὶ μὲν τῶν παρόντων ἐπληροφορήθησαν, καὶ ἀνεβόησαν, „ὥσαννα τῷ ἡῶ Δαβίδ. Ἀλλ' οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἔκραξαν· „ὦ ὦ! καὶ ὁ δίκαιος ἐπλανήθη· ὅθεν δι' ἐπιταγῆς τῷ εἰρημένῳ Ἀρχιερέως Ἀνάη, κατεκρημνίσθη ὁ Ἀπόστολος ἀπὸ τῷ πτερυγίσ· καὶ ὡς ἐκ τῷ κρημνίσματος ἐκ ἀπέθανεν, ἀπελιθάσθη· ἐπειδὴ δὲ ὑπὲρ τῶν λιθοβολούντων ἠύχετο· „παρακαλῶ Κύριε Θεὲ Πάτερ. ἄφες αὐτοῖς, ὅ γὰρ οἶδασιν τί „ποιῶσιν· εἰς μέντις τῶν Ἱερέων, ἀπὸ τῶν ἡῶν Ῥηχάβ, „ἔκραξε· παύσαθε· τί ποιεῖτε; εὔχεται ὑπὲρ ἡμῶν ὁ δίκαιος· ἄλλος δέ τις ὅμως τῶν ἐκεῖ παρόντων, ἐκ τῆς τέχνης ὢν τῶν Κναφίων, διὰ τῷ κναφικῷ ξύλῳ ὁ κατεῖχε, κατεσύντριψε τὴν τῷ δικαίῳ κεφαλὴν (21). Λέγουσιν (22) ὅτι τὰ μετ' ὃ πολὺ κατὰ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐπισκῆψαντα κακὰ ὁ Ἀρχαιολόγος Ἰώσηπος, τὰ ἀπέδωκεν ἅπαντα εἰς τὴν τῷ Ἰακώβῳ ἀναίρεσιν, Ἀλλ' ἡ ῥῆσις, ὡς παρὰ Ὠριγένει, καὶ παρ' Εὐσεβίῳ ἀναφέρεται, ἐν τοῖς Ἰωσήφῳ σωζομένοις Συγγράμμασι, τὴν σήμερον ἔχ' εὗρίσκεται.

§. 233.

21) Ὅρα Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. κγ'.

22) Ὠριγένης. κατὰ Κέλσους. Βιβλ. Α'. Εὐσέβ. ἐν Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. κγ'. Ἱερώνυμ. περὶ Ἀνδρῶν Ἐπιστήμων.

§. 233.

Συμεών ὁ τῷ Κλεόπα τὸν Ἱεροσολύμων διαδέχεται θρόνον (23). Τὴν δὲ διαδοχὴν ὁ Εὐσέβιος, ὑπερέθετω ἐν ἄλλοις (24), ἕως μετὰ τὴν Ἱεροσολύμων ἄλωσιν· ὑπὲρ ἧς διαδοχῆς συνηθροίσθησαν (Φησὶ) τῶν Ἀποστόλων καὶ Μαθητῶν οἱ τῷ βίῳ περιλειπόμενοι, ἅμα τοῖς πρὸς γένεσι κατὰ σάρκα τῷ Κυρίῳ κτ. (25) Λέγεται γὰρ καὶ ὁ Συμεών ἕτος Ἀδελφὸς τῷ Κυρίῳ, ὡς καὶ Ἰάκωβος ὁ αὐτῷ προκατόχος καὶ Αὐτάδελφος· ἔτι γὰρ ἔχει ἡ γενεαλογία τέτων κατὰ τινάς· Κλαιόπας, ὁ ἄλλως καὶ Ἀλφαῖος καλέμενος, καὶ Ἰωσήφ ὁ μνήτωρ Ἀδελφοί. Ἡ αἰσιπάρθενος Μαρία, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία ἡ τῷ Κλεόπα, ἡ Ἀλφαῖς γαμετὴ, Ἀδελφαί· ἡ πρωτεξάδελφος. Ἐκ τοίνυν τῷ Κλεόπα καὶ Μαρίας τῆς αὐτῷ συζύγου γεννῶνται Ἰάκωβος ὁ ἐλάσσων, καὶ Συμεών, καὶ Ἰδδας ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος· ὥστε ἦσαν ἀνεψιοὶ τῆς παρθένου, καθὼς καὶ τῷ Ἰωσήφ· τῷ δὲ χρυσῷ πρωτεξάδελφοι· πλὴν ἄλλοι γενεαλογεῖσιν ἄλλως· (26) Σημείωσα δὲ, καὶ ὅτι ἄλλοι ἦν παρὰ τὸν Ἀπόστολον Σίμωνα, ὁ Συμεών περὶ ᾧ ἐνταῦθα· ἐκεῖνος γὰρ ἦν Καννανίτης, ἕτος δὲ Ναζαρηνός (27).

ἜΤΟΣ

23) Εὐσέβιος ἐν τοῖς χρονικοῖς.

24) Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. ια'.

25) Ὅρα καὶ Ἀλέξανδρον τὸν Ἱεροσολύμ. Λόγ. περὶ τῆς Εὐρέως τῆς σαυρῆ παρὰ Δοσιθ. ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολ. Πατριαρχ. Βιβλ. Α'. Κεφ. Β'. §. α'. Σελ. 5.

26) Ὅρα ἀνωτ. §. 166.

27) Χρυσός. καὶ Θεοφύλ. παρὰ Δοσιθ. ἐνθ. ἀνωτ. ἐσημειώθη.

ἜΤΟΣ ΞΓ'.

§. 234.

Ὁ Παῦλος παραγίνεται αὐθις εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῷ τὸ ἕκτον ἤδη· ἔ· πολὺ δὲ παραμείνας, διέρχεται τὴν Ἀσίαν εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ἐκεῖ Ἐκκλησιῶν· ἐν Κολοσσοῖς ἔν· ξενίζεται παρὰ τῷ Φιλήμονι· (28) ἐν δὲ Ἐφέσῳ καθίστησι τὸν Τιμόθεον πρὸς ἀναίρεσιν πάσης ἑτεροδιδασκαλίας, καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐκείνης σιγῆς καὶ κατάρτισιν· (29) ἐξ Ἐφέσε δὲ πλέει εἰς Φιλίππους τῆς Μακεδονίας, ὅπου χρόνον τινὰ διατρίψας, ἔγραψεν (ὡς οἱ πλείονες (30) ὑπολαμβάνουσι) τὴν Α'. τῶν πρὸς Τιμόθεον Ἐπιστολῶν, περὶ τὰς ἀρχὰς ἴσως τῷ ἐφεξῆς ξδ'. ἐνιαυτῷ. Εἰ δὲ ἐν ταῖς κοινῇ τυπογραφουμένοις ἐκδόσεσι σεσημειωμένον ἀναγινώσκεται, ὅτι ἡ ῥηθεῖσα Α'. πρὸς Τιμόθεον ἐγράφη ἀπὸ Λαοδικείας, ἥτις ἐστὶ Μητρόπολις τῆς Φρυγίας τῆς Πακατιανῆς· αἰτ' αὕτη νεωτέρα κρίνεται χειρὸς ἡ Σημείωσις. Πρὸ γὰρ τῆς τῷ Μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ Αυτοκρατορίας, ἑδεμία ἑδαμὲ τῆς Πακατιανῆς Φρυγίας γίνεται μνεία.

§. 235.

Κατὰ τῷτο τὸ ξγ'. ἔτος, πρῶτος μετὰ Μάρκον τὸν Εὐαγγελιστὴν, (τὸν ἀπὸ τῷ μδ'. ὅτε μετὰ Πέτρος εἰς Ῥώμην παρεγένετο· πρὸς Αἰγυπτίους ἐκεῖθεν καὶ

28) Πρὸς Φιλήμ. Ἐπισ. Ἐδαφ. 22.

29) Α'. πρὸς Τιμόθ. Α'. 3.

30) Ἀθανάσιος. ἐν τῇ Συνόψει. Θεοδώριτ'· ἐν τῷ προλόγῳ τῆς πρὸς Ῥωμ. καὶ οἱ Νεώτεροι κοινῶς.

καὶ Ἀλεξανδρεῖς ἐπιδημήσαντα, καὶ τὸν λόγον αὐ-
τοῖς (31) εὐαγγελισάμενον.) Ἀλεξανδρείας, Ἐπίσκο-
πος ἐχρημάτισεν Ἀννιανὸς, ἡ Ἀνανίας (32). Περὶ
τῆς Ἰσόρηται (33), ὅτι ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἦν Σανδα-
λιοῦράφος· Συρρόπτων δὲ διαχιθὲν τὸ παλαιὸν τῷ
Μάρκῳ Σανδάλιον, ἐπειδὴ τρυπηθεὶς διὰ τῆς βελό-
νης τὴν χεῖρα, καὶ ὑπεραλγύσας· (ὦ Θεέ μου!) ἐφώ-
νησεν· ἐκ τῆς ὁ Εὐαγγελιστὴς λαβὼν ἀφορμὴν, τὴν
εἰς χριστὸν πίσει αὐτὸν ἀνεδίδαξε, θεραπεύσας εὐθὺς
διὰ τῆς ἰδίας ἐμπτύσματος· καὶ βαπτίσας τέως, καὶ
εἰς Ἐπίσκοπον τῷ ἐκεῖ θρόνῳ προεβίβασεν.

§. 236.

Ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει (34) κατὰ τῆς Νέρωνος Τραπέ-
ζης κεραυνὸς κατέσκηψε τὸ ἡ. βασιλεύοντος. Δη-
γεῖται δὲ ὁ Φιλόστρατος (35), ὅτι πρὸ τριῶν ἡμερῶν,
πρὶν τῷ κατενεχθέντος κεραυνῷ, Ἀπολλώνιος ὁ Τυα-
νεὺς, εὐρισκόμενος ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἰδὼν ὅτι τῷ ἡλίῳ ἐκλι-
πόντος ἅμα ἐβρόντησεν, ἀναβλέψας εἰς ὕραν ἔειπεν·
ἔσαι τι ἅμα καὶ ἐκ ἔσαι· τοιαῦτα ἦσαν τὰ
πλεῖστα αἱ θαυμασὰ προρρήσεις τῷ γόητος.

§. 237.

31) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικ. ὥπερ ἀκολοῦθῃσι Βαρωνίου τε καὶ Πέ-
τάβιος· ἡ πιθανώτερον ἴσως (ὅρα ἀνωτ. §. 189. καὶ τὴν ἐκ-
σημείωσιν· (27) κατὰ τὴν Εὐτυχίᾳ τῷ Ἀλεξανδρ. γνώμην, ἀπὸ
τῆς νῆ. ἔτας, ὅπερ ἦν τὸ θ'. τῆς Βασιλείας Κλαυδίου.

32) Αὐτ. αὐτ.

33) Παρὰ Βολλάνδῳ ἐν τῇ Βιογραφ. Μάρκου τῷ Εὐαγγελιστῇ, καὶ
Ἀπριλλίῳ.

34) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικοῖς.

35) Εἰς τὸν βίον Ἀπολλωνίου Βιβλ. Δ'. Κεφ. μγ'.

§. 237.

Ἐκ τήτης ἀρχησαν εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ προανεφω-
νῆντο τῆς ἐσομένης μετ' αὐτὸν πολὺ πανωλεθρίας τὰ προ-
μηνύματα. Ἰησοῦς τις ἡὸς Ἀνάνης τῶν ἰδιωτῶν ἀγροῖ-
κος, πρὸ τεσσάρων μὲν ἐτῶν πρὶν τῆς πολέμου, ἐπταὶ
δὲ πρὸ τῆς ἀλώσεως, κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς σκηνοπη-
γίας, ἤρξατο ἀναβοᾶν: „Φωνὴ ἀπ' Ἀνατολῆς, Φωνὴ
ἀπὸ Δύσεως, Φωνὴ ἀπὸ τῶν τεσσάρων ἀνέμων· Φω-
νὴ ἐπὶ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν Ναόν· Φωνὴ ἐπὶ Νυμφίς
καὶ Νύμφας· Φωνὴ ἐπὶ τὸν λαὸν πάντα.“ Τῷτο
ἀνέκραζε νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς
ἐορταῖς· παιόμενος δὲ καὶ μασιγέμενος, εὐδὲν ὑπὲρ
αὐτοῦ ἐφθέγγετο, εἰμὴ πρὸς ἐκάστην πληγὴν ὀλοφυρ-
τικῶς. „Αἶ αἶ Ἱερουσαλήμ. Κατὰ δὲ τὴν πολιορ-
κίαν ἔπειτα περιῶν ἐπὶ τῶν τειχέων: „Αἶ αἶ τῇ
πόλει, καὶ τῷ λαῷ, καὶ τῷ Ναῷ! ἐθρηνολό-
γει ὡς δὲ τελευταῖον ποτὲ προσέθηκεν. „Αἶ αἶ
καὶ μοι! λίθος ὑπὸ τῆς πετροβόλου μηχανήματος πα-
ρά τῶν πολιορκούντων σχαθεῖς, τὸν ἄνθρωπον ἀπέκ-
τεινεν, αὐτὸ τῷτο ἐλεεινῶς ἐπαιάζοντα (36).

Ἔ Τ Ο Σ Ξ Δ'.

§. 238.

Ὁ Παῦλος κηρύξας τὸ Εὐαγγέλιον μέχρι τῆς Ἰε-
λυσικῆς (1), ἔπειτα παραχειμάζει (2) εἰς Νικόπολιν,
τὴν ὑπὸ Αὐγῆς, ἐπὶ τῇ τροπῇ Μάρκου Ἀντωνίου καὶ
Κλεοπάτρας, ἀντικρυ τῆς καλεσμένης Ἀκτὶς κτιθεῖ-
σαν,

Μ 2

36) Ἰώσηπ. Ἀλώσεως Βιβλ. Ζ'. Κεφ. λ'.

1) Πρὸς Ῥωμ. ΙΕ'. 19.

2) Πρὸς Τίτον Γ'. 12.

σαν, ἐγγὺς τῆς καθ' ἡμᾶς καλεσμένης Πρεβέξης· ἐκεῖθεν ἔν ὑπὸ τῷ Παύλῳ ἐγράφη τότε καὶ ἡ πρὸς Τίτον ἐπισολή.

§. 239.

Ὁρεχθεὶς ὁ Νέρων τὸν πάλας ἐμπρησμόν τῆς Τρωάδος, αὐταῖς ὄψεσι κατιδεῖν, καταπυρπόλει τὴν Ῥώμην. Εἶτα, τὴν τῷ ἀνοσιεργήματος αἰτίαν ἀποτριβόμενος, ἐπιφορτίζει τὸ ἔγκλημα τοῖς χριστιανοῖς· ἐντεῦθεν ὁ πρῶτος κατὰ χριστιανῶν διωγμὸς τὴν ἀφορμὴν ἔλαβεν, ἔπερ διωγμῷ καὶ ὁ Τάκιτος (3) μνημονεύει, καὶ ὁ Σβετόνιος (4), φρικτὸς τινὰς τρόποις βασάνων ὑπὸ τῷ Θηριώδους Τυράννης ἐπινοηθέντας ἐξισήσαντες. Καὶ γὰρ τῶν ἄλλων μεταξὺ, ἐνίς τῶν χριστιανῶν ὁ Νέρων, πίσσαν, καὶ σέαρ, καὶ ἄλλα ταῦτα αὐτὰ εὐκατάφλεκτα δι' ὅλῃ τῷ σώματος ἐπαλείφον· εἶτα ἐφ' ὑψηλῶν παττάλων ἀνάπτων, εἰς φωτοχυσίαν νυκτός, ὡς πυρσὺς καὶ λαμπάδας κατέφλεγεν (5).

Ἑ Τ Ο Σ Ξ Ε'.

§. 240.

Ἐπιτρέψας ἔν ὁ Παῦλος εἰς τὴν Ἀσίαν, ὡς προῦπεχεθεὶς ἦν Τιμοθέῳ (6), ἐκεῖθεν ἔπειτα πάλιν ἐκπλεύτας, διὰ Κορίνθου, ὅπου κατέλιπε τὸν μεθ' ἑαυτοῦ τῷ Ἐρασμῳ, καθὼς καὶ Τρόφιμον ἀδενήσαντα κατέλιπε.

3) Χρονι. ΙΕ'. 44.

4) Εἰς βίον Νέρωνος, Κεφ. Ις'.

5) Ὅρα Ἐκκλησ. Ἰσορ. Εὐσέβ. Βιβλ. Β'. Κεφ. κέ. ἐν τῷ Τερτυλλίαν. ἐν τῷ Ἀπολογητικῷ.

6) Α. πρὸς Τιμόθ. Γ'. 14. 15.

λιπεν ἐν Μιλήτῳ· (7) ἐπανέρχεται τὸ δεύτερον εἰς τὴν Ῥώμην. Συναπῆλθε δ' εἰς Ῥώμην σὺν τῷ Παύλῳ τότε καὶ Πέτρος ἀπὸ Κορίνθου συνοδευθεῖς· ἡ γὰρ ἄλλως, κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἄμφω οἱ Ἀπόστολοι ἐπιδημήσαντες συνευρέθησαν ἐν Ῥώμῃ, ὅπως καὶ τὸν ὑπὲρ χριστοῦ ὑπέμειναν θάνατον. Καὶ γὰρ, εἰ καὶ μηδὲν ὁ Παῦλος ἀναφέρει ἐν τῇ Β'. αὐτῇ πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολῇ, αἰδ' ἡ σιγὴ αὕτη δὲν ἀνταναιρεῖ τὴν περὶ τῆς κοινῆς καὶ ἀρχαιοτάτης παραδόσεως, ἧς παρὰ τὰς τῶν ἄλλων, ἔχομεν ἀξιόπιστον τὴν μαρτυρίαν Διονυσίου τῷ Ἐπισκόπῳ Κορινθίων (8), ὅς ἤκμαζε περὶ τὸ ρό. Σωτήριον ἔτος περὶ τὸν αὐτὸν δὲ χρόνον, εἶναι γνώμη, ὅτι καὶ ὁ Μάρκος συνοδεύων τὸν Πέτρον, τὸ κατ' αὐτὸν συνέγραψεν Εὐαγγέλιον ἐν αὐτῇ διαίῳ τῇ Ῥώμῃ. Ἀγκαλὰ ἄλλοι θέλουσιν πάλιν, ὅτι μετὰ τὸ μαρτύριον τῶν Κορυθαίων, συνέγραψεν αὐτό. (9).

§. 241.

Κατὰ τῆτον ἀναφέρονται τὸν χρόνον καὶ τὰ διάφορα τεράσια, ἃ τὴν ἐγγίζουσιν τῶν Ἰσδαίων ἐξώλειαν προεσήμαιναν. Ἐπὶ τῆς ἑορτῆς τῶν ἀζύμων μηνὸς Ξανθικῆς Η'. κατὰ τὸν Ἀπρίλιον δηλονότι, ὥρα τῆς νυκτὸς Θ'. φῶς ἐξαίσιον περιέλαμψε τὸν βωμὸν, καὶ ὅλον τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις Ναόν. Βῆς εἰς θυρίαν ἀχθεῖσα, ἔτεκεν ἄρνα ἐν μέσῳ τῇ Ἱερῇ. Ἡ Ἀνατολικὴ τῇ ἐνδοτέρῃ, χαλκὴ τε καὶ σιβαρωτάτη

M 3

ῥσα

7) Β'. πρὸς Τιμόθ. Δ'. 20.

8) Ἐν Ἐπιστ. τῇ πρὸς Ῥωμ. ὅρα παρ' Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. κεφ. κέ.

9) Ὅρα Εἰρηναῖον ἐν Βιβλ. Γ'. κεφ. α'. Καὶ Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Ε'. κεφ. ή.

ἔσα πύλη, ἥ μόλις ὑπὸ Ἀνδρῶν εἴκοσι ἀνοιγομένη καὶ κλειομένη, κατὰ τὴν ε'. τῆς νυκτὸς ὤραν αὐτομάτῃ εὐρέθη ἀνεωγμένη· καὶ ταύτην ἔπειτα ὁ στρατηγὸς ἐπιστὰς μόλις ἔχυσε κλεῖσαι. Μετὰ τὴν ἑορτὴν πάλιν, μηνὸς Ἀρτεμισίᾳ κά. ἦτοι κατὰ τὸν Μάϊον, πρὸ ἡλίσ δύσεως, ὥφθησαν μετέωρα φάσματα περὶ πάντων τὴν χώραν. ἄρματα τε καὶ φάλαγγες ἔνοπλοι. Κατὰ δὲ τὴν ἐφεξῆς ἑορτὴν τῆς πεντηκοστῆς, οἱ Ἱερῆς εἰς τὸ ἔνδον τῆς ἱερᾶς παρελθόντες, κινήσεως ἤκσαν καὶ κτύπος, καὶ φωνῆς ἀθρόας λεγέσης· μεταβαίνομεν ἐν τεῦθεν (10). Τῶν δὲ Θεοσημειῶν τέτων, καὶ Τάκιτος ὁ Ῥωμαῖος Ἱστορικὸς ἐμνημόνευσεν (11).

Ἔ Τ Ο Σ Ξ ε'.

§. 242.

Εἰς Ῥώμην ὁ Παῦλος παραγενόμενός, καὶ ἐν Δεσμωτηρίῳ παραυτίκα βληθεὶς, μόλις ὑπὸ ὀνησιφόρου ζητῶμενος εὐρέθη (12). Εἶτα παρὰ πάντων ἐγκαταλειμμένος, ἄνωθεν ἐνδυναμῶνται, καὶ ἀπολογησάμενος, ἐκ σώματος λέοντος ῥύεται (13). Τότε δὲ κατὰ τὴν Β'. πρὸς Τιμόθεον (λέγεσιν) ἔγραψε, προτρέπων αὐτὸν, ἵνα προφθάσας ἔλθῃ, καὶ τὸν εὖρη πρὸς τῆς χειμῶνος (14).

§. 243.

10) Ἰώσηπ. Ἀλώσ. Ζ'. λά.

11) Βιβλ ΚΑ'.

12) Β'. πρὸς Τιμόθ. Α'. 17.

13) Αὐτ. Δ'. 16. 17.

14) Αὐτ. 21.

§. 243.

Τότε (θέλουν) ὅτι καὶ Σίμων ὁ Μάγος ἐν Ῥώμῃ διατρίβων, καὶ πολλὰς ἀποπλανῶν, καὶ, διὰ τὰς αὐτῆς γοητείας, κεχαρισμένος ὢν μάλιστα Νέρωνι, πρὸς καλεῖτο Πέτρον καὶ Παῦλον τὸς Θεοκήρυκας εἰς ἐπίδειξιν δυνάμεων· ὅτε καὶ ἐπ' ὀχήματος Δαιμόνων, μιᾶ τῶν ἡμερῶν, μετάρσιος εἰς αἴερα Φερόμενος, διὰ προσευχῆς τῶν Ἀποστόλων εἰς γῆν κατερράγη πεσὼν, καὶ συντριβεῖς διεφθάρη. Τὸ τοῖστον τῷ Σίμωνος πτώμα μετὰ διαφόρων ἄλλων περισάσεων, ὡς ἐξ ἀποκρύφων Βιβλίων ἰσορῶμενον, οἱ Κριτικοὶ ἐκσυρίττισι· λέγοντες, ὅτι εἰδὲς αὐτὸ πρὸ τῷ Ἀρνοβίῳ ἀπεμνημόνευσεν. Ἀλλ' ὁ Ἄφρος Ἀρνοβίος ἄλλῃ ἀρχαῖος ὑπῆρξεν, ὡς κατὰ τὸ τέλος τῷ Γ'. Αἰῶνος ἀκμάσας· (ἔτει 303.) Συμμαρτυρεῖσι δὲ τῷ Ἀρνοβίῳ, τὸ τῷ Γόητος δράμα, ἢ ὀρθότερον εἰπεῖν σύμπτωμάτε καὶ πάθημα ἀναφέροντες καὶ Ἄνδρες μεγάλης ὀνόματος (15).

§. 244.

Περὶ τῆστον τὸν χρόνον αἱ παρ' Ἰσδαίοις εἰσεῖς τὴν ῥοπήν ἔδωκαν τῷ κατ' αὐτῶν Φοβερῷ πολέμῳ, ἐν ᾧ

M 4

τὸ

- 15) Χρυσός. ὁμιλ. ΙΗ'. εἰς τὰς πράξεις. Ἀμβρόσιος. ἐξαήμε. Βιβλ. Δ'. Κύριλλος. Ἱεροσολυμ. Κατηχ. ε'. Ἐφραίμ ὁ Σύρος ὁμιλ. περὶ Αἵρετικῶν. Ἀλλὰ καὶ Δίων ὁ Πρεσβεύς (Λόγ. κἀ.) διηγῆται περὶ τινος ἀπατεῶνος, τῷ ἐν τῇ τῷ Νέρωνος Αὐλῇ ἐν πολλῇ πεταθήσεσθαι τερατευομένου. Καὶ Σβετονίος (Βιβλ. ε'. Κεφ. ιβ.) ὁ ἐν ἔτει ριβ'. ἐπὶ Τραϊανῷ γνωριζόμενος, ἰσορεῖ περὶ τινος, ὅτι ἐνώπιον τῷ Νέρωνος πεταθεῖς, καὶ καταρράχθεις, συντριβή· ὥστε καὶ αἱ ρανίδες τῷ ἐξ αὐτῆς αἵματος κατὰ τὸν συντριμμὸν ἐκπηδήσασθαι περιεβράντισαν ἕως καὶ αὐτὸν τὸν θρόνον, ἐφ' ᾧ ὁ Νέρων θρατῆς ἐκαθέζετο. Μήτοι ἔτος ἦν ὁ Σαμαρεὺς γόης; ἴσως.

τὸ ἔθνος, πολλὰ καὶ δράσαν καὶ παθόν, τὴν προῤῥήθῃσαν αὐτῷ τέως ὑπέστη ἐχάτην πανωλεθρίαν (16). Πολλοὶ δὲ τότε τῶν Ἰσδαίων ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐξεληθόντες παρώκησαν εἰς τὴν Πέλλαν, πόλιν μικράν ἐπὶ ὄρεις κειμένην, κατὰ τὰς πρὸς Συρίαν ἐρήμους. Μάλιστα δὲ ἦσαν τῶν εἰς χριστὸν πεπιστευκότων οἱ καταφυγόντες ἐκεῖ, ὡς βλέποντες τὴν Ἱερουσαλὴμ κυκλωμένην ὑπὸ στρατοπέδων, καὶ πληροφορούμενοι, ὅτι ἐγγὺς ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς (17).

ΕΤΟΣ ΞΖ'.

§. 245.

Τῷ κατὰ τῶν Ἰσδαίων πολέμῳ ἤδη συνεσῶτος, ὁ Νέρων κατὰ Ῥώμην, καὶ τὴν ἐλλάδα περιάγων, κισσαυγιάς τε καὶ Τραυγιάς, καὶ ἄλλοις τοιαυτοτρόποις ἀγωνίσμασιν ἐχόλαζέτε, καὶ διεπόμπευεν· (1) ἐπειδὴ δὲ, ἐν ᾧ αὐτὸς ἐσκηνοβάτει, Κέσιος ὁ Γάλλος τὴν Ἱερουσαλὴμ πολιορκήσας εὐδὲν κατῶρθωσεν· ἀλλὰ καὶ

16) Μέτιθι Ἰώσηπ. περὶ Ἀλώσ. Βιβλ. Β'. Κεφ. κέ. κξ.

17) Λακ. ΚΑ'. 20. κξ. ὅρα Εὐσέβ. Ἑκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. Ε'. Καὶ Ἐπιφάν. Αἰρέσ. Ναζωρ. ΚΘ'. Κεφ. ζ'. Καὶ ἐν τοῖς περὶ Μέτρ καὶ Σταθμ. ἐνθα φησὶν ὅτι οἱ χριστιανοὶ ὑπὸ Ἀγγέλῳ διαμνησθέντες εἰς Πέλλαν διεσώθησαν. Ὁ δὲ Δοσίθεος ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολ. Πατριαρχευσ. Βιβλ. Α'. Κεφ. Β'. §. α'. Σελ. 5. προσίθῃσιν, ὅτι Φεύγοντες ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὴν ξυλίνην Καθέδραν τῆς Ἀγίας Ἰακώβου, καὶ τὴν ἐφύλαξαν· εἰ δὲ μὴ (λέγει) ἤθελεν ἀπολεσθῆ καὶ κατακαυθῆ κτ. ὥσάν να' ἐπενάθητο εἰς τὴν ξυλίνην Καθέδραν ἢ τῆς ἐπισκοπῆς δύναμις. Ἀλλ' εἰς πολλὰ τοιαῦτα λίαν ἀφελὲς καὶ ἀπλοϊκὸς φαίνεται ὁ Δοσίθεος.

1) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικοῖς.

καὶ ὁ ὑπ' ἐκείνης στρατὸς Ῥωμαίων εἰ μικρὰν ἐπλήγη τότε πληγὴν, ὑπὸ τῶν Ἰσδαίων τραπεῖς, ἀναγκάζε-
ται ὁ Νέρων, καὶ στρατηγὸν ἄλλον ἐκλέγει τὸν Οὐεσ-
πασιαγὸν· ὅστις πολλὰ τῶν κατὰ τὴν Γαλιλαίαν τε
καὶ Ἰσδαίαν ἄσφα ὑποχέρια πρῶτον ποιησάμενος, τέως
δύναμιν περὶ αὐτὸν ἔχων χιλιάδων ὡσεὶ ἐξήκοντα,
ἔργον ὑπόλοιπον ἔχε τὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ αὐτῆς
ἄλωσιν (2).

ΕΤΟΣ ΞΗ΄.

§. 246.

Ἐνταῦθα τάσσομεν τὸ τῶν πρωτοκορυφαίων Ἀπο-
στόλων, Πέτρος καὶ Παῦλος ἐν Ῥώμῃ μαρτύριον, ὅπερ
οἱ μὲν (3), ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἔτει ΞΖ΄. συμβὰν ὑποτι-
θέασιν· ὁ δὲ Εὐσέβιος (4), κατὰ τὸ ἐφεξῆς ΞΘ΄. πα-
ρασημειῖται, ὅ τῆς Νέρωνος Βασιλείας ἦν τὸ ΙΔ΄. καὶ
ἔχατον. Τῶν δὲ τῶ μὲν Παῦλος τὴν κεφαλὴν προ-
σάξας ὁ Νέρων ἀποτμηθῆναι (5), τὸν Πέτρον κάτω
κάρα ἀναστυρωθῆναι ἐκέλευσεν, ἐπιτρέψας, ὥς τι-
νὲς (6) ἔγραψαν.

M 5

§. 247.

2) Ἰώσηπ. περὶ ἀλώσ. Βιβλ. Γ΄. Κεφ. ΙΔ΄. περὶ τέτων μέτιθι
καὶ τὸν Σβετόν. καὶ τὸν Ξιφιλῶν.

3) Διονύς. Πεταβίος ἐν τῷ Λογιστηρίῳ τῶν χρόνων, Μέρ. Α΄. Βιβλ.
Ε΄. Κεφαλ. Γ΄. ἐν δὲ τῷ Ἀλεξάνδρ. χρονικῷ, καὶ ἐτὶ ἀνωτ. ἐν
ἔτει δηλ. Ξς΄.

4) Ἐν τοῖς χρονικοῖς.

5) Χρυσόστομ. ὁμιλ. Β΄. εἰς τὴν πρὸς Ῥωμ. Καὶ Ἱερώνυμ. ἐν τῷ
περὶ τῶν Συγγραφ.

6) Ἀμβρόσιος ἐν τοῖς ψαλμοῖς εἰς τὸν ρη΄. Εὐσέβ. ἐν Γ΄. τῶν περὶ
τῆς Εὐαγγελ. Ἀποδ. Σελ. 75. Καὶ Αὐγυσ. ὁμιλ. κή. περὶ τῶν
Ἀγίων.

§. 247.

Πρῶτος Ῥώμης Ἐπίσκοπος μετὰ τὸν τῶν Ἀποσώλων θάνατον ἐχρημάτισε Λῖνος (7) καθὼς καὶ Δεύτερος τῆς Ἀντιοχείων Ἐκκλησίας Ἰγνάτιος (8). Κατὰ μὲν ἔν τὰς τῶν Ἀποσώλων Διαταγὰς (9), ὁ Λῖνος προεβιβάδην Ῥώμης Ἐπίσκοπος ὑπὸ Παύλῃς ὅστις ἐκείνον, καὶ ἔν τινι τῶν ἐπιστολῶν (10) μέμνηται. Κατ' ἄλλην δὲ παράδοσιν (11), ὁ Πέτρος εἰς τὴν Καθέδραν τῆς Ῥώμης εἶχε διορίσει τὸν Κλήμεντα· πλὴν, ἀλλ' ὁ Ἱερὸς ἐπιφάνιος παρεσημείωσεν (12), ὅτι ὁ Κλήμης παρητήσατο τὴν προεδρείαν, ἕως ἃ περιῆσαν ζῶντες Λῖνος τε καὶ Ἀνάκλητος. Ἡ κοινοτέρα τοίνυν γνώμη (13), πρῶτον τῶν Ἀποσώλων Διάδοχον ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς Καθέδρας κυροῖ τὸν Λῖνον· μεθ' ὃν Ἀνάκλητος προέσκη· μεθ' ὃν Κλήμης.

§. 248.

Ἡ Β'. τῶν Καθολικῶν τῇ Πέτρῃ Ἐπιστολῶν, πρεπόντως κατὰ τῆτο, ἢ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ξξ'. ἔτος χρονολογεῖται. Ἐπειδὴ ἐξ αὐτῆς (14), μανθάνομεν, ὅτι ἐχί

7) Εἰρηναῖος Βιβλ. Γ'. Κεφ. γ'.

8) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικοῖς. τὴν τῶν ἐκατέρω διαδοχὴν ἐχρονολόγησεν ἐν τῷ ἐφεξῆς ἔτει ξξ', ἢ ἐν τῷ θ'.

9) Διαταγ. Βιβλ. Ζ'. Κεφ. μς'.

10) Β'. πρὸς Τιμόθ. Κεφ. Δ'. 21.

11) Τερτυλλίαν. ἐν ταῖς Προγραφαῖς. Καὶ Ἐπιφάν. Αἰρέσ. ΚΖ'. Καὶ Ῥεφῖνος ἐν τοῖς Ἀναγνωρισμοῖς. Μέρ. Α'.

12) Ἐνθ. ἀνωτ. εἶρηται.

13) Ὅρα καὶ Εὐσέβ. ἐν Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. β'. καὶ δ'. καὶ κ'.

14) Β'. Πέτρε Κεφ. Α'. 14.

ἐχὶ πολὺν χρόνον πρὸ τῆς θανάτου αὐτῆς, ὑπὸ τῆς Ἀπο-
στόλης ἐγράφη.

§. 249.

Λέγουσιν ὅτι ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος, παρὼν εὐρέ-
θῃ ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τῆς τῶν Ἀποστόλων ἀθλήσεως. Ἐκεῖ-
θεν δ' ἔπειτα ἀπάρας εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἧς ἤδη πρό-
τερον εἶχεν ἀποκαταστήσει τὸν Ἀνιανὸν (15) Ἐπίσκο-
πον· ἐν αὐτῇ τὸν τῆς μαρτυρίας ὑπέστη καὶ αὐτὸς θά-
νατον, ἐν ἔτει ξή. (16).

Ἔ Τ Ο Σ Ξ Θ'.

§. 250.

Τῆς Νέρωνος κακῶς τὸ ζῆν κατασρέψαντος, καὶ τῆς
γέροντος Γάλβα, τὸν Ῥώμης Αὐτοκρατορικὸν ἐπι-
καταλαβόντος θρόνον, ὁ Οὔεσπασιανὸς τῆς Πολέμου
ἀνακωχὴν ποιησάμενος, διαπέμπει εἰς τὴν Βασιλεύ-
σαν Τίτον τὸν υἱόν, περιμένων τὰ τῆς ἀρτίως Βα-
σιλεύσαντος ἐπιτάγματα. Ἀλλ' ὁ Τίτος καθ' ὁδὸν
μαθὼν ἀναγγέλλει τῷ ἰδίῳ πατρὶ τὴν ὀξείαν τῆς Γάλ-
βα καταστροφὴν, τῆς ἐπτάμηνον μόνον ἐπὶ τῆς Ἀρ-
χῆς διαζήσαντος, διὰ δὲ τὴν ὑπερβάλλουσαν αὐτῆς φι-
λοχρηματίαν, ἐν μέσῃ αὐτῇ Ῥωμαίων ἀγορᾷ ὑπὸ
τῶν στρατιωτῶν καρατομηθέντος, καὶ τῆς Ὀθω-
νος αὐτ' αὐτῆς χειροτονηθέντος (1). Ὅς δὲ καὶ ἔστος
ὑπὸ Βιτελίου νικηθεὶς, αὐτόχειρ ἐφθάρη, ἐπὶ τρισὶ
καὶ

15) Ὅρα ἀνωτ. §. 235.

16) Εὐτύχ. ὁ Ἀλεξάνδρ. ἐν τῷ χρονικῷ.

1) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικ. Καὶ Σβετόν. ἐν τῷ Γάλβα, καὶ Ξιφι-
λῖνος.

καὶ μόνοις μῆσι τῆς ἀρχῆς ἀπολαύσας (2). Καὶ ἔδ' ὁ Βιτέλιος αὐτὸς ὁμῶς μετὰ Ὀθωνα ἔχε τὴν Ἀρχὴν μακροχρόνιον· ὑπὸ γὰρ Φλαβίῳ Οὐεσπασιανῷ καὶ ἔτος, μετὰ Θ'. ἢ ἰ. μῆνας, ἐν μέσῳ μὲν τῆς Ρώμης κατετροπώθη, ἐν μέσῳ δὲ τῆς παλατίης ἀπεσφάγη (3). Οὐεσπασιανὸς δὲν διὰ βίης αὐταρχήσας, ἐπὶ ἔτεσι δέκα ἐνδόξως τε καὶ εὐτυχῶς ἐβασίλευσε. Καὶ εὐδοκίμησεν ἄρα ἐπὶ τῇ τῆς μέλλοντος προῤῥήσει ὁ Ἰδαῖος ἱστορικός Ἰώσηπος, εἴτε ἐξ εἰκασίας τεκμηριούμενος, εἴτε παρὰ τὸν ἐπισάντα κίνδυνον ἐνθουσιάζας, ὅτε ἀναιρέσθαι μέλλων ἐν τῷ πολέμῳ, ὡς δωρυάλωτος γεγωνώς, τὴν τε τελευταίην τῆς Νέρωνος προεῖπε, καὶ τῷ Οὐεσπασιανῷ αὐτῷ τὴν Βασιλείαν ἐθεσπιώδησεν (4).

§. 251.

Κατὰ τῆτον, ἢ τὸν ἐφεξῆς χρόνον, Εὐδοίᾳ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος, ἐπὶ τὸν Ἀντιοχείας προεβιβάσθη θρόνον Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος ἐπικληθεὶς· ὅτι αὐτὸς ἦν τὸ νήπιον ἐκείνο, τὸ ὁποῖον βασιλεύσας ὁ Σωτὴρ, ἐπρόβαλε τοῖς Ἀποστόλοις εἰς μίμησιν ἀπλῆς καὶ ἀκάκῃς ἀκεραιότητος (5). Οὕτως ἔγραψάν τινες (6) ἐξ ἀδήλων παραδόσεως· καὶ ἔς καὶ ἔπρεπε πάντως νὰ ὀνομά-

2) Εὐσεβ. ἐν τοῖς χρονικ. Καὶ Σβετόν. ἐν Ὀθωνι καὶ Βιτελίῳ. Καὶ Πλάταρχ. ἐν Ὀθωνι. Καὶ Ξιφιλῖνος.

3) Αὐτοὶ αὐτ.

4) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικοῖς.

5) Ματθ. ΙΗ'. 3.

6) Ὁ Μεταφραστὴς. Καὶ Νικηφ. Κάλλισ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. λέ. Ὅρα καὶ Λεπτόνον ἐν τῷ χρονολογικῷ πίνακι τῶν Ἐκκλ. Συγγραφέων ὅς γράφει, ὅτι καὶ ἑπτάετες ἦν παιδίων, ὅτε ὁ Ἰγνάτιος ἐν χερσὶν ἐβαστάχθη τῶν πάντων βασιλεύοντος.

ονομάζεται διὰ τῆτο ὁ Ἰγνάτιος Θεόφορος, ἐκὶ Θεοφόρος. Ἀλλ' ὅπως ἂν ἔχοι τὸ περὶ τῆτος, ἐκείνο εἶναι βέβαιον, ὅτι ὁ Θεοφόρος ἔτος, Ἀνὴρ, συνήθης ἦν καὶ ἀκροῆς τῶν Ἀποστόλων, συνδιατρίβων αὐτοῖς, καὶ ῥητῶν κοινωνήσας καὶ ἀπορρήτων κατὰ τὸν Θεῖον χρυσόμορον· (7) εἰάν ἐνυπόθεθῇ, ὅτι ἐχειροτονήθη εἰς τὴν ἐπισκοπὴν τῆς Ἀντιοχείας ὑπὸ τῆς Ἀποστόλου Πέτρου, ὡς ἰσορεῖ Θεοδώριτος (8). Ἀνάγκη εἶναι, ἢ τὸν Ἰγνάτιον προβιβασμὸν χρόνος ὀλίγους νὰ διορίσωμεν πρότερον· ἢ τὴν τῶν Κορυφαίων ἀθλήσιν χρόνος τινὰς ὕστερον. Ἰθύνε δὲ τὴν Ἀντιοχείων Ἐκκλησίαν ὁ Θεοφόρος Ἰγνάτιος, ἐνιαυτὸς ὡσεὶ τεσσαράκοντα (9).

Ε Τ Ο Σ Ο'.

§. 252.

Ἐπαναλαμβάνεται ἡ τῆς Ἱερουσαλὴμ Πολιορκία, Στρατηγῆντος Τίτου, ὡς τῆς Οὐεσπασιανῆς, κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Ἀζύμων· Ἀπριλίς ΙΔ'. Οἱ πολιορκῶντες κατὰ τὴν ιζ'. τῆς Ἰσλὶς καθελόντες τὸν Ἀντωνίῳ Πύργον, ἐγγίζουσιν εἰς τὸν Ναόν, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἔπαυσε τοῖς Ἰσδαίοις τὸ Ταμίδ' ἢ ἐνδελεχὴς δηλαδὴ θυσία, δι' ἔλκειψιν τῆ προσοίσοντος. Τῇ Ι'. τῆς Αὐγύστου ὁ Ναὸς πυρπολεῖται· καὶ (μὴ δυνηθέντος εἰδὲ αὐτῇ τῆς Ἀρχιερατῆγος Τίτου σβέσαι τὴν πυρκαϊάν) ὀλοτελῶς κατακαίεται· ἐσημειώθη δὲ, ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν καὶ ὁ πρῶτος Ναὸς
κατε-

7) Ἐν ὁμίλ. εἰς τὸν Θεοφῶρ. Ἰγνᾶτ.

8) Ἐν Διαλόγῳ Α'.

9) Ὁρκ Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. κβ'.

κατεκάη ὑπὸ Ναβεχεδονόσωρος (10). Ἐφεξῆς τῇ ἡ. τῇ Σεπτεμβρίᾳ, πυρὶ καὶ σιδήρῳ ἡ πόλις ὅλη, καὶ εἴτι τῇ Ναῶ ὑπελείπετο, κατασκάπτεται, καὶ, διὰ προσαγωγῆς τῇ στρατοπεδάρχῃ, τὸ ἔδαφος ἀροτριᾶται. Ἀριθμοῖσιν ρί. μυριάδας τὴν λιμῶ καὶ μαχαίρα κατὰ τὴν πολιορκίαν ἀπολωλότας. Συνεπιλογιζομένων ὁμῶς τῶν κατὰ πάντα τὸν καιρὸν τῇ πολέμῃ. ἐξ ἀρχῆς ἄχρι τέλους (ὅσοι ἔγιναν φανεροί) διαφθαρέντων, ὁ ἀριθμὸς ὑπερφυῶς κορυφῆται εἰς 1337490. Παρὰ τὴν πεπτωκότητα τῆς, καὶ ὅπωςδήποτε τελευτήσαντας, τῶν μετὰ τὴν ἐκπολιόρκησιν ἐτι ζώντων ἐννενήκοντα ἑπτὰ χιλιάδες ἀπεμπωλήθησαν· καὶ ἂν δὲν ἐξέλειπον οἱ ἀγορασά, ἐπωλῆντο ἴσως ἐτι καὶ πολὺ πλείονες (11).

Ἔ Τ Ο Σ Ο Α΄.

§. 253.

Τροπαιοφορήσας ὁ Τίτος, μετὰ πλήθους τῶν ἐπισημοτέρων Αἰχμαλώτων, καὶ μετὰ πλεσιωτάτων λαφύρων, πλέει εἰς Ῥώμην· ἐνθα συνάμα τῷ Βασιλεῖ καὶ Πατρὶ Οὐεσπασιανῶ θριαμβεύει· ἐπὶ τῇ πομπικῇ τῆς θριάμβος, ἔπερ ἡ πρόοδος προήγετο ἕως εἰς τὸν Ναὸν τῇ Καπιτωλίνῃ Διὸς, ἐσύροντο ἑπτακόσιοι τῶν μεγαλοσωμοτέρων Ἰσθαίων, καὶ Ἰωάννης, καὶ Σίμων ὁ Γιώρας, οἱ ἐξάρχοντες τῶν πασι-
αῶν. Ὡν ὁ δεύτερος, κατὰ τὸ Ῥωμαίοις Πάτριον ἔθος, βρόχῳ περιβληθεὶς, εἴστε τὴν ἀγορὰν ἔτῳς ἐλκόμε-
νος

10) Ἰώσηπ. Ἀλώσ. Βιβλ. Ζ΄. Κεφ. κζ΄.

11) Ὁ Αὐτὸς αὐτ. Κεφ. μ΄ — μζ΄.

vos, καὶ κατακλιζόμενος, παρεδόθη τέως εἰς θάνατον. Κατεσόλιζον τὴν προπομπήν, τὸ Ἱερὸν Βιβλίον τῷ Νόμῳ, τὸ πορφυρεὲν Καταπέτασμα τῷ Ἀγιάσματος, ἡ πολυτάλαντος χρυσῇ τράπεζα, ἡ ἐπτάφωτος λυχνία, τὰ ἱερὰ ἄλλα τῷ Ναῷ σκεύη, πολλὰ καὶ διάφορα (12). Ταύτης δὲ μαρτύριον τῆς πομπείας, καὶ νῦν εἰσέτι ἐπιδείκνυται, ἡ τότε μὲν ἐγερθεῖσα, καὶ νῦν δὲ μέχρι τῶν κατ' ἡμᾶς χρόνων ὁρωμένη ἐν Ῥώμῃ θριαμβευτικῇ Καμάρωσις· καὶ προσέτι καὶ τὸ νόμισμα τὸ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν τυπωθὲν, ἐν ᾧ παρίσταται γυνὴ ὑπὸ φοίνικι καθεμένη ἐν ἐλεεινῷ καὶ πενθήρει τῷ Σχήματι, μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς *Judaea capta*· ἡ Ἰσδαία ἀλώσα. Μετὰ τὴς εἰρημένεως θριάμβους ὁ Οὐεσπασιανὸς ὠκοδόμησε τὸ Τέμενος τῆς Εἰρήνης, μεγαλοπρεπῶς αὐτὸ κατακοσμήσας, καὶ ἀναθέμενος ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἐκ τῷ Ἱερῷ τῶν Ἰσδαίων χρυσὰ Σκεύη τε καὶ κοσμήματα (13).

Ἑ τ ο σ ο β'.

§. 254.

Κατὰ τὸν χρόνον τῷτον, Ἰωνάθης τις τὴν τέχνην ὑφάντης, ἐκίνησεν εἰς εἰσὶν τὴς κατὰ Κυρήνην Ἰσδαίους, σημεῖα τε παντοῖα καὶ φάσματα ἐπιδείξειν αὐτοῖς ὑπικινέμενος· ὅθεν καὶ πολλοῖς καταστροφῆς παραίτιος κατασὰς, αὐτὸς τέως συλληφθεὶς, καὶ εἰς Ῥώμην ἀπαχθεὶς πρὸς Οὐεσπασιανὸν, σφοδρῶς τε πρότερον κατακλιθεὶς, ζῶν κατεκαύθη (14).

§. 255.

12) Ἰώσηπ. Ἀλώσ. Ζ'. κεφ. 15'. 15'. 17'.

13) Αὐτ. αὐτ. κεφαλ. 19'.

14) Ἰώσηπ. Ἀλώσ. βιβλ. Ζ'. κεφ. λή. 29'.

§. 255.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἐπαρχος τῆς Αἰγύπτου, τὸ τῶν Ἰσδαίων Ἀλεξανδρεῖα ἀπέκλεισε περίφημον τέμενος, τὸ καλέμενον Ὀνεῖον. Ἦν δὲ ὁ Ναὸς ἐκεῖνος ὁ ὑπὸ Ὀνίσ Σίμωνος, (ἡς ἐνὸς τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀρχιερατευόντων, τῷ Φυγόντος τὸν τότε πολεμῆντα Ἀντίοχον) ἀδεία τῷ Βασιλέως Πτολεμαίῳ τοῖς Ἰσδαίοις οἰκοδομηθεὶς (15), πρὸ ἐνιαυτῶν δηλονότι Τριακοσίων τεσσαράκοντα καὶ τριῶν.

Ἔ Τ Ο Σ Ο Γ'.

§. 256.

Ἐν τοῖς ἐφεξῆς τῆς Αὐτοκρατορίας αὐτῷ χρόνῳ ὁ Οὐεσπασιανὸς, τὴν ἐν πάσαις ταῖς τῆς Ἰσδαίας χώραις διαπιπράσκων γῆν, ἐχρηματίζετο. Καταστήσας δὲ εἰς τὸ χωρίον Ἐμμαὺς (ὃ Νικόπολιν μετωνόμασε) στρατιώτας ὀκτακοσίους εἰς Φορζάν· Φόρον ἔταξε κατ' ἐνιαυτὸν εἰς τὸ Καπιτώλιον, δραχμαὶς δύο ἕνα ἑκαστὸν τῶν Ἰσδαίων τελεῖν, καθὰ πρότερον εἰς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις Ναὸν συνετέλεον τὸ δίδραχμον (16). Ἦν γὰρ χρηματισὴς ἄλλως ὁ Οὐεσπασιανὸς ἀκριβῆς, ὥς καὶ ἐπὶ τῶν Οὕρων τάξαι δασμόν· προεβάλλετο δὲ εἰς Ἀπολογίαν τῶν Ἀναλωμάτων τὴν ὑπερβολὴν, καὶ τὴν τῶν Ταμείων ἔνδειαν· ἔτος καὶ τὸ Καπιτώλιον ἐμπρηθὲν ἀνωκοδόμησεν (17). Ἐν τῷ αὐτῷ δὲ (Φασὶν) ἔτει,

15) Ἰώσηπ. Ἀλώσ. Ζ'. Κεφ. λζ'.

16) Ἰώσηπ. Ἀλώσ. Ζ'. Κεφ. κζ'.

17) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικοῖς.

ἔτει, καὶ τὰς φιλοσόφους τῆς Ῥώμης ὁ Οὐεσπασιανὸς ἐξέωσε· καὶ τοι τὸ πρῶτον ὑπομένειν αὐτῶν τὸ εὐπαρ-
ρησίασον ἦν ἐπιεικέστατος. Ἀλλ' Ἐλβίδιον Πρίσκον
τὸν Στωϊκόν, τὸν γαμβρόν τῃ Θρασέας, ὑπερθρασυν-
θέντα τέως, καὶ ἀπονενουμένως ἄγαν ἐκπαρρησι-
ασάμενον, ἐξώρισέ τε. καὶ ἀνααιρεθῆναι προσέταξεν·
ἔπειτα δὲ, καὶ τὰς φιλοσοφεῖν ἐπαγγελλομένους, εἰς
κόρακας ἔπεμπε πάντας ὅσους, πλὴν Μισωνίς· (18)
ὅτε καὶ τὸν Κυνικὸν Δημήτριον ἐξελάσας, ὡς ἔμαθεν
ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς ὑπερορίας δὲν ἔπαυε νὰ καταφέρειται
κατ' αὐτῷ, διεμήνυσεν ὁ Καίσαρ αὐτῷ: ὅτι, σὺ μὲν
πάντα ποιεῖς ὥς τε θανεῖν· ἀλλ' ἐγὼ ὑλακτῶντα κῦνα
ἐκ ἀποκτενῶ.

Ἔ Τ Ο Σ Ο Δ'. Ο Ε'.

§. 257.

Τὰς ἀπὸ γένους τῃ Δαβίδ ὁ Οὐεσπασιανὸς ἀναζη-
τεῖσθαι προσέταξεν, ἵνα μηδεὶς ἔτι ἐπὶ γῆς τῶν ἀπὸ
τῆς Βασιλικῆς τοῖς Ἰσδαίοις περιλειφθεῖν Φυλῆς, ὥς τε
μέγας πάλιν ἐκ τῆς τῷ Ἰσδαϊκῷ ἔθνει ἐπῆρτητο
διωγμός (19). Ἀλλ' ὅδ' ἔτιως ἔμπης τὸ Ἱερὸν ἀπαλεῖψαι
γένος, ἢ τῇ κόσμῳ τότε κατίχυσε δύναμις.

§. 258.

Ἐν ἔτει οὗ. χρονολογεῖται τινὲς, τὴν τῃ Ἀποστόλῃ
Ἰσδα Καθολικὴν Ἐπιστολήν. Οἱ δὲ ἀκριβέστεροι θέ-
λοντες

18) Τάκιτος, Σβετόνιος Ξιφιλῖνος.

19) Εὐσέβ. ἐν Ἑκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. κεφ. ΙΒ'. ἐκ τῶν Ἠγγ.
σίππε.

λοντες εἶναι (20), ὅρως ἔθεντο τὰ ὀ. καὶ οέ. ὧν με-
ταξὺ πλατυκώτερον μὲν, πιθανώτατα δὲ, ἀναταχ-
θῆναι δύναται ἡ Ἐπιστολὴ αὕτη· ἐκείνο βέβαιον ὑπο-
λαμβάνοντες, ὅτι ὁ Ἀπόστολος Ἰδδας ἔγραψε τὴν Κα-
θολικὴν αὐτῇ ἐπιστολὴν ταύτην, μετὰ τὴν Δευτέραν
τῶν τῷ Πέτρῳ ἐπιστολῶν· πρὸς ἣν φαίνεται ὅτι ἀφο-
ρᾷ. Καὶ ὅτι τὴν ἔγραψε πρὸς αὐτὸς ἐκείνως, τὸς ἐν τῇ
Διασκορᾷ πιστῶς, πρὸς ἃς πρότερον γράψας ἦν καὶ ὁ
Πέτρος, καθ' ἓνα καὶ τὸν αὐτότατον σκοπόν· ὥς γί-
νεται φανερόν (λέγουσιν) ἐξ αὐτῆς πρὸς ἀλλήλας τῆς
τῶν ἐπιστολῶν παραθέσεως (21).

Ἔ Τ Ο Σ Ο Ϛ.

§. 259.

Ἐν τῷ τῷ ἔτει ἀνεστάθη ὁ ἐν Ῥώμῃ χάλκινος
Κολοσσός, μῆκος ποδῶν ἔχων ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ἐπ-
τά· (1) ἢ ρζ'. ἢ ρβ'. ἢ ρ'. ὡς ἄλλοι ἄλλως ἐμέτρησαν.
Τὸν Κολοσσὸν τῷ αὐτῷ μὲν ὁ Νέρων ἐχάλκευσεν.
Οὐεσπασιανὸς δὲ τὴν κεφαλὴν ἀφελόμενος τῷ Κο-
λοσσιαίᾳ τυράννῳ, τὴν τῷ Ἡλίῳ, τετῆσι τὴν τῷ Ἀπόλ-
λωνος ἀντέθηκεν, ἀκτίσι χρυσαῖς περιέψας ἐπτά,
τὸ μῆκος ἐπταπόδοις. Ἀλλ' ὁ Κόμμοδος ὕψερον, τὴν
τῷ

20) Βεαυσώβρης καὶ Δαυφάντης, ἐν τῇ Ἑρμηνείᾳ τῆς Καθ. Δια-
θήκ. Γαλλικῇ. ἐν τῷ Προλόγῳ τῷ πρὸ τῆς Ἰδδα Καθολ. Ἐπιστολ.
Ὅρα καὶ Καβέον περὶ τῶν Ἑκκλησ. Συγγραφ. ἐν Αἰῶνι τῷ Ἀπο-
στολικῷ, Σελ 15.

21) Παράθε. Ἐπισ. Ἰδδ. Ἐδαφ. ιζ'. Καὶ Α'. Πέτρε Α'. 1. καὶ Β'.
Πέτρε Γ'. 1.

1) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικοῖς.

τῷ Ἀπόλλωνος πάλιν ἀφείλετο κεφαλὴν ἀπὸ τῆς εἰκό-
νος, τὴν δὲ ἰδίαν ἑαυτῷ ἐπεκορύφωσεν (2).

§. 260.

Ὡς δ' ἀπατάται Νικηφόρος ὁ Κάλυπτος, ὁ τὸν ἐν
Ῥόδῳ τότε Κολοσσὸν ὑπὲρ τῶν Ῥοδίων ἀνατεθεῖσθαι
τῷ Διὶ ἐξισορῶν (3), τὸν ἐπὶ ἑκοσι καὶ ἑκατὸν πόδας
εἰς ὕψος ἐκτρέχοντα. Ὁ τῆς Ῥόδου Κολοσσός, ὁ εἰς
ρν'. ποδῶν ὕψος ἀνατρέχων (4), τὸ Χάρητος τῷ μα-
θητῇ τῷ περιφύμῃ Λυσίππῃ δημιύργημα· εἰς τὸν ἀν-
τίχειρα μόνον, καὶ ὁ πλέον μακρόχειρ περιπλακῆναι
μόλις ἠδύνατο ἐναγκαλιθεῖς· ὁ Κολοσσός ἐκείνος (Φη-
μί), ἔχει τῷ Διὶ, ἀλλὰ τῷ Ἀπόλλωνι. ἀφίέρωτο, ἢ τῷ
Ἡλίῳ· καὶ ἔχει ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις, ἀλλὰ Τριακο-
σίς σχεδὸν ἐνιαυτὸς πρὸ τῆς τῷ Κυρίῳ ἐνσαρκώσεως
ἰδρυταί· μετὰ δὲ ἔτη ἐξήκοντα ἀπὸ τῆς αὐτῆς καθι-
δρύσεως, σεισμῷ τινι κατεπεσε· καὶ πεσὼν πτω-
μα ἔμενε δι' ἐτῶν ὀκτακοσίων ἐννεήκοντα τεσσάρων·
ἦτοι: ἕως τῆς μετὰ χριστὸν 672. ὅτε Μωαβίας ὁ ἕκτος
τῇ διαδοχῇ τῶν Καλίων, ἐκπολιορκήσας τὴν Ῥόδον,
ἐπώλησε τὸν χαμαὶ κατακείμενον Κολοσσὸν Ἰσδαίῳ
τινὶ ἐμπόρῳ· ὅστις διὰ νὰ μεταφέρῃ ἐκείθε τὸν χαλ-
κὸν εἰς κομμάτια, ἐχρειάσθη νὰ ἐπιφορτίσῃ ἐννεακο-
σίας Καμήλους (5).

N 2

ἜΤΟΣ

2) Ἰώσηπ. Συναλίγερος, ἐν ταῖς εἰς τὰ Εὐσέβ. χρονικ. παρατη-
ρήσεσιν.

3) Ἐκκλ. Ἰσορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. ιά.

4) Πλίνιος Βιβλ. τῆς Φυσ. Ἰσορ. ΛΔ'. Κεφ. Ζ'. Καὶ Στράβων
Γεωγρ. Βιβλ. ΙΔ'.

5) Μέτιθι Αὐγας. Καλμέτ. ἐν τῷ Λεξικῷ τῆς Θεῆς Γραφῆς.

ΕΤΟΣ ΟΖ. ΟΗ'.

§. 261.

Ἐν Κύπρῳ τρεῖς πόλεις σεισμῷ κατεπτώθησαν (6). Τέτων δὲ μνεία γίνεται καὶ ἐν τοῖς Σιβυλλικοῖς (7).

„Καὶ τότε δὴ Σαλαμίνα, Πάφον θ' ἅμα σεισμόν ὀλέσσει.

„Κύπρον ὅταν περίκλυσον ὑπερκλονέη μέλαν ὕδωρ.

Ἐν δὲ τῷ οἴ. λοιμὸς ἔτως ἰχυρὸς ἐνέσκηψε τῇ Ῥώμῃ, ὡς ὑπὲρ μυρίας ἐκθνήσκειν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας· (8) ὁ δὲ λοιμὸς καὶ ὁ Ἰσορικὸς ἐμνήθη Σεβτόνιος.

§. 262.

Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ χρόνον, ὑπολαμβάνουσί τινες, ὅτι Λῖνος, ὁ μετὰ τῆς Ἀποσόλως πρῶτος χρηματίσας Ῥάμης Ἐπίσκοπος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν· (9) διακήσας μὲν τὸν θρόνον ἔτη ια'. καὶ μῆνας β'. καὶ ἡμέρας τινάς. Καταλιπὼν δὲ Κλητὸν Διάδοχον, ὃν καὶ Ἀνάκλητον, καὶ Ἀνέγκλητον, ὀνομάζουσι τὸν αὐτόν. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι Εὐσέβιος ἐν τοῖς χρονικοῖς ἀναφέρει τὴν Ἀνεγκλήτη ἐπισκοπὴν μετὰ τέσσαρας χρόνους βραδύτερον· τῆς εἰς τὸ ἔτος τὸ πβ'. Καίτοι γὰρ καὶ αὐτὸς ἐν ἄλλοις (10), ἰσορεῖ τὸν Λῖνον, δυοκαίδεκα ἐνιαυτοῖς τὴν λειτουργίαν καταχεῖν· ἀλλὰ τὴν Διαδοχὴν τῷ Λίνῳ, ἐκ τῆς ξθ'. τελευτῶντος ἴσως ἐν αὐτῷ.

6) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικοῖς.

7) Παρὰ Ἰωσήφῳ Σκαλιγέρῳ, ἐν ταῖς εἰς τὸ Εὐσέβ. χρονικ. παρασημειώσεται.

8) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικοῖς.

9) Διονύσ. Πετράβ. ἐν τῷ Λογισ. τῶν χρόν. Μέρ. Α'. Βιβλ. Ε'. Κεφ. Ε'.

10) Ἐκκλησ. Ἰσορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. ιγ'.

αὐτῷ· ἢ ἐκτὸς ὁ ἀναλογίζεται ἐν τῷ χρονικῷ καὶ εἰς τὸ πβ'. ἀρχόμενόν πε, ἀποπερατοῖ· ὥτε καὶ ἔτως ἐνι-
αυτὸς συναποτελεῖσθαι τῆς Λίνης Ἀρχιερατείας τὴς
δυωκαίδεκα. Ἀλλ' ἐπιεικῶς ἢ τῶν πρώτων δ'. ἢ ἐ.
τῆς Ῥώμης Ἐπισκόπων διαδοχῇ, συγκεχυμένη ὡς τὰ
πολλὰ ὁμολογεῖται παρὰ πάντων καὶ ἄδηλος.

Ἔ Τ Ο Σ Ο Θ'.

§. 263.

Ἐν τῷ τῷ ἔτει Οὐεσπασιανὸς τελευτᾷ, σχεδὸν
ογδοηκοντῆς τὴν ἡλικίαν προβεβηκώς, ἐκ λειεντε-
ρίας. Φασὶ δὲ ὅτι καὶ τὰ ἔχματα πνέων ἐχρημάτιζεν
ὅμως ἔτι τοῖς ὡς αὐτὸν εἰς πρεσβείαν πολλαχόθεν
ἀποσεβόμενοις· ἔλεγε γάρ· „ὅτι δέον τὸν Αὐτοκρά-
„τορα ἐσῶτα θνήσκεν, καὶ μὴ κατακείμενον· ἔλεγε
δ' ἔτι ψυχοῤῥαγῶν· οἶμαι δὴ, ὡς ὅσον ἔπω ἐκθεωθή-
σομαι· ἀποσκόπτων δηλονότι εἰς τὴν ἐν ἔθει ἔσαν πα-
ρὰ Ῥωμαίοις τελεῖσθαι τῶν ἀποθνήσκόντων Αὐτοκρα-
τόρων μάταιον Ἀποθέωσιν (11).

§. 264.

Διαδέχεται δὲ τὸν Θρόνον Τίτος, πρῶτος αὐτὸς ἐπὶ
τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ γνήσιος υἱὸς τῆς Οὐεσπασιανῆς
καὶ Διάδοχος. Οὗτος πρὸ τῆς βασιλεύσας, ἔτως ἀπη-
νὴς ἐδόκει· καὶ τυραννικὸς, ὡς ὑπὸ πολλῶν καὶ Νέρων
ἄλλος ὀνομαζήνα. Βασιλεύσας δὲ τοσῶτον ἐπιεικὴς
ᾤφθη καὶ Φιλάνθρωπος, ὥτε τῆς ἀνθρωπίνης γένεος ἐν-
τρίφημάτε καὶ ἀγάπησις προσαγορευθήνα. Αἱ Τίτε

N 3

εὐποι-

11) Σβετόν. εἰς τὸν Οὐεσπασ. Κεφ. κδ'. καὶ Δίων.

εὐποΐᾱ ἐξαπλῶντο ἔτι καὶ πρὸς τὰς αὐτῶ ἀπεχθανο-
μένους· „ὁδεῖς ποτε ἀπ' αὐτῶ ἀπῆλθεν ἀποτυχὼν
„τῆς ἐφάσεως· ὅτι καὶ μηδὲνα δεῖν (αὐτὸς ἔλεγεν) ἀδυ-
„μῶντα τῶ βασιλεύοντος ἀπαλλάττεσθαι. Καὶ ποτε
καὶ ἐπὶ τραπέζης ὧν εἶπεν· „Απώλετόμοι ἡ ἡμέρα
(ὦ φίλοι·) καθ' ἣν ὁδεῖνα δηλονότι εὐεργετήσας
ἔτυχε (12).

Ἔ Τ Ο Σ Π'.

§. 265.

Κατὰ τῆτο, ἡ κατ' ἀρχὰς τῶ ἐφεξῆς ἔττος (1) τὸ
Βέσβιον ὄρος κατὰ κορυφῆς ῥαγὲν, καὶ πῦρ ἐξαΐσιον
ἀναβλύσαν, κατέφλεξε πᾶσαν τὴν πέριξ χώραν, σὺν
ταῖς ἐπ' αὐτῆς Κώμας, καὶ πόλεσιν· ὥσε τὴν τέφραν
Φασί (2) μέχρις Ἀφρικῆς, καὶ Συρίας, καὶ Αἰγύπτου
διασκεδαδῆναι. Τότε δὲ κατηδαφίδησάντε καὶ κατε-
βυθίδησαν Πομπηΐς πόλις καὶ Ἡράκλεια· ἀφ' ὧν
καθ' ἡμᾶς τόσα περιεργείας ἄξια ἀνακαλύπτεται
ἀνεξορυσσόμενα ἀρχαιότητος δείγματα· πλησίον ἐν
ἀγρῶ τότε ὁ γηραιὸς Πλίνιος διάγων, ἐκκηδήσας εὐ-
θέως ἐπολυπραγμόνει φιλοσοφικῶς τὸ πάθος τῆς
φύσεως, καὶ προσάγγιζε μᾶλλον καὶ μᾶλλον παρατη-
ρῶν· ἐφόρει δὲ καὶ προσκεφάλαιον ἐπὶ κεφαλῆς, ἵνα
μὴ ὑπὸ τῶν καταπιπτόντων ἄνωθεν λίθων χαλαζή-
δον συντριβῇ· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀποφορᾶς ὅμως τῆς θειώ-
δους βαρυοδμίας ἀποπνιγὲς ἐξέλιπε (3).

§. 266.

12) Σβετόνιος ἐν τῷ Βίῳ καὶ ἄλλοι.

1) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικοῖς.

2) Δίωντε καὶ Εἰφιλῆος.

3) Πλίνιος ὁ Νεώτερος Βιβλ. 5'. Ἐπισ. 16.

§. 266.

Τῆς τῆ Βεσβίς ταύτης φοβεράς ἀπερεύξεως γίνεται μνεία, καὶ ἐν τοῖς Σιβυλλικοῖς ἔπεσιν.

„Ἀλλ' ὁπότεν χθονίης ἀπὸ ῥαγάδος Ἰταλίδος γῆς,

„Πυρρὸς ὑπασφράψας εἰς ἔρανὸν εὐρὺν ἰκάνη,

„Πολλὰς δὲ φλέξῃ πόλιας, καὶ Ἄνδρας ὀλέσσει· κξ.

Ἐνθα τὸ σύμπτωμα ἢ Σιβύλλα ἀναλογίζεται, ὡς ποινὴν τῇ κατὰ τῶν εὐσεβῶν διωγμῷ, τῇ ἐπὶ Δομιτιανῷ ἐγείρεσθαι μέλλοντος. Τοιοτοτρόπως ὁ Προφήτης ἔτος, (καθὼς τις εἶπε (4), τὰ πολὺ πρότερον αὐτῷ συμβάντα, ὡς μέλλοντα προανεφοίβασεν.

Ἔ Τ Ο Σ Π Α'.

§. 267.

Τίτος τελευτᾷ, ἔτη δύο, καὶ μῆνας σχεδὸν τρεῖς αὐταρχήσας. Ἰσόρηται δὲ ὁ τέττε θάνατος πολυτρόπως. Οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι ὑπὸ νόσῳ ὁποίας δῆποτε τέθῃκεν, ἐν ᾧ χωρίῳ καὶ ὁ Πατὴρ αὐτῷ προτελευτήσας ἦν πρὸ δύο ἐνιαυτῶν (5). Οἱ δὲ, ὅτι ἐν κιβωτῷ πλήρει χιόνος ἐμβληθεὶς (6). Οἱ δὲ, ὅτι λαγῶν τῶν θαλασσίων βεβρωκῶς (7). Οἱ δὲ, ὅτι ἐντὸς Βαλανεὶς ἀποπνιγείς (8). Οἱ δὲ, ὅτι ὑπὸ μύας, εἰς τὸν ἐγ-

N 4

κέφα-

4) Ἰώτηπ. Σκαλίγερ. ἐν ταῖς εἰς τὸ χρονιὸν Ἐυσεβίᾳ παρατηρήσεσιν.

5) Ἱερώνυμος ἐν τοῖς Εὐσεβίᾳ χρονικοῖς.

6) Δίων παρὰ Σκαλιγέρῳ ἐν ταῖς εἰς τὰ Εὐσέβ. χρονικ. παρατηρήσεσιν.

7) Ὁ τζέτζης Σελ. 103. παρὰ τῷ Αὐτῷ αὐτ.

8) Πλάταρχος περὶ Ὑγιειν. Παραγγέλμ.

κέφαλον αὐτῆ παρεισδυσάσης, σφακελιθεῖς (9). Οἱ πλεῖστοι ὅμως ὑποπτεύοντα, ὅτι δηλητηρίῳ Φαρμάκῳ ὑπὸ τῆ ἰδίᾳ ἀδελφῆ ἐδολοφονήθη (10),

Ἔ Τ Ο Σ ΠΒ΄.

§. 268.

Ἐπίσκοπος Ῥώμης καθίσταται δεύτερος ὁ Ἀνέγκλητος (11). Ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ ἐμπρησμός μέγας ἐγένετο (12). Καὶ τῆ ἐμπρησμῷ φοβερωτέρῃ ἐστὶ καὶ ὀλεθριωτέρῃ, ἡ Δομιτιανῶ Βασιλείᾳ, Οὗτος γὰρ μετὰ τὴν τῆ Ἀδελφῆ Τίτῃ τελευτὴν τὸ Κράτος διαδεξάμενος, κατ' ἀρχαῖς μὲν ἐπιείκειαν, καὶ δικαιοσύνης πρόχρημα ἐπιδείξας, μετ' ὃ πολὺ δὲ τὸν Τύραννον παρασήσας, βιαίότατός τε καὶ ἀπηνέσματος ἀνεφάνη, καὶ ἔδδεν ἔδδὲ τῆ Νέρωνος αὐτῆ τὰς ἄλλας αἰσχρουργίας ἀπολειπόμενος (13).

Ἔ Τ Ο Σ ΠΓ΄. ΠΔ΄.

§. 269.

Δομιτιανῶς τῆς Συγκλήτης ψηφισαμένης αὐτὸς μὲν Κύριος καὶ Θεὸς καλεῖσθαι ἤξιώσε· τὴν δὲ ἰδίαν γυναῖκα Σεβασὴν ἀνηγάρευσεν (14).

§. 270.

9) Τῷτο τοῖς Ἰεδαίοις πέπλασται, παρὰ Σουκλιγέρ. ἐνθ. ἔρηται.

10) Σβετόν. καὶ Δίων, καὶ Ὁρόσιος Βιβλ. Ζ΄. Κεφ. 5.

11) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικ. Ὅρα καὶ ἀνωτ. §. 262.

12) Εὐσέβ. αὐτ.

13) Σβετόν. Εἰφιλ.

14) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικοῖς.

§. 270.

Οὗτος εὐνσχιζοῦσα τὰς ἁγίας ἀπεκάλυπεν· ὅθεν
 „τις ἐν Αἰγύπτῳ θέλων εὐνσχιζῆναι. Βιβλίδιον αἰέ-
 „δωκεν ἐν Ἀλεξανδρίᾳ Φήλικι ἡγεμονεύοντι, ἀξιῶν
 „ἐπιτρέψαι Ἰατρῷ τὰς διδύμους αὐτῷ ἀφελῆν· ἄνευ
 „γὰρ τῆς τῆς Ἡγεμόνος ἐπιτροπῆς τὸτο πράττειν
 ἀπειρήθη οἱ ἐκεῖ Ἰατροὶ ἔλεγον (15). Καὶ τὸτο δ'
 ἄντις τῶν Δομιτιανῶν ἐπαινέσειεν, ὡς ὁ παρεῖδεν ἀδι-
 κημένην τὴν Φύσιν. Διὸ καὶ ὁ κατ' ἡμᾶς πάπας
 Ῥώμης Γαγγανέλης, ποιητῶν ἐπαινῶν ἐπαξίως ἔτυχεν
 δι' αὐτόγε τὸτο· ὅτι τὴν ἐκτομὴν τῶν παιδογόνων εἰς
 καθιφωρίαν ἀπαγορεύσας, ἣν τὸ ἐν τῷ Βατικανῷ
 χοροστάσιον τῶν μυσικῶν ἐδόλως ἀπεδοκίμαζεν, ἀνεκ-
 τότερον ἐκρίνε, λιγυρωτέραν μελωδημάτων τὴν ἐκ-
 κλησίαν ἐρέουσα, ἢ τῶν πρὸς γενεσιουργίαν ἀναγκαίων
 ὀργάνων ἀφαιρεῖσθαι τὸ ἀνθρώπινον.

§. 271.

Ὁ δ' αὐτὸς Δομιτιανὸς ἐν ἔτει πδ'. τρεῖς τῶν Ἑσι-
 ἀδων Ἰερειῶν, τῶν παρθενεύειν τέως ἐπαγγελιομέ-
 νων, καὶ τὸ ἄνθος διατηρεῖν τῆς ἀγνίας ὀφειλδυσῶν
 ἀδιάφθορον, ὥσπερ καὶ τὸ τῆς Ἑσίας πῦρ ἀκατά-
 σβεστον, φθορᾶς ἀλέσας, κατορυχθῆναι ζώσας κατε-
 δίκασεν· καὶ διεκδικητὴς ἄρα σωφροσύνης τε καὶ ἀγνίας
 ἐγένετο, ὁ πάντων ἀνθρώπων λαγνότητος (16).

N 5

ΕΤΟΣ

15) Ἰεσῖν. ὁ μάρτυς παρὰ τῷ Σκαλιγέρ. ἐν ταῖς εἰς τὰ Εὐσέβ. χρονικ. Παρατηρ.

16) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικ. ὅρα καὶ Φιλόστρατον Βιβλ. Ζ'. παρὰ τῷ Σκαλιγέρῳ, ἐν ταῖς εἰς τὸ Εὐσέβ. χρονικ. παρατηρήσειςιν.

ἜΤΟΣ ΠΕ' — 4.

§. 272.

Δεύτερος Ἀλεξανδρείας Ἐπίσκοπος καθίσταται Ἀβίλιος, ὁ χρόνος δέκα καὶ τρεῖς τὸν τῷ Μάρκῳ θρόνον ἰθύνας (17). Λέγῃσι δὲ ὅτι ὁ Ἀβίλιος ἔτος, εἰς ἣν ἐκ τριῶν Ἰερέων, ἅς ὁ Ἀπόστολος Μάρκος ἔδωκεν Ἀννιανῶ, ὃν ἐπὶ τῆς Καθέδρας ἑαυτῷ διάδοχον προεβίβασεν· συνεργάτας αὐτῷ ἐσομένους, καὶ τῆς ἐκεί Ἐκκλησίας συμποίμενας.

§. 273.

Κατὰ τὸ πέ. ἔτος ὁ Δομιτιανὸς πολλὰς τῶν εὐπατριδῶν τῆς ῥώμης ἐξήλασεν (18). Ὁθεν ἀσείως ὁ Φιλόστρατος (19) εἰπὼν ὅτι ἠκρωτηριάσῃ ἡ βασιλὴ τὰς εὐδοκιμωτάτας, ἔδωκε νὰ συλλογιζώμεν, ὅτι ὁ ἀπαγορεύων τὸν κατὰ μέρος ἄνθρωπον εὐνεχίζεσθαι, τὴν πόλιν εὐνεχίζειν.

§. 274.

Κατὰ τὸ πς'. ὠκοδόμησεν ὁ Δομιτιανὸς τὸν ἐν Ῥώμῃ Ναὸν τὸν Ἀξυλον· (20) πότερον δὲ ἄρα, ὅτι ἐδόλως ξύλον ἔλαβε χώραν εἰς τὴν ἐκείνη ἐξοικοδόμησιν, τὸν Ναὸν Ἀξυλον ὠνόμασαν; ἢ κατὰ Γραφικὸν παρεισφρῆσαν σφάλμα, Ἀξυλον ἀναγινώσκωμεν, ἀντὶ Ἀσυλον, ὥστις (21) ὑπέλαβεν.

§. 275

17) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικ. καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. κεφ. ιδ'.

18) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικοῖς.

19) Βιβλ. Ζ'. τῶν εἰς τὸν Βίον Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως.

20) Εὐσέβ. ἐν χρονικοῖς.

21) Ἰώσηφ. Σκαλίγερ. ἐν ταῖς εἰς τὰ χρονικ. Εὐσέβ. παρατηρήσεσιν.

§. 275.

Περὶ τὰ θεάματα ἑκδοτος ὧν ὁ Δομιτιανὸς, καὶ ἀφειδῆς τὰς εἰς ταῦτα δαπάνας, συνέσχησε μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἐν ἔτει πζ'. καὶ ἀγῶνα πενταετηρικὸν (22). Διὰ τῷ Καπιτωλίῳ ἀφοσιώσας τῷτον τρισσὸν (23) Μουσικόν, Ἱππικόν, γυμνικόν.

§. 276.

Ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει (πζ'), ἐξ αἰτίας τῶν βαρυτάτων καὶ ὑπερόγκων δασμῶν, συνέβησαν καὶ ἐκ τῶν Δάκων παρὰ τῷ Ἰσρῷ, καὶ τῶν Νασαμώνων τῶν ἐν Λιβύῃ, ἐπανασάσεις· καὶ δὴ, καὶ ὁ τέτων ὄλεθρος (24). Περὶ δὲ τῶν Νασαμώνων Ἰσορῆσιν (25), ὅτι κατ' ἀρχὰς μὲν ἔστοι, Φλάκκον τὸν Νεμιδίας Ἠγεμόνα κατ' αὐτῶν στρατεύσαντα, κατὰ κράτος ἐνίκησαν, ὥς διαρπάσαι καὶ τὸ στρατόπεδον. Ἄλλ' ἐκεῖ πλῆθος τροφῶν, καὶ οἶνς εὐρόντες, καὶ κατακραιπαλήσαντες, ἐν ᾧ ἔπειτα βαθέως ἐκάθευδον, ὑπὸ τῇ αὐτῇ Φλάκκῃ αἴφνης ἐπελθόντος, ἅπαντες διεφθάρησαν. Καὶ τὸ μὲν ἔν τῶν Ῥωμαίων ἀνδραγάθημα τότε, τοσῶτον. Ὁ δὲ Δομιτιανὸς ἐπαρθεὶς ἐπὶ τῷ, εἶπε ἰπρὸς τὴν βελὴν παρελθὼν, ὅτι: Νασαμώνας ἐκώλυσαι εἶναι, ἢ, (ὥς ἔτι κωμικώτερον ἄλλος (26) τὴν τῇ τυράννῃ παρίσῃσιν ἐπαρσιν) ἐν ᾧ ὁ Δομιτιανὸς ἐπέτευε, τῷτο μεταξὺ παρεφθέγγεατο: μὴ βέλεσθαι
Νασα-

22) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικ.

23) Σβετόν. ΙΔ'. Κηνσορίνος Κεφ. ΙΒ'.

24) Εὐσέβ. ἐν χρονικ.

25) Ζωνάρῃς.

26) Ἀρισείδης ἐν τῷ Σμυρναϊκῷ.

Νασαμῶνας εἶναι· ἔπειτα· Ἀπώλοντο οἱ Νασαμῶνες.

§. 277.

Ἐπειδὴ ἐν τῷ πῇ. ἔτει, εὐτύχησαν ὅπως ἐν κατὰ Γερμανῶν τὰ Ῥωμαίων ὄπλα, ὁ Δομιτιανὸς διὰ τὴν κατασῆσιν τὴν μνήμην τῶν κατορθωθέντων αἰδίων, μετενόμασε τὰς δύο μῆνας Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον· εἰς Γερμανικὸν καὶ Δομιτιανὸν. (27). Ἐν δὲ τῷ ἐφεξῆς ἔτει ὁ πολλὰς τῶν ἐν Ῥώμῃ εὐπατρίδων ἀνέλε, καὶ τὰς Μαθηματικὰς καὶ Φιλοσόφους ὑπεροχὰς ἀπήλασεν (28).

Ἔ Τ Ο Σ γ Α' — γ Γ'.

§. 278.

Κατὰ Δακῶν τε καὶ Γερμανῶν θριαμβεύων τὴν ὑπ' αὐτῶν τελῆσαν οἰκσμένην εἰκόνων τῶν αὐτῶν καὶ Ἀνδριάντων ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν ἐμπίπλησι (29). Καὶ τὴν πρωτεύσαν τῶν Ἑσιάδων, ὀνόματι Κορνηλίαν, ζῶσαν ἐνθάπτε μετὰ τῶν συνήθων καὶ φίλων αὐτῆς (30). Περὶ δὲ τὸ γγ'. καὶ Ἀμπελον φυτεύειν ἀπηγόρευσε (31). Ὅθεν ἀναλογιζόμενος τὰ δύο ταῦτα Θεσπίσματα τῷ Δομιτιανῷ. Εὐνέχους τε μὴ ποιῆν, Ἀμπέλους τε μὴ φυτεύειν· ἔλεγεν ἀσεβῶς Ἀπολλώνιος

27) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικοῖς.

28) Αὐτ. αὐτ. καὶ Φιλόστρατ. ἐν Βιβλ. Ζ'. τῶν εἰς τὸν Ἀπολλων. Βίον. Καὶ Αὐλος Γέλλιος Βιβλ. ΙΕ'. Κεφ. ια'.

29) Εὐσέβ. ἐν χρονικ. καὶ Ξιφιλῶνος.

30) Εὐσέβ. Αὐτ. ὅρα καὶ Πλίν. τὸν Νεώτερον. Βιβλ. Δ'. Ἐπισ. ια'.

31) Εὐσέβ. Αὐτ.

ὁ Τυανεύς (32), ὅτι „τὰ προσάγματα ταῦτα εἰς πρὸς ἐμέ· „μόνος γὰρ ἴσως ἀνθρώπων, ἔτε αἰδοίων δέομα, „ἔτε οἶν. Λέληθε δὲ ὁ θαυμασιώτατος τῶν μὲν ἀνθρώπων φειδόμενος, τὴν δὲ γῆν εὐνυχίζων.

Ἑ Τ Ο Σ υ Δ'.

§. 279.

Τρίτος Ῥώμης Ἐπίσκοπος ὁ Κλήμης (1). Διαδεξάμενος Ἀνέγκλητον μετὰ δέκα καὶ δύο ἔτη, ὅσα γίνονται, εἰς ἔτος κατὰ τὸ πρῶ. ἐπεσκόπευσεν. Ἄλλοι ὅμως (2) τάττεισι τὴν διαδοχὴν τῆς Κλήμεντος, χρόνους ἐκ ὀλίγων πρότερον. Γίνεται δὲ τῆς Ἱερᾶς Κλήμεντος μνεία ἐν τῇ πρὸς Φιλιππησίους τῆς Παύλου ἐπιστολῇ (3). Σώζεται δὲ καὶ ἡ ἐπιστολή, ἡ ὑπὸ τῆς αὐτῆς Κλήμεντος γραφθεῖσα τε καὶ πεμφθεῖσα πρὸς Κορινθίους, ἣτις πολλῶν τε καὶ μεγάλων παρὰ τοῖς πατρῷσιν ἐπαίνων ἀξιώθεῖσα, Δευτέρας πως, μετὰ τὰς Κανονικὰς τῶν Ἀποστόλων ἐπιστολὰς, ἔλαχε τάξεως. Ἐγράφη δὲ αὕτη πρὸς τὴν ἐν Κορίνθῳ διαχιζομένην πειρᾶν, μετὰ τὰς ἐκεῖ συμβάσας συμφορὰς τε καὶ περιστάσεις κατὰ τὸν διωγμὸν τὸν ἐπὶ Νέρωνος (4) περὶ τὸ ὅ. δηλ. ἀπὸ χρι-
58

32) Παρὰ Φίλοστ. ἐν τῷ Ἀπολλων. Βίῳ, Βιβλ. ε'.

1) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικ. Καὶ ἐν τῇ Ἑκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. ΙΕ'. Ὅρα καὶ Εἰρηναίου Βιβλ. Γ'. Κεφ. γ'.

2) Καβέος ἐν τῷ Ἀποσολ. Αἰῶνι, Σελ. 28. Ὅρα καὶ ἐν τῷ Πεταβίῳ Λογιστῇ. τῶν χρόνων. Μέρ. Α'. Βιβλ. Ε'. Κεφ. Θ'. Σημ. (1) ἐν Σελ. 244. τῆς ἐν Ἀμσελοδ. καὶ Λείψ. Ἐκδόσ. 1745.

3) Κεφ. Δ'. 3.

4) Εὐσέβ. Ἑκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. Ιε'.

58 ἔτος. Ἐὰν ὑποτεθῇ, ὡς ὑπετέθη ἀνωτέρω (5), περὶ τὸ ξή. γενέσθαι τὸ τῶν Κορυφαίων Ἀποσόλων μαρτύριον. Τὰ δὲ περὶ τῆς Ἰερῆς Κλήμεντος μνημονευθέντα, τὰ τε ἄλλα, καὶ τὰ περὶ τῆς ἐπὶ Τραϊανῆς ὕπερον ἐξορίας αὐτῆς εἰς τὴν Ταυρικὴν χερσονήσον, καὶ τῆς διὰ μαρτυρίας ἀθλήσεως· ταῦτα εἰδὲς πρὸ τῆς Εἰ. Αἰῶνος φαίνεται ἰσορῶν· περὶ τῶν σιγῶσι καὶ Εἰρηναῖος, καὶ Τερτυλλιανὸς, καὶ ὁ Ἀλεξανδρεὺς Κλήμης· καὶ εἰδὲς λόγον ὅλως ποιῶν, εἰδὲς αὐτὸς ὁ τῆς παμφίλης Εὐσέβιος.

§. 280.

Ἐρμᾶς ὁ ἐπικληθεὶς ποιμὴν, κατὰ τὸν αὐτὸν ἤκμαζε χρόνον. Ἦν δὲ φασὶν Αὐτὸς 8τος ὁ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαῖς ἐπιστολῇ (6) ἀναφερόμενος· Ἀνὴρ Ἀποσολικός· Συγγραφεὺς τῆς Βίβλος ἥτις ποι μὴν ἐπωνόμασαι καὶ αὐτῇ· ἥς καὶ Εὐσέβιος μνημονεύει (7), ἐπιλέγων ὅτι πρὸς τινων μὲν ἀντιλέλεκται, ὑφ' ἑτέρων δὲ εἰσαγωγικῆς χάριν σοιχειώσεως ἐγκρίνεται. Ἀλλὰ φέρονται καὶ τινες, οἱ τὴν Συγγραφὴν ταύτην ταῖς Κανονικαῖς Βίβλοις ἐναρίθμιον ἔταξαν (8).

”ΕΤΟΣ

5) §. 246.

6) Κεφ. Ις'. 14.

7) Ἐκκλ. Ἰσορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. γ'.

8) Εἰρην. Βιβλ. Δ'. Κεφ. γ'. Κλήμ. Ἀλεξανδρ. Στρωμ. Βιβλ. Α'. καὶ Β'. Τερτυλλ. περὶ Προσευχ. Κεφ. ιβ'. Ωριγένης. Ομιλ. Η'. τῶν εἰς τὰς Ἀριθμ. καὶ ἄλλοι παρὰ Κοτελερίω.

ἜΤΟΣ 4Ε' καὶ 45'.

§. 281.

Ὁ Θεὸς Πολύκαρπος, Σμύρνης Ἐπίσκοπος ὑπὸ
τῷ Ἀποστόλῃ Ἰωάννῃ χειροτονεῖται (9). Ὁθεν καὶ
τῷτον εἶναί τὸν Ἀγγελὸν τῆς Σμυρναίων Ἐκκλησίας
περὶ τοῦ λόγου γίνεται ἐν τῇ Ἀποκαλύψει (10). Ἐν
δὲ τῷ 4Ε'. τῷ 45', ὃ τὸ δέκατον τρίτον τῆς τῷ Δομιτίῃ
Βασιλείας ἀριθμεῖται, ἐτελείωσε καὶ Ἰώσηπος ὁ Φλά-
βιος, τὴν τῆς Ἀρχαιολογίας αὐτῷ Ἰσορίαν, ἔτος αὐτὸς
ἄγων τῆς ἡλικίας αὐτῷ τὸ ἕκτον καὶ πεντηκοστὸν (11).
Τῷ Συγγραφέος τῆς Θαυμασῆ πάντως ἢ ὑπὲρ τῆς
χριστῆ κατατεθεῖσα μαρτυρία (12). „Γίνεται δὲ (γράφ-
„Φοντος) κατὰ τῷτον τὸν χρόνον Ἰησοῦ σοφὸς Ἀνὴρ.
„(εἶγε ἄνδρα αὐτὸν λέγειν χρή) ἦν γὰρ παραδόξων
„ἔργων ποιητής· διδάσκαλος ἀνθρώπων τῶν ἡδονῇ τ'
„ἀληθῆ δεχομένων· καὶ πολλὰς μὲν Ἰουδαίους, πολλὰς
„δὲ ἑλληνικὰς ἐπηγάγετο· ὁ χριστὸς ἔτος ἦν. Τὴν μαρ-
τυρίαν ταύτην τινὲς τῶν ὕστερον (13) νοθείας ἐνεκά-
λεσαν, ἀδρανεσάτοις ἐπιχειρήμασι προχρησάμενοι·
πρὸς αὐτὴν καὶ τῶν ὕστερον ὁμοίως πολλοὶ, γενναίως ἀπὸ-
τησαν·

9) Καβέος ἐν τοῖς περὶ τῶν Ἐκκλησιῶν Συγγραφέων, ἐν τῷ Αἰῶνι
ὄν τῶν Γνωστικῶν ἐπιγράφει, ἐξ εἰκασίας Οὐσσεριὺς τὴν
Πολυκάρπου χειροτονίαν ἐν ἔτεσι 94. ἢ 95. ὑποτίθῃσιν.

10) Κεφαλ. Β' 8.

11) Ὁρα Ἰουδαϊκ. Ἀρχαιολογ. Βιβλ. Κ'. Κεφ. Θ'.

12) Αὐτ. Κεφ. ΙΗ'. Κεφ. δ'.

13) Οἷος ἐν ἄλλοις Τανακὺλλος ὁ Φάβερ ἐν Διατριβῇ, ἣν ἔχει
1655. ἐξέδοτο.

τησαν· (14) καὶ τὸ ἐκείνων Θράσος ἱκανῶς ἀπέλεγ-
ξαν· τῷ ὄντι δέ, τίς ἡ εὐχέρεια, τῇ ὑποπτον ἐθέλειν
ἀποφῆναι, (ἔδενι σὺν λόγῳ) μαρτυρίαν, ἣν πρῶτος
Εὐσέβιος ἐν ἔτει τκδ'. ἐκ τῶν τότε παρ' Ἑλληστίτε καὶ
Ἰσδαίοις ἔτι ἀναγινώσκουσαι δυναμένων Κωδίκων λα-
βὼν ἐδημοσίευσε, μηδενὸς ἀντεπεῖν ὅλως κατ' ἐκεί-
νης τῆς χρόνης τολμήσαντος; πῶς δέ, καὶ διὰ πεν-
τεκαίδεκα σχεδὸν ἑκατοντάδων ἐνιαυτῶν, τὴν μαρ-
τυρίαν ταύτην, ἅπασι τοῖς τῇ Ἀρχαιολόγῃ Ἰωσήφῃ
Βιβλίῳ ἐμφερομένην, ἔδεις πρὸ τῶν νεωτέρων τῶ-
ν Κριτικῶν, εἰς ἀμφιβολίαν πρὶν ἀνακαλέσαι
ἐτόλμησεν· εἴτα καὶ τίνα λόγον ἔχει τὸ κρίνειν, ὅτι
περὶ τῇ χριστῷ, περὶ δ' καὶ οἱ πορρωτάτω Ἑθνικοί, οἷον
Τάκετος, καὶ Σβετόνιος, καὶ Πλίνιος, καὶ ἄλλοι,
μνείαν τινὰ ἐποιήσαντο, μόνος δ' Ἰσδαῖος Ἰωσήπος, ὁ
τὰ κατ' αὐτὸν ἐν τῷ ἰδίῳ ἔθνει συμβάντα γραφῇ
παραδῆναι προθέμενος, ἔδεν τὸ παράπαν ἔδὲ γὰρ
ἐπεφθέγγετο; ποῖοι ταῦτα εἰκότως ἀντέβαλλον.
Αὐτὸς δὲ προδήσω, ὅτι ἂν εἰσέγησε τέλεον Ἰωσήπος,
ἢ μὴδὲν ἐπίσημον ἢ ὑπὲρ χριστῷ, ἢ κατὰ χριστῷ, ἀπε-
φῆνατο, ἢ ἐκ τῆς τῇ Ἰσδαίῳ τοιαύτη σιγῇ, ἔχει τό-
πον μαρτυρίας πολὺ ἰχυροτέρας, ὑπὲρ τῆς τῇ Ἰησοῦ
Θειότητος.

§. 282.

Ἐν τῷ 45'. δὲ ἔτι Δομιτιανὸς ὁ δεύτερος Νέρων,
καὶ τὸν κατὰ χριστιανῶν δεύτερον ἐκίνησε διωγμὸν (15),
ἐν

- 14) Ὁρμ. Ἰππύγιον Ἑκκλησι. Ἰσορ. Αἰῶνι Α'. Κεφ. Ζ'. Τμήμ. Α'.
Γράβιον ἐν τῇ Σταχυολογ. τῶν πατέρων. Βαδδαῖον ἐν Ἰσορ. τῇ
παλ. Διαθήκῃ. Σελ. 12. 13. καὶ. Καβέον ἐν τοῖς περὶ τῶν Ἑκ-
κλησι. Συγγρ. Αἰῶνι τῷ Ἀποστολῇ, Σελ. 33. 34. καὶ ἄλλ.
- 15) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικῇ.

ἐν ᾧ καὶ Ἰωάννης ὁ Ἐπισήθ. δέσμιος ἐξ Ἀσίας εἰς Ῥώ-
μην ὑπὸ τῆς Ἀνθυπάτου ἐπέμφθη· ἔνθα ἐν Λέβητι
πλήρει ἐλαίᾳ ζέοντος ἐμβληθεὶς, ἀσυνῆς ἐξάγεται (16).
Εἶτα εἰς Πάτμον ἐξορίζεται τὴν Νῆσον, καὶ συγγρά-
φει ἐκεῖ τὸ Βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως, πρὸς αὐτῷ
τῷ τέλει τῆς Δομιτιανῆς Βασιλείας (17). Ὁμοίως τότε
καὶ Τιμόθεος, καὶ Ὀνήσιμος, καὶ ὁ Ἀρεοπαγίτης Διο-
νύσιος, τὸ ὑπὲρ χριστοῦ σάδιον ἤθλησαν (18). Καὶ Ἀν-
τίπας δὲ ὁ μάρτυς ἐν Περγᾶμῳ τῆς Ἀσίας (ὡς πολ-
λοὶ λέγουσιν) ἀπεκτάνθη· τῇ δὲ Ἀντίπα μνήμη
γίνεται καὶ ἐν τῇ Ἀποκαλύψει (20). Τὸν δὲ Διονυσί-
ον τῆς Ἀρεοπαγίτου θρόνον, ἢ τότε, ἢ μετὰ χρόνων τιναῶν
ὑσερον ὁ ποταμός, διεδέχθη Πέπλιος (21) Ἀθηνῶν Ἐπί-
σκοπος προχειριθεὶς· ὅστις καὶ αὐτὸς, κατὰ τὴν ἐν τῷ
ἐφεξῆς Αἰῶνι διωγμὸς τὸν διὰ μαρτυρίαν ὑπήνεγκε
θάνατον.

Ἑ τ ο σ υ ζ'.

§. 283.

Κατὰ χριστιανῶν ὁ Δομιτιανὸς ἐκμανεῖς, εἰδὲ τῶν
πρὸς αἵματος αὐτοῦ Συγγενῶν, εἰδὲ οἰκείων ἐφείσατο.
Καὶ γὰρ καὶ Φλάβιος Κλήμης Ἀνῆρ ὑπατικός, καὶ ἡ
ἐκεῖ-

16) Ἰερώνυμ. Βιβλ. Α'. εἰς Ἰωβινιαν. ἐκ τῆς Τερτυλλιανῆς.

17) Εἰρηναῖος Βιβλ. Ε'. Κεφ. λ'. Ἰερών. περὶ Ἐκκλ. Συγγραφ.
ἐκ δὲ τῆς Εἰρηναίου καὶ Εὐσέβ. ἐν τῇ Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'.
Κεφ. ΙΗ'.

18) Νικηφ. Κάλλισ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Γ'. ια'.

19) Μελέτ. ὁ Ἀθην. Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. Η'.

20) Κεφ. Β'. 13.

21) Διονύσιος. Κορινθ. Ἐπισ. πρὸς Ἀθην. παρ' Εὐσέβ. Ἐκκλησι-
Ἱστορ. Βιβλ. Δ'. Κεφ. κγ'.

ἐκείνους ἢτε Σύζυγος, ἢτε ἐξαδέλφη Φλαβία Δομι-
τίλλα ὁ μὲν ἀνεψιὸς, ἡ δὲ ἄλλως καὶ αὐτὴ συγγε-
νεύσασα τῷ τυράννῳ, ὑπὲρ χριστῆ ἔπαθον, ὁ μὲν ἀναι-
ρεθεὶς ὑπ' αὐτῆς, ἡ δὲ εἰς νῆσον Ποντίαν φυγαδευθεῖ-
σα· (1) ἐπ' ἐγκλήματι ὡς γράφει Δίων (2), Ἰσδαῖσμι
τε καὶ ἀθεότητος. Ἄ τότε παρὰ τῶν ἐθνικῶν τοῖς
χριστὸν σεβομένοις αἰτιάματα προσετρίβοντο.

§. 284.

Τότε δὲ, καὶ τὰς ἀπὸ γένους ὄντας Δαβίδ, εἴτινες
ὑπελείποντο, ὁ Δομιτιανὸς ἀναζητήσας, καὶ εὗρων
τὰς ἡλικίας Ἰσδα τῆ κατὰ Σάρκα Ἀδελφῆ τῆ Κυρίης
καὶ ἀνερωτῶν τὰ κατ' αὐτὰς· ὡς ἔμαθεν ὅτι πτω-
χοὶ τινες εἰσὶ τὴν κατάσασιν, ὀλίγοι τὴν περισσίαν,
πένητες καὶ ἐργατικοὶ ἄνθρωποι· εἶδε δὲ καὶ τῆ
σώματος αὐτῶν τὴν σκληρίαν, καὶ τῶν χειρῶν τὰ ἐκ
τῆς ἐργασίας τυλώματα· ἤκασε δὲ, καὶ ὅτι ἡ τῆ χριστῆ
Βασιλεία ἐκ ἔσιν ἐπίγειος, ἀλλ' ἐπεράνιος· κατα-
φρονήσας αὐτὰς ἀπέλυσε, καὶ τὸν τῆς ἐκκλησίας διωγ-
μὸν τέως κατέπαυσεν (3). Ἦν δὲ ὁ Ἰσδὰς κατὰ τὴν
Ἐπιφανίαν (4) γνώμην, εἰς τῶν τεσσάρων τῆ μνήσο-
ρος Ἰωσήφ, ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῆς γυναικὸς, ἡμῶν,
Ἀδελφὸς δηλαδὴ Ἰακώβου, καὶ Συμεῶνος, καὶ Ἰωσή· (5)
οἱ πάντες ἡξιώθησαν ὀνομάζεσθαι διὰ ταύτην τὴν συγ-
γένει-

1) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικ.

2) Ἐν Βιβλ. ΕΖ'.

3) Εὐσέβ. Ἐκκλησ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. ΙΘ'. καὶ Κ'. ἐν τῶν
Ἠγγοσίπτε.

4) Ἐν Αἰρέσ. ΟΗ'.

5) Ὅρα ἀνωτ. §. 166. καὶ §. 233.

γένειαν, Ἀδελφόθεοι (6). Ὁ γὰρ Ἰσδὰς αὐτὸς
 γυναῖκα ἡγάγετο Μαρίαν ὄνομα· (7) καὶ ἐκ ταύτης
 ἐτέκνωσεν· ὅθεν κατάγονται οἱ ὀνομαζόμενοι Δεσ-
 πόσυνοι (8).

§. 285.

Ἐν τῷ αὐτῷ τῷ ἔτει (9), ἢ ὡς ἄλλοι κρίνουσιν (10),
 ἐν τῷ ἀνωτέρῳ 45., κακῶς τὸν βίον ὁ Δομιτιανὸς κα-
 τασρέφει, ὑπότινος τῶν αὐτῷ ἀπελευθερῶν, ὀνόματι
 Στεφάνου, ἀναυρεθείς (11). Κοκκήϊος δὲ Νερῆας ψήφω
 τε τῆς Συγκλήτης, καὶ συναινέσει τῷ Στρατιωτικῷ,
 Αὐτοκράτῳ ἀναγορεύεται. Ἀνὴρ, διὰ τὴν περιῖσσαν
 αὐτῷ Σοφίαν, καὶ τὴν τῷ τρόπῳ ἐπιείκειαν τῆς ἀρ-
 χῆς παρὰ πάντων μαρτυρηθεὶς ἄξιος. Οὗτος τὴν ἀδί-
 κως ὑπὸ Δομιτιανῷ ἀπελαθέντας, ἅπαντας, ἀνεκά-
 λεσεν ἀπὸ τῆς ἐξορίας· ἐν οἷς καὶ ὁ Ἀπόβολος Ἰωάν-
 νης ἐλευθερίας τυχὼν ἐπανῆλθεν ἐκ Πάτμου εἰς
 Ἐφεσον· ὅτε καὶ τῷ χριστιανισμῷ ἀσφαλείας ἀπολαύ-
 σαντος καὶ ἀνέσεως, ὁ ἀριθμὸς ἐπληθύνετο τῶν πιστῶν,
 ἐν ἀγροῖς, καὶ Κώμαις, καὶ Πόλεσιν ἀμέμπτως δια-
 τωμένων, καὶ τῇ περὶ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν θεραπείᾳ
 τε καὶ λατρίᾳ ἐναχολογμένων, ὥς καὶ ὑπὸ τῶν ἐθνι-
 κῶν αὐτῶν θαυμάζεσθαι (12). Ἀλλ' ἡ Νερῆα Βασι-

Ο 2

λεία

6) Ματθ. ΙΓ'. 55. Μάρκ. ε'. 3.

7) Νικηφόρ. Κάλλις. Ἐκκλησ. Ἱστορ. Βιβλ. Α'. Κεφ. λγ.

8) Ἀφρικανὸς Ἐπισ. πρὸς Ἀρισείδην.

9) Εὐσέβ. ἐν χρονικ.

10) Διονύσι. Πετράβ. ἐν τῷ Λογιστῇ. τῶν χρόνων, Μέρ. Α'. Βιβλ.
 Ε'. Κεφ. Δ'. καὶ Ζ'.

11) Σβετόν. καὶ Τάκιτ. καὶ Δίων, καὶ Πλίνιος ὁ Νεώτ. Βιβλ.
 Δ'. Ἐπισ. ια'.

12) Πλίν. ὁ Νεώτ. Βιβλ. Γ'. Ἐπισ. 45'.

λεία ὀλιγοχρόνιος γενομένη, τὴν τῷ Χριστιανισμῷ εὐ-
κληρίαν ταχέως διέκοψεν.

ἜΤΟΣ Η΄.

§. 286.

Τῷ Νερῷ ἐν τοῖς Σαλμασιανοῖς Κήποις πυρετῷ
τελευτήσαντος (1), ὁ ὑποθηθεὶς ὑπ’ αὐτῷ Οὐλπίος
Τραϊανὸς αὐτοκρατορεῖ (2). Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ, κα-
τὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, Ἀβιλίς ἐκδεδημηκότος πρὸς
Κύριον, τρίτος τὴν ἐπισκοπὴν διαδέχεται ὁ Κέρδων (3).
Ἰωάννης δὲ ὁ ἐπισήφιος τὴν αὐτῇ Ἐφεσον ἤδη ἔχων,
περιώδευε τὰς πλησιοχώρας Κώμας, καὶ Πόλεις,
Ἐκκλησίας τὰς μὲν συνιῶν, τὰς δὲ διατάσσων, ἐν
αἷμας δὲ Ἐπισκόπους τε καὶ Κληρικούς ἀποκαθιστῶν,
ὅπως ἡ χρεία ἐκάλει. Κατὰ δὲ τὴν περιήγησιν ταύ-
την, καὶ τὸ περὶ τὸν Νεανίσκον ἐκείνο δράμα συνέβη,
ὃν ὁ Ἀπόστολος παραδὼς ἐνὶ τῶν ἐπισκόπων, μετὰ δὲ
καιρὸν ἐπανιὼν, καὶ μὴ εὗρων τὴν παρακαταθήκην,
αἰτᾷ μαθῶν ὅτι ὁ Νέος δραπέτης γενόμενος ἤδη ἐλη-
ξάρχει· ἔδραμεν εὐθέως ὡς καλὸς ποιμὴν, τὸ πρό-
βατον ζητῶν τὸ ἀπολωλὸς· καὶ εὗρεθὲν, ἐπὶ τῶν
γηραιῶν αὐτῷ ἀνέλαβεν ὤμων, καὶ εἰς τὴν αὐλὴν
ἐξ ἧς ἀπεσκίρτησε πάλιν αὐτὸ ἐπανήγαγεν (4).

ἜΤΟΣ

1) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικ.

2) Δίων Βιβλ. ξή. καὶ Αὐρήλιος Βίντωρ, καὶ Εὐτρόπιος.

3) Εὐσέβ. ἐν τοῖς χρονικοῖς καὶ ἐν τῇ Ἐκκληστ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ΄.
Κεφ. κα΄.

4) Εὐσέβ. Αὐτ. Κεφ. κγ΄. ἐκ Κλήμεντος τῷ Ἀλεξανδρέως.

ἜΤΟΣ 4Θ'.

§. 287.

Περὶ τῆς χρόνου, καθ' ὃν τὴν πρώτην τῶν αὐτῶν Ἐπιστολῶν ὁ ἐπιστήθιος ἔγραψεν Ἀπόστολος. ἔδεν βέβαιον ἔχομεν. Ἐπειδὴ δὲ οἶδαμεν ὅτι ἤδη ὑπεργηράσκων αὐτὴν ἐσημείωσε, διὰ τῆς αὐτὴν ἐνταῦθα πρὸς τὸ τέλος τῆς πρώτης Ἐκατονταετηρίδος τῶν ἀπὸ χριστοῦ ἀριθμυμένων χρόνων, ἀναφέρομεν. Ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν δύο, πότε καὶ αὐτὰ ὑπὸ τῆς Ἀποστόλου ἐγράφησαν, ἀγνοῶμεν. Πληροφορέμεθα δὲ, ὅτι μετὰ τὴν πρώτην πάντως, καθὼς ἐκείνης οἶον ἐπιτομῇ (5). Πολλὰς δὲ ἡ πρώτη αὕτη τῆς Ἰωάννου Ἐπιστολῆς ἔκίνησε τὰς Λογομαχίας, περὶ τῶν ἐν τῷ ζ'. Ἐδαφίῳ τῆς Ε' ἐν αὐτῇ Κεφαλαίᾳ, ἀναγινωσκομένων τριῶν μαρτύρων. Τὸ ἐδάφιον τῆς τινὲς τὸ παραγράφουσιν, ὡς παρείσακτον· ὅτι ἐν πολλοῖς τῶν Ἀρχαίων χειρογράφων, φασίν, ἐκ ἐμφέρεται. Ἀλλ' ἐμφέρεται πάντως, ἐν ἄλλοις πλείοσιν (6). Ἀναφέρεται δὲ ἐπὶ Λέξεως, καὶ παρὰ τοῖς Ἀρχαιοτάτοις πατρῷσιν (7). Σὺ δὲ

Ο 3

μέ-

5) Ὅρα Βεαυσώβρ. καὶ Λαμφάντ. ἐν τοῖς εἰς αὐτὰς ταύτας τὰς Ἐπισ. προτεταγμένοις Προλόγοις.

6) Σιμώνιος ἐν τῇ κατ' αὐτὸν περὶ τῆς Διατριβῆς, καὶ τοὶ παρείσακτον καὶ αὐτὸς ὑφορώμενος τὸ ἐδάφιον, ἀλλὰ καὶ ἐν διακοσίοις ὁμολογεῖ περιτυχεῖν αὐτῷ Κώδιξιν ἀρχαιοτάτοις· ὧν δὲ ἅψαι, τάς μὴδαμῶς ὑπὲρ τὸν ε'. Αἰῶνα προσέθῃσι χωρεῖν.

7) Περὶ Τερτυλλ. κατὰ Πραξέας. Βιβλ. Α'. Κεφ. κέ. Καὶ Κυπριανῷ Ἐπισ. πρὸς Ἰεβραῖον ἐν τῷ περὶ τῆς Μονάδος. Καὶ οἱ τῆς τῶν Ἀφρων Ἐκκλησίας δὲ πατέρες, τετρακόσιοι τόσοι ἐπίσκοποι, τὴν ἐαυτῶν πίσιν Οὐνερικῶ τῷ Βασιλεῖ Οὐανδάλων, ἐν ἔτει Σωτηρίῳ 484. ἐκτιθέμενοι, τὸ αὐτὸ ἐδάφιον κατὰ λέξιν ἀναφέρει πρὸς πίσωσιν τῆς ἐν τῇ ὑπερθέῳ Τριάδι μοναδικῆς

μέτιθι βεληθεῖς, καὶ τὰς τὴν γνησιότητα τῆς πε-
ρικοπῆς, περὶ ἧς ὁ λόγος, ἐκ προθέσεως κατασκευ-
άζοντας (8).

§. 288.

Καὶ τὸ Εὐαγγέλιον δὲ, οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι ὁ
Ἀπόστολος Ἰωάννης ἔγραψεν, ἔτι ἐν τῇ Πάτμῳ ἐξό-
ριστος ὢν, ὅπως καὶ τὴν Ἀποκάλυψιν καὶ ἐθεάσατο,
καὶ ἐξέθετο (9) οἱ δὲ πλεῖστοι, ὅτι ἐν Ἐφέσῳ, ὅπως
καὶ τὰς Ἐπιστολάς (10). Εἰς τῷτο πάντες συμφωνῶσιν,
ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον ἐν Ἐφέσῳ τὸ ἐδημοσίευσεν, ἐπα-
κτάσας τὰς ἐν Ἀσίᾳ Ἐπισκόπους καθεκτετεύσαντας,
καὶ τὰς ἄλλας πεισάς (11). Ἐν γὰρ τῷ Εὐαγγελίῳ
αὐτῷ, ἀναπληρώσας τινὰ, τὰ ὑπὸ τῶν ἐπιλοίπων
Εὐαγγελιστῶν παραλελειμμένα, ἐθεολόγησεν ὑψηλῶς,
καὶ τὴν ἀνέκφραστον τῷ Θεῷ λόγον, ἐκ τῷ Θεῷ καὶ Πα-
τρὸς Αἰώνιον γέννησιν, εἰς ἔλεγχον τῶν Ἑβριωνάων,
καὶ τῷ Αἰρεσιάρχῃ Κηρίνθῃ, τῶν ἐξαρνεμένων ἀπο-
τόμως τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ τὴν Θεότητα (12). Τῷτον τὸν
Κηρίνθον ἀκτάσας ποτὲ ἐνδὸν ὄντα ἐντὶνι Βαλανείῳ,
ἐν

δικῆς ὁμοσιότητος· ὁπότε μάλιστα τῶν Ἀρειανῶν ἐπιπολαζόν-
των εἰς πλῆθος, καὶ τὸ Κράτος ἐχόντων, ἐδεῖς τῷ προβαλλο-
μένῳ ἐδαφίῳ ὡς παρεισάκτῳ ἀντειπεῖν ἐτόλμησεν.

8) Ὅρα τὴν Καλλιέτη Διατρίβην ἐν τῷ Η'. Τόμ. τῶν ὑπομνημ.
ἐμφερομένην· ἐνθα τὰς ὑπὲρ τῆς Αὐθεντίας τῆς χωρὶς, κατὰ
τῶν ἀντιλεγόντων Συγγραφεύμενης Προβάλλεται.

9) Ἀθανάσιος ἐν τῇ Συνόψει· Ἰσπόλυτ. ἐν Ἀποσπάσμασιν.

10) Εἰρηναῖος. Βιβλ. Γ'. Κεφ. Α'. Εὐσέβιος. Ἑκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Ε'.
Κεφ. γ'. Ἐπιφάνιος. ἐν Αἰρέσει. ΝΑ'.

11) Εὐσέβιος. ἐν τῇ Ἑκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. κδ'. Καὶ Βιβλ. ε'.
Κεφ. ιδ'. Ἱερώνυμος. ἐν τῷ εἰς τὸν Ματθ. Προλόγῳ. Καὶ ἐν τῷ
περὶ τῶν Ἑκκλ. Συγγραφέων.

12) Εἰρηναῖος. Βιβλ. Γ'. Κεφ. ια'. καὶ Ἱερώνυμος. ἐν θ. ἀνωτ.

ὡς εἰσῆρχετο λυσόμενος ὁ Ἀπόστολος, λέγεται εὐ-
 ὑς ἔξω ἐκπηδῆσαι, εἰπὼν πρὸς τὰς σὺν αὐτῷ: „Φύ-
 γομεν μὴ καὶ τὸ Βαλανεῖον συμπέσῃ, ἔνδον ὄντος
 ἡρίνθου τῆς ἀληθείας ἐχθροῦ (13).

Ἔ Τ Ο Σ Ρ.

§. 289.

Κατὰ τὸν ἑκατον τῆτον τῆς Α'. Σωτηρίῃς Ἐκα-
 νταετηρίδος ἐνιαυτὸν, ὅπερ, ἔτος τῆς Τραϊανῆς Αὐ-
 κρατορίας τὸ δεύτερον ἦν, ὑποτυφόμενος ἔτι, τῆ παρὰ
 ομιτιανῆς κινήθεντος κατὰ τῆς Ἐκκλησίας διωγμῶς
 ἡ μάστις ἐν ταῖς πορρωτέρω ἀπεχέσαις Ἐπαρχίαις
 ἡ Κράτης, διάφοροι τὸν τῆς Μαρτυρίας Στέφανον ἀνε-
 σάντο. Ἐν οἷς καὶ Κλήμης, ὁ τὸν Ῥώμης Θρόνον,
 εἶρηται μετὰ Ἀνέγκλητον Ἰθύναν (14) ὅθεν τὴν
 ἐπισκοπὴν Τέταρτος διεδέχθη Εὐάρεστος (15). Ἐν
 ἑτῷ δὲ ἢ τῷ πρὸ τέττα ἔτει, ἡ μάστις ἐν τῷ ἐφε-
 ῶς (16) καὶ ὁ Ἐπισήμιος Ἰωάννης εἰς τὰς Οὐρανίους
 ἐτέθη μονὰς, μέχρι τῶν Τραϊανῆς χρόνων ἐπιζῆσαι
 μαρτυρηθεῖς (17).

) Εἰρηναῖος, ὡς ἐν τῆς Πολυκάρπου Παραδόσεως· παρ' Εὐσέβ.
 Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. κη'.

Ο 4

ΚΑΤΑ.

ΚΑΤΑΛΟΓΑΡΙΟΝ

Ἑκατονταετηρίδος Α'.

ΚΑΤΑΛΟΓ. Α'.

Ρωμαίων Αυτοκράτορες.

Α'. Μετὰ Ἰσλίον Καίσαρα, Ὀκτάυιος ὁ Αὐ-
γστος ἐβασίλευσεν — ἔτη — 56. Μῆνας 6
τῷ δὲ τεσσαρακοσῷ β'. ἔτι τῆς τῆς Βα-
σιλείας ἐγεννήθη τὸ κατὰ Σάρκα ὁ Κύριος
ἡμῶν.

Β'. Τιβέριος βασιλεύει - ἔτη — 23.

Γ'. Γάϊος Καλιγόλας - ἔτη — 3. Μῆν. 10.

Δ'. Κλαύδιος — — ἔτη — 13. Μῆν. 1.

Ε'. Νέρων — — ἔτη — 13. Μῆν. 8.

ς'. Γάλβας — — Μῆν. 7.

Ζ'. Ὀθων — — Μῆν. 3.

Η'. Βιτέλιος — — — Μῆν. 8.

Θ'. Οὐεσπασιανὸς — ἔτη — 9. Μῆν. 11. ἡμ. 22.

Ι'. Τίτος — — — ἔτη — 2. Μῆν. 2.

ΙΑ' Δομιτιανὸς — ἔτη — 15. Μῆν. 5.

ΙΒ'. Νερβάς — — ἔτη — 1. Μῆν. 4.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ Β'.

Ἱεροσολύμων Ἐπίσκοποι.

Α'. Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφὸς τῆς Κυρίας μετὰ τὴν τῆς Σωτῆ-
ρος Ἀνάληψιν· τστέσι περὶ τὸ 34. ἢ 35. ἀπὸ χριστῆ
προχειριθεὶς ἐπεσκόπευσεν — — ἔτη — 26.

Β'. Συμεὼν ὁ Κλεώπα ὁ Ἰακώβ· Ἀδελφὸς ἔτη — 23.

Γ'.

Γ'. Ἰῆσος	—	—	—	ἔτη — 6.
Δ'. Ζαχαρίας	—	—	—	ἔτη — 4.
Ε'. Τωβίας	—	—	—	ἔτη — 4.
ς'. Βενιαμὴν	—	—	—	ἔτη — 2.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ Γ'.

Οἱ Ῥώμης Ἐπίσκοποι.

Μετὰ τὰς Ἀποστόλους Πέτρον καὶ Παῦλον, τὰς ἐν ἔτει ξή., τὸν ὑπὲρ χριστοῦ θάνατον ὑποσάντες, ἐπισκοπεύει.

Α'. Λῖνος	—	—	—	ἔτη — 12.
Β'. Ἀνέγκλητος	—	—	—	ἔτη — 12.
Γ'. Κλήμης	—	—	—	ἔτη — 9.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ Δ'.

Οἱ Ἀλεξανδρείας Ἐπίσκοποι.

Μετὰ Μάρκον, κατεσάθη Ἐπίσκοπος, περὶ τὸ ξγ'.

Α'. Ἀννιανὸς	—	—	—	ἔτη — 22.
Β'. Ἀβίλιος	—	—	—	ἔτη — 13.
Γ'. Κέρδων	—	—	—	ἔτη —

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ Ε'.

Οἱ Ἀντιοχείας Ἐπίσκοποι.

Μετὰ Πέτρον τὸν Κορυφαῖον, περὶ τοῦ ὁ Νικηφόρος, ἐν τῇ χρονογραφίᾳ λέγει, ὅτι ἐπεσκόπευσεν ἐν Ἀντιοχείᾳ ἔτη ια'. κατεσάθη Ἐπίσκοπος περὶ τὸ μδ'.

Α'. Εὐόδιος	—	—	—	ἔτη — 23.
Β'. Ἰγνάτιος περὶ τὸ ξθ'. ἢ ὁ.	—	—	—	ἔτη — 38.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ. ε'.

Οἱ Βυζαντίαι Ἐπίσκοποι.

Ὑπὸ τῆς Ἀποστόλης Ἀνδρέας χειροτονηθεὶς.

Α'. Στάχυς	—	—	ἔτη — 16.
Β'. Ὀνήσιμος	—	—	ἔτη — 14.
Γ'. Πολύκαρπος	—	—	ἔτη — 17.
Δ'. Ἐλευθέριος	—	—	ἔτη — 7.
Ε'. Φήλιξ	—	—	ἔτη — 5.
ς'. Πολύκαρπος	—	—	ἔτη —

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ. ζ'.

Οἱ κατὰ Χριστιανῶν Διωγμοί.

Ἐκ τῶν Ἰεδαίων.

Α'. Ὁ παρὰ τῶν ὑπὲρ τῆς Ἰσδαϊκῆς Νόμου ζηλωτῶν διωγμὸς, κατὰ τε Ἱερουσαλὴμ, καὶ Δαμασκόν, καὶ ὅτε διώκτης ἔτι ἦν καὶ ὁ Παῦλος. Ἐν ἔτει λε'. (ὄρα ς. 168. καὶ 169.)

Β'. Ὁ ὑπὸ Ἡρώδου τῆς Ἀγρίππα, τῆς ἀνελόντος Ἰάκωβον τὸν Ἀδελφὸν Ἰωάννη Μαχαίρα. Ἐν ἔτει μγ'. (ὄρα ς. 188.)

Γ'. Ὁ ὑπὸ Ἀνάνου τῆς Ἀρχιερέως, τῆς εἰς θάνατον διώξαντος Ἰάκωβον, τὸν Ἀδελφὸν τῆς Κυρίας. Ἐν ἔτει ξβ'. (ὄρα ς. 232.)

Ἐκ τῶν Ἑθνικῶν.

Α'. Διωγμὸς, ὁ ἐπὶ, καὶ ὑπὸ τῆς Νέρωνος. Ἐν ἔτει ξδ'. (ὄρα ς. 239.)

Β'. Ὁ ἐπὶ Δομιτιανῶ. Ἐν ἔτει υς'. (ὄρα ς. 282. καὶ 283. καὶ 284.)

Γ', Ὁ ἐπὶ Τραϊανῶ. Περὶ ἔτος τὸ ς'. (ὄρα ς. 289.)

ΚΑΤΑ-

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ. Η'.

Αἱ ἀναφανεῖσαι Αἰρέσεις.

Α'. Σιμωνιανοί, οἱ ἀπὸ Σίμωνος τῆς Μάγης, τῆς Σαμαρέως, ἐκ Κώμης Τιτθών. Κεφάλαια δὲ τῆς Αἰρέσεως ταύτης ἦσαν τὰ ἑξῆς. α'.) ἔλεγεν ὁ Ἀπατεὼν ὅτι αὐτὸς ἦν ὁ Μεσίας, καὶ ὁ χριστός· ὥφθη γὰρ τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ τῆς Σινᾶ, ὡς Πατὴρ, τὴς Ἰσδαίης νομοθετῶν. Τὸ δὲ δεύτερον ἐπὶ Τιβερίῳ Καίσαρος, ὡς υἱός, τὴν οἰκονομίαν ἐκπληρῶν. Τὸ δὲ τρίτον ἐπὶ τῆς ὑπερώς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς, ὡς τὸ πνεῦμα, ἐν εἰδει πυρίνων γλωσσῶν τὴς Ἀποστόλης καταφωτίζον. β'.) ὅτι ὡς χριστός ἐδοξε μὲν παθεῖν, ἐκ ἑπαθε δέ. γ'.) τὸν κόσμον ἐδίδασκε, μὴ ὑπὸ τῆς Θεᾶς, ὑπὸ δὲ Ἀγγέλων κτισθῆναι. δ'.) ἀνάσαιεν σαρκὸς μὴ ἔσεσθαι. ε'.) τὰς γυναῖκας εἶναι κοινάς· καὶ τῷτο εἶναι τῆς Εὐαγγελικῆς ἐλευθερίας τὸ δῶρον. ς'.) περιῆγε δὲ μεθ' ἑαυτῆς παμμίαρόντι γύναιον ὁπαδὸν ἀδιάλειπτον· ὄνομα Ἑλένην, ἣν μητέρα πάσης ἐπλαττε ψυχῆς, μεγίστην ἔσαν τῶν ἐν τοῖς αἰῶσι θηλυτέρων δυνάμεων, ὡς ἑαυτὸν τῶν Ἀρρένων. Καὶ τὴν Ἑλένην δὲ ταύτην ἵνα λυτρώσῃ, κατεφλυάρει ὁ γόης ἔστος· ὅτι εἰς γῆν κατήλθεν αὐτός, καθελεῖν μέλλων τὴν βασιλείαν τῶν τῆς Κόσμου Δημιουργῶν, ὑφ' ἑς ἡ Ἑλένη ὑπεξέσσιος τέως ἦν (1).

Β'. Μενανδριανοί, οἱ ἀπὸ Μενάνδρου. Ἦν δὲ Σαμαρεὺς καὶ ἔστος, ἀπὸ Κώμης Καπαραπτείας, Μαθη-

1) Ὅρα Εἰρην. κατὰ Αἰρέσ. Βιβλ. Α'. Κεφ. κ'. Κλήμεν. Διαταγ. Βιβλ. ς'. Κεφ. ζ' η. Τερτυλ. περὶ Προγραφ. Αἰρέσ. Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἰσορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. ιγ'. Ἐπιφάν. Αἰρέσ. ΚΑ'. Θεοδῶριτ. περὶ Αἰρετ. Μυθαρ. Βιβλ. Α'. Αἰρ. α.

Μαθητῆς τῷ Σίμωνος, καὶ μετὰ τὸν ἐκείνους Θάνατον παραπλησίως δυσσεβολογῶν· α'.) ὅτι ὁ Κόσμος ὑπὸ τῶν Ἀγγέλων ἐδημιουργήθη, ὥς παρήγαγεν ἡ ἔννοια β'.) ὅτι αὐτὸς ἦν ἡ τῷ Θεῷ δύναμις, ἡ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρωπίνων ἄνωθεν, ἥγυν ἐκ τῷ πληρώματος, καταπεμφθεῖσα. γ'.) ὅτι ὁ Χριστὸς (ἥτις ἦν ἡ Αἴρεσις τῶν Δοκητῶν·) κατὰ Φαντασίαν ἄνθρωπος ἦν· δ'.) ὅτι δι' αὐτὸς μετεδίδω τοῖς αὐτῷ προσερχομένοις βαπτίσματος, ἀθανασίας αἰδῆς μετέχον καὶ ἐν τῷδε τῷ βίῳ οἱ βαπτιζόμενοι, ἀναλλοίωτοι κατὰ τὸν ὄργανισμὸν τῷ σώματος, καὶ ἀγήραοι καθιστάμενοι (2).

Γ'. Νικολαῖται, (περὶ ὧν ἐν τῇ Ἀποκαλύψει Β'. 15.) πότερον ἀπὸ Νικολάου τῷ Ἀντιοχείῳ, ἐνὸς τῶν ἐπὶ τὰ Διακόνων, (πράξ. 5.) ἢ ἀπὸ ἄλλου τινὸς Νικολάου; ἐκεῖνο ἡ παλαιότερα γνώμη αἰρεῖται. Λέγουσι δὲ ὅτι ὁ Νικόλαος ἐκεῖνος, ζήλοτυπίας ἐγκαλόμενος, τὴν ἰδίαν γυναῖκα ὥραϊαν ἔσαν εἰς μέσον παρήγαγεν, ἐπιτρέψας χρῆσθαι τῷ θέλοντι. Οἱ δὲ ἄλλως· ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐγκρατευόμενος, εἰς ὑπερβολὴν λαγνείας ἔλαθεν ὕπερον περιπεσών. Ἄλλοι δὲ τινες πάλιν, τὸν μὲν Νικόλαον σωφρονικώτατον ἕως τέλους γενέσθαι ὑπολαμβάνουσιν· ὥσπερ δὲ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῷ, καὶ τὸν υἱόν, ἐν ἀκριβεῖ τῇ παρθενίᾳ ἰσορῆσαι καταγηράσαι. Οἱ δὲ Νικολαῖται (Φασί) μετὰ ταῦτα, τὸ ὑπὸ τῷ Νικολάῳ ποτὲ εἰρημένον: „δεῖν παραχρῆσθαι τῇ Σαρκί, ἀντὶ τῷ κα-
„θυποτάσσειν, καὶ κατασέλλειν, κακῶς ἐν-
νοήσαν-

2) Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. κς'. Ἐπιφάν. Αἴρ. ΚΔ'. Θεοδώρ. Αἰρετικ. Μυθ. Βιβλ. Α'. Κεφ. β'. ἐξ Εἰρην. Ἰσίδ. Τερτυλ. ὠριγέν.

νοήσαντες, καὶ εἰς τὴν κατάχρησιν τῆς κατὰ τῆς ἰδίας σώματος ἁμαρτάνειν μεταλαβόντες, πρὸς τὰς ἐχά-
τας σαρκικὰς ἀτοπίας ἐξώκειλαν· ὅπως ἂν ἔν καὶ
ἔχοι τὸ πρᾶγμα, τῆς τῶν Νικολαιϊτῶν Αἵρέσεως
παρὰ πάντων Κεφάλαια ἰσορῶνται τὰ ἐξῆς. α΄.) τὸ
τὰς Γυναίκας εἶναι κοινάς. β΄.) τὸ περὶ τὰ Ἀφρο-
δίσια ὡς ἔτυχε φέρεσθαι. γ΄.) τὸν καθ' ἑκάστην μὴ
λαγνεύοντα, μὴ ἐλπίζειν σωθήσεσθαι. δ΄.) ἐπὶ τέτοις,
καὶ τὸ μὴδὲ ἀπὸ τῶν εἰδωλοθύτων χρῆναι ἀπέχεσθαι,
ὥσπερ ἐδὲ ἀπὸ πορνείας (3).

Δ΄. Κηρινθιανοί, οἱ ἀπὸ Κηρίνθου τῆς Ἰου-
δαίης, ὅς ἦν ἀντιτασσόμενος Πέτρῳ μὲν κατὰ τὴν Ἰου-
δαίαν, Ἰωάννῃ δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν. Ἐδίδασκον δὲ
οἱ περὶ Κηρίνθου. α΄.) ὅτι ὑπὸ Ἀγγέλων ὁ Κόσμος
δεδημίσρρηται· ἢ ὑπὸ δυνάμεως τῆς ἐκτὸς αὐτῆς τῆς Θεᾶς
ἔσης, ὡς καὶ Μένανδρος κατελήρει. β΄.) ὅτι ψιλὸς
ἦν ἄνθρωπος ὁ χριστὸς, ἔκ ἐκ παρθένου τεχθεὶς, ἀλλ'
ἐκ τῆς Ἰωσήφ καὶ τῆς Μαρίας, κατὰ νόμον σαρκὸς καὶ
αἵματος. γ΄.) ὅτι ἡ περιτομὴ, καὶ ἡ λοιπὴ τῶν τῆς
Νόμου τελετῶν παρατήρησις, ἀναγκαῖα πρὸς Σωτηρίαν
εἰσίν. δ΄.) ὅτι ἡ τῆς χριστοῦ Βασιλεία γήινος καὶ σαρκίνη
ἔμελλεν εἶναι, μετὰ τὴν τῶν Ἱεροσολύμων ἀνοικοδό-
μησιν, διαρκέσασα ἐπὶ γῆς εἰς χιλιετίαν· ὥστε ὁ Κη-
ρινθὸς ἔτος γνωρίζεται, ὡς ὁ τῶν παχυτέρων Χι-
λιασῶν πατήρ (4).

Ε΄.

- 3) Εἰρην. μετὰ τὴν Κηρίνθου καὶ Ἐβίωνος Αἵρεσιν. Τερτυλ. ἐν
τῇ Βίβλῳ τῶν Προγραφῶν. Καὶ ἐν τῶν Κλήμ. Στρωμάτων. τῆς
Γ΄. ὁ Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἰσορ. Βιβλ. Γ΄. Κεφ. κθ΄. Καὶ Ἐπιφάν.
Αἵρ. ΚΕ΄. Καὶ Θεοδώριτ. Αἵρετικ. Μυθαρ. Βιβλ. Γ΄. Κεφ. α΄.
4) Εἰρην. Βιβλ. Α΄. Κεφ. κέ. καὶ κς΄. Ἐπιφάν. Αἵρ. ΚΗ΄. Εὐσέβ.
Ἐκκλ. Ἰσορ. Βιβλ. Γ΄. Κεφ. κή. Αὐγυστ. περὶ Αἵρ. Κεφ. η΄.
Τερτυλ.

Ε'. Ἐβριωναῖοι· ἢ ἀπὸ Ἐβίωνος μαθητῆς Κηρίνθ· ἢ ὅτι Ἐβίων τὸν πτωχὸν σημαίνει Ἐβραϊσί· καθότι πτωχῶστε καὶ εὐτελῶς ἔτοι τὰ περὶ χριστῆ ἦσαν δοξάζοντες· ἐφρόνουν δέ· α.) ὅτι ὁ χριστὸς κυρίως τῷ Ἰωσήφ υἱὸς ἦν, ὡς καὶ ὁ Κηρίνθος ἐδίδασκε. Καίτοι, ἄλλοι τινὲς ἐκ τῶν τῷ Ἐβίωνος καὶ ἔτοι κόμματος, καὶ τοῖς Ναζαραίοις συμφατριάζοντες, ἐκ παρθένου μὲν τεχθῆναι τὸν χριστὸν ἔλεγον, μὴ μέντοι καὶ πρὸ τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως αὐτῷ προϋπάρξαι ὅλως, ὡς Θεὸς ὡντε καὶ λόγον. β.) ὅτι εἰς Σωτηρίαν ἀπαραίτητος ἐστὶν ἡ τῷ Νόμῳ λατρεία. γ.) ἐκ ἀπεδέχοντο οἱ Ἐβριωναῖοι, παρὰ μόνην τὴν πεντάτευχον· (ἐν ᾧ διέφερον τῶν Ναζαραίων·) ἀπέβαλλον δὲ τὰς προφῆτας πάντας· τὸν δὲ Δαβὶδ, καὶ τὸν Σολομῶντα, καὶ Ἰερεμίαν, καὶ Ἰεζεκιήλ, ἀπεσρέφοντο καὶ ἀπεσύγην. δ.) Μόνον τὸ καθ' Ἐβραίους λεγόμενον Εὐαγγέλιον παρεδέχοντο· ἦτοι τὸ κατὰ Ματθαῖον Ἐβραϊσὶ γεγραμμένον· ποικίλως ὅμως παραπεποιημένον καὶ διανενοθευμένον· καθὼς καὶ οἱ Ναζαραῖοι· πλὴν ὅσον οἱ Ἐβριωναῖοι, καὶ τὴν ἐμφορομένην ἐν αὐτῷ Γενεαλογίαν τῷ Ἰησοῦ χριστῷ, ἀφῆρυν, τὴν ὁποίαν οἱ Ναζαραῖοι ἐτήρουν. ε.) Καὶ τὰς ἑπτὰ Παύλος Ἐπιστολὰς ἀπάσας ἀπέπτυνον, ἀποσάτην τῷ Νόμῳ τὸν Ἀπόστολον ὀνομάζοντες (5).

ς'. Ναζαραῖοι, οἱ τοῖς Ἐβριωναίοις ἐν μέρει σύμφρονες· περιλαμβάνοντα δὲ ὑπὸ τῷ τῷ ὀνόματι (6)

Τερτυλ. περὶ Προγραφῶν. Κεφ. μῆ. Θεοδώρ. Αἰρέσ. Μυθαρ. Βιβλ. Β'. Κεφ. γ'.

5) Εἰρην. Βιβλ. Α'. Κεφ. κ'. Ὁριγέν. κατὰ Κέλσε, Βιβλ. Β'. Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. κζ'. Ἐπιφάν. Αἰρ. Λ. Θεοδώρ. Αἰρετ. Μυθαρ. Βιβλ. Β'. Κεφ. β'.

(ὁ κατ' ἀρχαῖς κοινῇ ἀπεδόθη πᾶσι τοῖς χριστιανίζουσιν) ὅσοι μάλιστα τὸν χριστιανισμόν τῷ Ἰσδαῖσμῳ συμβάσαι ἐσπῆδασαν, τὸ κατ' ἐβραῖς, ἢ κατὰ Πέτρον, ἢ κατὰ τὸς ἱβ'. Ἀποσόλεις λεγόμενον Εὐαγγέλιον μόνον παραδεχόμενοι (6). Ἐλήρησεν ἔν Τολάνδος (7), τὸ κατ' ἀρχαῖς πάντας τὸς πισεύσαντας Ναζαράις γενέσθαι διατεινόμενος, καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ὁμογενέσιν αὐτῷ (8), ἱκανῶς ἐλεγχόμενος. Ἀλλ' ἐδὲ Μοσχέμιος (9) ἀκχεός, ὁ τὴν τῶν Ναζαράϊων Αἵρεσιν κατὰ τὸν Δ'. τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Αἰώνων ἀναφανῆναι ὑπολαβὼν, καὶ ὑπὸ Βεανσώβρε (10) καὶ ἕτος εὐφυῶς ἀπεληλεγμένος.

Ζ'. Οἱ περὶ Ὑμέναιον, καὶ Φιλητὸν, καὶ Ἀλέξανδρον, καὶ Ἑρμογένην, τὸς ἐξαργυμένους τὴν τῶν Σωμάτων ἐξανάσασιν, καὶ Ἀνάσασιν τινα μυσικὴν εἰσηγμένους τὴν διὰ μετανοίας, ἣν καὶ παλιγγενεσίαν, καὶ πρώτην Ἀνάσασιν ἐπωνόμαζον (11).

ΚΑΤΑ.

6) Ὅρα Ἱερώνυμ. εἰς τὸν Ἡσαΐ. κεφ. α'. Ἐπιφάν. Αἰρ. ΚΘ'. Θεοδώρ. Αἶρετ. Μυθαρ. Βιβλ. Β'. κεφ. β'.

7) Ἐν τῷ ὑπ' αὐτῆ Συγγραφέντι Βιβλίῳ καὶ Ἐπιγραφέντι Ναζαράϊος ἢ χριστιανισμός Ἰσδαϊκός, ἐθνικός, Μωαμεθικὸς κξ.

8) Τοῖς Ἀγγλοῖς, Θωμᾶ Μαυγελ. Πατερσάνῳ Ἀντιναζαρηνῷ.

9) Ἐν τῇ Διεκδικήσει τῆς πάλας τῶν χριστιαν. Διατυπῶς. Τμήμ. Α'. κεφ. ε'.

10) Ἐν τῇ Διατριβῇ τῇ ἐν τῷ Ἀνοπληρώματι τῷ εἰς τῶν Οὐσιῶν Μαχῇ.

11) Β'. πρὸς Τιμόθ. Β'. 17. Καὶ Α'. Κορινθ. ΙΕ'. 12. Τέτων μνείαν ποιῶνται καὶ Εἰρην. καὶ Τερτυλλ. ἀλλὰ περὶ τέτων μέτιθι τὰς ὑπομνηματισὰς τῶν εἰρημ. τῆ Παύλου Ἐπιστολῶν.

ΚΑΤΑ' ΛΟΓΟΣ. Θ'.

Αἱ Συεῶσαι Σύνοδοι.

Α'. Ἡ τῶν Ἀποσόλων μετὰ καὶ τῶν λοιπῶν π. 5000 Συνάθροισις ἐν τῷ ὑπερώῳ τῆς Ἱερουσαλήμ· ὅτε προβληθέντων εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς Ἀποστολῆς Βαρσαβᾶ τε καὶ Ματθαίου, ἐκληρώθη ἔτος τὸ ἀξίωμα, καὶ συγκατεψήφισθη μετὰ τῶν ἑνδεκα Ἀποσόλων, ἐν ἔτει ΛΔ'. (ὅρα §. 159.)

Β'. Ἡ Συνάθροισις τῶν Ἀποσόλων, πρὸς ἐκλογὴν τῶν ἑπτὰ Διακόνων. Ἐν ἔτει ΛΔ'. (ὅρα §. 165.) Ἀλλ' αὐτὰ εἰσίπως καταχρησικώτερον λεγόμενα Σύνοδοι.

Γ'. Κυριώτερον Σύνοδος (διὸ καὶ Α'.) ἐν Ἱεροσολύμοις, ἐν ᾗ ἐθεσπίσθη ἡ Εὐαγγελικὴ ἀπὸ τῶν Νομικῶν παρατηρήσεων ἐλευθερία. Ἐν ἔτει ΜΘ'. (12).

ΚΑΤΑ' ΛΟΓΟΣ. Ι'.

Τὰ τῶν Ἱερῶν Συγγραφέων Κανονικὰ Συγγράμματα.

Α'. Ματθαῖος ὁ Λευὶ ὁ τῆς Ἀλφαίς, Ἀπόστολος τε καὶ Εὐαγγελιστὴς, πρῶτος τὸ κατ' αὐτὸν συνέγραψεν Εὐαγγέλιον· ὡς μὲν οἱ πλείονες ὑπολαμβάνουσιν Ἑβραϊσὶ, ἦτοι Συροχαλδαϊσὶ (1) κατὰ δέ τινες τῶν Νεωτέρων, Ἑλληνισί· (2) (§. 229.)

Β'.

12) Παρὰ Καβέω. χρονολογεῖται ἡ Σύνοδος αὕτη ἐν ἔτει ΜΖ'.

1) Παπίας παρ' Εὐσέβ. Ἑκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. λθ'. Εἰρην. κατὰ Αἰρέσ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. α'. Ὀριγένης παρ' Εὐσέβ. Βιβλ. ζ'. Ἑκκλ. Ἱστορ. Κεφ. κδ. Κύριλ. Ἱεροσολυμ. Κατήχ. ΙΔ'. Ἱερών. ἐν τῷ Προλόγ. τῷ εἰς τὰ Δ'. Εὐαγγέλια, Καὶ ἐν τῷ Προλόγ. τῷ πρὸ τῆς ὑπομν. τῆς εἰς τὸν Ματθ. Ἐπιφάν. Αἰρέσ. ΚΘ'. καὶ ΝΑ'. χρυσός. ὁμιλ. Α'. εἰς Ματθ. κξ.

2) Εἰσὶ δὲ Ἑρασμος, καὶ Γαϊετάνος, καὶ πολλοὶ τῶν παρὰ τοῖς Προτεστάνταις ὑπομνηματιστῶν.

Β'. Μάρκος ὁ Πέτρος Μαθητῆς, Συνέγραψε τὸ κατ' αὐτὸν Εὐαγγέλιον (§. 230). Συνέγραψε δ' αὐτὸ ἔχι Λατινισί, ὡς ὁ Βαρώνιος εἰσηγείται· ἑλληνισὶ δὲ, ὡς οἱ Ἀρχαῖοι διδάσκουσι· (3) καὶ τῶν Νεωτέρων οἱ δοκιμώτατοι (4).

Γ'. Λεκάς ὁ Ἀντιοχεὺς μὲν τὴν Πατρίδα, Μαθητῆς δὲ καὶ ὁπαδὸς Παύλου γενόμενος, ἔγραψε τὸ Εὐαγγέλιον, εἶτα μετ' αὐτὸ τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων, ἀναθέμενος ἑκάτερον τῶν Συγγραμμάτων, Θεοφίλῳ Ἀνδρὶ Κρατίστῳ (§. 230.)

Δ'. Ἰωάννης ὁ τῆς Ζεβεδαίου καὶ τῆς Σαλώμης υἱός, ὁ Ἐπισήμιος Μαθητῆς, ἔγραψε τὸ κατ' αὐτὸν Εὐαγγέλιον ἕχατος τῶν ἄλλων, καὶ τὴν Ἀποκάλυψιν, καὶ τὰς τρεῖς ἐπισολάς· (ὅρα §. 287. 288.)

Ε'. Παῦλος ὁ πρὶν Σαῦλος, ἐκ φυλῆς Βενιαμὴν, ὁ ἀπὸ Ταρσῆ τῆς Κιλικίας, ἔγραψεν ἐπισολάς ΙΔ'.

Τὴν πρὸς Ῥωμαίους (§. 217.).

Τὰς πρὸς Κορινθίους. Α'. καὶ Β' (§. 215. 216.).

Τὴν πρὸς Γαλάτας. (§. 207.)

Τὴν πρὸς Ἐφεσίους. (§. 226.)

Τὴν πρὸς Φιλιππησίους. (§. 226.)

Τὴν πρὸς Κολασσαεῖς. (§. 226.)

Τὰς πρὸς Θεσσαλονικεῖς, Α'. καὶ Β'. (§. 207.)

Τὰς πρὸς Τιμόθεον, Α'. καὶ Β'. (§. 234. 242.)

Τὴν πρὸς Τίτον (§. 238.)

Τὴν

3) Ἰερώνυμ. Ἐπισ. ρηγ'. Αὐγυσ. Βιβλ. Α'. περὶ Συμφ. τῶν Εὐαγγελ. Κεφ. β'. κξ.

4) Δεπίνος ἐν τῷ προεισοδιῶδει Λόγῳ περὶ τῆς θείας Γραφῆς, Βιβλ. Β'. Κεφ. β'. Καὶ Καβέος ἐν τῷ Ἀποστολ. Αἰῶνι ἐν τῷ περὶ τῶν Ἐκκλησι. Συγγραφ.

Τὴν πρὸς Φιλήμονα. (§. 226.)

Τὴν πρὸς ἑβραῖους ἑβραϊσί. (§. 227.) τὴν ὑπὸ Λακκά, ἢ Κλήμεντος, ἢ Βαρνάβα ἐξελληνισθεῖσαν (5).

ς'. Ἰάκωβος ὁ τῷ Κυρίῳ Ἀδελφός, καὶ πρῶτος Ἱεράρχης Ἱεροσολύμων, ἔγραψε τὴν Καθολικὴν Ἐπιστολὴν, ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ δώδεκα φυλαῖς (§. 228.).

Ζ'. Πέτρος ἡ κορυφαία τῶν Ἀποστόλων ἀκρότης, ἔγραψε πρὸς τοὺς κατὰ τὴν διασπορὰν ὁμοίως ἐπιδημῶντας Ἰουδαίους, Ἐπιστολὰς Καθολικὰς δύο, Α'. καὶ Β'. (§. 228. καὶ 248.)

Η'. Ἰδδας ὁ Λεββαῖος, ἢ καὶ Θαδδαῖος λεγόμενος, Ἀπόστολος, καὶ τῷ Ἀδελφοθέῳ Ἰακώβῳ Αὐτάδελφός, ἔγραψε πρὸς τοὺς ἐν τῇ διασπορᾷ καὶ ἑτοὺς Ἐπιστολὴν Καθολικὴν. (§. 258.)

Κ Α Τ Α Λ Ο Γ Ο Σ. ΙΑ'.

Ἑκκλησιαστικῶν Συγγραφέων, ὧν τὰ Συγγράμματα Ἀκανόνισα.

Α'. Βαρνάβας εἰς τῶν ὁ. ἢ μόνον τοῖς Ἀποστόλοις συναφθεῖς μετὰ τὴν Ἀνάληψιν, καὶ τῷ Παύλῳ πρὸς τὸ κήρυγμα συνοδοιπορήσας, (§. 185.) λέγεται ὅτι Συνέγραψεν Ἐπιστολὴν, ἣτις ἐν τοῖς νόθοις τε καὶ ἀντιλεγομένοις ἡρίσθηται· (6) ἔχ' ὡς ἐπιδήλως καὶ ἀναμφιλέκτως ψευδεπίγραφος ὅμως, κατὰ τὴν τῶν πλειόνων κρίσιν· (7) ἀλλ' ὡς ἔξω τῷ Κανόνος ἔστα.

Β'.

5) Εὐσέβ. Ἑκκλησ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ', Κεφ. λη- Καὶ Ἱερών. περὶ Ἑκκλησ. Συγγραφ. Κεφ. ε'.

6) Εὐσέβ. Ἑκκλησ. Ἱστορ. Βιβλ. ζ'. Κεφ. ιγ'.

7) Κλήμ. Ἀλέξανδρ. Στρωμ. Βιβλ. Β'. καὶ Βιβλ. Ε'. Ὁριγέν. Α'. κατὰ Κέλση. καὶ Γ'. περὶ Ἀρχ. Εὐσεβ. Ἑκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. Κεφαλ. κέ. Καὶ Βιβλ. ζ'. Κεφ. ιγ'. καὶ ιδ'.

Β'. Ἐυόδιος ὁ πρῶτος Ἀντιοχείας Ἐπίσκοπος προχειρίζεις, ὑπομνήματά τινα λέγεται συγγεγρα-
φώς· καὶ μάλιχα ἐπισολήν, φῶς ἐπιγεγραμμένην·
ἐξ ἧς τεμμάχιον ὁ Κάλλιστος Νικηφόρος ἐξέδωκεν (8).
Ἄλλ' ἐπειδὴ περὶ τῶν ἐδεμίων τοῖς παλαιότεροις γί-
νεται μνεία, εἰκότως ἀμφιβάλλοντα (9).

Γ'. Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης (§. 206.) ἔτινα ἄλλα
συνέγραψε παρὰ τὰ κατ' ἡμᾶς ἐπ' ὀνόματι αὐτῷ πε-
ριφερόμενα, ἀδήλον· περὶ τῶν ὅμως καὶ πάλα ἐξη-
ταῖτο ἂν εἶναι γνήσια· (10) καὶ νῦν παντάπασιν ὡς
ὑποβολιμαῖα, καὶ τῷ Δ'. Ἐκκλησιαστικῷ Αἰῶνος γεν-
νήματα, κοινῶς αὐτὰ ἐκσυρίττονται.

Δ'. Οἱ τῆς Ἀχαΐας Πρεσβύτεροι, λέγεται, ὅτι
ἐν ἔτει ΝΘ'. τὸ διὰ μαρτυρίᾳ πάθος τῷ Πρωτοκλήτῃ
Ἀνδρῆς ἀνεκήρυξαν Ἐπισολήν τινα συγγράψαντες
Ἐγκύκλιον· ἥτις ὅμως, ἕως ἀπὸ τῷ Δ'. Αἰῶνος ὑπὸ
Φιλαρίῃ, καὶ ἄλλων, διανενοθευμένη ἐκρίνετο· ὁμοίως
καὶ τὰ περιφερόμενα τῷ Ἀποστόλῃ Ἀνδρῆς (πρακτικά)
ἐκ ἀποδεκτῶν (11).

Ε'. Ὁ ἱερός Κλήμης ὁ Παῦλος Συνεργός τε καὶ
Συνοδοιπόρος, (§. 279.) ἐξ ὀνόματος τῆς ἐν Ῥώμῃ Ἐκ-
κλησίας ἔγραψε τὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Κοριν-
θίων Ἐπισολήν. „Ἦν Εἰρηναῖος μὲν (12), ἱκανῶ-
ς, τὰ τὴν γραφὴν· Εὐσέβιος δὲ (13), μεγάλην τε
καὶ θαυμασίαν, καὶ ἀνομολογημένην πα-

P 2

ρα

8) Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Β'. Κεφ. γ'

9) Ὁρα Καβέον Αἰῶν. Ἀποσ. Σελ. 25.

10) Φώτ. Μυριοβίβλ. Κώδιξ. α'.

11) Ὁρα Καβέον Αἰῶν. Ἀποσολ. Σελ. 26.

12) Παρ' Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Ε'. Κεφ. 5'.

13) Αὐτ. αὐτ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. 15'.

„ὡς ἂν πᾶσιν· ὁ δὲ Φώτιος (14) ἀξιόλογον· ὁ δὲ Ἱερώνυμος (15) λίσαν ἐπωφελῆ, ὀνομάζουσιν. Φέρεται δὲ τῷ αὐτῷ Κλήμεντος, καὶ ἄλλη Ἐπιστολὴ δευτέρα· ἢ μάλλον, ὁμιλία· μὴ ἐπίσης ὅμως κατὰ τὴν Α'. ἐγκρινομένη (16).

Τῷ αὐτῷ δὲ Ἱερῷ Κλήμεντος ὑποβολιμαῖα Συγγράμματα κρίνονται τὰ ἐξῆς.

Τὸ Ἀθροισμα τῶν πέ. Κανόνων· οἵτινες Κανόνες τῶν Ἀποστόλων ὀνομάζονται, ἔχ' ὡς ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐκδοθέντες, αἱ δ' ὡς κατὰ τὴν Ἀποστολικὴν διατύπωσιν τε καὶ διδασκαλίαν, ὑπὸ Ἀνδρῶν Ἀποστολικῶν θεσπιζόντες, καὶ ὑπὸ τῷ Ἀλεξανδρέως Κλήμεντος ἴσως (17), πρῶτος συναθροισθέντες.

Αἱ Διαταγαὶ τῶν Ἀποστόλων ἐν Βιβλίοις ἢ ἐκ τῆς Ἀποστολικῆς ὁμοίως Διδασκαλίας τε καὶ Διατυπώσεως, ὑπὸ Ἀνδρῶν Ἀποστολικῶν καὶ αὐτὰ ὑπερόνως ἐκτεθειμένα.

Οἱ Ἀναγνωρισμοὶ ἐν Βιβλίοις δέκα· ὧν ἐπὶ ὀνόματι τῶν Κλήμεντος περιόδων ἐμνήσθη καὶ Ὠριγένης (18). Ἐπειδὴ δὲ, ἐν τῷ Θ'. Βιβλίῳ, Ἀπόσπασμά τι τῶν τῷ Σύρῳ Βαρδησιάνῳ, ἐκ τῷ περὶ Εἰσαγωγῆς λόγῳ (19) ἀναγινώσκεται ἐπὶ λέξεως, ὑπερόνως σέ τις, ὃ πάντῃ ἀλόγως (20), μήπως ὁ Βαρδησιάνης αὐτὸς

14) Ἐν Κώδικι ριβ'.

15) Περὶ τῶν Ἑκκλ. Συγγραφ. Κεφ. ΙΕ'.

16) Ὅρα Εὐσέβ. ἐν Βιβλ. Γ'. τῆς Ἑκκλ. Ἱστορ. Κεφ λή. Καὶ Ἱερῶν. καὶ Φώτι. ἐνθ. ἄνωτ.

17) Ὅρα Εὐσέβ. Ἑκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. ε'. Κεφ. ιγ'. Ἱερώνυμ. περὶ Ἑκκλ. Συγγραφ. Κεφ. ιε'. Φώτιον. ἐν Κώδικι ριβ'.

18) Φιλοκαλ. Κεφ. κγ'.

19) Τῷ παρ' Εὐσεβίου ἐκ τῆς Εὐαγγελ. Προπαρασχ. Βιβλ. ε'. Κεφ ι'.

20) Καβέος Αἰῶν. Ἀποστολ. Σελ. 30.

αὐτὸς τὸ τῶν Ἀναγνωρισμῶν Βιβλία συνεῤῥάψω-
δῆσεν.

Τὰ Κλημέντια· (ἤτοι Κλήμεντος ὁμιλία ιθ'.)
ἅτινα, ἔδεν ἄλλο εἶναι κρίνεται, ἢ, ἡ ἑτέρα τῶν ἀνα-
γνωρισμῶν ἔκδοσις, ἥσπερ μέμνηται ὁ Ῥεφῖνος (21).

Κλήμεντος περὶ τῶν Πέτρῃ Πράξεων, καὶ Πε-
ριόδων, καὶ περὶ τῆς Κηρύγματος. Τῆ αὐτῇ δέ,
καὶ Ἐπισολήτις πρὸς Ἰάκωβον τὸν Ἀδελφόν· Θεον,
καὶ ἡ κατ' αὐτὸν Λειτουργία. Καὶ Ἐπισολιμαῖα
τινὰ Διατάγματα (22). Ἄτινα δὴ πάντα ἐπὶ τὸ
αὐτὸ ἡθροισμένα, γνήσιατε, καὶ μὴ, τῆ Κλήμεντος
Συγγράμματα ὑπὸ Κοτελερίῃ Ἑλληνισί, καὶ Λατινισί,
μετὰ Σημειωμάτων ἐκδέδοται.

ς'. Ἑρμᾶς ὁ Κλήμεντι σύγχρονος (§. 280). Τέτρα
τρία σώζοντα Βιβλία, Ἑλληνισί καθ' ἡμᾶς ἐκδεδο-
μένα. Ὡν τὸ μὲν Α'., ὧ Ἐπιγραφὴ Ἑκκλησια'
τέσσαρας ὁράσεις περιέχει, τὰς Ἑρμᾶ γενομένας. Τὸ
δὲ Β'., Ποιμὴν ἐπιγραφόμενον, δώδεκα ἐπιτάγματα
περιλαμβάνει, τὰ ὑπὸ τῆς Ἀγγέλης ἐν μορφῇ ποιμέ-
νος αὐτῷ προβληθέντα. Τὸ δὲ Γ'. Παραβολὰς δέκα
εἰσάγει λίαν ἐπωφελεῖς, εἰς ὑποθήκην βίῃς μακαρίῃς
καὶ χριστιανῶ πρέποντος (23).

Ζ'. Φίλων ὁ Ἰσδαῖος, ὁ κατὰ τὴν χρόνον Γαίῃ
τῆς Καλιγόλα ἀκμάσας, πρὸς ὃν, καὶ ὑπὲρ τῆς ἰδίας
διεπρεσβέυσσατο ἔθνης· (§. 180.) διάφορα συνέγρα-

P 3

ψεν

21) Παρὰ Καβέω ἐνθ. εἴρηται.

22) Ὅρα περὶ τέτων Καβέον ἐνθ. ἀνωτ. Καὶ Ἰωάν. Ἀλβερτου
Φαβρίκ. Ἑλληνικ. Βιβλ. Τεύχ. Ε'. Σελ. 31.

23) Ὅρα Καβέον, καὶ Φαβρίκ. ἐνθ. ἀνωτ.

ψεν (24), ὧν κατὰ τὴν μὲν ἡ Φράσις, καὶ πρὸς τὴν Πλατωνικὴν Ἰδέαν ἐξησηκὴμένη· ἐκ αὐσυντελέης δὲ εἰς εἶδη-
σιν τῶν ἐν τοῖς Ἱεροῖς Λογίοις ἀναγεγραμμένων ἡ ἀνάγνωσις· ὅθεν καὶ μεταξὺ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν Συγγραφέων τῆς Α'. ἑκατονταετηρίδος ὑφ' ἡμῶν ἐν-
ταῦθα ἡρίθμηται· ὡς καὶ οἱ ἐξῆς δύο.

Η'. Ἰώσηπος ὁ Φλάβιος, καὶ αὐτὸς Ἰσδαῖος, ὁ ἐπὶ Οὐεσπασιανῶ, καὶ Τίτῃ, καὶ Δομιτιανῶ εὐδοκιμή-
σας. Συνέταξε τὰς Ἰσδαϊκὰς Ἀρχαιολογίας ἐν Βιβλίοις κ'. Καὶ τὰ περὶ τῆς Ἀλώσεως Ἱερουσα-
λὴμ ἐν Βιβλίοις ζ'. Καὶ κατὰ Ἀππίωνος Βιβλ. β'. Καὶ εἰς τὴν Μακκαβαίαν, ἥτοι περὶ Αὐτοκράτορος λογισμῶ. Καὶ βίον αὐτὸς τὸν ἐαυτοῦ.

Θ'. Ἰῶσος καὶ ἔτος Ἰσδαῖος Τιβεριεύς, τῷ Ἰωσήφῳ ὁμόχρονος· Συγγεγραφένα λέγεται χρονικὸν τῶν Βασιλέων Ἰσδα· καὶ ὑπομνήματα ἰτὲ Ἰσδαϊκῶ πολέμου· τέττε δὲ, καὶ τῶν εἰρημένων αὐτῷ Συγγραμμάτων μέμνηται ὁ Φώτιος (25), προσεπισημειώσας πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι τὰ Ἰσδαίων νοσῶν, τὰ περὶ τῷ χριστῷ ὅλως κατεσιώπησεν.

Κ Α Τ Α Λ Ο Γ Ο Σ. ΙΒ'.

Τὰ Ἀπόκρυφα Εὐαγγέλια τε, καὶ Ἄλλα ὑπομνήματα νόθα.

Α'. Τὸ Εὐαγγέλιον τῶν δώδεκα Ἀποστόλων, ὅπερ ἀναφέρει Ἱερώνυμος (*), καὶ Ὠριγένης (1), καὶ Ἀμβρόσιος (2), καὶ Θεοφύλακτος (3). Β'.

24) Τῶν Συγγραμμάτων τῷ Φίλωνος τὸν Ἀνριβῆ Κατάλογον εὐ-
ρήσεις, παρὰ τοῖς ἐκ προθέσεως ἐκδεδωκόσι τὰ τῶν Συγγραφ.
Φιλοποιήματα, Καβέω Φαβρινίω, Δεπίνω, καὶ ἄλλοις.

25) Ἐν Κώδικι λγ'.

1) Ὁμιλ. Α'. εἰς Λεκάν.

2) Ἐν προσμ. τῷ εἰς Λεκ. ὑπομνήμ.

3) Ἐν ἀρχῇ τῆς εἰς Λεκ. Ἑρμην.

Β'. Τὸ κατὰ Πέτρον Εὐαγγέλιον παρὰ Γελασίῳ (4), καὶ Ὁριγένει (5), καὶ Εὐσεβίῳ (6).

Γ'. Τὸ κατὰ Ἀνδρέαν (7).

Δ'. Τὸ κατὰ Ἰωάννην περὶ τῆς Κοιμήσεως τῆς παρθένης (8) ὃ τινὲς τῶν χειρογράφων ἑκδόκων. καὶ κατὰ Ἰάκωβον ἐπιγράφουσιν (9).

Ε'. Τὸ κατὰ Ἰάκωβον τὸν μείζονα (10).

ς'. Τὸ κατὰ Ἰάκωβον τὸν ἐλάσσονα, ὃ καὶ πρωτευαγγέλιον ἐπιγράφεται (11).

Ζ'. Τὸ κατὰ Βαρνάβαν (12).

Η'. Τὸ κατὰ Βαρθολομαῖον (13).

Θ'. Τὸ κατὰ Θαδδαῖον, ἓνα τῶν ὁ, (§. 172,) (14).

Ι'. Τὸ κατὰ Ἰσίδαν Θαδδαῖον τὸν Ἀπόστολον (15).

ΙΑ'. Τὸ κατὰ Ἰσίδαν τὸν Ἰχαριώτην· τέττε δὲ μέμνηνται Εἰρηναῖος (16), καὶ Ἐπιφάνιος (17), καὶ Θεοδώριτος (18).

P 4

IB'.

4) Ἐν τῷ Δεκρέτῳ.

5) Ἐν τῷ εἰς τὸν Ματθ. ὑπομνήματι.

6) Ἐκκλ. Ἰσορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. κέ.

7) Παρὰ Γελασίῳ ἐν τῷ Δεκρέτῳ.

8) Ἐν τῷ Γελασ. Δεκρ.

9) Ὁρα Λαμβέκιον ἐν ὑπομνήμ. τῆς ἐν Βιέννῃ Βιβλιοθ. Βιβλ. Δ'. Σελ. 130.

10) Τῆτο ἐν Ἰσπανίᾳ ἀνακύψαν ἔτει 1595. ὑπὸ τῆς πάπα Ἰννοκεν τῆς τῆς ΙΑ'. Φλοξί παρεδόθη ἐν τῷ 1682.

11) Ἐν τῷ Γελατ. Δεκρ.

12) Αὐτόθι.

13) Καὶ παρὰ Ἱερων. καὶ Βέδα.

14) Ἐν τῷ Γελασ. Δεκρ. καὶ παρ' Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἰσορ. Βιβλ. Α'. Κεφ. ιγ'.

15) Ἐν τῷ Εἰρημ. Δεκρέτῳ.

16) Βιβλ. Α'. κατὰ Αἰρέσ. Κεφ. λέ.

17) Αἰρέσ. ΚΗ'. Ἀριθμ. α'.

18) Αἰρετικ. Μυθαρ. Κεφ. ιέ.

ΙΒ'. Τὸ κατὰ Φίλιππον (19).

ΙΓ'. Τὸ κατὰ Θωμᾶν· λέγεται δέ τινες, ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτον τῶν Μανιχαίων, ὃ μέμνηται καὶ Γελάσιος (20).

ΙΔ'. Τὸ κατὰ Ματθαίον (21).

ΙΕ'. Τὸ κατὰ Παῦλον. Ἐστὶ δὲ αὐτὸ κατὰ Λεκαῶν, ὡς Ἱερώνυμος φησὶν ἐν τῷ Καταλόγῳ, γραφὲν ὑπ' αὐτοῦ τῷ Παύλῳ, κατὰ τὴν γνώμην δηλαδὴ τῷ Μαρκίῳ (22).

Ις'. Τὸ κατὰ Νικόδημον, ὅπερ καὶ κατ' ἡμᾶς ὁλόκληρον διασώζεται. Εὗρεθ' ἐπὶ Θεοδοσίῳ τῷ Αὐτοκράτορος ἐν τοῖς Δημοσίοις Κώδιξι, τοῖς ἐν τῷ Πραιτωρίῳ Πιλάτῃ ἐν Ἱεροσολύμοις, Ἑβραϊστὶ γεγραμμένον.

ΙΖ'. Τὸ κατὰ Ἀπελλῆν (23), ἐξ ὃς Εὐαγγελίς καὶ Ἐπιφάνιος (24) ἀποσπασμάτιόν τι ἀναφέρει.

ΙΗ'. Τὸ κατὰ Βασιλείδην (25).

ΙΘ'.

19) Ἐπιφάν. Αἱρέσ. Κς'. Ἀριθμ. ιγ'. καὶ Λεόντιος περὶ Αἱρέσ.

20) Ἐν τῷ Δεκρέτῳ.

21) Παρὰ Γελασίῳ, καὶ Ἱερων. καὶ Ὡριγένει εἰς Λεκ. Ὁμιλ. Α'. καὶ Εὐσέβ. ἐν Ἑκκλ. Ἱσθρ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. λε. καὶ Ἀμβροσ. ἐν Προσιμ. εἰς τὸν Λεκαῶν. Καὶ Βέδα ἐν τῷ εἰς τὸν Λεκ. ὑπομνήματι.

22) Εἰρην. Βιβλ. Α'. Κεφ. κθ'. Καὶ Βιβλ. Γ'. Κεφ. ιβ'. Καὶ Ὡριγέν. Βιβλ. Β'. κατὰ Κέλσ. Καὶ Τερτυλ. Βιβλ. Δ'. κατὰ Μαρκίῳν. Κεφ. γ'. Καὶ Ἐπιφάν. Αἱρέσ. ΜΒ'.

23) Ἱερώνυμ. ἐν τῷ προσιμ. τῷ εἰς τὸν Ματθ. Καὶ Βέδας ἐν τῷ ὑπομνήματι τῷ εἰς τὸν Λεκαῶν.

24) Αἱρέσ. ΜΔ'. Ἀριθμ. β'.

25) Ἀναφέρεται παρὰ Ὡριγένει, καὶ Ἱερωνύμῳ, καὶ Ἀμβροσίῳ.

ΙΘ'. Τὸ κατὰ Κήρινθον (26). Ἴσως δὲ τῆτο εἶναι τὸ κατὰ Ματθαῖον, ὡς ὁ Κήρινθος αὐτῷ παραπεποιημένῳ ἐχρῆτο.

Κ'. Τὸ κατ' Ἡσύχιον (27), ὅπερ καὶ Εὐαγγέλιον τῆ Λεκιανῆ εἴρηται.

ΚΑ'. Τὸ κατὰ Μαρκίωνα· τῆτο δὲ ἦν τὸ κατὰ Λεκαῖν, ὑπὸ Παύλου συγγραφέν, κατὰ τὴν Μαρκίανος κρίσιν, ὡς ἀνωτ. εἴρηται (ΙΕ.)

ΚΒ'. Τὸ Λευκίς, ἢ Λεντικίς, ἢ Λεντίς, ἢ Λεοντίς, ἢ Λεκίς (28).

ΚΓ'. Τὸ Τατιανῆ, ὃ λέγεται καὶ Εὐαγγέλιον τῶν ἐγκρατιτῶν (29).

ΚΔ'. Τὸ κατὰ Οὐαλεντίνον, ὅπερ καὶ Εὐαγγέλιον εἴρηται τῆς ἀληθείας (30).

ΚΕ'. Τὸ τῶν ἐβιωνιτῶν, ἢ Ἐβιωναίων (31).

Κς'. Τὸ κατ' Αἰγυπτίους (32) ἔ μέμνηται καὶ ὁ Ῥωμαῖος Κλήμης (33) καὶ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεύς (34).

ΚΖ'. Τὸ τῶν Γνωσικῶν (35).

P 5

ΚΗ'.

26) Ἐπιφάν. Αἰρέσ. ΝΑ'. Ἀριθμ. ζ'.

27) Παρὰ Ἱερων. ἐν τῷ προλόγῳ τῷ εἰς τὰ Εὐαγγέλ. Καὶ παρὰ Γελασ. ἐν τῷ Δεκρ.

28) Παρὰ Γελασίῳ ἐν τῷ Δεκρέτῳ. Καὶ Αὐγασ. Βιβλ. περὶ πίσεως κατὰ Μανιχαίων.

29) Ἐπιφάν. Αἰρέσ. Μς'. Ἀριθμ. α'.

30) Παρὰ Εἰρην. Βιβλ. Γ'. κατὰ Αἰρέσ. Κεφ. ια'.

31) Παρὰ Ἐπιφάν. Αἰρέσ. Λ'. Ἀριθμ. ιγ'. ις'. κα. κέ.

32) Παρὰ Ἱερων. ἐν προοίμ. εἰς τὸν Ματθ. καὶ Ἐπιφάν. Αἰρέσ. Ξ'.

33) Ἐν Ἐπιστολ. Β'.

34) Ἐν Στρωματ. Γ'.

35) Ἐπιφάν. Αἰρέσ. Κς'. Ἀριθμ. η'.

ΚΗ'. Τὸ κατὰ Ἑβραΐς (36).

ΚΘ'. Τὸ κατὰ Μανιχαΐς Α'., ὃ καὶ Εὐαγγέλιον λέγεται τὸ κατὰ Θωμᾶν (ΙΓ'). Καὶ τὸ Β', ὃ λέγεται Εὐαγγέλιον τὸ ζῶν· περὶ τοῦ Φώτιος (37). Καὶ Κύριλλος ὁ Ἱεροσολυμίτης (38). Καὶ Ἐπιφάνιος (39). Καὶ Γ'. ἔτι Εὐαγγέλιον ἄλλο, τὸ ὑπὸ Διοδώρου ἀπελεγχθέν (40).

Λ'. Τὸ τῶν Ναζωραίων· ἔστι δὲ τὸ αὐτὸ τῷ κατὰ Ἑβραΐς (ΚΗ'.) ἢ τὸ τῆς Ματθαίς τῆτο ἔστιν, Ἑβραϊσὶ γεγραμμένον (41).

ΛΑ'. Τὸ τῶν Σιμωνιανῶν, περὶ τοῦ ἐν ταῖς Διαταγαῖς τῶν Ἀποστόλων γίνεται μνεία (42).

ΛΒ'. Τὸ τῶν Σύρων (43).

ΛΓ'. Τὸ τῆς Νηπιότητος τῆς χριστῆς (44).

ΛΔ'. Τὸ Εὐαγγέλιον τὸ Αἰώνιον, ἐξ ὧν ἀναγιγνώσκουμεν Ἀποκαλύψ. Κεφ. ΙΔ'. 6. πλαστὴν ὕψερρον παρὰ τῶν Φράζων τῶν Mendicantium· ἦτοι τῶν προσαιτῶντων, κατὰ τὸ μέσον τῆς ΙΓ'. Αἰῶνος καὶ τελευταῖον κατακριθὲν πυρίκαυστον γενέσθαι, ὑπὸ τῆς Πάπας Ἀλεξάνδρου τῆς Δ', κρυφίως ὁμῶς· ἵνα μὴ πανδήμως κατακυρτωθῶσιν οἱ ῥαδιερρήσαντες Φράτορες.

ΛΕ'.

36) Περὶ τέττα Βέδας ἐν τοῖς κατὰ Λακᾶν ὑπομνήμασι.

37) Ἐν χειρογράφῳ Βιβλίῳ κατὰ Μανιχαίων.

28) Ἐν Κατηχήσει 5'.

39) Αἰρέσει 25'.

40) Ἐν Βιβλ. ΚΕ'. κατὰ Μανιχ. περὶ τοῦ Φώτ. Μυριοβίβλος Κώδιξι πέ.

41) Εὐσέβ. ἐν Ἱστορ. Ἑκκλ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. 29'. ἐν τῇ Παπίε.

42) Βιβλ. 5'. Κεφ. 15'.

43) Εὐσέβ. Ἑκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Δ'. Κεφ. 23'. Καὶ Ἱερώνυμ. ἐν τῷ Καταλόγῳ.

44) Παρὰ Γελασ. ἐν τῷ Δεκρέτῳ.

ΛΕ'. Τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Εὐας (45).

ΛΣ'. Τὸ Εὐαγγέλιον τῆς τελειότητος (46).

ΛΖ'. Περὶ τῆς Γεννήσεως τῆς Ἀγίας παρθένης, Βιβλία Τρία (47).

ΛΗ'. Περὶ τῆς ὑπεραγίας παρθένης, καὶ τῆς Μαίας αὐτῆς, Βιβλίον (48).

ΛΘ'. Ἐρωτήσεις τῆς ἀειπαρθένης Μαρίας, μεγά-
λαι τε καὶ μικραί. Βιβλία δύο (49).

Μ'. Περὶ τῆς Γεννήσεως τῆς Σωτῆρος (50).

ΜΑ'. Ἱστορία τῶν Δεσποσύνων, περὶ τῆς χριστῆς Γε-
νεαλογίας (51).

ΜΒ'. Ἱστορία τῆς χριστῆς Συγγενείας εὐρεθεῖσα ἐπὶ
Αὐτοκράτορος Ἰσινιανῆς (52).

Ἐν τοῖς Ἀποκρύφοις ἐναρίθμια τάσσεται καὶ τὰ ἐξῆς.

ΜΓ'. Αἱ Παύλας καὶ Θέκλης περίοδοι ὑπὸ πρεσ-
βυτέρων τινὸς Ἀσιατικῆς παραπεπλασμέναι· ὅς σπυ-
δαίης ὢν τῆς Ἀποστόλου, ἐνόμισεν ἐπαίνειν ἄξιον, τὸ
περὶ

45) Παρ' Ἐπιφάνιῳ Αἰρέσ. Κς'. Ἀριθμ. γ'.

46) Παρὰ τῶν αὐτῶν Ἐπιφάν. Αἰρέσει Κς'. Ἀριθμ. β'. Καὶ Κλή-
μεντι τῷ Ἀλεξανδρ. Στρωματ. Γ'.

47) Παρ' Ἐπιφάν. Αἰρέσ. Κς'. Ἀριθμ. ιβ'. Καὶ Γρηγορ. Νύσσης,
Ὁμιλ. ἐν Τόμ. Γ'. Σελ. 346. Καὶ Αὐγυσ. κατὰ Φαύστη Βιβλ.
ΚΓ'. Κεφ. θ'.

48) Γελάσιος. ἐν τῷ Δεκρ. καὶ Ἱερών. ἐν τῷ κατὰ Ἑλβιδίε.

49) Ἐπιφ. Αἰρέσ. ΚΗ'. Ἀριθμ. η'.

50) Ἐν τῷ Γελασίῳ Δεκρέτῳ.

51) Ἰάλλιος ὁ Ἀφρικανὸς Ἐπισ. πρὸς Ἀριτεῖδ. παρὰ Εὐσεβ. Ἑκκλ.
Ἱστορ. Βιβλ. Α'. Κεφ. ζ'. Καὶ Νικηφ. Κάλλις. Βιβλ. Α'. Κεφ.
β'. τῆς Ἑκκλ. Ἱστορ.

52) Παρὰ Σειδά.

περὶ αὐτῶ καὶ τὰ μὴ ὄντα ἐκδιηγήσασθαι, διὸ καὶ ὑπὸ Ἰωάννης τῷ Ἀποστόλῃ καὶ Εὐαγγελιστῇ δεόντως κατεκρίθη (1). Τῆς δ' αὐτῆς ἡξίωνται ὑπολήψεως, καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς περιφερόμενα πρακτικὰ τῆς πρωτομάρτυρος Θέκλῃς. Καὶ γὰρ εἰμὴ πάντα, τὰ πλεῖστα μὲν τοι ἐν τέτοις, ἀπὸ τῶν Ἀρχαιοτέρων ἐκείνων Ἀποκρύφων ἐλήφθησαν. Τῆς δὲ περικλεῖς Μάρτυρος ταύτης μετὰ δικαίων ἐπαίνων τε καὶ εὐφημιῶν ἐμνήσθησαν τῶν πατέρων οἱ ἐπισημότατοι (2).

ΜΔ'. Αἱ πράξεις, τὸ κήρυγμα, ἡ Ἀποκάλυψις, ἡ δίκη τῷ Ἀποστόλῃ Πέτρῳ (3).

ΜΕ'. Αἱ πράξεις τῷ Παύλῃ, ὑποβληθεῖσαι ὑπὸ τῶν Μανιχαίων (4).

Μς'. Αἱ τῷ Ἀνδρέῃ, αἷς οἱ ἐγκρατῖται ἐχρῶντο· καὶ οἱ καλόμενοι Ἀποστολικοί· καὶ οἱ περὶ Ὠριγένην (5). Καὶ αἱ τῷ Ἰωάννῃ (6). Καὶ αἱ τῷ Φιλίππῃ, καὶ αἱ τῷ Θωμᾷ, καὶ αἱ τῶν Ἀποστόλων καθόλῃ, ὑπὸ τῶν Ἑβριωναίων ῥαψωδηθεῖσαι (7),

ΜΖ'.

1) Τερτυλλ. Βιβλ. περὶ τῷ Βαπτίσμ. Ἱερών. περὶ τῶν Συγγραφ. Κεφ. ζ'. καὶ Γελάσιος.

2) Γρηγόρ. ὁ Ναζιανζ. ἐν τῷ περὶ παρθεν. καὶ ἐν τοῖς Μέτροις. Καὶ ὁ Νύσσης εἰς Μακρίνῃν. Καὶ ὁ Χρυσός. ὁμιλ. κέ. εἰς τὰς Πράξεις. καὶ κβ'. εἰς τὰς Ἀντιοχεῖς. Καὶ Ἰσίδωρος ἰὸ Πηλεσιώτης Βιβλ. Α'. Ἐπισ. πξ'. καὶ ρξ'. Καὶ ἐπιφάν. Αἵρέσει ΟΗ'. Ἀριθμ. ιβ'.

3) Τάτων καὶ Κλήμης ἐμνήσθη ὁ Ἀλεξανδρ. καὶ Ὠριγένης. καὶ Ἱερώνυμ.

4) Τάτων μέμνηται Ἱερών. καὶ Φιλάριος.

5) Παρὰ Δεσπίνῃ ἐν τῷ προεισοδιῶδι Λόγῳ πρὸ τῶν θείων Γραφῶν. Βιβλ. Β'. Κεφ. ε'. §. 6.

6) Περί ὧν ἐπιφάν. Αἵρεσι. ΜΖ'. Φιλάριος Αἵρεσι. ΜΗ'. Καὶ Αὐγαστίν. Βιβλ. περὶ Πίς. κατὰ Μανιχαίων.

7) Ἱερώνυμ. Αἵρεσι. Ἑβριωναίων.

ΜΖ'. Τὸ Ἀναβατικὸν τῆ Παύλ, πλαθὲν ὑπὸ τῶν Γαϊανιτῶν, ὥπερ ἐχρῶντο καὶ οἱ Γνωστικοί (8).

ΜΗ'. Ἡ μνήμη τῶν Ἀποσόλων, Σύγγραμμα συνταχθὲν ὑπὸ τῶν πρισκυθλιανισῶν. Καὶ τὸ ὁδοιπορικὸν τῶν Ἀποσόλων, τὸ ἀποβληθὲν ἀπὸ τῆς Β'. τῶν ἐν Νικαία Οἰκουμενικῆς Συνόδου (9). Καὶ οἱ τῶν αὐτῶν Ἀποσόλων Κληῖροι (10). Καὶ Βιβλίον ἕτερον τῶν Ἀποσόλων ὑπὸ Μαρκίωνος ῥαδιερρηθὲν (11). Τό τε περὶ τῆς Μετασάσεως τῆς Θεοτόκου τὸ ἀποδοθὲν τῷ Ἀποσώλῳ Ἰωάννῃ· ὃ, ταυτὸν ἴσως ἐσὶ, τῷ ὑπ' ὀνόματι Φερομένῳ τῷ τῆς Μελίτωνος, ἐν τῇ τῶν πατέρων Βιβλιοθήκῃ (12).

ΜΘ'. Ἡ τῆς Πέτρου Ἀποκάλυψις (13) ἥτις, ὡς μηδὲν ἄτοπον περιέχουσα, ἀνεγινώσκετο ποτὲ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς πάχρα ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις τῆς Παλαισίνης (14).

Ν'. Ἡ Ἀποκάλυψις τῆς Παύλ· ἥτις περὶ πολλῆ μὲν ἐγένετο πάλαι τοῖς Μονασαῖς (15) ἐκ ὀλίγης δὲ καὶ κατ' ἡμᾶς παρὰ τοῖς Κόπταις τιμᾶται (16).

ΝΑ'. Ἀποκάλυψις Θωμᾶ, καὶ Στεφάνου. (17).

ΝΒ'.

8) Ἐπιφάν. Αἰρέσ. Η'.

9) Ἐν πράξει Ε'.

10) Γελαστ. ἐν τῷ Δευρ.

11) Οὗ μνεία γίνεται παρ' Ἐπιφάν. Αἰρέσ. ΜΖ'. καὶ ΕΑ'.

12) Ἐν τῷ Γελαστ. Δευρ.

13) Κλήμ. ἐν ὑποτυπῳ. Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. Γ'. Κεφ. κί.

14) Σωζόμενος Ἱστορ. Βιβλ. Ζ'. Κεφ. ιθ'.

15) Παρὰ τῷ Σωζομένῳ.

16) Γελαστ. ἐν τῷ Δευρ.

17) Παρὰ Γελαστ. ἐν τῷ Δευρ.

ΝΒ'. Ἀποκάλυψις ἡ τῆς Μεγάλης Ἀποστόλης, συνταχθεῖσα ὑπὸ Κηρίνου καὶ ἡ τῆς Ἀβραάμ, ὑπὸ τῶν Σηθιανῶν (18). Καὶ ἡ τῆς Σήθ, καὶ Νερίας τῆς γυναικὸς τῆς Νῶε. Ἄπαντα ταῦτα τὰ κατηριθμημένα ὥδε Συγγράμματα ἀπώλοντο. Ἀλλὰ τέττε γε ἔνεκα, ὡς ὁ Δεσπίνος λέγει (19), δὲν ἔχομεν αἰτίαν παρὰ πολὺ νὰ λυπήμεθα.

ΝΓ'. Τὰ περὶ τῆς πάθους τῶν Κορυφαίων Ἀποστόλων, Πέτρου, καὶ Παύλου, Βιβλία δύο, τὰ τῷ Λίνῳ προσαναγραφόμενα, ἐπίσης παρὰ πάντων ἀποσχυβαλίζεσθαι (20).

ΝΔ'. Οἱ βίοι τῶν Ἀποστόλων, Ἀβδίου τινὰ, μαθητὴν δὴθεν τῆς Σωτῆρος χρηματίσαντα, Συγγραφέα ἐπιγραφόμενοι, σὺν αὐτῷ τῷ ὀνόματι, Φανεράν προϊέχοντα τὴν τῆς νοθείας ῥωδιουργίαν.

ΝΕ'. Ὁ βίος Ἰωάννου τῆς ἐπισήτης, ὁ ἐν τοῖς ὁρθοδοξογράφοις καταλεγόμενος, καὶ ἐν ταῖς Βιβλιοθήκαις τῶν πατέρων καὶ κατ' ἡμᾶς ἐμφερόμενος, ὑποβολιμαῖον πόνημα κατὰ πάντας κρίνεται καὶ Προχώρ τῆς ἐνὸς τῶν ἑπτὰ Διακόνων, ὃ τὸ ὄνομα ἐπιφέρει, πάντως ἀνάξιον.

Νς'. Αἱ Λειτουργίαι Πέτρου, Μάρκου, Ἰακώβου, καὶ ἡ Ματθαίος ἡ παρὰ τοῖς Αἰθίοσιν ἐν χρήσει ἔσα, καὶ μηδὲν ἴσως ἄτοπον περιέχουσιν· ἀλλὰ πολλαχόθεν ὡς ψευδεπίγραφοι ἀπελέγχονται.

NZ'.

18) Ἐπιφάν. Αἰρέσ. ΛΘ'. Ἀριθμ. 4.

19) Ἐν τῷ προεισοδιῶδι Λόγῳ τῷ πρὸ τῶν Θεῶν Γραφ. Βιβλ. Β'. Κεφ. ε'. §. 6.

20) Τὰ νῦν Σωζόμενα, ἀπαυδεύτε τινὸς καὶ βαρβάρου Μοναχοῦ πόνημα κρίνεται παρὰ Βοσσίῳ ἐν Ἱστορ. Ἑλλην. Βιβλ. Β'. Κεφ. θ'.

NZ'. Ἡ Ἀβγάρις τῇ Ἐδέσσης Τοπάρχῃ ἐπισολῇ πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· καὶ ἡ τῇ Θεανθρώπῃ πρὸς ἐκείνην ἀπάντησις (21), καὶ τοι μηδὲν τῆς εὐτελείας, καὶ τῇ ὁρθῇ λόγῃ ἀπάδον προβαλλόμενα· μηδὲ ἄλλως ἐυκόλως κακοπλασίας ἀπελεγχθῆναι δυνατόμενα· ἀλλὰ κατὰ τῆτο μόνον τοῖς ἀποκρύφοις συναριθμῶνται, καθότι ἐν τῷ τῆς Ἐκκλησίας Κανόνι ὁμοιωμένως ἀνεγράφησαν (§. 172.).

NH'. Τὸ γράμμα τῇ Κυρίῃ Ἰησοῦ τὸ πρὸς Πέτρον, δι' ἧς δῆθεν ἐκδιδάσκει ὁ Κύριος τὰς αὐτῇ Μαθητάς τὸν τρόπον τῇ τὰ τέρατα καὶ τὰ σημεῖα ποιεῖν, ἀσεβὲς καὶ κακόπλαστον.

NO'. Αἱ Ἐπισολαί, ἡ τῆς Θεοτόκῃ πρὸς τὸν Θεοφόρον Ἰγνάτιον, καὶ ἡ τέττα ἀμοιβαία πρὸς τὴν Θεομήτορα, ὑπ' ἑδενὸς ἐγκρίνοντα, εἰ μὴ τυχόν τις εἴη κατὰ τὸν Μοναχὸν Βερνάρδον (22) Θερμυργὸς Ἀνὴρ, καὶ ἐνθεσιασμῷ ἔμπλεως. Ὁμοίως καὶ ἡ τῆς Παρθένου Ἐπισολὴ πρὸς τὰς Μεσσηνίους· καὶ ἡ ἄλλη ἡ πρὸς τὰς Φλωρεντινὰς, ἃς ληρῶσιν, ὅτι ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἡ τῇ Κυρίῃ Μήτηρ ἐβραῖζι ἔγραψεν· ὁ δὲ Παῦλος αὐτὰς ἐξελάλυσεν. (ὦν τὴν πρὸς Μεσσηνίους καὶ Κωνσταντίνος ὕστερον ὁ Λάσκαρις ἐκ τῇ Ἑλληνικῇ εἰς τὸ Λατινικὸν μεθερμηνεύσε·) καὶ αὐτὰ ἐν τοῖς κακοπλάστοις εὐλόγως τάττονται (23).

Ξ.

(21) Παρ' Εὐσεβ. Βιβλ. Α'. Κεφ. ιγ'. τῆς Ἐκκλ. Ἰσορ.

(22) Ταύτας αὐτὸς μόνος ἐγκρίνων φαίνεται, ἐν ὁμίλ. τῇ εἰς τὸν ψαλμόν: Ὁ κατοικῶν κτ.

(23) Ὅρα Δεπτῖνον ἐν τῷ προεισοδιῶδει Λόγῳ, τῷ περὶ τῆς Ἱερᾶς Γραφ. Βιβλ. Β'. Κεφ. Ε'. §. β'. Καὶ ἐν τῇ τῶν Ἐκκλ. Συγγραφ. Βιβλιοθ. περὶ Ἰγνατίου Σελ. 41. Καὶ Καλμέτε Λεξικὸν τῆς Θείας Γραφῆς, ἐν Λέξει II. Marie.

Ξ. Αἱ Ἐπισολαὶ Λεντέλε καὶ Πιλάτε, περὶ τῆς Ἰησοῦ χριστοῦ καὶ ἡ τῆς αὐτοῦ Πιλάτε, περὶ τῆς θανάτου εἰς ὃν κατεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, πρὸς Καίσαρα ἀναφορὰ τὸν Τιβέριον (φ. 174.).

ΞΑ. Αἱ τῆς Σενέκα πρὸς Παῦλον, καὶ ἀνάπαλιν ἄς, καὶ τοιγε Ἰερώνυμος (24), καὶ Αὐγουστίνος (25), ἀναφέρουσιν, εἶναι ὅμως φανερόν, ὅτι κατὰ τὴν τότε κοινοτέραν λαλῶντες ὑπόληψιν ἀναφέρουσιν αὐτάς. Ὁ γὰρ Ἰερὸς Αὐγουστίνος ἐν ἄλλοις (26) μαρτυρεῖ περὶ τῆς Σενέκα, ὅτι ἔστος περὶ τῶν χριστιανῶν εἰς κακόν, εἰς καλὸν ὅλως ἐλάλησεν.

ΞΒ. Καὶ τὰ Μαρκέλλου δὲ τῆς Ῥωμαίας, περὶ τῶν πράξεων τῶν Μακαρίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ τὰ περὶ τῶν Μαγικῶν δὲ μαγγανευμάτων Σίμωνος τοῦ Μάγου, κξ. τῆς αὐτῆς Ζύμης εἶναι τὸ τὰ πάντα κρίνεται.

Ταῦτα τοίνυν, εἰ καὶ μὴ ἐν αὐτῷ ἴσως τῷ Α'. Ἐκκλησιαστικῷ Αἰῶνι πάντα συγγεγραμμένα, ἀλλ' ἐν αὐτῷ δῆπερ γενέσθαι ὑποκρινόμενα τὸν Συγγραψάντα, ὡς ἐν Συρφετῷ ὥδε κοινῷ κατὰ σύνθεσιν παρερρίφθησαν. Εὐρήσεις δὲ περὶ τέτων πραγματευομένους πλατύτερον, Ἰωάννην Βαπτισ. Κοτελέριον ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀποστολικ. πατέρων. Καὶ Ἰωάν. Ἀλβερτον Φαβρίκιον ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀποκρύφων Κωδίκων τῆς Καυκασίας Διαθήκης. Καὶ Ἰωάν. Ἐρνέστ. Γράβιον Σταχυολογ. Τόμ. Α'. Καὶ Ἰττίγιον ἐν Διαλέξει. περὶ τῶν ψευδεπιγράφων, τῆς χριστοῦ, τῆς Μαρίας, καὶ τῶν Ἀποστ. Κεφ.

24) Ἐν τῷ Καταλόγῳ.

25) Ἐν ἐπιστ. ιδ'. ἢ ὡς ἄλλως ρηγ'.

26) Περὶ Θεῶν πόλεως Κεφ. ια'.

Κεφ. α'. Καὶ Δεσπῖνον δὲ, ἐν τῷ προεισοδιῶδει αὐτῷ
Λόγῳ περὶ τῆς Θείας Γραφῆς, Βιβλ. Β'. Καὶ Κα-
βέον, ἐν τοῖς περὶ τῶν Ἐκκλησίᾳ. Συγγραφέων, ἐν
Αἰῶνι Α'. τῷ Ἀποστολικῷ. Καὶ Καλμέτην ἐν τῇ
Διαλέξει, ἣν περὶ τῶν Ἀποκρύφων Εὐαγγελίων συνέ-
γραψεν. κξ. κξ.

Κ Α Τ Α Λ Ο Γ Ο Σ. ΙΓ'.

Παρά τὰς τρεῖς Ἰεδαίαις, Φιλωνά τε καὶ Ἰώσηπον, καὶ Ἰᾶσον
Τιβεριέα, ὧν ἀνωτέρω ἐν τῷ ΙΑ'. Καταλόγῳ ἐμνήσθημεν· κατὰ
τὴν α'. τῶν ἀπὸ χριστῶ ἐκατονταετηρίδων ἡμικταν τῶν θύραθεν,
οἱ ἐξῆς, Ἄνδρες Παιδείᾳ διαφέροντες.

Α'. Μισσώνιος ὁ Τυρρῶνός, Διαλεκτικὸς Φιλόσο-
φος, καὶ Στωϊκός· ὁ διὰ τὸ ἰταμὸν τῷ ἐλεγκτικῷ
τρόπῳ ὑπὸ Νέρωνος ἀναιρεθεῖς. Γέγραφε λόγους δια-
φόρους, καὶ Ἐπισολὰς, ἐξ ὧν τινὰς καὶ Ἀπομωνίῳ
τῷ Τυανεῖ, ὃ γινώριμος ἦν (1).

Β'. Κορνῆτος Λεπτίτης Φιλόσοφος· ἡ δὲ Λεπτὸς,
πόλις Λιβύης· γεγονὼς ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Νέρωνος, καὶ
πρὸς ἴσπε ἀναιρεθεῖς συνάμα τῷ Μισωνίῳ, ἔγραψε
δὲ πολλὰ Φιλόσοφά τε καὶ Ῥητορικά (2).

Γ'. Λέκιος Αἰναῖος Σενέκας ὁ ἐξ ἰσπανίας, Φιλό-
σοφος Στωϊκός· διδάσκαλος χρηματίσας τῷ Νέρωνος,
ὃς καὶ ἀνῆρηται. Συνέγραψεν ἠθικὰ ποικίλα, καὶ
τινας Τραγωδίας· ὃ καλὰ δὲ περὶ αὐτῷ γράφουσί
τινες (3).

Δ'.

1) Ὅρα ἐν Λεξιῶν Σελῶν.

2) Σελῶν ἐν Λεξιῶν.

3) Τάκιτος Βιβλ. ΙΒ'. καὶ ΙΔ'. καὶ ΙΕ'. τῶν χρονιῶν. Καὶ
Σβετόνιος εἰς τὸν Νέρωνα· καὶ Αὔλος Γέλλιος, καὶ Κυντι-
λιανός κξ.

Δ'. Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς (§. 236.). Φιλόσοφος καὶ γόης ὁ αὐτός· ἤκμασεν ἐπὶ Κλαυδίου, καὶ Γαίῃς, καὶ Νέρωνος· καὶ μέχρι Νερῶα, ἐφ' ᾧ καὶ μετήλλαξε· Συνέταξε τελετάς, ἥ περὶ θυσιῶν (4), Διαθήκην, χρησμούς, Ἐπισολάς, πυθαγόρεα βίον (5).

Ε'. Δημήτριος ὁ Κυνικός, ὁ ἐπὶ Γαίῃς ἀκμάσας, καὶ Νέρωνος, καὶ Οὐεσπασιανῶ· ὑφ' ᾧ καὶ διὰ τὸ ἄμετρον τῆς παρρησίας εἰς ἐξορίαν πεμφθεὶς, ὅσον ἔχῃ καὶ ἀπώλετο (§. 256.).

ς'. Ἐπίκτητος ὁ Ἱεραπολίτης στωϊκὸς Φιλόσοφος, τῇ δὲ τύχῃ δῶλος Ἐπαφροδίτης· ἤκμαζεν ἐπὶ Νέρωνος· ἐξωρίσθη δὲ ὑπὸ Δομιτιανῶ κατὰ τὸ γδ'. καὶ ὑπεργηράσας ἐν Νικοπόλει ἀπέθανε. Συνέγραψε τὸ περίφημον ἐγχειρίδιον· σοιχεῖα κατ' αὐτὸν τῆς ἡθικῆς φιλοσοφίας, τὰ δύο ταῦτα: Ἀνέχῃ, καὶ ἀπέχῃ· τέττε μετὰ θάνατον, ὁ λύχνος δι' ᾧ νυκτὸς ἐμελέτα, ἐπωλήθη τριχιλίῳ δραχμῶν (6).

Ζ'. Ἀλέξανδρος ὁ Αἰγαῖος Φιλόσοφος περιπατητικός· Διδάσκαλος Νέρωνος, συνάμα χαυρήμονι τῷ φιλοσόφῳ· ὅτος ἀπεκάλει τὸν Νέρωνα, πηλὸν αἵματι συμπερφυρμένον (7).

Η'.

4) Τῶ Συγγράμματος τέττε μέμνηται καὶ Εὐσέβ. ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ προπαρασκ. Βιβλ. Δ'. Κεφ. ιγ'.

5) Φιλόστρατ. εἰς βίον Ἀπολλων. καὶ Σεΐδας ἐν Λεξ.

6) Περὶ τέττε Σιμπλίκιος εἰς τὸν Ἐπικτῆτα βίον, καὶ ἄλλοι.

7) Ὅρα Σεΐδ. ἐν Λεξ.

Η'. Πλίνιος Σεκένδος ὁ Γεραίτερος, ἐκ τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Βερώνης, ἐπὶ Τιβερίᾳ βίβλῃ, καὶ ἕως Οὐεσπασιανῆ καὶ Τίτῃ, τὸ ζῆν παρατείνας· ἔτος κατὰ Φιλοσοφικὴν περιέργειαν, ὑπερπλησιάσας τοῖς Βεσβίᾳ Κρατῆρσιν, καὶ ὑπὸ τῆς ἀτμίδος ἀποπνιγείς, οἰκτρῶς κατέσρεψε (§. 265.). Φέρεται ἐξ ὧν συνέγραψεν ἡ Φυσικὴ αὐτῆς Ἱστορία πολύχρη, καὶ κατάπυκνον ὡς ἀληθῶς Φιλοπόνημα, ἐν Βιβλίοις τρισὶ πρὸς τοῖς τριακόντα περαισμένον.

Θ'. Στράβων Καππαδόξ ἐξ Ἀμασίας Γεωγράφος, Ἱστορικὸς καὶ Φιλόσοφος· ἠνθῆσεν ἐπὶ Αὐγύστῃ καὶ Τιβερίᾳ. Σώζοντα ἐκ τῶν αὐτῆς Συγγραμμάτων τὰ Γεωγραφικὰ ἐν Βιβλίοις ἑπτακαίδεκα.

Ι'. Ἀπίων ὁ Γραμματικὸς, γεννηθεὶς κατὰ τὴν ὥρᾳ τῆς Αἰγύπτῃ· δυσμενέσατος τοῖς Ἰσδαίοις· κατ' ὧν καὶ ὑπὲρ Ἀλεξανδρέων, περὶ τὸ μ'. ἔτος πρὸς Καλλιγόλᾳν διεπρέσβευσεν. Συνέγραψεν Αἰγύπτῃ Ἱστορίαν ἐν Βιβλ. Ε'. καὶ κατὰ Ἰσδαίων ἐν μέρει, πρὸς ὃ Ἰώσηπος ἀπῆντησεν. Ἀναφέρεται δὲ αὐτῆ καὶ τὸ περὶ τρυφῆς Ἀπικίς· καὶ τὸ περὶ Γλώσσης τῆς Ῥωμαϊκῆς· τῷτον ὁ Τιβέριος ἐπωνόμαζε Κόσμος Κύμβαλον· ὡς περιαιτυλόγον ἀδολεσχότατον.

ΙΑ'. Κόϊντος Κέρτιος Ῥῆφος· ἐπὶ Τιβερίᾳ, ἢ Οὐεσπασιανῆ κατ' ἄλλῃς· κατὰ τινὰς δὲ, καὶ ἐπὶ Τραϊανῆ ἀκμάσας· Ἱστορικὸς γλαφυρώτατος ἐν Λατίνοις· Συνέταξε δὲ τὴν κατ' Ἀλέξανδρον Ἱστορίαν ἐν Βιβλίοις δέκα, ὧν τὰ πρῶτα δύο ἀπώλετο.

ΙΒ'. Μάρκος Ἀνναῖος Λεκανὸς, ἀνεψιὸς τῷ Φιφῷ Σενέκα, ποιητὴς· φίλος μὲν τῷ Νέρωνος κατ' ἀρχάς, εἶτα διὰ τὴν ποιητικὴν ἄμιλλαν ἐχθρὸς· ὅθεν καὶ εἰς τὴν κατ' ἐκείνους συννομωσίαν τὴν ὑπὸ Πίσωνος κινήθεισαν, εἰς θάνατον κατακριθεὶς· τῶν τῷ Λεκανῷ ποιημάτων σώζεται ἡ ἐπιγραφομένη Φαρσαλία, ἐν Βιβλίῳ ἐξ Λατινιστῶν συχρηθεῖσα· δι' ἧς περιγράφεται ἱστορικώτερον μᾶλλον, ἢ ποιητικώτερον, ὁ μεταξὺ Καίσαρος καὶ Πομπηίου Φαρσαλικὸς πόλεμος (8).

ΙΓ'. Γάϊος Σίλιος Ἰταλικὸς, Λατῖνος ποιητὴς καὶ ἔπος, ὃς ὑπατεύων ἦν ἐπὶ τῆς καταστροφῆς τῷ Νέρωνος· ἐξέφωδῆσεν αὐτὸς ἄλλῃ ἀφελῶς τὰ τῷ Δευτέρῳ Καρχηδονικῷ πολέμῳ· μὴ φέρων δὲ τὴν τῷ Πιέζοντος αὐτὸν πείθους ταλαιπωρίαν, ἀποκαρτερήσας ἐτελεύτησεν (9).

ΙΔ'. Αὐλὸς Πέρσιος Φλάκκος Τυρρηνὸς, ποιητὴς Λατῖνος Σατυρικός, ὁ μὴδὲ τῷ Νέρωνος αὐτῷ, ἐν ταῖς ἰδίαις σατύραις φεισάμενος (10).

ΙΕ'. Μάρκος Οὐαλέριος Μαρτιάλης ἐξ Ἰσπανῶν ἐρμώμενος, ποιητὴς ἐπιγραμματοποιὸς, πολλὴν κατὰ τῶν κατ' ἐκείνο καιρῷ Ῥωμαϊκῶν ἡθῶν χολὴν καταχέας· ἐπαινέτης μὲν τῷ Δομιτιανῷ ζῶντος, πικρὸς δὲ κατήγορος τεθνηκότος· ὅθεν καὶ ὑπὸ Τραϊανῷ πα-
ραμε-

8) Περὶ τέττε Τάκιτος, Στατίου, Ἰερώνυμ.

9) Ὅρα τὸν Νεώτερον Πλίν. ἐν Βιβλ. Γ'. Ἐπισ. ε'.

10) Δίον Βιβλ. Ιε'. Σβετόν. εἰς Νέρωνα. Κυντίλ. Βιβλ. Ι'. Κεφ. α'.

ραμεληθεῖς ἐπαλινώσῃσεν εἰς τὴν ἰδίαν Πατρίδα, ὅπερ ὑπεργηράσας ἐτελεύτησε. Σώζεται τῶν τέττε Ἐπιγραμμάτων Βιβλία δεκατέσσαρα· ἐν οἷς ποῦνὰ μὲν ὁξέως τε καὶ περινενοημένως λέγεται, ποῦνὰ δὲ καὶ κατ' ὑπερβολὴν ἀναιδῶς καὶ ἀκολάσως (11).

Ις'. Πέβλιος Παπίνιος Στάτιος Νεαπολίτης, Ποιητὴς Λατῖνος, παρὰ Δομιτιανῷ εὐδοκιμῶν· ἐρῶς-ψώδῃσεν τὴν Θηβαΐδα ἐν Βιβλ. δυοκαίδεκα· τὴν δὲ Ἀχιλλεΐαδα ἐν δυσίν· ἐποίησε δὲ καὶ ἄλλα διάφορα ποιημᾶτια (12).

ΙΖ'. Δέκιος Ἰννίος Ἰσβενάλις Ἰταλὸς, Ποιητὴς Σατυρογράφος· ἐξοριθεῖς μὲν εἰς τὴν Λιβύας πεντάπολιν διὰ τὸ καθάψασθαι Πάριδος τῆς λίαν κεχαρισμένης τῷ Νέρωνι· ἐπανακληθεῖς δὲ ἐν Ῥώμῃ καὶ μέχρις Ἀδριανῆς ἐπιζῆσαι λέγεται. Συνέγραψε δὲ Σατύρας ἐκκαίδεκα (13).

ΙΗ'. Βαλέριος Μάξιμος, Λατῖνος Ἱστορικὸς ἐκ Ῥώμης, ὁ περὶ τῶν ἐπισημετέρων λόγων τε καὶ πράξεων τῶν Ῥωμαίων, καὶ εὐκλεῶν ἄλλων Ἀνδρῶν, Βιβλία ἐννέα συντάξας, καὶ Τιβερίῳ αὐτὰ τῷ Καίσαρι ἀναθέμενος (14).

Q 3

ΙΘ'.

11) Πλὴν. ὁ Νεώτερος. ἐν Βιβλ. Γ'. Ἐπιστολ. ἐσχάτη. Σπαρτιαν. εἰς Ἀἴλιον Βῆρον. κξ.

12) Περὶ τέττε Πρῖσκιαν. καὶ οἱ κατ' ἐκείνο ἀκμάσαντες Γραμματικοί, καὶ συχνοὶ ἄλλοι μνείαν ποιοῦνται.

13) Διῆλθον περὶ τέττε Δεΐψιος Βιβλ. Δ'. Ζητημ. Ἐπισ. κ'. καὶ Σκαλίγερ. Ποιητ. Κεφ. ε'. τῆ ε'. Βιβλ. καὶ ἄλλοι.

14) Περὶ τέττε ὅρα Βόσσιον ἐν τοῖς περὶ Ἱστορικῶν Λατίνων.

ΙΘ'. Κορνήλιος Τάκιτος ὁ ἐν τοῖς Ῥωμαίων Ἱστο-
ρικοῖς θαυμαζόμενος. Συνέγραψε τὸ περὶ τῶν Αὐ-
τοκρατόρων ἀπὸ Γάλβα μέχρι Δομιτιανῆς. Συνέ-
γραψε δὲ καὶ χρονικὰ ἀπὸ Αὐγύστου ἕως τῆς Γάλβα.
Πλὴν μέρος τι τῶν τοιούτων Συγγραμμάτων ἀπώλετο·
παρὰ τὰ εἰρημένα διεξῆλθε καὶ περὶ ἡθῶν τῶν ἐν
Γερμανίᾳ ἔθνων. Καὶ δὴ, καὶ Βιβλίον περὶ Ἀγρι-
κόλα τῆς ἰδίας πενθερῆς, τῆς τὴν Βρεττανίαν ὑπὸ Ῥω-
μαίοις ποιήσαντος. Ὁ Τάκιτος ἕτος, ἐπρατώρευσεν
μὲν ἐπὶ Δομιτιανῆς· μετὰ δὲ ταῦτα ἐν ἔτει Σωτηρίῳ
43'. καὶ ὑπάτευσεν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

804992

1/ 7 88884

10807

100

8017

8888

10807

26879

81098

879701

16879

88879

87979

82325

86879

48879

88879

47879

86879

16879
16879
16879

78879

18879

78879

78879

88879

78879

88879

88879

78879

78879

78879

$$\begin{array}{r} 7 \\ 117 \overline{) 844} \\ \underline{77} \\ 74 \\ \underline{70} \\ 40 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 0.6 \\ 0.8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 0.91 / 0.07081 \\ \hline 0.0069 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 \\ 1100 \overline{) 12009} \\ \underline{1100} \\ 1009 \\ \underline{1000} \\ 909 \\ \underline{900} \\ 909 \end{array}$$

$$12 \text{ } 7 \text{ } 100$$

$$\begin{array}{r} 11 \\ 1100 \overline{) 12009} \\ \underline{1100} \\ 1009 \\ \underline{1000} \\ 909 \\ \underline{900} \\ 909 \end{array}$$

ΔΗΜΟΣ